

GAD

GENÇLİK | araştırmaları d e r g i s i

JOURNAL OF YOUTH RESEARCHES

SAYI
17 | Yıl:2019 Cilt:7

**GENÇLİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ /
JOURNAL OF YOUTH RESEARCHES**

Cilt/Volume: 7

Sayı/Number: 17

Nisan/April 2019

Yayın Dili

Türkçe/İngilizce

ISSN 2147-8473

Gençlik Araştırmaları Dergisi ulusal hakemli bir dergidir. Yayımlanan makalelerin sorumluluğu yazarına/yazarlarına aittir.

Journal of Youth Researches is the official peer-reviewed, national journal of the Ministry of Youth and Sports of Turkish Republic.

Authors bear responsibility for the content of their published articles.

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Gençlik Araştırmaları Dergisi Adına İmtiyaz

Sahibi/Owner

Dr. Mehmet Ata Öztürk

Genel Koordinatör/General Coordinator

Mehmet Dinç

Yazı İşleri Müdürü/

General Publication Director

Suat Tayfun Topak

**Gençlik Araştırmaları Dergisi
ULAKBİM TR DİZİN'de
(Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanında)
Sorgulanmaktadır.**

Editörler/Editors

Prof. Dr. Aylin Görgün Baran

Prof. Dr. E. Didem Evcı Kiraz

İngilizce Editörü/ English Language Editor

Dr. Emel Kökpınar Kaya

Yayın Kurulu/International Editorial Board*

Abdullah Topcuoğlu / Selçuk Üniversitesi

Aylin Görgün Baran / Hacettepe Üniversitesi

Besim Fatih Dellaloğlu / Sakarya Üniversitesi

Ertan Özensel / Selçuk Üniversitesi

Eugene Kennedy / Louisiana State University

Hakan Dulkadiroğlu / Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

İhsan Sezal / TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

İsmail Coşkun / İstanbul Üniversitesi

Kadir Canatan / İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Mazhar Bağlı / Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi

Mehmet Akif Aydın / İstanbul Medipol Üniversitesi

Mehmet Eskin / Adnan Menderes Üniversitesi

Süleyman Seyfi Öğün

Şeref Ateş / Sakarya Üniversitesi

Yasin Aktay

***İsme göre alfabetik sırada/**

In alphabetical order by name

Hakem Kurulu/Board of Reviewing Editors*

Ahmet Taşgın / Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Alev Erkitel / Yıldız Teknik Üniversitesi,
Ali ÇAĞLAR/ Hacettepe Üniversitesi,
Ali Fuat Arıcı / Yıldız Teknik Üniversitesi,
Ali Tayfun Atay / Okan Üniversitesi,
Aydın Aktay / Sakarya Üniversitesi,
Aysel Gündü Ersöz / Gazi Üniversitesi,
Ayşe Canatan / Gazi Üniversitesi,
Bedrettin Kesgin / Yalova Üniversitesi,
Bekir Kocadaş / Adıyaman Üniversitesi,
Birsan Şahin / Hacettepe Üniversitesi,
Bülent Uçar / Üniversitat Osnabrück,
Bülent Yılmaz / Hacettepe Üniversitesi,
Cahit Gelekci / Hacettepe Üniversitesi,
Cevriye Demir Gunes / Gazi Üniversitesi,
Coşkun Taştan / Polis Akademisi,
Eda PURUTÇUOĞLU/ Ankara Üniversitesi,
Ejder Okumuş / Orhangazi Üniversitesi,
Erdoğan Erbay / Atatürk Üniversitesi,
Erhan Orselli / Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Esra Burcu Sağlam / Hacettepe Üniversitesi,
Fahri Cakı / Balikesir Üniversitesi,
Faruk Taştı / İstanbul Üniversitesi,
Gonca Gökalp Alpaslan / Hacettepe Üniversitesi,
Gunul Icli / Pamukkale Üniversitesi,
Gülsen Demir / Adnan Menderes Üniversitesi,
Gürcan Şevket AVCIOĞLU/ Selcuk Üniversitesi,
Hakan Poyraz / Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi,
Halil Ekşi / Marmara Üniversitesi,
Hamza Cakır / Erciyes Üniversitesi,
Hasan Bozgeyikli / Erciyes Üniversitesi,
Hayati Beşirli / Gazi Üniversitesi,
Hüseyin Gül / Süleyman Demirel Üniversitesi,
Hüseyin Pala / RTÜK,
Işıl OZYLDIRIM/ Hacettepe Üniversitesi,
İnci Erdem Artan / Marmara Üniversitesi,
İrem Soydal / Hacettepe Üniversitesi,
İsmail Barış / skudar Üniversitesi,
Koray stun / Hacettepe Üniversitesi,
Levent ATALI / Kocaeli Üniversitesi,
Levent Eraslan / Kırıkkale Üniversitesi,
Mariilyn CLARK / Malta Üniversitesi,
M. Fatih Aysan / İstanbul Şehir Üniversitesi,
Mahmut Hakkı Akın / Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Mehmet Cakır / Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi,
Mehmet Dinçer Bilgin / Adnan Menderes Üniversitesi,
Mehmet Güzel / Sakarya Üniversitesi,
Mehmet Tayfun Amman / Sakarya Üniversitesi,
Menderes Kabadayı / Ondokuz Mayıs Üniversitesi,
Mete Camdereli / İstanbul Ticaret Üniversitesi,
Metin Pişkin / Ankara Üniversitesi,
Muhammet Esat Altıntaş / Erciyes Üniversitesi,
Muhammet Murat zkul / Balikesir Üniversitesi,
Muhammet Serhat zturk / Hacettepe Üniversitesi,
Murat Şentuna / Adnan Menderes Üniversitesi,
Murat Şentürk / İstanbul Üniversitesi,
Murat Topbaş / Karadeniz Teknik Üniversitesi,
Mustafa Altunoğlu / Anadolu Üniversitesi,
Mustafa Orçan / Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
Mustafa Otrar / Marmara Üniversitesi,
Mustafa Tekin / İstanbul Üniversitesi,
Mutlu Türkmen / Bartın Üniversitesi,
Müge Akbağ / Marmara Üniversitesi,
Oğuz zyaral / İstanbul Rumeli Üniversitesi,
Orçan İmga / Polis Akademisi,
Oya Hazer / Hacettepe Üniversitesi,
may Cokluk Bökeoğlu / Ankara Üniversitesi,
Ömer Faruk Ocakoğlu / Kırkireli Üniversitesi,
Ömer Muhammet Soysal / Louisiana State University,
nder Kutlu / Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Özlem Yaşar Uğurlu / Gaziantep Üniversitesi,
Ramazan Gözen / Marmara Üniversitesi,
Rıdvan Canım / Trakya Üniversitesi,
S. Barbaros Yalcın / Necmettin Erbakan Üniversitesi,
Seçil zkan / Gazi Üniversitesi,
Seda TAŞDEMİR AFSAR/ Hacettepe Üniversitesi,
Selahattin Güven / ASPB,
Serdar Sağlam / Gazi Üniversitesi,
Sibel ÜST ERDEM/Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
Sıtkı Yıldız / Kırıkkale Üniversitesi,
Suna Tekel / İnönü Üniversitesi,
Susran Erkan Eroğlu / Selcuk Üniversitesi,
Şerif Ulucak / Canakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
Tevfik Erdem / Gazi Üniversitesi,
Tuba Kancı Doğan / Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
Türkan Erdoğan / Pamukkale Üniversitesi,
Vefa Taşdelen / Yıldız Teknik Üniversitesi,
Vehbi Bayhan / İnönü Üniversitesi,
Yakup Biłgili / Florida State College,
Yasemin zkan / Hacettepe Üniversitesi,
Yaşar Uğurlu / RTÜK,
Zekeriya Mızrak / Necmettin Erbakan Üniversitesi

*İsme göre alfabetik sırada/In alphabetical order by name

Akademik İçerik Danışmanlığı ve Hazırlık/ Content Advisor

Alban Tanıtım Ltd. Şti.
Tunalı Hilmi Cad. Büklüm Sokak No: 45/3
Kavaklıdere/Ankara Tel: 0.312 430 13 15
e-mail: alban@albantanim.com.tr
web: www.albantanim.com.tr

Yayın Koordinatoru/Broadcast Coordinator S. Bahar Alban

Tasarım ve Uygulama/Graphic Design Alban Tanıtım Ltd. Şti.

Tashih/Proofreading S. Bahar Alban

Baskı ncesi Hazırlık/Prepress Alban Tanıtım Ltd. Şti.

Kapak Fotoğrafı/Cover Photo shutterstock

Yayın Turu/Type of Publication Yaygın Süreli Yayın/Peer Reviewed Academic Journal

Yayın Periyodu/Publishing Period Dört ayda bir (Nisan, Ağustos ve Kasım aylarında) yaymınır/Three times a year (April, August & November)

Baskı ve Cilt/Press Hermes Ofset Ltd. Şti. Büyük Sanayi 1. Cadde No: 105 İskitler / ANKARA

Ankara - Nisan 2019/Ankara April 2019

Dergi Atf Adı/Journal Name Genlik Arş. Derg./Journal of Youth Researches

Yönetim Yeri/Management Location
T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Eğitim, Araştırama ve
Koordinasyon Genel Müdürlüğü
rnek Mahallesi, Oruç Reis Caddesi No:13
Altındağ, Ankara Telefon: +90 (312) 596-6000
e-mail: genclikarastirmalari@gsb.gov.tr web:
http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr

İçindekiler *Table of Contents*

İNCELEME / ARAŞTIRMA

Üniversite Gençlerinin İşyeri Seçimini Belirleyen Faktörler Üzerine Bir Araştırma <i>A Research on the Factors that Determine the Workplace Preference of University Youth</i> Süreyya Ece	05 17
--	-----------------

İNCELEME / ARAŞTIRMA

Üniversite Gençliğinin Durumu ve Yaşadığı Sorunlar: Yalova Örneği <i>Situation of University Youth and Problems They Encounter: Yalova Example</i> İbrahim Yücel & Bedrettin Kesgin	21 39
---	-----------------

İNCELEME / ARAŞTIRMA

Navigasyonlu Gençlik: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Toplumsal Karakter Araştırması <i>Youth with Navigation: A Social Character Study on University Students</i> Ercan Geçgin	45 72
--	-----------------

ANALYSIS / RESEARCH

Social Meaning Making Process from Tiki to Pelinsu: A Case of Ekşi Sözlük <i>Tiki'den Pelinsu'ya Toplumsal Anlamlandırma Süreci: Ekşi Sözlük Örneği</i> Emre Yağlı	81 82
--	-----------------

İNCELEME / ARAŞTIRMA

1923-2018 Yılları Arasında Sosyal Hizmet Kurumlarının Uygulamış Oldukları Gençlik Hizmetleri Üzerine Kronolojik Bir Bakış <i>A Chronological View of The Youth Services Implemented By Social Work Organizations Between 1923-2018*</i> İhsan Yılkan & Ömer Miraç Yaman	105 123
---	-------------------

İNCELEME / ARAŞTIRMA

Discovery of Repetitive Incompatible Patterns in Young Individuals and Therapeutic Process Analysis of a Teenager within the Scope of Functioning Studies by Time-Limited Dynamic Psychotherapy (TLDP) Method <i>Genç Bireylerde Tekrarlayan Uyumsuz Örüntülerin Keşfi ve Süresi Sınırlı Dinamik Psikoterapi (SSDP) Yöntemiyle İşlevsellik Çalışmaları Kapsamında Bir Gencin Terapötik Süreç Analizi</i> Gül Sultan Özeren & Betül Sezgin & Tahir Özakkaş	131 132
---	-------------------

İNCELEME / ARAŞTIRMA

Aksaray'da Genç NEET Sorunu ve Çözüme İlişkin Yerel Düzeyde Strateji Önerileri <i>The Problem of Youth NEET in Aksaray and The Strategy Recommendations at Local Level For Solution</i> Volkan Işık	149 163
---	-------------------

İNCELEME / ARAŞTIRMA

"Spora Bağlılık Ölçeği"nin Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması <i>A Study on Validity and Reliability of "Sports Engagement Scale"</i> Gözde Sırgancı & Ebru Araç Ilgar & Bekir Barış Cihan	171 182
--	-------------------

Yazarlara Notlar <i>Notes for Contributors</i>	192 194
--	-------------------

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Nisan 2019 • 7(17) • 5-16

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 25 Mart 2018
 Kabul | 21 Mayıs 2018

Üniversite Gençlerinin İşyeri Seçimini Belirleyen Faktörler Üzerine Bir Araştırma

Süreyya Ece*

Öz

Bireyler, iş ararken bazı kriterleri göz önünde bulundurmaktadırlar. Özellikle genç bireyler, zihinlerinde yaygın olarak yer bulan kriterlere sahip işletmelerde istihdam edilemediklerinde, bu kriterlere sahip olmayan işletmelere başvurmaktadırlar. Bu işletmelerde istihdam edilen gençlerin önemsedikleri kriterler açısından tatmin olamamaları motivasyonlarının düşük olmasına, yaptıkları işte verimli olamamalarına ve bu nedenle iş arayışlarını da sürdürmelerine yol açmaktadır.

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin, iş ararken dikkat ettikleri kriterler arasındaki önem düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda üniversite öğrencileriyle anket çalışması yapılmıştır. 119 öğrenciyle yapılan çalışma sonucunda, öğrencilerin bir işyerinde en çok çalışma koşullarını önemsedikleri, ücrete ise ikinci derecede önem verdikleri belirlenmiştir. En az önemsenen faktörün ise çevreye ilişkin sosyal sorumluluk projeleri olduğu ortaya çıkmıştır. Kadın ve erkek katılımcılara ayrı ayrı bakıldığında ise her iki grubun da en çok çalışma koşullarını önemsendiği belirlenmiştir. Kadın katılımcıların iş yeri seçiminde, işletmelerin yürüttüğü sosyal sorumluluk projelerini en az önemsendiği; erkek katılımcıların ise çevreye ilişkin sosyal sorumluluk projelerini en az önemsendiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İşyeri seçimi, Ücret, Çalışma Koşulları, Çevre, Sosyal Haklar, Sosyal Sorumluluk.

* Dr. Öğretim Üyesi, Şırnak Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Şırnak, sureyyaece@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-2110-8091

Abstract

Individuals consider some criterion when looking for a job. Especially younger individuals, in case they couldn't be hired in the firms that have their criterion, they apply for other firms which don't have those criterion common in their mind. Once they start to work at these firms, as they don't satisfy in terms of the criteria they considered important, their motivation decreases, they cannot work efficiently and finally, they look for a new job. This situation leads negative results not only for young individuals but also for firms.

In the current study, it was aimed to determine the importance levels of the criterion that the university students take into account while looking for a job. Within this scope, a survey was conducted with university students. As a result of the study carried out with 119 students, it was found that the students gave the most importance to the working conditions in the work place, while seeing the wage important at the second level. It was appeared that the least important factor is the social responsibility projects related to the environment. When the male and female participants were compared, it was observed that both male and female participants care about working conditions. It has been determined that female participants, when choosing a workplace were least concerned with the firms which carry out social responsibility projects, while male participants were least concerned to the firms which carry out social responsibility projects related to the environment.

Keywords: Selection of Workplace, Wage, Working Conditions, Environment, Social Rights, Social Responsibility.

Giriş

Kurumsal sosyal sorumluluğun temelinde bulunan *Etkileşenler Yaklaşımında* işletmelerin faaliyetlerinden kişi ve grupların etkilendiği, işletmelerin de bu kişi ve grupların kararlarından etkilendiği ifade edilmektedir. Etkileşenler; işletme sahipleri, işletme yöneticileri, hissedarlar, tüketiciler, tüketici dernekleri, çalışanlar, finansal kuruluşlar, devlet, sivil toplum kuruluşları, rakipler, tedarikçiler, medya ve siyasi örgütlerden oluşmaktadır. Sözü geçen etkileşenlerden bazıları ile işletme arasında doğrudan bir etkileşim ilişkisi olduğundan bunlar birincil etkileşen; dolaylı ilişkisi olanlar ise ikincil etkileşen sayılmaktadır (Arslan, 2012). Aktan ve Börü'ye (2007) göre bir işletmenin başarılı olması, etkileşimde bulunduğu kişi ve grupları dikkate almasına bağlıdır. Bu çalışmada birincil etkileşenlerden biri olan çalışanların işletmeden beklentileri araştırılmıştır. Dolayısıyla çalışanların işletmeden beklentilerinin belirlenmesi, işletmede çalışırken önemstedikleri kriterlerin ortaya konması işletmelerin başarısı açısından önem taşımaktadır. Bu çalışmada genç bireylerin çalıştıkları/çalışacakları işletmede hangi kriterleri esas aldıklarını tespit etmek amaçlanmıştır. İşletmelerin gerek mevcut çalışanların, gerek işletmeye alınması düşünülen bireylerin işletmeden beklentileri hakkında bilgi sahibi olması ve bu beklentileri karşılayacak iş ortamını hazırlaması çalışanların verimliliğini arttıracığı öngörülmektedir. Ayrıca çalışanların iş verimliliklerinin işletmelerin başarısına katkı sağlayacağı açıktır.

Gençlerin İşyeri Seçimine İlişkin Literatür Taraması

İş tercihi özellikle üniversite çağındaki gençlerin zihnini en çok meşgul eden sorunlardan biridir. Hangi işyerinde, hangi koşullarda çalışılacağı, elde edeceği gelirin makul olup olmayacağı gibi konular gençleri tedirgin edebilmektedir. Küçük yaşlarda başlayıp yetişkinliğe kadar süren bir eğitim sürecinin sonunda iyi koşullarda bir iş sahibi olmak, gelecekteki hayatlarını daha verimli geçirmelerini sağlayabilecektir. Aksi durumda düzensiz ve mutsuz bir hayata adım atmaları kaçınılmaz olacaktır. Çünkü zamanının çoğunu iş yerinde geçiren bir birey, eğer iş ortamından memnun değilse bu durum onun iş dışındaki yaşamına da yansiyacaktır. Şar ve arkadaşları (2012), bir bireyin, iş hayatında fiziksel ve psikolojik açıdan tatmin olmasının, onun iş dışındaki yaşantısı ve ruh sağlığı üzerinde olumlu bir etki yaratacağını ileri sürmüştür. Bu nedenle gençler iş ararken sadece sahip oldukları formal eğitimi değil, kendilerini iyi hissettirecek bir iş ortamı olmasına da dikkat ederler. Ancak iş tercihi konusunda karar vermek sanıldığı gibi kolay olmamaktadır. Gençler, iş tercihine yönelik kararları, geleceğine dair belirsizliğin veya karmaşıklığın olduğu şartlar altında almaktadırlar. Belirsizlik, özellikle seçilen işin potansiyel sonuçlarından kaynaklanmaktadır. Bireyler, geleceğe yönelik planlar yaparak belirsizliğin üstesinden gelmeye çalışırlar. İş tercihini etkileyen bir diğer etken olan karmaşıklık ise önceden tahmin edilemeyen çok sayıda faktörden kaynaklanır. Bu faktörler arasında elde edilecek gelir, işten/işyerinden tatmin olma, iş güvenliği ve istikrar, yapılan işte başarılı olma vb. sayılabilir. Bireyler bazen söz konusu faktörlerin farkında olurlar, bazen olmazlar; bazen üstesinden gelebilir, bazen de nasıl üstesinden geleceklerini bilemeyebilirler (Athanasou, 2003).

Gençlerin istedikleri koşulların sunulması, kalifiye bireylerin işletmeye çekilmesini de sağlayabilecektir. Günümüzde büyük işletmelerin küçük işletmelere göre gençlere daha cazip geldiği söylenebilir. Moy ve Lee'ye (2002) göre küçük işletmeler, genç bireylerin iş seçimi yaparken önemsedikleri kriterlere sahip olmadığından büyük işletmelere göre gençler tarafından daha az tercih edilmektedir (Moy ve Lee, 2002).

Ahmed ve arkadaşları (1997) da bireyin çalışacağı mesleği/işi seçerken bir takım iç faktörler ve dış faktörlerden etkilendiğini ileri sürmektedirler. İç faktörler çalışacağı işte yaratıcılık potansiyelini ortaya çıkarma fırsatının olması, özerklik tanınması ve dinamik bir iş ortamının olmasıdır. Dış faktörler ise maaş, ikramiye gibi ekonomiyle ilişkili olan faktörlerdir (Ahmed ve ark., 1997).

Genç bireylerin iş başvurularında ilk dikkate aldıkları kriterlerin ücret ve çalışma koşulları olduğu düşünülmektedir. Ücret, bir işletmenin kalifiye eleman çekebilmesi için sunabileceği en önemli ödül olarak görülebilmektedir. Farklı biçimlerde ücretlendirme yapılabilmeyle beraber genel olarak ücret, standart/temel ücret, ikramiye ve teşvik ödemelerinden oluşmaktadır (Omar ve ark., 2015; Moy ve Lee, 2002). Çalışma koşulları ise iş ortamındaki güvenliği ve rahatlığı ifade etmektedir (Moy ve Lee, 2002). ABD'de yapılan bir araştırma, çalışma koşullarından memnun olan işçilerin, yaptıkları işten de tatmin olduklarını göstermiştir (Lee, 2006).

Gençlerin göz önüne aldıkları düşünülen diğer kriter sosyal sorumluluk faaliyetleridir. Bireylerin bilinçlenmesi sonucunda işletmeler sadece kaliteli, fonksiyonel, uygun fiyat vb. faktörlerle bireylere cazip gelmemektedir. Toplum içerisindeki bireyler, toplumsal sorunlara yönelmek, bu sorunların çözülmesinde rol üstlenmek gibi kâr amaçlı olmayan sosyal sorumluluk faaliyetlerinde bulunan işletmelere destek olma eğilimindedirler. Gençlerin dikkate aldığı bir diğer kriter ise çevreye yönelik sorumluluklardır. İşletme faaliyetlerinde çevre dostu malzemeler ve yenilenebilir enerji kaynakları kullanmak gibi işletmenin çevreye zarar vermemesine yönelik tedbirler alınması yanı sıra, doğada oluşan tahribatı iyileştirmeye dönük çalışmalar yapmak, bitki ve hayvan türlerini korumaya yönelik tedbirler almak veya bu tür çalışmalar yapan derneklere bağışta bulunmak işletmelerin çevreye yönelik sorumluluklarındandır. Bireyler, faaliyetlerinde çevreye zarar vermeyen, hatta çevreyi iyileştirmeye ve korumaya yönelik faaliyetlerde bulunan firmaları destekleme eğilimindedir (Mohr ve ark., 2001; Becker-Olsen ve ark., 2006; Luo ve Bhattacharya, 2006). Ece ve Ergeneli (2015) tarafından yapılan bir çalışmada çevreci öğrencilerin, işletmelerin çevreyi korumaya yönelik faaliyetlerini önemsedikleri belirlenmiştir. Son olarak özellikle çalışanlara tanınan sosyal haklar da gençlerin iş başvurusunda bulunurken göz önüne alması muhtemel bir diğer kriterdir. Sosyal haklar işletmelerin yasal olarak yükümlü olmadığı, ancak çalışanlarda işleme yönelik aidiyet duygusu geliştirmek, daha verimli çalışmalarını sağlamak, performanslarını yükseltmek vb. amaçlarla işletme tarafından çalışanlara sunulan imkânlardır.

Genç bireylerin iş başvurusunda bulunurken aynı zamanda bir tüketici olarak da düşünüp, yukarıda sözü geçen kriterlere sahip olan işletmelerde çalışmayı tercih edeceği öngörülmektedir. Ancak gençlerin iş başvurusunda bulunurken dikkate aldıkları kriterlere yönelik fazla bir çalışmaya rastlanmamıştır. Yapılan çalışmaların daha çok meslek seçimine yönelik olduğu görülmüştür. İşletme seçimine ilişkin sayılabilecek çalışmalardan biri Yeni Zelanda'da yapılmıştır. Yeni Zelanda'da muhasebe bölümünde okuyan üniversite öğrencileriyle yapılan araştırma sonucunda, öğrencilerin iş seçiminde daha çok ekonomik faktörlerin önem taşıdığı tespit edilmiştir (Ahmed ve ark., 1997).

Kanada'da üniversite öğrencileriyle yapılan başka bir çalışmada, muhasebe öğrencilerinin iş seçiminde uzun dönemli gelir sağlamaya önem verdikleri, kısa vadeli kazançları önemsemedikleri belirlenmiştir (Felton ve ark., 1994).

ABD'de muhasebeci, avukat, makine mühendisi ve doktorlarla yapılan araştırma sonucunda sosyal konum, iş garantisi, işe bağlılık gibi faktörlerin bireyler üzerinde iş seçimi konusunda daha önemli olduğu, buna karşın elde edilecek gelirin daha az önemsendiği ortaya çıkmıştır (Paolillo ve Estes, 1982).

Omar ve arkadaşları (2015) tarafından öğrencilerin iş seçim kriterlerini belirlemeye yönelik bir araştırma yapılmıştır. Malezya'daki üniversite öğrencilerinin dahil edildiği çalışmada elde edilen sonuçlara göre sırasıyla ücret, çalışan itibarı ve çalışma koşulları iş tercihleri üzerinde etkili olmaktadır (Omar ve ark., 2015).

Hong Kong'ta 116 üniversite öğrencisiyle yapılan çalışmada öğrencilerin iş tercihi konusunda işin uzun dönemli ve ücretinin iyi olması gibi iki kritere önem verdikleri belirlenmiştir. Çalışanlara sorumluluk verilmesi ve çalışma koşullarının en az önemsenen kriterlerden olduğu çalışmadan elde edilen bir diğer sonuçtur (Moy ve Lee, 2002).

Türkiye'de yapılan bir araştırmada, üniversite öğrencilerinin iş önceliği ve iş piyasasına yönelik beklentileri tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin iş öncelikleri arasında en önemlisinin (%35) maddi kazanç olduğu belirlenmiştir. İkinci sırada (%20) sosyal statü, üçüncü sırada (%17) sosyal güvence gelmektedir. Toplumla yararlı insan olmak en az önemsenen kriter olarak tespit edilmiştir (Dursun ve Aytaç, 2012).

Cumhuriyet Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrencilerle yapılan bir araştırmada öğrenciler, en çok iş garantisinin iş seçimi kararlarını etkilediğini ifade etmiştir. İşin sağlayacağı gelirin öğrencilerin kararı üzerinde ikinci sırada etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. İşin zorluk derecesinin ise en az dikkate alınan kriterlerden biri olduğu elde edilen bir diğer sonuçtur (Göktolga ve Gökcalp, 2012).

Ege Bölgesindeki üniversitelerde okuyan öğrencilerle yapılan bir araştırma, öğrencilerin meslek tercihlerinde daha çok prestijin, prestijden sonra ise mesleki avantajların etkili olduğunu göstermiştir. Meslek tercihlerini etkileyen üçüncü kriterin ise mesleki güvence olduğu belirlenmiştir. Araştırmada öğrencilerin meslek tercihlerini etkileyen kriterler arasında ücrete ilişkin bilgi ise bulunmamaktadır (Özdemir, 2010).

İzmir'de Buca Eğitim Fakültesi'nde okuyan öğrencilere, seçme şansları olması durumunda öğretmenlik mesleği dışında hangi işi seçecekleri sorulmuş ve %17'si çalışma koşulları rahat olan bir mesleği seçmek istediklerini belirtmişlerdir. Katılımcıların %9'u ise daha yüksek ücretli bir mesleğe sahip olmayı tercih edebileceklerini ifade etmiştir (Şahin, 2011).

Kadın ve erkeklerin bir çok konuda farklı düşündükleri göz önüne alındığında iş başvurusunda dikkate alınan kriterlere verdikleri önemin farklı olabileceği düşünülmüştür. Ancak bu konuda literatürde az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışmalardan biri Omar ve arkadaşları (2015) tarafından Malezya'daki üniversite öğrencileriyle yapılan bir çalışmadır. Söz konusu çalışmada kız ve erkek öğrenciler arasında tercih kriterlerine göre bir fark bulunamamıştır (Omar ve ark., 2015). Uludağ Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerle yapılan başka bir araştırma sonucunda ise kadınlar arasında, işyerindeki fiziksel koşulların erkeklere oranla daha az önemsendiği belirlenmiştir (Aytaç ve Bayram, 2001).

Yukarıda sözü geçen çalışmalara bakıldığında genç bireylerin iş başvurusunda bulunurken dikkate aldıkları kriterlere verilen önemin bölgeden bölgeye farklılık taşıdığı ve genel olarak ücret ve çalışma koşullarının ilk sıralarda önemsendiği görülmektedir. İşletmelerin toplumda dezavantajlı bireylerin gelişimine katkıda bulunma, uyuşturucu-alkol bağımlılarına yönelik rehabilitasyon programlarına destek sağlama gibi çeşitli sosyal sorumlulukları ile hayvanları koruma, kuraklıkla mücadele, ağaçlandırma, işletme süreçlerinde doğaya zarar

vermemeye dikkat etme gibi çevreye yönelik faaliyetlerine verilen öneme ilişkin herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmada söz konusu iki kriter (sosyal sorumluluk ve çevre faaliyetleri) de öğrencilere sorulmuş olup, onlar için taşıdıkları önem ile diğer kriterlere verilen önem de ayrıca karşılaştırılmıştır.

Yöntem

Bu araştırmada genç bireylerin, iş başvurusunda bulunurken hangi kriterleri önemseydiğini belirleyebilmek için nicel bir araştırma yöntemi olan anket tekniği kullanılmıştır. Hazırlanan anket formuyla katılımcıların, iş başvurusunda en çok önemseydikleri kriterlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Örneklem

Bu araştırmada bölge olarak Türkiye İstatistiksel Bölge Sınıflandırmasına göre sosyo-ekonomik ve kültürel açıdan en düşük düzeyde olan TRC3 bölgesindeki dört il arasından en geri kalmış kabul edilen Şırnak ili seçilmiştir. Çalışmaya, henüz yolun başında olan üniversite öğrencilerinin mezuniyet sonrası iş seçiminde bulunacakları düşüncesiyle üniversite öğrencileriyle yapılmasına karar verilmiş olup, üniversitede öğrenim gören öğrenciler araştırma evrenini oluşturmuş ve bu evren üzerinden örneklem belirlenmiştir. Öğrencilere uygulanan anket formlarının incelenmesi sonucunda 119 kullanılabilir anket olduğu tespit edilmiş ve analizler 119 anketin verisi ile yapılmıştır.

Öğrenciler arasında daha önce staj amaçlı veya yarı zamanlı da olsa bir işte çalışmış veya halen çalışmakta olan öğrencilerin iş ortamı konusunda tecrübeli oldukları düşünülerek araştırma örnekleme sözü geçen özelliklere sahip öğrencilerden oluşturulmuştur. Bu öğrencilerin de büyük bölümü üniversitenin ön lisans programlarında öğrenim görmektedir. Meslek lisesi mezunlarından oluşmaktadır. Önlisans programlarında öğrenim gören öğrencilerin tümü lise eğitimleri döneminde farklı kurumlarda haftada üç gün staj faaliyetini yerine getirmek amacıyla görev yapmıştır. Önlisans ikinci öğretimde öğrenim gören öğrencilerin çoğu tam zamanlı bir işte çalıştıklarını belirtmiştir. Çalışmayan öğrenciler arasında da bazı öğrenciler, yaz tatillerinde tatil beldelerindeki otellerde çalıştıklarını ifade etmiştir.

Örneklem kapsamına alınan öğrencilerden bazılarıyla çalışmanın yazarı tarafından tek tek görüşülerek anket formu doldurulmuş; bazı öğrencilere de toplu halde çalışma hakkında bilgi verilerek kendilerine dağıtılan formu doldurmaları istenmiştir. Elde edilen veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Veri toplamak için yaş ve cinsiyet bilgilerinin de yer aldığı bir anket formu düzenlenmiştir. Hazırlanan anket formunda katılımcılara "Bir iş başvurusunda bulunurken bir işletmenin aşağıdaki kriterlerden hangisine sahip olmasını beklersiniz? Kriterleri verdiğiniz

önem düzeyine göre numaralandırınız” şeklinde soru sorulmuş ve kriter olarak *yüksek ücret, iyi çalışma koşulları, sosyal sorumluluk projelerinin yürütülmesi, çevreye ilişkin projelerin yürütülmesi, çalışanlara sosyal hakların tanınması* alternatifleri sunulmuştur. Öğrencilere sunulan cevap alternatiflerinden “yüksek ücret” alternatifi bir işyerinde ödenen ücretin, ülkedeki genel ekonomik duruma göre düzeyini ifade etmektedir. “İyi çalışma koşulları” alternatifi bir iş yerinde çalışanlara sunulan fiziksel (temiz, aydınlık, kullanışlı ofis malzemelerinin varlığı vb.) ve fiziksel olmayan (esnek çalışma saatlerinin olması, yönetici baskısının ve sıkı denetlemenin olmaması vb.) koşulları ifade etmektedir. “Sosyal sorumluluk projelerinin yürütülmesi” bir işletme tarafından doğrudan veya dolaylı katkıda bulunulan ve işletmeye ekonomik bir kazanç sağlamayan projelerin olmasını göstermektedir. Kimsesiz çocukların gelişimine yönelik faaliyetler, engelli bireyleri hayata bağlamaya yönelik projeler sosyal sorumluluk projelerine örnek verilebilir. “Çevreye ilişkin projelerin yürütülmesi” ise bir işletmenin doğayı ve hayvanları korumaya yönelik yürüttüğü faaliyetler ve kendi ana faaliyetlerinde doğaya zarar vermeyen materyal ve süreçlerin takip edilmesini ifade etmektedir. Son olarak katılımcılara sunulan “Çalışanlara sosyal hakların tanınması” alternatifi ise çalışanın eğitimini sürdürebilmesi için idari izinlerin sağlanması, belirli zamanlarda işletme bünyesinde çalışanların aileleriyle birlikte katılabileceği gecelerin organize edilmesi, gezilerin düzenlenmesi vb. yasal bir zorunluluğu olmamakla birlikte çalışanların işletmeyle bütünleşmelerini sağlayacak çeşitli faaliyetleri ifade etmektedir.

Katılımcı öğrencilere öncelikle araştırma hakkında bilgi verilmiş, daha sonra cevap alternatiflerine ilişkin –öğrencilerin yönlendirilmemesine dikkat edilerek- açıklama yapılmış olup, bu açıklamalar ışığında anket formunu doldurmaları istenmiştir.

İşlem

Katılımcılara iş başvurusunda bulunurken önemsedikleri kriterleri *1. derecede önemli (en önemli), 2. derecede önemli, 3. derecede önemli, 4. derecede önemli ve 5. derecede önemli (en az önemli)* olmak üzere kendi fikirlerince taşıdıkları önem düzeyine göre sıralandırmaları istenmiştir. Elde edilen verilerin analiz edilmesinde frekans analizi ve çapraz tablolar kullanılmıştır. Katılımcıların, önemsedikleri kriterleri belirleyebilmek için frekans analizi; cinsiyete göre kriterlere verilen önem düzeylerini belirleyebilmek için ise çapraz tablolar kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin %40'ı kadın, %60'ı ise erkek olup, %66'sı 19-23 yaş aralığında, %17'si 24-28 yaş aralığında, %14'ü 29-33 yaş aralığında ve son olarak %3'ü 34 yaş ve üzerindedir.

Öğrencilerin, iş başvurusunda buldukları/bulunacakları zaman dikkate aldıkları kriterlerin önem sırasına yönelik verdikleri cevaplar aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Tablo 1. İş Başvurusunda Dikkat Edilen Kriterlerin Sıralanması

Kriterler	Ücret		Çalışma Koşulları		Sosyal Sorumluluk Projeleri		Çevreye Yönelik Projeler		Sosyal Haklar	
	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)
1. derecede önemli	36	30	53	45	5	4	8	6,7	29	24,4
2. derecede önemli	26	22	29	24	10	8	6	5	44	37
3. derecede önemli	26	22	12	10	19	16	26	21,9	32	26,9
4. derecede önemli	10	8	14	12	52	44	33	27,7	10	8,4
5. derecede önemli	21	18	11	9	33	28	46	38,7	4	3,3

Tablo 1'e bakıldığında öğrencilerin %45'inin bir işyerinde en çok çalışma koşullarını önemsedikleri anlaşılmaktadır. En önemli gördükleri bir diğer kriterin %30 oranında ücret olduğu belirlenmiştir. Sosyal haklar 3. derecede önemli görülürken, sosyal sorumluluk projeleri 4.derecede önemli görülmüştür. Görüşülen öğrencilerin yaklaşık %39'unun iş başvurusunda bulunacakları işletmenin çevreye yönelik proje yürütmesini en az önemsedikleri tespit edilmiştir.

Cinsiyete göre işletmelere başvuruda dikkate alınan kriterlerin önem düzeylerinin değişiklik gösterip göstermediğini belirlemek için her bir kriter için çapraz tablolar oluşturulmuştur. Ücret ve cinsiyet arasındaki çapraz tablo aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 2. Cinsiyet ve Ücret Arasındaki Çapraz Tablo

Ücret Düzeyi	Kadın		Erkek	
	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)
1. derecede önemli	12	25	24	34
2. derecede önemli	8	16,7	18	25
3. derecede önemli	11	22,9	15	21
4. derecede önemli	7	14,6	3	4
5. derecede önemli	10	20,8	11	16
Toplam	48	100	71	100

Tablo 2'de görüldüğü üzere hem kadın hem de erkek katılımcılar arasında ücret düzeyini önemseyenler ücrete 1. derecede önem vermiştir. Ancak kadınlar arasında ücret düzeyini en önemli kriter olarak görenlerin oranı %25 iken, erkeklerde bu oran %34'tür. Kadınların yaklaşık %21'i ücret düzeyini en az önemli kriter olarak değerlendirmekte, erkeklerde ise bu oranın %16 olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin cinsiyeti ile iş yerinin çalışma koşullarına yönelik verdikleri önem düzeyleri aşağıdaki tabloda göstermiştir:

Tablo 3. Cinsiyet ve Çalışma Koşulları Arasındaki Çapraz Tablo

Çalışma Koşulları	Kadın		Erkek	
	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)
1. derecede önemli	21	44	32	45
2. derecede önemli	13	27	16	23
3. derecede önemli	2	4	10	14
4. derecede önemli	7	15	7	10
5. derecede önemli	5	10	6	8
Toplam	48	100	71	100

Araştırmaya katılan kız öğrencilerin %44'ü; erkek öğrencilerin %45'i çalışma koşullarını 1.düzye önemli görmektedir. Çalışma koşullarını en az önemli görenlerin oranının kız öğrenciler arasında %10, erkek öğrencilerde ise %8 olduğu görülmektedir (bkz. Tablo 3).

Kız ve erkek öğrencilerin, iş yerinde yürütülen sosyal sorumluluk projelerine yönelik verdikleri öneme ilişkin bilgiler Tablo 4'te verilmiştir:

Tablo 4. Cinsiyet ve Sosyal Sorumluluk Projeleri Arasındaki Çapraz Tablo

Sosyal Sorumluluk Projeleri	Kadın		Erkek	
	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)
1. derecede önemli	3	6,3	2	3
2. derecede önemli	5	10,4	5	7
3. derecede önemli	6	12,5	13	18
4. derecede önemli	17	35,4	35	49
5. derecede önemli	17	35,4	16	23
Toplam	48	100	71	100

Tablo 4'teki bilgilere göre kız öğrencilerin iş yeri seçimi yaparken, bir işletmenin sosyal sorumluluk projesi yürütüyor olmasını pek önemsememektedir. Aynı şekilde erkek öğrenciler de söz konusu kriteri 4. derecede önemli görmektedir. Bir işletmenin sosyal sorumluluk projeleriyle ilgilenmesini en çok önemli bulan kız öğrencilerin oranı %6 iken, erkeklerde bu oranın %3 olduğu tespit edilmiştir. Bu da genel olarak öğrencilerin bir işletmenin sosyal sorumluluk projeleri yürütmesini önemsememekle birlikte, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla önemseydiğini göstermektedir.

İşletmelerin çevreye yönelik projeler üretmesine kız ve erkek öğrenciler tarafından verilen önem aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 5. Cinsiyet ve Çevreye Yönelik Projeler Arasındaki Çapraz Tablo

Çevreye Yönelik Projeler	Kadın		Erkek	
	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)
1. derecede önemli	4	8,3	4	6
2. derecede önemli	4	8,3	2	3
3. derecede önemli	16	33,3	10	14
4. derecede önemli	11	23	22	31
5. derecede önemli	13	27,1	33	46
Toplam	48	100	71	100

Tablo 5'e bakıldığında kız öğrencilerin, iş başvurusunda bulunurken işletmenin çevreye yönelik faaliyetlerde bulunmasını daha çok (%33) 3.derecede önemli görmekte iken, erkek öğrencilerin bu özelliği en az önemli kriter (%46) olarak değerlendirdiği anlaşılmaktadır. Kız öğrencilerde çevreye yönelik projeleri en az önemli kriter olarak görenlerin oranı ise %27'dir.Bu sonuç, kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre çevreyi daha fazla önemsediklerini göstermektedir.

Son olarak öğrencilerin sosyal haklar konusunu önemsemelerine ilişkin bilgiler Tablo 6'da verilmiştir:

Tablo 6. Cinsiyet ve Sosyal Haklar Arasındaki Çapraz Tablo

Sosyal Haklar	Kadın		Erkek	
	Sayı (N)	Yüzde (%)	Sayı (N)	Yüzde (%)
1. derecede önemli	12	25	17	24
2. derecede önemli	17	35,4	27	38
3. derecede önemli	12	25	20	28
4. derecede önemli	5	10,4	5	7
5. derecede önemli	2	4,2	2	3
Toplam	48	100	71	100

Hem kız hem de erkek öğrenciler tarafından, işletmelerin sosyal haklara yönelik faaliyetlerde bulunması daha çok (%35; %38) 2. derecede önemsenmektedir (bkz. Tablo 6).

Tartışma

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin iş başvurusunda bulunurken dikkate aldıkları kriterlere verdikleri önem düzeyi belirlenerek gençlerin en çok hangi kriterleri önemseddiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca katılımcıların cinsiyetine göre kriterlere verilen önemin düzeyinin değişip değişmediği de araştırılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin en önemli gördükleri kriterin çalışma koşulları olduğu, en az önemsedikleri kriterin ise çevreye yönelik projeler olduğu belirlenmiştir.

İş arayan gençler sanıldığı gibi aksine bulabildikleri ilk işi tercih etmemektedirler. İş ilanları arasında karşılaştırma yaparak kendileri için önemli kriterlere sahip işe öncelikle başvururlar. Belirli bir süre önemsedikleri kriterlere sahip bir işyeri bulamadıklarında ya da böyle bir işte istihdam edilemediklerinde iş sahibi olma istekleri ağır basar ve herhangi bir işyerine başvururlar. Deyim yerindeyse “ne iş olsa yaparım” durumuna geldiklerinde artık kriterleri göz önünde bulundurmazlar. Gençlerin istemediği bir işte çalışmak zorunda kalmaları, beklentilerini karşılamayacağından sürekli o işe geçici bir iş gözüyle bakarlar ve bu durum da işteki verimliliği olumsuz etkiler. Bu durum sadece gençleri etkilememekte, aynı zamanda çalıştıkları işletmeyi de olumsuz etkilemektedir. Çünkü “bir ayağı dışarıda olan” bir çalışanın işletmeye de faydası dokunmayacaktır. Bu nedenle işletmelerin, gençlerin sahip olduğu enerjisini işletmede kullanabilmesi için onların önemsedikleri kriterleri göz önünde bulundurmalıdır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma koşullarını 1. sırada değerlendirenlerin oranı %45 iken, ücreti 1. sırada değerlendirenlerin oranı %30’dur. Sosyal haklar daha çok ikinci (%37) ve üçüncü (%27) sıralarda değerlendirilmiştir. Katılımcıların %44’ü işletmelerin sosyal sorumluluk projeleri yürütmesini 4. derecede önemli gördüğünü belirtmiş olup, %39’su ise çevreye yönelik projelerin yürütülmesini en az önemli kriter olarak değerlendirmiştir. Daha önce yapılan benzer çalışmalarda da bireylerin bir işyerinden ücret düzeyinin yüksek olmasını ve uygun çalışma koşullarını sunmasını bekledikleri ortaya çıkmıştır (Lee, 2006; Ahmed ve ark., 1997; Omar ve ark., 2015; Göktolga ve Gökalg, 2012; Şahin, 2011).

Kız ve erkek öğrencilere ayrı ayrı bakıldığında çalışma koşullarını kız (%44) ve erkek (%45) öğrencilerin benzer oranlarda en önemli kriter olarak gördükleri belirlenmiştir. Bir diğer sonuç kız ve erkek öğrencilerin ücreti 1. derecede önemli kriter olarak gördükleri, ancak kızlarda bu oranın (%25) erkeklere göre (%34) daha düşük olduğudur. Ülkemizde 13 üniversitede yapılan bir araştırmada da kız öğrencilerin, erkek öğrencilere göre bir işin ücretini daha az önemseydiği belirlenmiştir (Owen ve ark., 2012). Bu da kadınların iş başvurusunda bulunurken gelir faktörünü erkeklere göre daha az önemseydiğini göstermektedir. Bu sonuç toplum içerisinde erkeğe atfedilen “ailenin gelir getirici bireyi” rolü nedeniyle erkeklerin finansal kazançlara, kadınlara göre daha fazla önem verdiği şeklinde yorumlanabilir.

Sosyal sorumluluk projelerin yürütülmesi kriterine ilişkin oranlar farklı olmakla beraber kız ve erkek öğrencilerin 4. derecede ve en az önemli kriter olarak gördükleri anlaşılmıştır. Son olarak çevreye yönelik projelerin yürütülmesini kız öğrenciler daha çok (%33) 3. derecede önemli görmekte iken, erkek öğrencilerin daha çok (%46) en az önemli kriter olarak değerlendirdiği ortaya çıkmıştır. Daha önce yapılan bazı çalışmalarda da kadınların erkeklere göre çevreye karşı daha duyarlı olduğu sonucu elde edilmiştir (Aracıoğlu ve Tatlıdil, 2009; Kükrer, 2012; Özdemir ve ark., 2004; Dietz ve ark., 1998). Dolayısıyla kız ve erkek öğrencilerde çevreye yönelik önemseme düzeylerinde böyle bir farkın bulunmasının beklendiği söylenebilir.

Araştırma sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde, gençlerin ücretten daha çok çalışma koşullarını önemsedikleri söylenebilir. İşletmelerin kalifiye eleman istihdam edebilmeleri için önceden anket çalışması yaparak gençler tarafından en çok hangi kriterlerin dikkate alındığının göz önünde bulundurulması gerektiği düşünülmektedir. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından Kamu Üniversite Sanayi İşbirliği Portalı (KÜSİP) kamu kuruluşları, üniversiteler ve işletmelerin ortak çalışmalar yapmasını ve yaptıkları araştırma sonuçlarının bu platform üzerinden paylaşılmasını sağlamak üzere kurulmuştur. Dolayısıyla söz konusu portal üzerinden kamu kuruluşları, işletmeler ve üniversiteler karşılıklı olarak ihtiyaç duydukları araştırmaları birlikte yürüterek daha verimli sonuçlar elde edebileceklerdir. Tespit edilen kriterleri sağlayarak ilana çıkıldığında işletmeye kalifiye eleman istihdam edebilmelerinin mümkün olabileceği öngörülmektedir. Bunun yanı sıra işletmelerin periyodik olarak, mevcut çalışanları arasında da bir araştırma yaparak hangi kriterleri önemstediklerini belirlemesi ve bu kriterleri onlara sunması, çalışanların iş tatmini açısından faydalı olabilecektir.

İşletmeler, özellikle genç bireylerin işten beklentilerini karşılayarak iş hayatından memnun olmalarını sağlayabilir. İş hayatından memnun olan çalışanların motivasyonları yükselecek, yüksek motivasyona sahip çalışanlar da işletmenin başarısına katkı sağlayacaktır. Çalışanların iş hayatından memnun olması sadece işletme için değil, çalışanların iş dışındaki hayatları üzerinde de olumlu bir etki yaratabilecektir. Dolayısıyla işletmelerin, iş hayatının başlangıcında olan genç bireylere işletmede uygun koşullar sunmasının uzun vadede toplumun kalkınmasına da katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Bu çalışma sadece bir ildeki üniversite öğrencileriyle yapılmış olup, bu çalışmanın, başka kurumlarda çalışmakta olan genç çalışanlar ve iş arayışındaki potansiyel çalışanlar da dahil edilerek yapılacak bir çalışma için temel oluşturabileceği öngörülmektedir.

Copyright © 2018 Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • April 2019 • 7(17) • 17-20

ISSN 2147-8473

Received | 21 March 2018

Accepted | 21 May 2018

ANALYSIS / RESEARCH

EXTENDED ABSTRACT

A Research on the Factors that Determine the Workplace Preference of University Youth

Süreyya Ece*

Job preference is one of the matters that the young people most concerned with. Selection of a workplace, working condition, the wage and many more can make the young people nervous. At the end of a long education process that begin from an early age to adulthood; having a job with good terms will enable the young people to spend their future lives more efficiently. Otherwise, it will be inevitable to take an irregular and chaotic life. Considering the fact that individuals spend most of their time at work, being not happy with the work setting will for sure have a negative reflection on their life outside the work. Sar and colleagues (2012) argued that an individual's physical and psychological satisfaction in business life would have a positive impact on his or her work life and mental health (Sar et al., 2012).

It will also be ensured that qualified individuals apply for job to a firm which provides the conditions that the young people desire. It can be argued that big businesses today are more attractive to young people than small businesses. According to Moy and Lee (2002), small businesses are less preferred by younger people than large enterprises because small businesses do not have the criteria which are important for young people when choosing work (Moy & Lee, 2002).

* PhD. Faculty Member, Şırnak University, Faculty of Administrative and Economic Sciences, Department of Business Management, Şırnak, sureyyaece@yahoo.com
ORCID: 0000-0002-2110-8091

It was expected that young people were looking for wages and working conditions as the first criteria when applying for job. The wage can be seen as the most important prize that a firm can offer to attract qualified employees (Omar et al., 2015; Moy & Lee, 2002). On the other side working conditions mean safety and comfort at work (Moy & Lee, 2002). A survey conducted in the U.S. showed that satisfied workers are satisfied with the work they do (Lee, 2006).

Another criterion considered by young people is social responsibility activities. Individuals in society tend to support businesses that have non-profit social responsibility activities, such as addressing social problems and taking a role in resolving these problems. Firms' responsibility towards the environment is one of the other criterion that young people take into account. Individuals also support companies that have activities to improve and protect the environment or at least do not harm the environment at all (Mohr et al., 2001; Becker-Olsen et al., 2006; Luo & Bhattacharya, 2006). Finally the social rights recognized especially for employees are another possible criterion that young people consider when they make a job application.

When we look at the previous studies, it can be seen that wage and working conditions are generally considered to be important in the first place even though it is different from region to region. No study was found in the literature regarding the importance given to the social responsibility and environmental activities of the firms. In the current study, these two criteria were also asked to the students and to measure how important they are to them and the importance given to other criteria are also compared.

Accordingly, a survey based on a quantitative research method was used to determine what criterion young people consider as important in the job application.

Sample

The students studying at University were included in this study. The obtained available questionnaires were 119 and analyses have done with these 119 data.

Data Collection Tools

Participants were asked "Do you consider one of the following criteria from a firm when you apply for job? Give a number from 1-5 to these criteria according to the level of importance you give" and "high wages", "good working conditions", "execution of social responsibility projects", "implementation of environmental projects", "recognition of social rights to employees" were given as criterion.

Process

Participants were asked to rank the criteria they considered important in their job application as the most important, important at the second, important at the third, important at the fourth, and the least important. Frequency analysis and cross tables were used to analyze the obtained data.

Findings

It was found that 45% of the students considered the most working conditions in a workplace. Another criterion that they considered most important (30%) was wage. While social rights were considered important in the third place, social responsibility projects were considered important in the fourth place. Another interesting result was that about 39% of the interviewed students were least interested in the implementation of an environmental project by the firm.

It was observed that the first criteria is wage for both male and female. However, this is the most important criteria for only 25% of female, whereas this rate is 34% for men. On the other hand 21% of women consider wage level as the least important criterion, while this ratio is 16% for men.

Working conditions was important in the first level for 44% of the female and 45% of male students who participated in the research. It was seen that the ratio of those who see working conditions as least important is 10% among female students and 8% among male students.

Female students do not pay much attention to the fact that whether a firm is conducting a social responsibility project or not. In a similar manner, male students see the social responsibility important at 4th degree. While the proportion of female students who find it most important for a firm to care about social responsibility projects is 6%, this ratio is 3% for males.

Thirty-three percent of female students, considered important at third degree that a firm should engaged to environmental activities, but many male students think of this criteria as the least important criterion (46%). The ratio of female students who consider projects based on the environment as the least important criterion is 27%

A significant number of female (%35) and male (%38) students take into account at second degree that firms should be engaged in activities related to social rights.

Discussion

When the research results are evaluated in general, it can be concluded that young people pay more attention to working conditions than salary. To ensure that businesses are able to attract qualified employees, they should conduct a survey beforehand to determine what criterion young people are most concerned with. It might be possible to attract qualified personnel to the by listing the determined criterion on the job announcements. In addition to this, firms may also be able to determine what criteria they consider important by conducting a survey among their current employees and provide these criteria to them, which may be useful for the job satisfaction of employees.

Especially young people who are satisfied with their work will be more productive because they will work more enthusiastically at the workplace. This situation can have a positive effect not only on the work place but also on the individual's life outside the work place. Therefore, it is considered that businesses can contribute to the happiness of society in the long run by providing suitable conditions for the young people who are in the beginning of their carrier life.

Kaynakça/References

- Ahmed, K., Alam, K. F., & Alam, M. (1997). An empirical study of factors affecting accounting students' career choice in New Zealand. *Accounting Education*, 6 (4), 325-335.
- Aktan, C. C., ve Börü, D. (2007). Kurumsal sosyal sorumluluk. C. C. Aktan (Ed.), *Kurumsal Sosyal Sorumluluk, İşletmeler ve Sosyal Sorumluluk* içinde (s. 11-36). İstanbul: İGİAD yayınları.
- Aracıoğlu, B., ve Tatlıdil, R. (2009). Tüketicilerin satın alma davranışında çevre bilincinin etkileri. *Ege Akademik Bakış*, 9 (2), 435-461.
- Arslan, M. (2012). *İş ve meslek ahlakı*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Athanasou, J. A. (2003). Factors influencing job choice. *International Journal for Educational and Vocational Guidance*, 3 (3), 205-22.
- Aytaç, S., ve Bayram, N. (2001). Üniversite gençliğinin iş ve eş seçimindeki etkin kriterlerinin analitik hiyerarşi süreci (Ahp) ile analizi. *İş, Güç, Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi*, 3 (1).
- Dietz, T., Stern, P. C., & Guagnano, G. A. (1998). Social structural and social psychological bases of environmental concern. *Environment and Behavior*, 30 (4), 450-471.
- Dursun, S., ve Aytaç, S. (2012). Üniversite öğrencilerinin işgücü piyasasına yönelik beklentileri ve iş deneyimleri ile umutsuzluk ve kaygı düzeyleri arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (1), 373-388.
- Ece, S., ve Ergeneli, A. (2015, Ağustos). The effect of individuals' perceptions toward firms' environmental social responsibility activities on pro-environmental behavior. *3rd International Academic Conference*. ABRM, Paris.
- Felton, S., Buhr, N., & Northey, M. (1994). Factors influencing the business student's choice of a career in chartered accountancy. *Issues in Accounting Education*, 9 (1), 1-13.
- Göktolga, Z. G., ve Gökalp, B. (2012). İş seçimini etkileyen kriterlerin ve alternatiflerin AHP metodu ile belirlenmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 13 (2), 71-86.
- Kükreler, Ö. (2012). Tüketicilerin çevresel sorumluluklarının yeşil reklamlara yönelik tutumlarına etkisi: Eskişehir örneği. *Journal of Yasar University*, 26 (7), 4505-4525.
- L. Becker-Olsen, K., Cudmore, B. A., & Hill, R. P. (2006). The impact of perceived corporate social responsibility on consumer behavior. *Journal of Business Research*, 29 (1), 46-53.
- Lee, S. Y. (2006). Expectations of employees toward the workplace and environmental satisfaction. *Facilities*, 24 (9/10), 343-353.
- Luo, X., & Bhattacharya, C. (2006). Corporate social responsibility, customer satisfaction, and market value. *Journal of Marketing*, 70 (4), 1-18.
- Mohr, L. A., Webb, D. J., & Harris, K. E. (2001). Do consumers expect companies to be socially responsible? The impact of corporate social responsibility on buying behavior. *Journal of Consumer Affairs*, 35 (1), 45-72.
- Moy, J. W., & Lee, S. M. (2002). The career choice of business graduates: SMEs or MNCs? *Career Development International*, 7 (6), 339-347.
- Omar, M. K., Zakaria, A., Ismail, S., Sin, J. S., & Selvakumar, V. (2015). Job selection preferences of accounting students in Malaysian private universities. *Procedia Economics and Finance*, 31, 91-100.
- Owen, F. K., Kepir, D. D., Özdemir, S., Ulaş, Ö., & Yılmaz, O. (2012). Üniversite öğrencilerinin bölüm seçme nedenleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (3), 135-151.
- Özdemir, O., Yıldız, A., Ocaktan, E., ve Sarışen, Ö. (2004). Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Çevre Sorunları Konusundaki Farkındalık ve Duyarlılıkları. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 57 (3), 117-127.
- Özdemir, S. (2010). Ön lisans muhasebe öğrencilerinin kariyer planlamasını etkileyen unsurlar: Ege bölgesinde bir araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi* (2), 103-121.
- Paolillo, J. G., & Estes, R. W. (1982). An empirical analysis of career choice factors among accountants, attorneys, engineers and physicians. *The Accounting Review*, 57 (4), 785-793.
- Şahin, İ. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmen istihdamı ve mesleki geleceklerine ilişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11 (3), 1167-1184.
- Şar, A. H., Işıklar, A., ve Aydoğan, İ. (2012). Atama bekleyen öğretmen adaylarının yaşam doyumunu yordayıcı değişkenlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (23), 257-271.

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Nisan 2019 • 7(17) • 21-38

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 17 Mayıs 2018
 Kabul | 26 Haziran 2018

Üniversite Gençliğinin Durumu ve Yaşadığı Sorunlar: Yalova Örneği

İbrahim Yücel*
Bedrettin Kesgin**

Öz

Bu araştırma kapsamında yükseköğrenim gençliğinin öğrenim gördükleri üniversite ve zaman geçirdikleri şehirdeki psikososyal, kültürel ve ekonomik durumlarının Yalova örneği üzerinden belirlenmesi amaçlanmıştır. Bunun yanında yükseköğrenim gençliğinin Yalova Üniversitesi ve Yalova şehri ile ilgili sorun yaşadığı durumlar değerlendirilmiştir. Araştırma kapsamında kota örnekleme yöntemiyle belirlenen Yalova Üniversitesi öğrencisi 480 genç ile anket tekniği kullanılarak görüşülmüş ve elde edilen veriler SPSS 21 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre gençlerin yükseköğrenim sürecinde birtakım psikososyal, kültürel ve ekonomik sorunlar yaşadığı belirlenmiştir. Yapılan ki-kare çözümlenmeleri sonucunda bazı değişkenler arasında anlamlı farklılıklar olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gençlik, Üniversite Gençliği, Yükseköğrenim, Gençlik Sorunları, Sosyal Çalışma.

* Arş. Gör., Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Gümüşhane, yucelibrahim61@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9568-8260

** Doç. Dr., Yalova Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Yalova, bedrettink@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9812-8966

Abstract

This article aims to show psychosocial, cultural and economic situations of higher education students in their university and the city they spend time in, based on Yalova example. Besides that some problems encountered by higher education youth in Yalova University and the city of Yalova are assessed. For this research 480 youth studying in Yalova University, who were select educing quota sampling method, were interviewed using questionnaire technique and the resulting data is analyzed by using SPSS 21. Research results show that youth encounter some psychosocial, cultural and economic problems in higher education process. According to chi-square test results analysis some variables show significant differences.

Keywords: Youth, University Youth, Higher Education, Youth Problems, Social Work.

Giriş

En genel anlamıyla, toplumsal yapı içerisinde bir kategoriye ifade eden gençlik olgusu, mevcut literatürde birçok açıdan ele alınması nedeniyle çeşitlilik gösteren tanımlamalara sahiptir. Her disiplinin gençlik olgusunu kendi bakış açısıyla ele alması bu tanımlama farklılığının bir sebebi olarak değerlendirilebilir. Bu farklılığın bir diğer sebebi ise gençlik çağının zor tanımlanabilir soyut bir kavram olması, kendisinden önceki ve sonraki dönemlerle kesin çizgilerle ayırlamayacak bir devamlılık özelliği göstermesidir (Doğu, 2013: 38). Her ne kadar gençlik olgusu toplumsal bir kategori olarak genel kabul görmüşse de literatürde gençlik kavramını bağımsız bir “toplumsal sınıf ya da katman” olarak tanımlamanın güçlüğüne işaret edenler de mevcuttur (Lüküslü,2009). Yörükoğlu (1980: 17), bireylerin doğumdan ölümüne kadar belirli dönemler geçirdiğini ve süreklilik içinde geliştiğini belirtir. Ona göre genel olarak çocukluk, gençlik, yetişkinlik ve yaşlılık dönemleri olarak belirlenen bu dönemler birbirinden kesin sınırlarla ayrılmamıştır. İlgili dönemlerin her biri önceki dönemin etkisi altında oluşur ve bir sonraki döneme etki eder. Gençlik, hayatta geçirilen süre ile bedenin değişimini, farklı bir deyişle yaş almanın getirdiği bazı özellikler temel alınarak belirlenen bir dönemi ve bu dönemin kapsadığı birey grubuna karşılık gelir. Gençliği ortak bir paydada buluşturan diğer dinamiklerin tümü bu temel olguya dayalı olarak şekillenir (Sütlaş, 2007: 82).

Uluslararası kuruluşlar gençlik olgusuna gerçekleştirecekleri uygulamalarda kolaylık sağlaması açısından yaş odaklı bakmaktadır. Bu yönüyle uluslararası kuruluşlardan bazıları gençlik olgusunu tanımlamada aynı yaş aralığını benimsemektedir. Birleşmiş Milletler'in (BM), 1985 yılında Uluslararası Gençlik Yılı kapsamında hazırlıklar dahilinde yaptığı ve Birleşmiş Milletler Genel Kurul'u tarafından da kabul edilen tanıma göre gençlik, istatistiki olarak 15-24 yaşları arasındaki gruptur. UNESCO, demografik yaş aralığı olarak, BM ile aynı yaş aralığını benimsemekte ve gençliği 15-24 yaş arasındaki kategori olarak tanımlamaktadır. UNESCO'ya göre gençlik, sürekli evrim halinde olan heterojen bir gruptur ve “genç” kavramının karşılığı ülkeden ülkeye değişebilmekte ve bölgelerin sosyo-kültürel özelliklerine bağlı olarak farklılık gösterebilmektedir.

Türkiye'deki gençlik merkezlerinin bağlı olduğu Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tanımına göre genç, 12-24 yaş arasındaki kategoridir ve bu kategori, Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı tarafından sunulan imkânlardan faydalanan bir durumu da belirtmektedir (Certel, 2010: 4).

Literatürde gençliğin statik ve biyolojik bir kimlik olarak tanımlanma durumu birçok açıdan eleştirilmektedir. Önemli eleştirilerden biri, yaş temelli gençlik tanımlamasının zaman ve mekân değişkenlerini hesaba katmadan yapılmış olduğu iddiasıdır. Bu konuda verilebilecek bir örnek; 20. Yüzyılda kentleşme, sanayileşme, okullaşma süreçlerinin gençlik döneminin uzamasını da beraberinde getirdiği örneğidir. Okulda kalma sürelerinin uzamasıyla, gençlik dönemi yaş aralığı da 15-25'ten 15-29 yaş aralığına uzatılmaya başlanmıştır (Kurtaran, 2008: 4-5).Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın 27.01.2013 tarihli Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi'ndeki vurgusu da gençlik tanımının bazı değişkenlere bağlı olarak değişebileceği yönündedir. Bu belge gençliğin içinde bulunulan zamana, toplumların sosyo-ekonomik gelişmelerine, kültür ve geleneklerine göre yeniden tanımlanabileceğine belirtir. Bu sebeple evrensel kabul görmüş tek bir yaş aralığından söz etmenin zorluğunu ortaya koyar.

Türkiye'de gençlik olgusunun (15-24 yaş) toplumsal nüfus içerisinde geniş bir kitleyi (%16,3) temsil ettiği ortadadır (TÜİK, 2016). Bu bağlamda gençlere yönelik hizmet sunumlarında, planlamalarda, gençlik değerlendirmelerinde gençliği belirli kriterlere göre kategorize etme durumu ortaya çıkmıştır. Gürses (1979: 64) UNESCO Gençlik Komitesi raporuna dayandırdığı sınıflandırmayı "Okuyan Gençlik- Okul Dışı Gençlik" şeklinde yapmaktadır. Okuyan gençlik kendi bünyesinde yükseköğrenim gençliğini ve ortaöğretim gençliğini barındırırken okul dışı gençlik ise köy gençliği, çalışan gençlik ve asker gençlik ve çalışmayan gençliği barındırmaktadır.

Bu çalışmanın odak noktasına koyduğu gençlik türü yükseköğrenim gençliğidir. Bu doğrultuda diğer gençlik kategorileri çalışma kapsamı dışında bırakılarak üniversite gençliği üzerinde durulmuş ve çalışma bu yönde şekillendirilmiştir.

Bayhan'a göre (1997: 241) üniversite gençliği; 18-24 yaş aralığı grubunu oluşturan, formal eğitim-öğretim sürecinin son safhasında öğrenim gören, araştırmacı ve sorgulayıcı özellikleri olması gereken, bu doğrultuda bilimsel bir zihniyet kazanan, kendilerine özel bir gençlik kültürü içerisinde vakit geçiren gençlik kesimidir.

Üniversite gençliği, diğer gençlik gruplarından, üyelerinin entelektüel birikimine göre ve eğitim sürelerinin uzaması ile ilişkili olarak gençlik hallerinin uzaması yönüyle ayrılır. Herhangi bir ülkenin üniversite gençliğini anlamaya yönelik yapılacak çalışmalar, aslında o ülkenin fikirsel ve davranışsal değişim çizgilerini tespit etmeye çalışmak bağlamında önemli bir nokta teşkil etmektedir (Deniz, 2013: 2).

Mısıroğlu'na göre (2014:12) yükseköğrenim gençliği; üretim sürecinde var olmayan, bir uzmanlık alanı için bir arada olan, disiplinli bir süreç içerisinde yaratıcılık özelliğini göstermeye çalışan, eleştirici düşünceye sahip, benzer alışkanlıkları olan genç insanlar bütünüdür. Yükseköğrenim gençliğinin, tüm gençlik kesimi içerisinde daha seçkin bir yere

sahip olduğu söylenebilir. Gelecek süreçte aktif olarak üretimde ve ülke kalkınmasında yer alacak olan üniversite gençliği, bu anlamda ilgili ülkenin donanımlı ve dinamik gücü olarak tanımlanabilir.

Gençlik dönemini açıklayabilmek için gencin içinde yaşadığı toplumsal yapı ve kurumlar ile birlikte ele alınması gerekliliğini savunan yapısal fonksiyonalist teoriler bu çalışmanın kuramsal temelini oluşturmaktadır. Yapısal fonksiyonalist teoriler yaş olgusunu toplumdaki rol farklılaşmasının ve çatışmaların nedeni olarak görmüştür. Bu bağlamda gençlerin yaşadığı bazı sorunları yaş ve yaş olgusunun meydana getirdiği sosyal ve kültürel çatışmalar temelinde açıklamışlardır. Yapısal fonksiyonalist teoriler toplumla gencin bütünleşmesinin kuşaklar çatışmasını önlemede belirleyici olduğunu ortaya koymuştur. Bu açıdan bakıldığında içinde yaşadığı toplumun gençliğe bakışının gencin davranışları ve gelişimi üzerinde etkili olduğu üzerinde durulmuştur (Hollingshead, 1949; Şemin 1992; Tezcan, 1981).

Emsdüstriyel toplumlarda değişimin sürekliliği ve ekonomik uzmanlaşma gibi iki kavramdan bahseden Coleman geliştirdiği teorisinde yeni dönemde gençliğin sosyal tanımının da değiştiğinden bahseder. Coleman (1966:2-3) 'a göre toplumlardaki sürekli gelişme ebeveynleri gençleri kendi belirledikleri imajları göre yetiştirme ısrarında başarısızlığa uğratmaktadır. Bunun yanında ekonomik uzmanlaşma olgusunun aile içerisindeki ekonomik dengeleri değiştirmesi farklı uzmanlık alanlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Sonuç olarak tüm bu toplumsal değişim süreci sonunda modern dönemde aile işlevlerinin değişikliğe uğradığı, kitle iletişim araçlarının önem kazandığı, bilginin hızla yayıldığı ve gençlerin kendi değer sistemleriyle yeni bir yaşam kültürü oluşturmaya çalıştığı bir düzen ortaya çıkmıştır. Modern dönemdeki bu yaşam kültürü ile birlikte gençlerin ilişki içerisinde olduğu toplumsal kurumlar gencin tutum ve davranışlarını etkilemektedir. Örneğin ebeveynlerle olan ilişki, dini algılayış biçimi, eğitim kuruluşları, iş yerleri ve kırsal-kentsel yaşam genç üzerinde etkili olabilecek toplumsal kurumlardandır (Köknel, 1981: 25).

Gençliği yapısal-fonksiyonalist yaklaşımlarla açıklamaya çalışan çağdaş teorisyenler arasında yer alan Parsons gençlerin kişilik gelişimini, tutum ve davranışlarını sosyal sisteme bağlı olarak açıklamaya çalışmıştır (Black, 1961: 162). Gencin geliştirdiği ilişki tipinin sosyal sistem içinde yer aldığını, bu sosyal sistemin de belirli rollere ve yaptırım gücüne sahip üyelerden oluştuğunu ve sosyal sistem içinde yer alan bu üyelerin gençten bazı rolleri gerçekleştirmesini beklediğini ifade etmiştir. Parsons'a göre gencin sistemle tamamıyla bütünleşmesi onun rol ve performansını sağlamadaki başarısına ve sistemdeki tüm üyelerin tutumlarına bağlıdır. Yine bu bağlamda Eisenstadt(1965) modern gençliği aile rollerinden yetişkin rollerine geçiş aşaması olarak tanımlamaktadır ve bu süreçte okullar ve gençlik organizasyonlarının etkisini vurgulamaktadır (Akt. Burcu, 1998: 129).

Yapısal fonksiyonalist teoriler bağlamında gençlik olgusunun toplumsal değişim süreçleri ve toplumsal yapılar ile ilişkisi genel olarak bu şekildedir. Bu çalışmanın odak noktası olan yükseköğrenim gençliği boyutuyla değerlendirildiğinde, modern dünya düzeninin sağladığı imkânlar ve yenilikler yanında meydana getirdiği sorunlarla yükseköğrenim sürecindeki

gençler üzerinde bir etki bıraktığı düşünülebilir. Bunun yanında, yükseköğrenim süreciyle gençlerin eğitim kurumu içerisinde farklı bir statü kazanması da gençlerin yaşamları üzerinde etki bırakacak bir diğer değişimdir. Bu çalışma, gençliğin içinde bulunduğu bu “yeni düzen” içerisindeki durumuna ve yaşadığı sorunlara ilgi göstermiştir.

Türkiye’de 2017 yılı itibariyle faaliyet gösteren 112’si devlet, 65’i vakıf üniversitesi ve 6’sı vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere toplam 183 üniversite bulunmaktadır (<https://istatistik.yok.gov.tr/>). 81 vilayete sahip Türkiye’de her vilayette en az bir üniversite mevcuttur. Bu durum, üniversite olgusunun Türkiye’nin toplumsal yapısında ne denli büyük bir yer kapladığını göstermektedir. Her ilde var olan üniversiteler ve bu üniversitelerde öğrenim gören gençlerin oluşturduğu düzen, büyük çapta bir niceliksel gelişmeye işaret etmektedir.

Yükseköğretim Kurumu (YÖK) tarafından yayımlanan istatistiklere göre 2016-2017 eğitim-öğretim yılı itibariyle Türkiye’de yükseköğrenim gören öğrenci sayısı 7.198.987’dir. Bu öğrencilerin 2.555.926’sı ön lisans düzeyinde, 407.1579’u lisans düzeyinde öğrenim görmektedir¹. Kalan öğrenciler ise lisansüstü düzeyde öğrenim hayatlarına devam etmektedir.

Araştırmanın Amacı

Büyük bir genç nüfus yoğunluğuna (%16,3) sahip Türkiye’de, gençlik kavramının kapsadığı kitlenin büyüklüğü ve niteliği, gençliğe yönelik çalışmalarda gençliğin sınıflandırılması ihtiyacını meydana getirmiştir. Bu konuyla ilgili en temel sınıflandırma daha önce de ifade edildiği gibi okuyan ve okul dışı gençlik şeklinde yapılmaktadır (Gürses, 1979: 64). Bu araştırma kapsamında, okuyan gençlik kategorisi içerisinde yer alan yükseköğrenim gençliğinin öğrenim gördükleri üniversite ve zaman geçirdikleri şehirdeki psikososyal, kültürel, ekonomik durumlarının belirlenmesi ve bu bağlamda yaşadığı sorunların tespiti amaçlanmıştır.

Araştırma Soruları ve Hipotezleri

Bu araştırma kapsamında hazırlanan araştırma soruları üniversite gençliğinin psikososyal, kültürel, ekonomik durumlarının ve bu bağlamda yaşadığı sorunların belirlenmesine yöneliktir. Ayrıca farklı kategorik değişkenler arasındaki ilişkiyi test etmeye yönelik hipotezler oluşturulmuştur. Araştırmacı tarafından belirlenen araştırma soruları ve hipotezleri şu şekildedir:

- Üniversite gençliği psikososyal, kültürel ve ekonomik açıdan ne durumdadır?
- Üniversite gençliğinin yaşadığı sorunlar nelerdir?
- Öğrenim yılı ile Yalova’daki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlama arasında anlamlı bir farklılık vardır.

1 https://istatistik.yok.gov.tr/yuksekogretimIstatistikleri/2017/2017_T1.pdf

- Cinsiyet ile kendini güvende hissetme arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- Cinsiyet ile lisans öncesi dönemde yaşadığı şehirden ayrılma arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- Kendini güvende hissetme ile insanlarla iletişim kurmada güçlük yaşama arasında anlamlı bir farklılık vardır.
- Gelinen coğrafi bölge ile Yalova'da farklı kültür oluşturduğunu düşünme arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Yöntem

Örneklemin Belirlenmesi

Bu araştırmanın evreni Yalova Üniversitesi'nde öğrenim gören gençlerdir. Ancak ön lisans programlarının öğrenim süresinin 2 yıl olmasının gençlerin psikosoyal, kültürel ve ekonomik durumlarını, şehre ve üniversiteye bakış açılarını etkileyebileceği düşünüldüğünden araştırma kapsamında Yalova Üniversitesi bünyesinde lisans öğretimi sunan Hukuk Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi olmak üzere beş fakülte belirlenmiştir. Yalova Üniversitesindeki fakültelerin sahip olduğu öğrenci sayılarının farklı olması nedeniyle örnekleme yöntemi olarak kota örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kota örnekleme yönteminde araştırma ana kitlesinin belirli özelliklerine göre gruplandırılması ve belirli sayıya ulaşıncaya kadar örnekleme alınması esastır. Yalova Üniversitesi'nde belirtilen fakültelerde lisans öğrenimi gören öğrenci sayısı 6477 olup %95 güven düzeyinde en az 363 örnekleme seçilmesi gerektiği hesaplanmıştır ve örneklemin ana kitleyi temsil edebilmesi için fakülteler arasında oransal dağılım yapılmıştır. Katılımcı sayılarının fakülte bazında dağılımı belirlenirken ise fakültedeki erkek-kadın öğrenci oranına ve öğrenim yılı bazında öğrenci sayısına dikkat edilmiştir. Bu doğrultuda araştırma 501 lisans öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Elde edilen anketlerden 21 tanesi çeşitli sebeplerle (anket formunun farklı dilde doldurulması, katılım gönüllülüğüne rağmen sadece birkaç soruya cevap verilmesi gibi) değerlendirme dışı bırakılmıştır. Nihai olarak araştırma kapsamında 480 anket geçerli olarak kabul edilmiş olup değerlendirmeye alınmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırma kapsamında kullanılan veriler araştırmacı tarafından bir kısmı yüksek lisans tezinde kullanılmak üzere Mayıs-Haziran 2017 döneminde elde edilmiştir. Bu çalışma kapsamında hazırlanan anketin soruları literatür taraması yapılarak ve uzman görüşlerinden yararlanılarak araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Sonrasında, araştırmanın uygulama sahası olan Yalova Üniversitesi merkez kampüsü ve diğer yerleşkelerinde anketin uygulanabilmesi için Yalova Üniversitesi Rektörlüğü'nden gerekli izinler alınmıştır. Nihai olarak anketin uygulanması aşamasına geçilmiş ve uygulama sonucu elde edilen veriler SPSS 21 programından yararlanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmada verilerin dağılımını belirlemek için sıklık analizi ve kategorik değişkenler arasında ki-kare analizi uygulanmıştır. Elde edilen bulgular %95 güven aralığında, %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Bulguların Analizi

Gençlerin Sosyo-Demografik Durumları

Tablo 1. Sosyo-Demografik Bilgiler

Cinsiyet		Sayı (N)	Yüzde (%)
	Kadın	260	54,2
	Erkek	220	45,8
Yaş			
	16-18	28	5,8
	19-21	282	58,8
	22-24	155	32,3
	25+	15	3,1
Öğrenim Yılı			
	1.	130	27,1
	2.	128	26,7
	3.	115	24
	4. +	107	22,3
Öğrenim Gördüğü Fakülte			
Hukuk		100	20,8
İslami İlimler		45	9,4
Mühendislik		117	24,4
Sanat ve Tasarım		11	2,3
İktisadi ve İdari Bilimler		207	43,1
Öğrenim görmek amacıyla geldiği bölge			
Marmara		259	54,0
İç Anadolu		31	6,5
Ege		55	11,5
Akdeniz		36	7,5
Karadeniz		53	11,0
Güneydoğu Anadolu		25	5,2
Doğu Anadolu		21	4,4
Gençlerin İkamet Yeri			
Öğrenci evinde arkadaşlarla		127	26,5
KYK		161	33,5
Özel yurt, apart-pansiyonda		158	32,9
Akraba yanında		5	1,0
Yalova dışında		17	3,5
Diğer		12	2,5
Gençlerin Aylık Ortalama Geliri			
0-500TL		192	40,0
501-750TL		139	
751-1000TL		95	
1000TL üstü		54	
Toplam		480	

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırmaya katılan gençlerin %54,2’si (n=260) kadın, %45,8’i (n=220) ise erkektir. Katılımcıların yaş aralığına bakıldığında %5,8’inin 16-18, %58,8’inin 19-21, %32,3’ünün 22-24 ve %3,1’inin ise 25 yaş üstünde olduğu görülmektedir. Türkiye’de 2017 yılında lisans ve önlisans programına yerleşen 696288 adayın 315612’sinin (%45,32) lise öğreniminin hemen sonrası üniversiteye yerleşmiş olduğu göz önünde bulundurulduğunda (ÖSYM, 2017), katılımcı gençlerin yaş aralığının ağırlıklı olarak 16-24 olması bu istatistik ile uyumlu görünmektedir. Katılımcı gençlerin öğrenim yılına göre sınıflandırılması yapıldığında birinci öğrenim yılı içerisinde olan gençlerin oranının %27,1 ikinci öğrenim yılı içerisinde olan gençlerin oranının %26,7 üçüncü öğrenim yılı içerisinde olan gençlerin oranının %24, dördüncü yıl ve dördün üzerindeki öğrenim yılı içerisinde olan gençlerin oranının ise %22,3 olduğu belirlenmiştir.

Katılımcı gençlerin öğrenim gördükleri fakülterlere göre dağılımı incelendiğinde %20,8’inin Hukuk fakültesinde, %9,4’ünün İslami İlimler Fakültesinde, yüzde 24,4’ünün Mühendislik Fakültesinde, %2,3’ünün Sanat ve Tasarım Fakültesinde, %43,1’inin ise İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenimini sürdürdüğü görülmektedir. Katılımcı oranlarındaki fakülterlere göre farklılığın sebebi, fakülterlere göre katılımcı sayısının belirlenmesinde fakültelerin öğrenci sayısının göz önünde bulundurulmasıdır. Bu doğrultuda en yüksek öğrenci sayısına sahip (3204) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden en büyük örneklem kitlesi ve en düşük öğrenci sayısına (100) sahip Sanat ve Tasarım Fakültesinden ise en küçük örneklem kitlesi araştırmaya dahil edilmiştir.

Katılımcı gençlere uygulanan ankette yükseköğrenim görme amacıyla hangi şehirden geldikleri sorulmuş ve bu şehirler bölgelere göre sınıflandırılarak yukarıdaki tablo oluşturulmuştur. Tabloya göre katılımcı gençlerin %54’ü Marmara Bölgesi içerisinde yer alan şehirlerden birinden, %6,5’i İç Anadolu Bölgesi, %11,5’i Ege Bölgesi, %7,5’i Akdeniz Bölgesi, %11’i Karadeniz Bölgesi, %5,2’si Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve %4,4’ü ise Doğu Anadolu Bölgesi içerisinde yer alan şehirlerden geldiği belirlenmiştir. Gençlerin yarıdan fazlasının geldikleri şehrin Marmara Bölgesi sınırları içerisinde olması dikkat çekicidir. Bu durum Yalova Üniversitesi’nin İstanbul, Kocaeli, Bursa gibi çevre illerde ikamet eden gençler tarafından yoğun olarak tercih edilmesi ile ilgili bir durumdur. Katılımcı gençler içerisinde en küçük payı Doğu Anadolu Bölgesi’nden gelen gençler oluşturmaktadır. Bu durum bölgenin nüfusu itibarıyla Türkiye’nin en küçük bölgesi olmasıyla ve Yalova Üniversitesi’nin bu bölge gençleri için öncelikli tercih yeri olmamasıyla ilişkilendirilebilir.

Araştırmaya katılan gençlerin ikamet ettikleri yer ile ilgili istatistiklere bakıldığında, en büyük genç grubunun %33,5’lik oranla, Gençlik ve Spor Bakanlığı’na bağlı Kredi ve Yurtlar Kurumu çatısı altına faaliyet yürüten yurtlarda ikamet ettiği görülmektedir. Daha sonra

%32,9'luk oranla özel yurt, apart-pansiyonda kaldığını ifade eden gençler gelmektedir. KYK yurtları ve özel yurt-apartlarda ikamet eden gençlerin sayısının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Gençlerin %26,5'i ise öğrenci evinde arkadaşları ile kaldığını ifade etmiştir. Coğrafi anlamdaki konumu ve kent imkânları sayesinde ulaşım anlamında farklı seçeneklere sahip olan Yalova'da, gençlerin bir kısmının çevre illere günübirlik gidip gelerek öğrenimini sürdürdüğü saptanmıştır. Bu kapsamda değerlendirilen gençlerin oranı, Yalova dışında ikamet ettiğini belirten %3,5'lik kitledir. Yalova'da akrabasının yanında ikamet eden gençlerin oranı ise %1 ile gösterilmektedir. İlgili sorunun cevap seçeneklerinde yer alan ve diğer 5 seçeneğin hiçbirinin ikamet ettiği yeri belirtmediğini düşünen gençler için "diğer" seçeneğine yer verilmiştir. Bu kapsamda bu seçeneği işaretleyen gençlerin oranının ise %2,5 olduğu görülmektedir.

Gençlerin aylık ortalama gelirine ilişkin veriler incelendiğinde gençlerin yarıya yakınının aylık 500 lira ve altında bir gelire sahip olduğu, üçte birine yakın bir oranının ise 501 lira ile 750 lira arasında bir gelire sahip olduğu, beşte birinin 751 lira ile 1000 lira arası bir gelire ve son olarak %11,3'ünün ise 1000 lira üstü bir gelire sahip olduğu anlaşılmaktadır. Ortalama aylık gelir miktarının artmasıyla bu gelire sahip genç oranının yaklaşık %10'luk dilimler halinde düştüğü görülmektedir. Gençlerin yarıya yakınının aylık gelirini 0-500 TL olarak belirtmesi, gençlerin ekonomik yeterlilik durumlarına ilişkin olumsuz tabloyu ortaya koymaktadır.

Gençlerin Psikososyal ve Kültürel Durumlarına İlişkin Bulgular

Tablo 2. Gençlerin Kendini Yalova'da Güvende Hissetme Durumu

Geldiğiniz yerleşim yerine kıyasla Yalova'da kendinizi nasıl hissediyorsunuz?	Sayı (N)	Yüzde (%)
Kendimi Yalova'da daha güvende hissediyorum	75	15,6
Herhangi bir fark olduğunu düşünmüyorum	286	59,6
Kendimi geldiğim yerleşim yerinde daha güvende hissediyorum	119	24,8
Toplam	480	100,0

Katılımcı gençlerin Yalova'da kendini güvende hissetme durumunu geldikleri şehirle kıyaslamayı amaçlayan anket sorusuna verilen cevaplar incelendiğinde, gençlerin yarıdan fazlasının (%59,6) geldikleri şehir ile Yalova arasında kendilerini güvende hissetme açısından herhangi bir fark olmadığını düşündüklerini belirtmiştir. Gençlerin %15,6'sı kendini Yalova'da daha güvende hissettiğini, %24,8'lik gibi azımsanmayacak bir oranının ise kendisini geldiği şehirde daha güvende hissettiğini belirtmiştir.

Tablo 3. Gençlerin Yalova'daki Kültürel Durumu

		Sayı (N)	Yüzde (%)
Geldiğiniz yerleşim yerinin sosyokültürel özellikleri ile Yalova'nın sosyo-kültürel özellikleri arasında önemli bir fark var mıdır?	Evet	321	66,9
	Hayır	159	33,1
Yalova'daki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlayabildiğinizi düşünüyor musunuz?	Evet	234	48,8
	Kısmen	202	42,1
	Hayır	44	9,2
Yalova'daki insanlarla iletişim kurmakta güçlük yaşıyor musunuz?	Evet	43	9
	Kısmen	153	31,9
	Hayır	284	59,2
Yalova'da sizinle aynı kültürel değerlere sahip arkadaşlara ihtiyaç duyuyor musunuz?	Evet	348	72,5
	Hayır	132	27,5
Yalova'da toplumun yaygın kurallarından(değerlerinden) daha farklı bir kültür oluşturduğunuzu düşünüyor musunuz?	Evet	148	30,8
	Hayır	332	69,2
	Toplam	480	100

Yalova Üniversitesinin içinde bulunduğu Yalova ili farklı kimlikten insanların bir arada yaşadığı bir yerleşim yeridir. TÜİK 2016 verilerine göre Yalova'da 175,319'u il ve ilçe merkezlerinde 66,346'sı belde ve köylerde olmak üzere 241,665 kişi yaşamaktadır. Yükseköğrenim görmek amacıyla Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelen gençler öğrenim süreçleri boyunca Yalova içerisinde zaman geçirmekte ve bu bölgede yaşayan insanlar ile iletişim içerisinde olmak durumunda kalmaktadırlar. Bu bağlamda değerlendirildiğinde, gençlerin iletişim içerisinde oldukları bölge insanı ve zaman geçirdikleri bölge kültürel yapısına yönelik neler düşündükleri, hissettikleri önem arz etmektedir.

Gençlere sorulan "Yaşamınızı geçirdiğiniz yerleşim yerinin sosyo-kültürel özellikleri ile öğrenim gördüğünüz bu şehrin sosyo-kültürel özellikleri arasında önemli bir fark var mıdır?" sorusu, geline yerleşim birimi ile Yalova şehrinin kültürel değerlerinin gençlerin gözünde karşılaştırılmasına yöneliktir. Bu soruya verilen %70 oranındaki evet cevabı gençlerin gözünde Yalova'nın geldikleri yerleşim biriminden farklı sosyo-kültürel özelliklere sahip olduğu düşüncesinin gücünü göstermektedir.

Gençlere yönelik sorulan Yalova'daki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlayıp sağlayamadıklarına yönelik soruya verilen cevapların oranının birbirine yakın olduğu görülmektedir (%49-%42). Birçok gencin yaşamları süresince ailelerinden ve sosyal çevrelerinden ilk kez yükseköğrenim görme sürecinde ayrıldığı düşünüldüğünde öğrenci yaşam tarzına uyumun gençler için kolay olmadığı görülür. Bu açıdan gençlerin yarısından biraz fazlasının öğrenci yaşam tarzına uyum sağladığını düşünmesinin kendi deneyimleri ile ilgili olduğu değerlendirilebilir. Bu konuyla ilgili araştırmanın devamında anlamlılık testleri yardımıyla değişkenler arası değerlendirmeler yapılmıştır.

Gençlere sorulan Yalova'daki insanlarla iletişim kurmada güçlük yaşama durumlarına ilişkin soruya gençlerin %60'lık kısmı hayır cevabını vermiştir. İletişim kurmada güçlük yaşadığını belirten gençlerin oranı ise %9'dur. Bu durumun sebebi, gencin özel problemleri olabileceği gibi şehrin sosyal ve kültürel dokusuna uyum sağlayamama gibi sebepler olabileceği düşünülmektedir.

Yükseköğrenim sürecinde çoğunlukla, yıllardır içinde bulunduğu çevreden ayrılan ve yeni yerleşim mekânında kendini yalnız hissetme eğiliminde olan gençlerin bu yeni çevrelerinde kendi kültürel sistemlerinde arkadaşlara ihtiyaç duyması olağan bir sonuçtur. Bu doğrultuda iddiayı doğrulama bağlamında, gençlere Yalova'da kendi kültürel değerlerinden arkadaşlara ihtiyaç duyup duymadıkları sorulmuş ve beklendiği şekilde %73'lük bir oranda "evet ihtiyaç duyuyorum" cevabı alınmıştır.

Gençlere sorulan "Yalova'da toplumun yaygın kurallarından(değerlerinden) daha farklı bir kültür oluşturduğunuzu düşünüyor musunuz?" sorusuna gençlerin %69,2'si hayır cevabını vermiştir. Bu orana bakıldığında gençlerin büyük çoğunluğunun Yalova şehrinde yaygın kültürden ayrı bir kültür (altkültür) oluşturmadıklarını düşündüğü anlaşılmaktadır. Gençlerin %67'sinin Yalova'nın kültürünü kendi yetiştikleri kültürel yapıdan farklı gördüğü verisi ile bu veri birlikte değerlendirildiğinde, gençlerin Yalova'da kendi kültürel değerlerini yaşama konusunda ısrar etme yönünde değil de şehrin genel sosyo-kültürel yapısına uyum sağlamaya yönelik bir eğilim içinde oldukları görülmektedir.

Tablo 4. Öğrenim Yılı ile Yalova'daki Öğrenci Yaşam Tarzına Uyum Sağlama Arasındaki İlişki

	Yalova'daki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlayabildiğinizi düşünüyor musunuz?				Toplam
		Evet	Kısmen	Hayır	
Lisans öğreniminizin kaçınıcı yılındasınız?	1.	51	64	15	130
		39,20%	49,20%	11,50%	100,00%
	2.	63	52	13	128
		49,20%	40,60%	10,20%	100,00%
	3.	56	49	10	115
		48,70%	42,60%	8,70%	100,00%
	4. +	64	37	6	107
		59,80%	34,60%	5,60%	100,00%
	Toplam	234	202	44	480
		48,80%	42,10%	9,20%	100,00%

Aktaş (1997)'a göre, öğrencilerin üniversiteye başladıkları ilk yılda farklı davranış ve değer yargılarına sahip olmaları, bir gruba kabul edilmek, yeni karşılaşılan üniversite yaşantısına ve yeni bir şehire uyum sağlamak gibi sorunlar gencin yaşantısında önemli bir yer tutarak onda bir takım uyum problemlerinin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir. Yalova Üniversitesi'nde öğrenim gören gençlerden öğreniminin ilk yılında olanların %39,2'lik oranla Yalova'daki öğrenci yaşam tarzına uyum sağladığını belirtirken, 4 ve üzeri öğrenim yılında olanlarda bu oranın %59,8'e çıkması gençlerin zaman içerisinde Yalova'ya yönelik uyumlarının geliştiğini göstermektedir. Ancak ki-kare çözümlemesi sonucu elde edilen p değeri (p=0,100) öğrenim yılı ile Yalova'daki öğrenci yaşam tarzına uyum sağlama arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermiş ve hipotez ret edilmiştir.

Çocukluktan yetişkinliğe geçiş dönemi olarak nitelenen gençlik çağı, kendine özgü yaşam tarzı, düşünme yapısı, dili kullanma ve iletişim kurma biçimi ile farklı bir dönemdir. Bu dönemde ortaya çıkan fizyolojik değişiklikler ve bu duruma karşılık olarak gelişen toplumsal tepkiler gencin agresif tavırlar ve tutarsız davranışlar geliştirmesine neden olabilmektedir. Bireyde meydana gelen biyolojik ve fizyolojik değişiklikler, psikolojik, sosyal, ahlaki, cinsel gelişim, kuşak çatışması, kimlik bunalımı gibi faktörler gencin çevresiyle olan etkileşimi sonucunda farklılaşır ve bu durumun sonucunda genç, kendi sorunlarının çözümü için başvurabileceği yeni sistemler arama yoluna başvurur (Lüküslü, 2003: 288-290; Baran, 2013: 10-11).

Tablo 5. Cinsiyet ile Kendini Güvende Hissetme Arasındaki İlişki

		Geldiğiniz yerleşim yerine kıyasla kendinizi Yalova'da nasıl hissediyorsunuz?			Toplam
		Kendimi Yalova'da daha güvende hissediyorum	Herhangi bir fark olduğunu düşünmüyorum	Kendimi geldiğim yerleşim yerinde daha güvende hissediyorum	
Cinsiyet	Kadın	35	145	80	260
		13,50%	55,80%	30,80%	100,00%
	Erkek	40	141	39	220
		18,20%	64,10%	17,70%	100,00%
Toplam		75	286	119	480
		15,60%	59,60%	24,80%	100,00%

Araştırmaya katılan gençlerin cinsiyeti ile gençlerin kendini Yalova'da daha güvende hissetme durumu arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı gösteren ki-kare çözümlemesi incelendiğinde kadınlarda kendini Yalova'da daha güvende hissedenenlerin oranının %14,

erkeklerde ise bu oranın %18 olduğu görülmektedir. Kendini geldiği yerleşim yerinde daha güvende hisseden kadınların oranı %30,80 iken erkeklerde ise bu oran %17,70'tir. Diğer bir ifadeyle kadın öğrencilerin geldiği yerleşim yerinde kendini güvende hissetme düzeyi erkek öğrencilere göre daha yüksektir. P değeri (0,004) göz önünde bulundurulduğunda cinsiyet ile kendini Yalova'da daha güvende hissetme arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 6. Kendini Güvende Hissetme ile İnsanlarla İletişim Kurmada Güçlük Yaşama Arasındaki İlişki

	Geldiğiniz yerleşim yerine kıyasla kendinizi Yalova'da nasıl hissediyorsunuz?				Toplam
		Kendimi Yalova'da daha güvende hissediyorum	Herhangi bir fark olduğunu düşünmüyorum	Kendimi geldiğim yerleşim yerinde daha güvende hissediyorum	
Yalova'da insanlarla iletişim kurmakta güçlük yaşıyor musunuz?	Evet	3	23	17	43
		7,00%	53,50%	39,50%	100,00%
	Kısmen	21	74	58	153
		13,70%	48,40%	37,90%	100,00%
	Hayır	51	189	44	284
		18,00%	66,50%	15,50%	100,00%
Toplam		75	286	119	480
		15,60%	59,60%	24,80%	100,00%

Tablo 6'daki verilerin ki-kare çözümlenmesi yoluyla elde edilen p değeri ($p=0,001$) iki değişken arasında anlamlı bir farkın olduğunu göstermektedir. Toplumsal bir varlık olan insan güven duygusu içerisinde yaşamını sürdürdüğünde, yaşama ait fonksiyonları da daha sağlıklı bir şekilde yerine getirir. İletişim kurmak yaşama ait bir fonksiyondur ve toplumsal yapının bir parçası olan gençler de bu fonksiyonun kullanımından bağımsız düşünülemez. Bu bağlamda, üniversite gençliği ile gerçekleştirilen bu çalışmada, çalışmanın öznesini oluşturan gençlerden elde edilen verilere göre, kendilerini Yalova'da güvende hissetme konusunda geldikleri yerle karşılaştırmalı olarak eksiklik çeken gençlerin insanlarla iletişim kurmada yaşadığı güçlük, bir probleme işaret etmektedir. Kendini Yalova'da daha güvende hissettiğini ve aynı zamanda bu şehirde insanlarla iletişim kurmada güçlük yaşadığını belirten genç sayısının yalnızca 3 olması durumu en iyi özetleyen veri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 7. Gelinen Bölgeye Göre Farklı Kültür Oluşturduğunu Düşünme Durumu

	Yalova'da toplumun yaygın kurallarından(değerlerinden) farklı bir kültür oluşturduğunuzu düşünüyor musunuz?		Toplam	
	Evet	Hayır		
Öğrenim görmek amaçlı geldiğiniz şehir?	Marmara	67	192	259
		25,90%	74,10%	100,00%
	İç Anadolu	7	24	31
		22,60%	77,40%	100,00%
	Ege	24	31	55
		43,60%	56,40%	100,00%
	Akdeniz	9	27	36
		25,00%	75,00%	100,00%
	Karadeniz	20	33	53
		37,70%	62,30%	100,00%
	Güneydoğu Anadolu	10	15	25
		40,00%	60,00%	100,00%
	Doğu Anadolu	11	10	21
		52,40%	47,60%	100,00%
Toplam	148	332	480	
	30,80%	69,20%	100,00%	

Türkiye coğrafi ve kültürel özellikleri itibariyle birbirinden farklı kültürleri ve değerleri barındıran bir ülkedir. Ülke içerisindeki bu farklılıkların kuşaktan kuşağa aktarımı, kültürel yapının devamını sağlamaktadır. Ülke içerisindeki herhangi bir bölgenin kendine özel değerleri, örfleri, adetleri içerisinde yetişen birey, gün gelip ailesinin yanından herhangi bir sebeple ayrılmak zorunda kaldığında yaşamını sürdürdüğü yeni bölgede, ya bu bölgenin kendi kültürel dokusuna uyum sağlamak durumunda kalır ya da kendi kültürel özelliklerini yaşamına aktarma konusunda bir çaba içerisine girer. Oluşturulan çapraz tablo ile gelinen şehrin bağlı olduğu bölge ile Yalova'nın yaygın değerlerinden farklı bir kültür oluşturma durumlarına yönelik ifadeler arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı test edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre ($p=0,017$) bu iki ifade arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. Bölgeler içerisinde Doğu Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlerin, Yalova'da yaygın değerlerden farklı bir kültür oluşturma düşüncesine katılma oranının aksi düşünceden fazla olması dikkat çekicidir. Farklı bir kültür oluşturmadığını belirtenlerde en yüksek oran %77 ile İç Anadolu Bölgesi'nden gelen gençlere aittir.

Tablo 8. Cinsiyet ile Lisans Öncesi Dönemde Yaşadığı Şehirden Ayrılma Arasındaki İlişki

		Daha önce yaşadığınız şehirden ayrıldınız mı?					Toplam
		Hayır	0-180 gün	181-365 gün	366-730 gün	730 gün üstü	
Cinsiyet	Kadın	189	15	5	14	37	260
		72,70%	5,80%	1,90%	5,40%	14,20%	100,00%
	Erkek	117	24	14	18	47	220
		53,20%	10,90%	6,40%	8,20%	21,40%	100,00%
Toplam		306	39	19	32	84	480
		63,80%	8,10%	4,00%	6,70%	17,50%	100,00%

Tablo 9'a bakıldığında, kadınların %73'ü lisans öncesi dönemde yaşadığı şehirden herhangi bir sebeple ayrılmadığını ifade ederken erkeklerde ise bu oranın %53 olduğu görülmektedir. Ayrıca, ayrılma süresine ilişkin seçeneklerin her birinde, erkeklerin oransal ağırlığının kadınların bu soruya verdiği cevabın oransal ağırlığından büyük olduğu görülmektedir. Değişkenler arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını gösteren p değerinin 0,05'den küçük olduğu (0,001) belirlenmiştir. Bunun anlamı cinsiyet ile gençlerin lisans öncesi dönemde yaşadığı şehirden ayrılma durumu arasında anlamlı bir fark olduğudur. Türkiye toplumunun genel aile yapısı ve hassasiyetleri düşünüldüğünde kız çocuklarının herhangi bir sebeple yaşadığı şehirden ayrılma kolaylığının erkek çocuklarındaki kadar kolay olmadığı bilinmektedir. Tablo 9'da elde edilen sonuçlar bu durumun bir sonucu olarak değerlendirilebilir.

Gençlerin Ekonomik Durumuna İlişkin Bulgular

Tablo 9. Yalova'da Ekonomik Yaşam

		Sayı (N)	Yüzde (%)
Ekonomik açıdan güçlü olmanın Yalova'ya uyum sağlamada etkili olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet	403	84
	Hayır	77	16
Yalova'da yaşamın (ulaşım, kira, yeme-içme vb.) pahalı olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet	393	81,9
	Kısmen	67	14
	Hayır	20	4,2
	Toplam	480	100

Ekonomik gücün yaşanılan bölgeye uyum sağlamada kolaylık sağlayacağı yaygın bir kanaattir. Bu araştırma gençlerin ekonomik durumlarını değerlendirmek ve ekonomik yeterliliklerinin uyumları üzerinde nasıl bir etki bıraktığını açıklama amacı içerisindedir. Bu doğrultuda oluşturulan anket sorularından birinde gençlere "Ekonomik açıdan güçlü olmanın öğrenim gördüğünüz bu şehre uyum sağlamada etkili olduğunu düşünüyor

musunuz?” sorusu sorulmuştur. Alınan cevaplar incelendiğinde gençlerin %84’ünün ekonomik açıdan güçlü olmanın Yalova’ya uyum sağlamada etkili olduğunu ifade ettiği görülmüştür. Bu soruya verilen evet cevabının oransal büyüklüğü aslında bu durumun etkisinin ağırlığını da göstermektedir. Yani gençlerin yalnızca %14’ünün ekonomik açıdan güçlülüğün Yalova’ya uyum sağlamada etkili olmadığını düşünmesi ekonomik güçlülüğün şehre uyum sağlamadaki önemini göstermektedir.

Gençlere sorulan bir diğer soru ise Yalova’da yaşam pahalılığı hakkında ne düşündükleridir. Bu soruya gençlerin çok büyük bir oranı (%81,9) Yalova’da yaşamın pahalı olduğu cevabını vermiştir. Bu soruya hayır diyenlerin cevabı sadece %4,2’dir. Bu oranlar Yalova şehrinin gençlerin gözünde önemli oranda pahalı bir şehir olduğu imajını ortaya koymaktadır.

Tablo 10. Gençlerin Burs Desteği Alma Durumu

		Sayı (N)	Yüzde (%)
Herhangi bir kurum, kuruluş veya kişiden burs alıyor musunuz?	Evet	199	41,5
	Hayır	281	58,5
Size göre devletin ve üniversitenizin sağladığı burs olanakları asgari geçim şartlarını sağlamada yeterli midir?	Evet yeterlidir	43	9
	Kısmen yeterlidir	182	37,9
	Hayır, yeterli değildir	255	53,1
	Toplam	480	100

Araştırmaya katılan gençlere herhangi bir yerden burs alıp almadıkları sorulmuş ve elde edilen sonuçlara göre gençlerin %41,5’i burs aldığını ifade ederken daha büyük bir orandakiler (%58,5) ise burs desteği olmadığını ifade etmiştir. Gençlerin burs desteğinden yoksunluğunun öğrenim sürecinde Yalova’daki ekonomik uyumlarını (ve bunla bağlantılı olarak diğer uyum süreçlerini) etkileyeceği öngörülebilir. Devletin ve Yalova Üniversitesi’nin sunduğu burs olanaklarının yeterliliği konusunda sorulan soruya gençlerin yarısından fazlası (%53,1) sunulan burs imkânlarının asgari geçim şartını sağlamada yetersiz olduğu cevabını verirken yalnızca %9’luk bir kısmı yeterli olduğu yönünde görüş bildirmiştir.

Tablo 11. Gençlerin Gelir- Gider Durumu

		Sayı (N)	Yüzde (%)
Geliriniz yaşam gereksinimlerinizi karşılamada yeterli midir?	Evet	134	27,9
	Kısmen	216	45
	Hayır	130	27,1
Öğrenim gördüğünüz bölümle ilgili ders araç-gereçlerini edinme konusunda ekonomik açıdan sorun yaşıyor musunuz?	Evet	94	19,6
	Kısmen	188	39,2
	Hayır	198	41,3
	Toplam	480	100

Araştırmaya katılan gençlere ekonomik gelirlerinin ihtiyaçlarını ne ölçüde karşıladığına yönelik sorular sorulmuştur. Öğrenim sürecinde başarılı olunmaya çalışılan derslerin gençler üzerinde maddi bir külfet oluşturduğu bir gerçektir. Mühendislik fakülteleri gibi kimi fakültelerde bu külfetin ağırlığı artarken ders araç-gerecine daha az ihtiyaç duyulan fakülte veya bölümlerde bu durum genç öğrenci için diğer öğrenciler kadar önem arz etmeyebilir. Bu bağlamda katılımcı gençlere öğrenim görülen bölümle ilgili ders araç-gereçlerini edinme konusunda problem yaşama durumları sorulmuş ve elde edilen sonuçlara göre gençlerin %41,3'ü bu konuda herhangi bir sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda sorun yaşadığını ifade eden gençlerin oranı ise %19,6'dır. Tüm öğrencilerin beşte birine denk gelen bu oranın küçümsenemeyecek bir oran olduğu düşünülmektedir.

Katılımcı gençlere daha geniş kapsamlı bir soru olarak gelirlerinin yaşam gereksinimlerini karşılamada yeterli olup olmadığı sorusu sorulmuş ve gençlerin %72,9'u bu soruya evet-kısmen cevabı verirken %27,1'lik kısmı ise gelirlerinin yaşam gereksinimlerini karşılamada yetersiz olduğu cevabını vermiştir. Bu durum, gençlere yönelik sunulan burs desteğinin önemini gözler önüne sermektedir.

Barınma giderlerine ilişkin gençlerin üzerindeki maddi külfet gençlerin ekonomik gücünü sınırlamaktadır. Bu açıdan gençlerin barınma önceliğinin KYK yurtları olduğu söylenebilir. Zaten bu araştırmaya katılan gençlerin %33,5'i KYK yurtlarında kaldığını ifade etmiştir. Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin barınma sorunlarının sıklıkla karşılaşılan bir problem olduğunu dile getiren Filiz ve Çemrek (2007), bu sorunu çözmek için devlet yurtları aracılığıyla öğrencilere hizmet veren Kredi ve Yurtlar Kurumunun yurtların sayısını arttırmasının gerekliliğine vurgu yapmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada günümüz toplumsal yapısı içerisinde geniş bir kategoriye temsil eden gençlik olgusunun toplumsal değişimlerden muaf olmadığı ve değişim sürecinin beraberinde getirdiği olumlu-olumsuz şartlardan etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır. Genel olarak yıllarca ailelerinin yanında yaşayan gençlerin yükseköğrenim süreciyle birlikte yeni bir çevre içerisinde yaşamlarını sürdürme çabaları yeni koşulları meydana getirmiştir. Bu araştırmada ilgili koşullar içerisindeki gençlerin genel durumu belirlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre bu yeni koşullar içerisinde gençlerin yaşadığı en önemli sorunlar ekonomi ile ilgilidir.

Sosyal, biyolojik, psikolojik boyutlarıyla değerlendirilebilen ve disiplinlerin bakış açısına göre farklı şekillerde tanımlanabilen gençlik olgusu toplumların potansiyel geleceği olarak görülür. Bu bağlamda gençlerin sağlıklı ve sorunsuz bir gençlik dönemi geçirmeleri kendi işlevselliklerini üst düzeyde tutarak topluma yararlı olma kapasitelerini artırmaları açısından önemlidir.

Gençlerin içinde bulunduğu psikososyal, kültürel ve ekonomik yaşam durumlarının belirlenmesinin gençlere yönelik planlanacak sosyal hizmet uygulamalarında yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Zastrow bu durumu sosyal çalışma mesleğini çözümün odağına koyarak açıklamaktadır. Zastrow (2013: 100)'a göre sosyal çalışmacı, bireylerle veya gruplarla çalışırken çalıştığı hedef kitlenin ihtiyaçlarını gündeme getirme, sorunlarını tespit

etme, sorunlarını açıkça ifade edilebilmesine yönelik çözüm önerileri geliştirir. Bununla birlikte, bu önerileri uygulamaya geçirme ve hedef kitlenin sorunlarını etkili bir şekilde çözebilmeye yönelik olarak ilgili birey veya grupların sorunlarla baş etme kapasitelerini artırıcı çalışmalar yapar. Bu bağlamda, Yalova Üniversitesi örneğinde gerçekleştirilen araştırmaların sonuçları üniversite gençliğinin psikososyal, kültürel ve ekonomik açılardan bazı sorunlar yaşadığını göstermektedir. Bu sorunların çözümü noktasında bireylerin iyilik halini amaç edinen sosyal çalışma mesleğinin koordine edici, savunucu ve kaynaklarla iletişim kurucu çabaları önemli ve gereklidir.

Gençlerin yaşadığı sorunların çözümü konusunda yerel ve makro boyutta çözüm önerileri ortaya koymak mümkündür. Yerel boyutta, gençlerin yaşadığı psikososyal sorunların çözümüne yönelik üniversite bünyesinde kapsamlı ve aktif bir işleyişe sahip, bünyesinde psikologla birlikte sosyal çalışmacı da bulunduran “Psikososyal Destek Merkezi” kurulması önerilmektedir. Kurulacak bu merkez sayesinde sorun yaşayan gençlerle doğrudan temas sağlanacaktır. Bunun yanında birey ile sosyal çalışma uygulamalarının önü açılacaktır.

Duru (2008)'nin gerçekleştirmiş olduğu araştırmada elde ettiği sonuçlardan biri, üniversiteye ve yaşanan şehre uyum sürecinde, yeni çevreye alışmama ve uyum zorluklarının bir fonksiyonu olarak yaşanan yalnızlık yaşantısında, sadece algılanan sosyal destek çevresinin etkili olmadığı, aynı zamanda gelişimsel süreç içerisinde diğerlerine yönelik oluşturulan sosyal bağların da önemli olduğudur. Bu bağlamda, bu araştırmanın sonuçlarıyla da ilişkilendirerek söyleyebiliriz ki gençlerin yaşadığı kültürel yalnızlık, iletişim güçlüklerinin aşılması gibi konularda gençlerin sosyal bağlarını geliştirici müdahalelerin sosyal çalışma aracılığıyla gerçekleştirilmesi önem arz etmektedir. Gençlerin yaşadığı sosyokültürel sorunlara yönelik olarak Yalova Üniversitesi- Yalova Belediyesi iş birliğinde gençlerin talepleri doğrultusunda çeşitlendirilecek ve geliştirilecek olan etkinliklerin yararlı olacağı düşünülmektedir. Gerçekleştirilen araştırma sonucunda gençlerin önemli bir ölçüde ekonomik mahrumiyet yaşadığı ve bu durumun kendilerini olumsuz etkilediği görülmüştür. Bu sorunun çözümüne yönelik olarak yerel boyutta Yalova Üniversitesi'nin gençlere yönelik burs imkanlarını artırması makro boyutta ise Türkiye Cumhuriyeti kurum ve kuruluşlarının gençlere yönelik ekonomik desteğini güçlendirilmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır. Üniversite gençliğinin sorunlarını çözmeye yönelik makro boyutta ortaya konulan bir diğer öneri ise, üniversite gençliğinin karar alma süreçlerine aktif katılımının sağlanmasıdır. Üniversite gençliğinin, karar alma süreçlerine ve mekanizmalarına aktif katılımı yaşadıkları sorunları dile getirmeleri ve fonksiyonel çözümleri kendi pencerelerinden ortaya koymaları açısından önemlidir.

EXTENDED ABSTRACT

Situation of University Youth and Problems They Encounter: Yalova Example

*Ibrahim Yücel**

*Bedrettin Kesgin***

Introduction

Youth, which in the broadest sense is used to describe a category in social structure, has varying definitions because of how it is handled by many aspects in existing literature. How each academic discipline views the term by its own perspective may be the reason for the differences between definitions. Another reason for this difference is the fact that youth is a hard to define abstract concept, which shows a continuity that is impossible to draw a line between the period before or the after (Doğu, 2013: 38). Although the concept of youth is generally accepted as a social category, there are also people who point out the difficulty of describing the concept as a distinct “social class or layer” (Lüküslü, 2009). Yörükoğlu (1980: 17), states that individuals go through certain stages from birth to death and develop in continuity. According to him stages generally described as childhood, youth, adulthood and elderhood are not separated from each other by definite boundaries.

* Research Assistant, Gümüşhane University, Faculty of Health Sciences, Department of Social Services, Gümüşhane, yucelibrahim61@gmail.com

ORCID: 0000-0002-9568-8260

** Associate Professor, Yalova University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Social Services, Yalova, bedrettink@gmail.com

ORCID: 0000-0001-9812-8966

Each of these stages occur under the influence of the previous one and affect the next. Youth is a period defined by changes in body with aging, in other words based on qualities that aging brings with it and also the group of people in this category. All the other dynamics that bring the term into a common denominator takes shape based on this (Sütlaş, 2007: 82).

International organizations approach youth based on age as it makes the work they do easier. In this aspect some of the international organizations use the same ages to define youth. According to the definition made by United Nation as one of the preparations for International Youth Year in 1985 and agreed by United Nations General Assembly youth is statistically between the ages 15-24. UNESCO uses the same demographic age range as UN and puts youth between the ages 15-24. According to UNESCO youth is an ever-evolving heterogenous group and its definition can change from country to country and depending on sociocultural characteristics of regions.

According to Turkey's General Directorate of Youth and Sport that youth centers are a part of, youth is the group between ages 12-24 and this group is also the same group that can use the opportunities provided by Directorate General of Youth Services (Certel, 2010: 4).

The fact that youth is described as a static and biological identity is criticized in many aspects. One of the major criticisms is the claim that the description of youth based on age group is made excluding variables of time and place. An example for this would be how in 20th century process of urbanization, industrialization and schooling brought the prolongation of youth period. As education period got longer, age range of youth is also started to change from 15-25 to 15-29 (Kurtaran, 2008: 4-5).

It is evident that youth (15-24 ages) in Turkey holds a big place (%16,3) in population pyramid (TÜİK, 2016). In this regard, for services, planing and evaluation of youth brought the categorization of youth according to a certain criteria. Gürses (1979: 64) makes his categorization as out-of-school youth and in-school youth based on the report of UNESCO committee of youth. While in-school youth includes higher education youth and secondary education youth, out-of-school youth includes rural, working, unemployed and military youth.

This study focuses on higher education youth. In accordance with this, other categories of youth are excluded from research process and article was given shape by focusing on university youth.

According to Bayhan (1997: 241) university youth is the part of youth that consist of people between ages 18-24, getting educated in the last stage of formal education, a group that must have research and criticism capabilities and gains a scientific mindset and spend time within their own youth culture.

University youth differs from other kinds in that their members have prolonged youth period with their education prolonged and intellectual profundity. Any research made to understand the university youth in a country, will in fact play a crucial part in pointing out the patterns of ideological and behavioral changes of that country (Deniz, 2013: 2).

According to Misiroğlu (2014:12) university youth is the group of people that are together for an expertise, trying to show their creative sides in a disciplined process, who have critical thinking and similar habits and not involved in production process. It can be said that university youth has a higher standing in whole the youth. University youth, which will play an important role in the production actively and help development of the country, can said to be the competent and dynamic force of the country.

In turkey as of 2017 there are 112 state universities, 65 foundation universities, 6 foundation vocational school of higher education and a total of 183 universities. Each of the 81 provinces of Turkey has at least one university. This shows how universities hold a vast importance in Turkey's social structure. Universities in each province and the system that youth studying in these universities create shows a substantial quantitative development.

According to The Council of Higher Education's (YÖK) published statistics as of 2016-2017 academic year, the number of students in higher education is 7.198.987. 2.555.926 of these students are two-year license studies and 4.071.579 of them are students of 4 year license departments. Remaining students are postgraduates.

Methodology

Aim of the study

In Turkey, which has a high youth population density (%16,3), the number and characteristic of youth entails the need to classification of youth in studies. As expressed earlier the most basic distinction in this matter is out-of-school and in-school youth (Gürses, 1979: 64). In this research we aim to show psychosocial, cultural and economic situations of higher education students, which is a part of in-school youth, in their university and the city they spend time in.

Choosing of sampling group

In this research 5 faculties that offer undergraduate studies Law Faculty, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Faculty of Islamic Sciences, Faculty of Engineering, Faculty of Fine Arts and Design were chosen. As the number of students in faculties of Yalova University differs, quota sampling method is used as the sampling method. In quota sampling method, to classify population of research according to specific qualities and taking samples until reaching a certain number is essential. The number of students currently in Yalova University is 6477 and within 95% confidence interval at least 363 samples were required and for sample to represent the primary

group. While deciding the distribution of participants, number of male-female students and number of students from each grade year to be equal and distribution of minimum of 363 participants between the faculties were taken into consideration. This research was carried out with the participation of 501 undergraduates. 21 of the questionnaires were left out from evaluation for various reasons such as being filled in foreign language, though participation was voluntary questionnaire was partly answered etc. As a result 480 of these questionnaires were accepted and evaluated.

Data Collection and Analysis

The data used in this research was gathered by the researcher to be used in his postgraduate thesis in May-June 2017 Questions of the questionnaire were developed by doing literature review and taking advantage of expert opinions by the researcher. Later on, necessary permits from Yalova University Rectorate, to carry out the questionnaire in Yalova University main campus and other premises which is application location for the research, were taken. Finally, questionnaires were carried out and resulting data were assessed using SPSS 21. Frequency analysis and chi square analysis on categorical variables were used to find the distribution of data. Results are assessed within %95 confidence interval and %5 level of significance.

Results And Recommendations

Youth, which can be assessed by its social, biological and psychological aspects and defined differently by frames of different disciplines, is seen as the future of societies. In this concept, youth to keep this period healthy without any problems to increase their capacity to be beneficial to society by keeping their functionality in high levels is important.

It is thought assessing the psychological, cultural and economic situation of youth will create the guide way for social works regarding them. Zastrow explains this by putting social work into the center of the solution. According Zastrow (2013: 100) social worker brings solution offers to bringing up clients' needs, finding out their problems and express them clearly while they are working with individuals or groups. Social worker also works to apply this solutions offers and to efficiently solve the individual or groups' problems by practices increasing capacity for coping with their problems. Results of the research based on Yalova University example shows that university youth encounter some psychosocial, cultural and economic problems. While solving these problems qualities of social work (which aims for the well-being of people) such as coordinating, advocating and establishing connections with resources is vital and much needed.

It is possible to offer solutions to problems of youth in local and macro levels. In local level, founding a "Psychological Support Center" that consist of both a psychologist and a social worker and is actively and extensively involved in solving psychosocial problems of youth. This center will provide direct contact with youth that have problems and open the way for social work practices with the individual.

In a research made by Duru (2008), one of the results was that not only the perceived social support environment but also social bonds created in developmental process are important when it comes to cultural isolation caused by not being able to get used to the new environment and adaptation difficulties we see in the process of adapting to university and the city. In this regard, we can say in the light of this researchs' results that it is important to perform actions improving social bounds of youth at some topics -like overcoming the cultural isolation experienced by them and to cope with difficulties in communication- by social work. For sociocultural problems of youth, it is believed that activities to be diversified and developed with collaboration of Yalova University and Yalova Municipality in accordance with youth's demands will prove helpful. Research shows that most of the youth is deprived economically and this affects them negatively. For the solution of this problem, in local level; necessity for Yalova University to increase scholarship opportunities and in macro level; necessity for institutions and organizations of Republic of Turkey to increase the economic support for the youth is clear. Another suggestion made to solve university youth's problems for macro level is to get university youth to actively participate in decision making processes. Active participation of university youth in decision making process and mechanisms is important for them to express their problems and functional solutions to them from their point of view.

Kaynakça/References

- Aktaş, Y. (1997). Üniversite öğrencilerinin uyum düzeylerinin incelenmesi: Uzunlamasına bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 107-110.
- Baran, A. G. (2013). Genç ve gençlik: sosyolojik bakış, *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 6-25.
- Baran, A. G. (2016). Yaşam politikası bağlamında gençliğin yeniden inşası, *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 4(9), 5-30.
- Bayhan, V. (1997). Üniversite gençliğinde anomi ve yabancılaşma, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Burcu, E. (1998). Gençlik teorilerinin sınıflandırılmasına ilişkin bir çalışma, *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, (1) 2, 105-136.
- Certel, E. (2010). *Gençlik ve sosyal gelişim: gençlik örgütlerine katılan gençlerle bir araştırma* (Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara). <http://tez2.yok.gov.tr/> adresinden edinilmiştir.
- Coleman, J.S. (1966). The emergence of adolescentsubculture in industrialsociety, *Theadolescentsociety*, London: Collier- Mac Millian Ltd.
- Deniz, A. Ç. (2013). Üniversite gençliğinin metropol kente uyum sağlamada stratejileri: istanbul örneği, (Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul). <http://tez2.yok.gov.tr/> adresinden edinilmiştir.
- Doğu, G. A. (2013). Yakın dönem gençlik ve spor politikalarının değerlendirilmesi, (Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara). <http://tez2.yok.gov.tr/> adresinden edinilmiştir.
- Duru, E. (2008). Üniversiteye uyum sürecinde yalnızlığı yordamada sosyal destek ve sosyal bağlılığın doğrudan ve dolaylı rolleri, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3 (29), 13-24.
- Filiz, Z. ve Çemrek, F. (2007). Üniversite öğrencilerinin barınma sorunlarının uygunluk analizi ile incelenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 207-223.
- Gürses, F. ve Gürses, H. (1979). *Dünya'da ve Türkiye'de gençlik*. İstanbul: Der Yayınları.

- Hollingshead, A. (1949). Elmtown's Youth, New York: John WileyandSonsInc.
- http://www.gsb.gov.tr/public/edit/files/Mevzuat/ulusal_genclik_ve_spor_politikasi.pdf (Accessed: 12.06.2018)
- <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24648> (Accessed: 21.03.2018)
- <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2017/OSYS/YER/YSay%C4%B1sal%20Bilgiler15082017.pdf> (Accessed: 27.03.2018)
- Köknel, Ö. (1981). Cumhuriyet gençliği ve sorunları, İstanbul: Cem Kitabevi.
- Lüküslü, D. (2003). Günümüz Türkiye gençliği: Ne kayıp bir kuşak ne de ülkenin aydınlık geleceği, Türkiye'de gençlik çalışması ve politikaları içinde, Der: Y. Kurtaran, G. Nemutlu, N. Yentürk. İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Lüküslü, D. (2009). *Türkiye'de "gençlik miti": 1980 sonrası Türkiye gençliği*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Mısırlıoğlu, H. C. (2014). *Yükseköğrenim yurtlarında barınan öğrencilerin yurt olanakları memnuniyetine ilişkin bir araştırma*, (Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara). <http://tez2.yok.gov.tr/> adresinden edinilmiştir.
- Sütlaş, M. (2007). Gençlerin sağlık hakkı, sağlıklı yaşama hakkı ve sağlık hizmetlerinden yararlandıkları sıradaki hakları. *Üniversite Gençliği ve Sosyal Haklar Raporu*, 81-111.
- Şemin, R. (1992). Gençlik psikolojisi, İstanbul: Remzi Kitabevi.,
- Tezcan, M. (1981). Kuşaklar çatışması: Okuyan ve çalışan gençlik üzerine bir araştırma, Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Yavuzer, H., Meşeci, F., Demir, İ. ve Sertelin, Ç. (2005). Günümüz üniversite gençliğinin sorunları. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1).
- Yörükoğlu, A. (1980). *Çocuk ruh sağlığı* (3. Baskı). Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Zastrow, C. (2013). *Sosyal hizmete giriş*, D. B. Çiftçi (Ed.). Ankara: Nika Yayınevi.

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Nisan 2019 • 7(17) • 45-71

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 27 Haziran 2018
 Kabul | 10 Ekim 2018

Navigasyonlu Gençlik: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Toplumsal Karakter Araştırması

Ercan Geçgin*

Öz

Bu çalışma, Türkiye’de, günümüz üniversite gençliğinin genel olarak nasıl bir toplumsal karaktere sahip olduğunu anlamaya yönelik nitel bir mikro alan araştırmasına dayanmaktadır. Araştırmada, genç öğrencilerin bilimsel bilgiye ulaşma ve başarıya yaklaşım şekilleri, teknolojiyi kullanma biçimleri, birbirleriyle ve öğretim üyeleriyle kurdukları etkileşimler ele alınmıştır. Üniversite gençliğinin başta öğrenme ve sorunlarla baş etme kapasitesi olmak üzere farklı boyutlardaki pratiklerinden hareketle nasıl bir toplumsal karakter geliştirmekte olduklarına dair fikirlere ulaşılmak istenmiştir. Bu doğrultuda, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi’nin farklı bölüm ve sınıflarından 18 üniversite öğrencisi ile derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca gözlemlerden ve konu ile ilgili başka kaynaklardan da istifade edilmiştir. Araştırma neticesinde, üniversite gençliğinin iç motivasyondan ziyade dış motivasyona sahip olduğu, rekabet üzerinden başarı yorumu geliştirdiği, sorun çözme becerilerinde edilgen tutumları arttıran kaynaklara başvurduğu, yeni teknolojileri kullanma biçiminin bu tutumu beslediği ve dolayısıyla dış kontrol odaklı kişilik eğilimlerine sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca sosyo-kültürel bağlam bakımından ebeveynlerin geleneksel korumacı rolünü yeni iletişim teknolojilerinin aldığı ve bu teknolojilerin her türden bilgiye erişim ve kullanım için çok boyutlu kılavuzluk işlevi üstlendiği tespit edilmiştir. Çalışmada, teknik ve toplumsal açıdan dışsal yönelimli söz konusu toplumsal karakter inşasından dolayı “navigasyonlu gençlik” şeklinde bir soyutlamaya gidilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Gençliği, Dış Kontrol Odaklı Kişilik, Toplumsal Karakter, Niğde.

* Dr. Öğr. Üyesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Sosyoloji Bölümü, Niğde, ercangcn@gmail.com,
 ORCID: 0000-0001-9896-119X

Abstract

This study is based on a micro qualitative research that understanding of the sociological characters of today's university youth. In this study, their methods of reaching scientific knowledge and approaches to success, methods of using technology and interaction between faculty members and each other were discussed. Based on the practices of university youth in different dimensions, especially the ability to learn and cope with problems, ideas about how they are developing a social character were asked. In this respect, in-depth interviews were conducted with 18 university students from different departments and classes of Niğde Ömer Halisdemir University. It has also been benefited from observations and other sources related to the subject. As a result of the research, it was observed that university youth had external motivation rather than internal motivation, developed success reviews over competition, applied resources that increase passive attitudes in problem solving skills, supported this attitude and thus had personality tendencies with external control. It has also been found that the traditional protective role of parents in terms of the socio-cultural context is taken by new communication technologies and these technologies take on the multi-dimensional guidance function for access and use of information in every way. In the study, an abstraction of "youth with navigation" was made due to the construction of the social character, which is technically and socially outwardly oriented.

Keywords: University Youth, External Control Oriented Personality, Community Character, Niğde.

Giriş

Türkiye, genç nüfusu ile öne çıkan ülkelerden biridir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) verilerine göre 2017 yılı sonu itibariyle Türkiye toplam nüfusu 80 milyon 810 bin 525 iken 15-24 yaş grubundaki genç nüfus 12 milyon 983 bin 97 olmuştur. Genç nüfus, toplam nüfusun %16,1'ini oluşturmaktadır. 16-24 yaş grubundaki gençlerin internet kullanımı 2016'da %87,5 iken 2017 yılında %90'a yükselmiştir. Gençlerdeki işsizlik oranı ise 2016 yılında %19,6, 2017 yılında %20,8 olmuştur (TÜİK, 2018). Önemli bir başka veri de, işsiz üniversite mezunlarının 800 binin üzerine çıkmış olmasıdır ki bu sayı içinde mühendislerin oranının artış göstermiş olması da dikkat çekicidir (İHA,2018). Bu verilerden hareketle, Türkiye'de genel olarak genç nüfusun planlanmasında ciddi sorunların göze çarptığını söyleyebiliriz. İşsizliğin yapısal bir karaktere bürünmüş olması, yeni istihdam alanlarının yaratılamamış olması ve üniversitelerdeki bölümlerin istihdam alanlarıyla uyumlu şekilde açılmamış olması gibi faktörler bu durumun en genel nedenleri arasında sayılabilir. Söz konusu yapısal sorunlar, üniversite eğitiminin kalitesiyle de doğrudan bağlantılıdır. Ayrıca bu durum, üniversite öğrencilerinin akademik ilgilerini, çalışma değerlerini, gelecek tasarımlarını ve sosyalleşme biçimlerini de doğrudan etkileyebilmektedir. Geleceğe dair belirsizliğin artışı, üniversite öğrencisinin okuduğu bölüme, akademik başarıya dair motivasyonunu da olumsuz etkileyebilmektedir. Tüketim kültürünün giderek yoğunluk

kazanmış olması, teknolojinin ve yeni kitle iletişim araçlarının yaygınlık kazanmasıyla ortaya çıkan yeni kültürel formasyonu da buna dahil ettiğimizde durum daha da karmaşık bir hal almaktadır. Dolayısıyla bütün bunların çok yönlü olduğunu ve bütünsellik arz ettiğini söyleyebiliriz.

Bugünün genç kuşağında teknoloji vazgeçilmez bir yere sahiptir. Gençliğin tüm sosyalleşme süreçlerinde etkili olan teknoloji, eğitim sürecinde de son derece etkilidir. Yeni neslin akıllı cep telefonlarını elinden düşürmemesi, adeta bedeninin yeni bir organı gibi görmeye başlaması, eğitimin geleneksel yapısını da sarsabilmektedir.

Toplumsal hayat, ahenkli olabildiği kadar gerilimlidir de. Genel anlamda dinamik ve sürekli değişim içerisindedir. Ölçülebilir bir farklılık getiren her değişim, başka bir ifadeyle toplumsal hayatın rutin akışını etkileyen her yeni keşif, buluş veya fikir; düzen bozucudur (Park ve Burgess, 2015:153). Bugünün toplumsal dünyasında giderek daha fazla yer edinmeye başlayan yeni teknolojik iletişim araçları ile internetin toplumsal düzeni sarsıcı ve yeni tarzda inşa olan toplumsal formasyonun önemli etkenlerden biri olmaktadır. Yeni nesiller, her geçen gün daha da gelişen teknolojilerle büyümekte, sosyalleşmekte ve bu yeniliklerle farklı hayat tarzları inşa edebilmektedirler. Bugünün gençliğine baktığımızda; genel açıdan tüm toplumsal dinamikler bağlamında, özel olarak ise teknolojinin kullanımı dolayısıyla toplumsal düzende ve daha belirgin şekilde ise eğitim sürecinde sarsıcı bir dinamizm içinde olduğunu gözlemleyebilmekteyiz. Dolayısıyla gençliğin nasıl bir toplumsal değişim içerisinde olduğu ve teknoloji ile ilişkisi açısından eğitim sürecinde nasıl bir sosyalleşme sürecinde olduğu sorusu araştırılmaya değer konulardan biridir. Bu makale, bahsi geçen makro düzeydeki ve bugünün gençliği çerçevesindeki sorunsalların mikro düzeydeki görünümüne odaklanmaktadır. Çalışma, üniversite gençliği özelinde bugünün gençliğini anlamaya yönelik çabalardan biridir. Makalenin sınırları ve olanakları çerçevesinde, bahsedilen güncel manzara bağlamında üniversite gençliğinin nasıl bir toplumsal karakter inşa etmekte olduğunu anlamaya yönelik olarak gerçekleştirilen saha araştırması bulguları analiz edilmiştir. Özellikle de yeni kitle iletişim araçlarının yaygınlığı ve internet kullanımının yoğunluk kazanmış olmasının getirmiş olduğu yeni durumun nasıl bir akademik ortam inşa ettiği sorusu araştırmaya gerekçe oluşturan hususlardan biri olmuştur. Bu kapsamda üniversite öğrencilerinin akademik başarıya yaklaşımları, kendi deneyimlerini nasıl anlamlandırdıkları, nasıl bir çalışma kültürü geliştirdikleri, nasıl bir kontrol yönelimine sahip oldukları, sorunlarla baş etme stratejilerinin neler olduğu gibi birtakım sorulardan yola çıkarak araştırma ve analiz geliştirilmiştir.

Çalışma, birtakım sorulardan hareket ederken nitel araştırma yöntemine dayalı şekilde bulgular elde etmiştir. Nitel araştırma sürecinin keşfedici yönüyle elde edilen bulgular çok yönlü sosyolojik perspektifle ama özel olarak Habermas'ın (2001a) kuramıyla analiz edilmeye çalışılmıştır. Belli bir teoriyle sınırlı bakmak yerine eklektik bir tarzla açıklamalar yapılmak istenmiştir. Gençliğe dair kuşak analizleri, çeşitli sosyolojik çözümleme biçimleri, araştırma bulgularını yorumlama noktasında işe koşulmuştur. Daha özel olarak, Rotter'in

(1954, 1966) “içsel kontrol odaklı” ve “dışsal kontrol odaklı” kişilik çözümlenmeleri ile Reisman, Glazer ve Denney’in (2016) “gelenek-yönelimli”, “içe-yönelimli” ve “dışa-yönelimli” toplumsal karakter çözümlenmelerinden istifade edilerek bulgular yorumlanmıştır. Teknolojinin giderek merkezi bir öğeye dönüşmesinden dolayı “teknolojik-yönelimli” bir eğilim keşfedilmiştir. “Navigasyonlu gençlik” kavramsallaştırması bu bağlamda ortaya konulan soyutlama olmuştur. Bu kavramsallaştırmanın temellendirilmesi hususunda bulgular; teknolojinin kullanımı, başarıyı değerlendirme biçimi, rekabet, sorumluluk ve çalışma kültürü ile özgürlük ve huzur konularındaki görüşler ekseninde ele alınıp yorumlanmıştır.

Kuramsal Çerçeve

Sosyal bilimlerde, nesilleri belirlemeyle ilgili olarak yaş grupları gibi biyolojik yaşam dönemlerini merkeze alan yaklaşımlardan ziyade yaş gibi biyolojik ve demografik yönleri sosyo-kültürel ve bağlam ile birlikte düşünme eğilimi göze çarpmaktadır. Mannheim (1952) nesilleri; paylaşılan zaman, sosyo-kültürel ortam ve tarihsel çerçeve bağlamında ele almış ve yaşanan dönemin ortak şahitliği minvalinde değerlendirmiştir. Benzer şekilde Eisenstadt da “yaş grupları”nı biyolojik nitelikleriyle değil, kendine özgü değerler ve kabuller gibi ortak özellikler üzerinden, yani sosyal yöndeki yapılaşma halleriyle ele almış ve kültürel farklılığın yaş tabakalaşmalarındaki rolüne dikkati çekmiştir (Burcu, 1998:128).

Nesil çalışmalarının genel olarak ortak kalıpları resmetmeye yönelik amaçlar taşıdıklarını, ancak nesillerle ilgili saptamaların kesin verilere dayalı doğrular olmadığını, aynı nesiller içerisinde de farklılıkların olabileceğini; dolayısıyla da nesillerle ilgili tanımları birer bakış açısı olarak kabul etmek ve genellemelerden kaçınmak gerektiğini (Karahasan, 2018:19-20) belirtmek gerekir. Farklı tarihsel dönemlerde yaşayan ve o dönemin koşullarını dikkate alarak; değer yargıları, yönelimleri, duygu ve düşünceleri bakımından ortalama yirmi yıllık döngülerle ABD’deki gençliğini ele alan Strauss ve Howe (1991), altı nesil sıralamıştır. Bunlar; “Kayıp Nesil” (1883-1900 yılları arasında doğanlar), “En Büyük Nesil” (1900-1924), “Sessiz Nesil” (1925-1945), “Baby Boomers” (1946-1946), “X Nesli” (1965-1980) ve “Y Nesli (Millennials)” (1980-1995/2000) şeklindedir. 1995 veya 2000 sonrası doğanlar ise “Z Nesli” olarak 2010 sonrasında doğanlar ise “Alfa Nesli” şeklinde adlandırılmıştır (Karahasan, 2018:23-32). Bu makale kapsamında odaklandığımız gençlik nesli “Z Nesli”dir. Y Nesli ile yeni teknolojik yenilikleri, sözcümlü akıllı cihazları kullanmak açısından benzerlikler taşıyor olsalar da Z Nesli çocuklarının bir önceki kuşağa göre bu süreci daha yoğun yaşadığını söyleyebiliriz. Gelişmiş bilgisayarlar dışında, tabletlerle, akıllı cep telefonları ile erken yaşta tanışan bu nesil, teknolojiyi bir araç olarak kullanmaktan öte, onu her şeyi birbirine bağlayan bir unsur olarak bir yaşam biçimi olarak benimsemiş ve artan iletişim ile etkileşim düzeylerinden ötürü ilk küresel nesil şeklinde kavranmıştır (Karahasan, 2018: 31). Bütün bunlarla birlikte nesilleri birbirinden ayıran etkenler de hızla değişmektedir. Yeni teknolojiler, internet üzerinden yeni sosyal medya uygulamaları (veya yapay zekâ) gibi farklı iletişim ve etkileşim biçimleri; yeni davranış, düşün ve kültür kalıplarını beraberinde getirmektedir. Ancak bu değişim, her ne kadar ağ ilişkileriyle küresel bir eğilim olsa da yerelin sosyolojik

özgünlüğünden kaynaklı olarak her coğrafyada ve de her toplumsal alanda farklı nitelikte yaşanabilmektedir. Kuşaklar arasındaki kültürel farklılıklar da bunun önemli bir boyutudur. Özellikle ebeveynlerin kendi kültürel anlayışlarına uygun şekilde çocuklarını yetiştirme istekleri ile yeni neslin karakter ve gelecek planları, davranış kodları uyumlayabilmektedir. Dolayısıyla bugünün gençliğini ve özel olarak da üniversite hayatındaki gençliği ele alma konusunda geniş bir sosyolojik perspektife ihtiyaç bulunmaktadır. Bu bağlamda, çalışmanın genel sosyolojik perspektifi eleştirel teori içinde konumlanan Habermas'ın (2001a) İletişimsel Eylem Kuramı'nda dile getirmiş olduğu eleştirel yaklaşım ile toplumsal karakter analizlerinin bir sentezidir.

Habermas, Frankfurt Okulu'nun geliştirmiş olduğu Marksist ve Weberci yorumların sentezini kendi döneminin güncel durumunu anlamaya ve yorumlamaya çalışır ve bu eleştirel teoriyi daha derinleştirmek istemiştir. Toplumu makro ve mikro düzeyde işleyen kompleks bir "sistem" ve "yaşam dünyası" olarak tanımladığı eksenlerin bir bileşimi olarak ele alan Habermas, insanların uygun koşullarda hem özgür davranabilme gücüne, yani iradeye hem de kontrol altına alınabilme durumuna dikkati çeker (Cuff vd., 2013:367-368). Araçsal aklın modern toplumun her alanına nüfuz ettiğini kabul etmekle birlikte özgürleştirici aklın tamamen araçsal akla tabi olduğuna dair kötümser bakışa mesafeli durmuş, rasyonelleşme biçimini eleştirmiş ancak aklın gücüne inanmıştır. Onun iletişimsel eylem, yaşam dünyası, sistem ile yaşam dünyasının ayrışması, sosyal bütünlük ve işlevsel bütünlük kavramlarıyla ortaya koyduğu teorik hat, bugünün gençliğin içinde bulunduğu durumu anlamaya ve açıklamaya da yardımcı olacak anahtar setler olarak düşünülebilir.

Habermas (2001b:42) "iletişimsel eylem"den, simgelerle sağlanan bir etkileşimi, yani en az iki kişi tarafından anlaşılabilir karşılıklı davranış beklentileri içeren zorunlu geçerli normlara uyan eylemi anladığını belirtmiştir. Ek olarak, analitik düzlemde; toplumun kurumsal çerçevesi veya sosyo-kültürel yaşam dünyası ile bunun içine gömülü olan amaç-rasyonel eylemin alt-sistemleri arasında ayırım yapmıştır. Eylemler kurumsal çerçevede belirlendiğinde yaptırımlı, karşılıklı şekilde sınırlanmış davranış beklentileri tarafından yönlendirilmiş olduğunu, ama ikincisi tarafından belirlenmişlerse eğer araçsal ve stratejik eylemin örneklerini izlediklerini ifade etmiştir. Diğer taraftan, toplumsal evrimi farklılaşma olayı olarak anladığını belirten Habermas (2001a:586), sistem ile yaşam dünyasının¹/yaşama evreninin; birinin karmaşıklığından ve diğerinin de rasyonelliğinin artması ile birlikte birbirlerinden farklılaştıklarını ya da ayrıştıklarını belirtir. Araçsal akıl sistemde açığa çıkmış ve giderek tahakküm edici gücü geliştikçe yaşam dünyasını da kendine göre yeniden şekillendirmiştir. Toplumsal sistemin araçsal akıl temelinde rasyonelleşmesi, yaşam dünyasını da kendi amacına uygun değiştirmesi veya denetim

1 Yaşam dünyası kavramını Husserl'den ödünç alarak geliştiren Habermas (2001a), bu kavramla kişiler arasındaki ilişkilerin, iletişimlerin, karşılıklı geliştirilen anlayışların, koordinasyonların ve fırsatların ortamı, yani iletişimsel aklın ve de eylemin yuvası olarak düşünür.

altına almasını beraberinde getirmiştir. Rasyonelleşme arttıkça farklılaşma da derinleşmiş, yaşam dünyasının işlevsel ihtiyaçlar temelindeki bütünleşmesi, yani işlevsel bütünleşme dolayısıyla sistem bağımsız, özerk bir nitelik kazanmaya başlamıştır. Yaşam dünyasının ile sistemin bağının kopması iletişimsel eylemin aksamasına sebebiyet verebildiği gibi yaşam dünyasının sömürgeleştirilmesine de yol açabilmiştir (Habermas, 2001a:769). Yaşam dünyasının sömürgeleştirilmesi, teknik ve bilimsel bilginin gelişmesi veya teknik rasyonelleşme sürecinin bir parçası olarak sistemin patolojik sonuçlar doğurtmakta olduğuna değinmiştir. Bilim ve tekniğin kapitalist ilişki sisteminde ideolojikleşmesi ve teknik bilincin hakim eğilim haline geldiği bu evrede (Habermas, 2001b) araçsal aklın belirleyiciliğine dikkati çekmiştir. “Endüstriyel olarak ilerlemiş toplumlar, normlar tarafından yürütülen değil dış çekicilik tarafından yönlendirilen bir davranış kontrolü modeline uyuyor görünmektedirler” ifadesini kullanan Habermas (2001b:55-56) modern toplumun sosyopsikolojik işareti olarak otoriter kişilikten ziyade üst-ben’in yapısıyla karakterize edilmesine ve bu noktada teknokratik bilincin bulanıklaştırıcı ideolojik gücüne işaret etmiştir.

Habermas’ın kavram setlerinden yola çıkarak, araştırmada odaklanmakta olduğumuz Z Neslinin yeni teknolojileri işlevsel bütünleşmenin önemli parçası olarak nasıl kullandığı ve böylece yaşam dünyalarının araçsal aklın tahakkümü altında nasıl sömürgeleştiği betimlenebilir. Bu etkileşim olgusunda nasıl bir toplumsal karakterin inşa olduğu üzerinde durulabilir. Önemli bir husus da Habermas’ın da üzerinde sıklıkla durmuş olduğu, yaşam dünyasının sömürgeleştirilmesine karşın bireyin direnç gösterebilme, kolektif özgürleştirici tutum gücünü koruyabilme imkanının varlığıdır. Sözelimi teknolojinin bugünkü dünyada bir taraftan eşitsiz, bilinçleri sömürgeleştiren, tüketime ve yeni denetim sistemlerine dayalı kapitalist zihin anlamında araçsal akıl biçimlendirebilirken bir imkân olarak da özgürleştirebilmektedir. Dolayısıyla teknoloji ve diğer araçlar bir çeşit farmakon olarak düşünülebilir. Yani zehir ve panzehir taraflarını da içinde barındıran son derece dinamik bir süreçtir. Z nesli ve sonrasının hem teknolojiden kopmama isteği hem de yüz yüze iletişimi elden bırakmama tutkusu bunun bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Eğitim süreçlerindeki tüm sosyalleşme biçimleri, yani yaşam dünyasının yeni kültürel çerçevesi bu ekseninde yorumlanabilir. Bugünkü gençliğin toplumsal karakterini belirttiğimiz kuramsal çerçevede irdelerken Reisman, Glazer ve Denney’in (2016) toplumsal karakter analizleri yol gösterici olabilir. Bunlardan ilki, karar verirken kültürel geleneği en önemli meşru kaynak gören “gelenek yönelimli” karakterdir. Geleneksel toplumlarda bulunmaktadır. İkincisi gelişmekte olan toplumlarda görülen ve kılavuz olarak kendi iç sesine kulak veren ve içselleştirilmiş törel jiroskopları olan “içe-yönelimli” karakterdir. Üçüncüsü ise refah ve tüketim toplumlarında görülen; beğeni ve kararlarını başkaları dikkate alarak belirleyen “dışa-yönelimli” karakterdir. Bu karakter ayırımlarını Rotter’in (1954, 1966) “içsel kontrol odaklı” ve “dışsal kontrol odaklı” karakter çözümlenmeleri ile düşünmek daha isabetli olacaktır. Araştırma bulguları, tek bir teorik çerçeveye bağlı kalınmamış, bahsi geçen teorik setler ışığında yorumlar geliştirmekle birlikte esas olarak, “navigasyonlu gençlik” olarak nitelendirdiğimiz kavramsallaştırmanın temellendirmesi yapılmıştır.

Araştırma Deseni ve Süreci

Üniversite gençliğinin toplumsal dünyasını mikro düzeyde betimlemeyi amaçlayan bu çalışma, nitel bir araştırma yöntemine dayalı şekilde gerçekleştirilmiştir. Neuman (2009:22-23) nitel araştırmacı için şunları belirtir: “büyük olasılıkla verileri aynı anda hem toplar, hem analiz eder ve hem de yorumlar; bu adımlar arasında gidip gelir. Bu adımlar esnasında var olan kurama dayanmanın yanı sıra yeni kuramlar oluşturmakla uğraşır.” Bu çalışmanın araştırma sürecinde de amaca uygun stratejiler ve teknikler kullanılarak bilgiler elde edilip analizler ve yorumlar gerçekleştirilmiştir. Araştırmada “ardışık örnekleme” modeline göre öğrencilere ulaşılmaya çalışılmıştır. Ardışık örnekleme, amaca yönelik örneklemeyle benzetmekle birlikte ondan önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Prensipte olarak ardışık örneklemede, zaman ve diğer kaynak imkânları ölçüsünde örnek olayların sağlayacağı hiçbir bilgi çeşitliliği kalmayınca veya doyum noktasına erişinceye kadar gerçekleştirilen rastlantısal olmayan bir örnekleme çeşididir (Neuman, 2009:326). Bu çerçevede, üniversite gençliğinin özellikle de yeni teknolojilerle kurmakta olduğu ilişki dolayısıyla nasıl bir toplumsal karakter yarattığını açığa çıkartmak, betimlemek, analiz etmek ve yorumlamak maksadıyla nitel araştırmanın birden fazla tekniği kullanılmıştır ve bu doğrultuda gözlemler, katılımlı gözlemler ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Araştırma 2018 yılının Mart ve Haziran ayları arasında yapılmıştır. Derslerde ve genel olarak akademik ortamda üniversite gençliğini kendi doğal halinde gözlem yapma imkânından yararlanılmıştır. Bunun dışında, farklı bölümlerden, farklı sınıflardan toplam 18 öğrenci ile yarı-yapılandırılmış görüşme formları kullanılarak derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda sosyoloji öğrencileri kendi doğal ortamında gözlemlenirken bazıları ile derinlemesine görüşmeler de yapılmıştır. Sosyoloji dışında, iktisat, Türk dili ve edebiyatı, halkla ilişkiler, makine mühendisliği, maliye ve mimarlık bölümlerinden öğrenciler ile de derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bölüm farklılığı dışında sınıf farklılığı da gözlemlenmiştir.

Çalışmanın inceleme düzeyi mikro, kuramlaştırma yönü genel olarak tümevarımcı doğrultuda olmakla birlikte esasında makro düzeydeki gençliğin toplumsal karakterini mikro alanda keşfetmeye yöneliktir. Araştırma, her ne kadar nitel araştırmanın yeni kavramsal ve kuramsal yorumların inşasına dayalı olsa da ve genelleştirme imkânı vermese de, bazı eğilimleri tespit etmede ve yorumlamada önemli olanaklar sunmuştur. Öğrencilerin kendi deneyimlerini yorumlama ve anlamlandırma biçimleri, genel olarak bugünün gençliği ile ilgili değerlendirmelere önemli referanslar sunmaktadır.

Araştırmada görüşme yapılan kişilerin yaşları 18 ile 24 arasındadır. Cinsiyet bakımından 7 erkek, 11 kadındır. Erkekler “E” ile başlayan kodlar ile, kadınlar ise “K” ile başlayan kodlar ile yazılmıştır. Yaşları ve bölümleri de parantez içerisinde belirtilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılar Hakkında Bilgiler

Katılımcı Kodu	Cinsiyeti	Yaşı	Bölümü
E1	Erkek	22	Sosyoloji
E2	Erkek	22	Sosyoloji
E1	Erkek	22	Makine Müh.
E4	Erkek	22	Sosyoloji
E5	Erkek	23	Makine Müh.
E6	Erkek	18	Sosyoloji
E7	Erkek	22	Halkla İlişkiler
K1	Kadın	21	Türk Dili ve Edb.
K2	Kadın	22	Sosyoloji
K3	Kadın	22	Sosyoloji
K8	Kadın	22	Sosyoloji
K5	Kadın	20	Türk Dili ve Edb.
K6	Kadın	23	İktisat
K7	Kadın	23	Mimarlık
K8	Kadın	22	Sosyoloji
K9	Kadın	20	Maliye
K10	Kadın	22	Sosyoloji
K11	Kadın	24	Türk Dili ve Edb.

Bir Yaşam Biçimi Olarak Teknolojinin Kullanımı

1995 sonrası doğan Z Nesli bireylerin öncekilerden farklı olarak teknoloji ile fazla içli dışlı olduğunu görmekteyiz. Schawbel (2014), Türkiye'nin de içinde bulunduğu ülkeler bazındaki araştırma bulgularından hareketle, Y Nesli ile birlikte Z Neslinin ortak eğilimlerinde teknolojinin önemli bir yere sahip olduğu, dikkatleri dağıttığı, buna karşın yüz yüze görüşme isteği oranının yüksek olduğu vurgulanmıştır. Keza Z Neslinde kendi işinin patronu olma eğiliminin de yüksek olduğunu belirtmiştir. Karahasan'ın (2018:72-73) Türkiye'deki 15-24 yaş grubu üzerine yapmış olduğu araştırmada, dünyadaki diğer yaşlılara benzer şekilde teknolojiyle büyümekte olduğu, özellikle de akıllı telefonların giderek hayatın merkezine girmekte olduğu görülmüştür. Ancak kullanım biçimi ve

gelişmelerden haberdarlık açısından Batılı ülkelerden farklılıkların olduğu tespit edilmiştir. Teknoloji kullanımıyla ilgili bazı bulgular şöyledir: % 84'ü bilgisayar oyunu oynamamış, % 97'si e-kitap okumamıştır. Araştırmada gençlerin % 90'ı internet kullandığını, % 48'i gece uyurken cep telefonunu başucuna koyduğunu ifade etmiştir. İnternet konusunda % 95'lik kesim akıllı cep telefonlarını tercih ettiğini, sosyal medya kullanımında % 70 Instagram, % 69 Facebook kullandığını, iletişim kurma konusunda % 81'nin WhatsApp'ı tercih ettiğini belirtmiştir (Karahasan, 2018:72-77).

Gençlerin dünyasında internetin artık en önemli iletişim araçlarından ve öğrenme kaynaklarından biri haline gelmekte olduğunu söyleyebiliriz. Akademik açıdan, makale, e-kitap ve tez gibi kaynaklara erişim konusunda internet gençlerin ilk tercihleri arasındadır. Bunun dışında dil öğrenmek gibi diğer bilgi kaynağı işlevleriyle de kullanıldığı görülmektedir. Haber takip etmek, yorumlarda bulunmak, sosyal medyayı takip etmek ya da paylaşımlarda bulunmak, alışveriş yapmak, video izlemek, oyun oynamak gibi eğlence kaynağı olarak da internet vazgeçilmez arasında girmiş gibidir. Dolayısıyla internet çok yönlü kaynakların bir birleşimi olduğu için en önemli sosyalleşme aracı haline dönüşmüştür. İletişim kurma, bilgiye erişim ve paylaşma, alışveriş yapma, eğlenme gibi çok farklı imkânların tek bir cihaz üzerinden gerçekleştirildiğini görmekteyiz. Teknolojinin bu doğrultudaki işlevleri dolayısıyla ortaya çıkan davranış biçimlerinin “teknoloji yönelimli” veya “teknolo-yönelimli” olduğunu söyleyebiliriz. Bu durum Habermas'ın (2001b) işaret etmiş olduğu teknik rasyonelleşmenin, araçsal aklın gelişmiş yeni bir veçhesi olarak yorumlanabilir. Karahasan'ın (2018) da vurguladığı gibi bugünün gençliğinde teknoloji bir araç değil, bir yaşama biçimi olarak yer edinmektedir. Dolayısıyla bugünkü gençliği anlamaya çalışırken teknolojinin üstlendiği işlevi, bireyin yaşam dünyasındaki yeri dolayısıyla değerlendirmek gerekir.

Araştırmada, katılımcıların hemen hemen hepsi internete çok sık girdiğini belirtmiştir. Derste girdiklerini belirtenler de olmuştur. Keza çoğunluk, kendisi girmese bile derste girenlere şahitlik ettiğini ifade etmiştir. Özellikle sosyal bilimlerde okuyan öğrencilerin (siyaset bilimi, sosyoloji) ekseriyetinin makaleleri internetten okumayı tercih ettiğini söyleyebiliriz.

Araştırmada, katılımcılara sorulan “ne yaparken zamanın geçtiğini fark etmezsiniz?” sorusuna çoğunluk “sosyal medyada vakit geçirmek” cevabı verilmiştir. Bunun dışında sevgilisiyle vakit geçirmeyi, kitap okumayı, film seyretmeyi, oyun oynamayı belirtenler de olmuştur. Genel olarak akıllı cep telefonu üzerinden etkileşime girmek ya da eğlenmek daha ağır basmaktadır diyebiliriz. Yüz yüze etkileşimlerin en çok keyif alınan fiillerde giderek irtifa kaybettiğini görmekteyiz. Teknoloji aracılığıyla etkileşim artmakta ancak sanal boyutla sınırlı kalmaktadır. İnternette en çok instagram, twitter ve facebook gibi sosyal medya alanları rağbet görmektedir.

İnternet kullanımıyla ilgili katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“İnternet doğru kullanıldığı takdirde faydalı ancak bölümüm gereği derslerimde internet yerine kütüphane ve kendi asıl kaynaklarımdan yararlanmayı tercih ediyorum” (K1, 22 yaşında, Türk Dili ve Edebiyatı)

“İnternet üniversite gençleri için araştırmalarda ve ödevlerde vazgeçilmezdir.” (E3, 22 yaşında, Makine Mühendisliği)

“Kitap okumak çok zaman alıcı oluyor ve uzun süreç olduğu için internetteki kısa ve öz bilgilerden faydalanıyorum her ders için.” (E2, 22 yaşında, Sosyoloji)

“İnternet olmazsa olmazlarımdandır. Sınav haftalarımda genellikle internetteki videolardan veya dokümanlardan yararlanmaktayım. Onun dışında ilgimi çeken konular üzerine makaleleri de internetten üzerinden bulup okuyorum.” (K2, 22 yaşında, Sosyoloji)

“Çok önemli kesinlikle internetsiz bir hayat düşünemiyorum. Genel olarak ödev hazırlarken internetten faydalanırım akademik makaleler falan bulmam daha kolay ve hızlı oluyor.” (K3, 22 yaşında, Sosyoloji)

Genel olarak katılımcıların tamamında internet kullanımının yoğun olduğunu söyleyebiliriz. Çevresindekilerin internetle ne kadar ve nasıl vakit geçirdikleriyle ilgili soruya ise tamamına yakını internetin sosyal çevrelerinde çok yaygın halde kullanıldığını ve çoğunluğunun vakitlerini sosyal medyada ya da sohbet programlarında geçirdiğini, derslerde de bu kullanımın çok yaygın olduğunu belirtmişlerdir. İnternet bağımlısı olduklarını özellikle ifade etmişlerdir.

Katılımcılara sorulan “uzun süre internetsiz yaşayabilir misiniz?” sorusuna asla yaşayamayacağını ve kendisi için vazgeçilmez olduğunu belirtenler olmakla birlikte günümüz koşullarında vazgeçilmez olsa da onsuz yaşayabileceğini ifade edenler de olmuştur. Ancak kendisi “yaşayabilirim” demesine karşı çevresindeki kişilerin asla yaşayamayacağını belirtenler de söz konusudur. Bu konuda bazı katılımcıların görüşleri ve gözlemleri şu şekildedir:

“Uzun süre internetsiz yaşayamam, çünkü iletişimimi büyük oranda buradan sağlıyorum. Vazgeçilmez değil, olmasa da alternatif ararım. Ama internetin vazgeçilmez olduğunu söyleyen arkadaşlarım var. Olmadığın da büyük bir eksiklik duyuyorlar. Her dakika telefonu elinde olan öğrenciler var yüz yüze ilişki kurmaktan aciz duruma gelebiliyorlar (E4, 22 yaşında, sosyoloji)

“Eğer ilgimi çekebilecek konulara sahip kitaplar varsa internetsiz kalabilirim ama yoksa asla internetsiz kalamam. Çoğu arkadaşım internet paketi bitince kendini sosyal hayattan dışlanmış olarak görmekte.” (K2, 22 yaşında, sosyoloji)

“Bazen telefonda internet kullanım kotam doluyor ve köyde oluyorum, bu durumlarda aklım sürekli internete gidebiliyor. Bu durumda yaşayamazdım sanırım. Diğer öğrencilerin de böyle, yani yaşayamayacaklarını düşünüyorum.” (K4, 25 yaşında, Sosyoloji)

İnternete girilmediği anlarda internette neler olup bittiğine dair merak aslında başkalarının hayatına ilişkin merakın tipik bir görünümü olarak görülebilir. Başkalarının hayatına dair merakın kültürel bir bağlamı olduğu kuşkusuzdur. Keza sıradan birey, başkalarının hayatını merak ettiği kadar, kendi hayatının da merak edildiğinin farkında olacak şekilde hareket edebilmektedir. Meraklandırmak arzusunun getirmiş olduğu hissiyatı da buna

eklediğimizde, internetin yeni bir kültürel haz dünyasına dönüştüğünü söyleyebiliriz. Paylaşılan bir anı, hikâyeyi, fotoğrafı veyahut yazıyı kendi takipçilerinin beğenisine sunmak ve alınan beğeniyle orantılı şekilde benlik algısını güçlendirme eğiliminin yeni genç kuşağın önemli karakterlerinden biri olduğunu söyleyebiliriz. Benlik inşalarının sahnesine dönüşmeye başlayan sosyal medyadaki etkileşimler, pek çok isim tarafından Descartes'in "cogito ergo sum" (düşünüyorum, o halde varım) sözünü uyarlayacak şekilde tanımlanmaya başlamıştır. Söz gelimi Türkoğlu (2017) "dijito ergo sum (dijitalim, öyleyse varım)", Şişman (2017) "paylaşıyorum, o halde varım", Eco (2017) ise twitter'daki paylaşımlardan hareketle "twito ergo sum" şeklinde tanımlamada bulunmuştur. Sosyal medya odaklı etkileşimleri tanımlamaları "beğeniliyorum, o halde varım", "paylaşıyorum, o halde varım", "takip ediliyorum, o halde varım", "fark ediliyorum, o halde varım" şeklinde çeşitlendirebilmek mümkündür. Sosyal medyadaki etkileşimlerin, takip etmelerin ya da anlık hallerin takip edilme arzusuna dair temalar, geleneksel "dikizleme kültürü"nü bir uzantısı veya özel bir formu olarak da değerlendirilebilir. Ancak farklı olan durum, bunun yeni kuşaklar tarafından farklı kültür ve kimlik inşaları üzerinden hayat bulmasıdır.

Önemli bir bulgu da teknolojinin kullanımının ve ona bağımlılığın artmasının dikkat dağınıklığını da beraberinde getirmiş olmasıdır. Akademik ortamda ders esnasında derse odaklanamamaktan veya bir konuya çalışırken dikkatinin dağılmasında, aklının bir köşesinde iletişim araçlarındaki mesajların, beğenmelerin, yorumların olmasının önemli bir payı olduğu söylenebilir.

İnterneti akademik amaç doğrultusunda kullanma noktasında katılımcılar içindeki sosyal bilimcilerin daha fazla eğilim gösterdiğini görmekteyiz. Elektrik-elektronik, mimarlık gibi bölümlerde iletişim, eğlence maksatlı kullanım daha yaygındır. Uygulamalı bölümlerde bu yönde eğilimin düşük olması anlamlı sayılabilir. E-dergilerin yaygınlaşması, ansiklopedik bilgilerle ilgili sitelerin artmış olması ve ödev sitelerinin varlığı gibi hususlar, sosyal bilimlerdeki öğrencilerin ilgisini internete daha fazla çekebilmektedir. Ancak dikkat çeken husus, sosyal bilimlerde basılı metinlere ilginin giderek azalmakta olmasıdır. Derslerdeki gözlemler de bu yöndedir. Söz gelimi 10 yıl öncesine kıyasladığımızda dönem başında dersle ilgili izlekler paylaşılmakta ve kaynakların isimleri sadece yer almaktaydı. Kaynaklara erişim öğrencilere bırakılmaktaydı. Buna mukabil son zamanlarda ders izlekleri ile birlikte yazılı kaynaklar da öğrencilere ulaştırılabilir halde sunulmasına rağmen çoğunluğun okumadığı gözlemlenmiştir. Haftalık okumaları gerçekleştirerek derse gelen öğrenci oranı çok az sayıdadır. Diğer derslerin sorumlu öğretim üyelerinin gözlemleri de bu yöndedir. Sınavlara hazırlık sürecinde ise yine çoğu öğrencinin söz konusu kaynakları okuyan kişilerin çıkartmış olduğu özetlerden istifade etmekte olduğu da sıklıkla karşılaşılan bir durum olmuştur. Klasik tarzda soruların sorulduğu sınavlarda verilen cevapların birbirine benzer ifade tarzları içermesi buna örnek verilebilir. Ders işleyişi esnasında dersi takip etme, derse katılım ve not tutma biçimlerinde de buna benzer bir durum söz konusudur.

Önemli bir başka boyut, ödevlerin hazırlanmasında başvuru kaynaklarının çoğunlukla internet kaynaklarına dayanmasıdır. İlk deneyimlerde internetteki ansiklopediler, sözlükler gibi erişimi kolay ancak bilimselliği tartışmalı alanlardan yararlanmaların yaygın olduğu

gözlemlenmiştir. Derslerde bu tip uyarlar yapılmasına karşın bu yaygınlık azalsa bile devam edegelmiştir. Olduğu gibi kesip kopyalayanlar azımsanmayacak düzeyde olmuştur. Hatta bunu yaparken hiçbir şekilde gözden geçirip okuma yapmadan sunanlara bile rastlanmıştır. Çoğunluk için geçerli olmasa bile bu tür etik dışı eğilimlere rastlanabilmektedir.

Araştırmada, katılımcılara sorulan dersi nasıl takip edip not tuttuklarıyla ilgili soruya, kadın öğrencilerin çoğunluğu not uttuğunu ifade etmiş, ancak yine büyük bölümü cep telefonuna ses kaydı aldığını da ifade etmiştir. Yazarak çalışma alışkanlığı olanlarda not tutma eğilimi yüksektir. Beşeri bilimlerde kadın oranının yüksek oluşu, cinsiyete göre yorumlamayı güçleştirirse de gerek görüşmelerde, gerekse gözlemlerde sayıca erkek öğrenci az olsa bile yine de not tutan erkek öğrencilere çok az rastlanmıştır. Not tutmayanlar, çoğunlukla sınav öncesi hazır notlardan istifade ettiklerini belirtmişlerdir. Derslerde bu durum gözlemlenebilir olmakla birlikte sınav öncesi fotokopi salonundaki yoğunluklarda da bunu görebilmek mümkün olmuştur.

Not tutmak yerine not tutanlardan hazır not almak önceki dönemlerde de klasikleşmiş bir durumdur. Ancak husus, cep telefonlarının ses kaydı alma özelliklerinden dolayı ses kaydının giderek daha fazla tercih edilmekte olduğudur. Bu yöntemi tercih edenlerin ifade ettikleri gerekçe ise öğretim üyesinin hızıdır.

Akıllı cep telefonlarının artık her öğrencide olması ve ders esnasında bile telefonla ilgilenme gibi durumlarla sıklıkla karşılaşmaktadır. Uyarılar sonrasında telefonlar kaldırılrsa da 20-25 dakikalık gibi bir sürenin ardından bazılarında yine telefonla ilgilenme durumları gözlemlenmiştir. Öte yandan, ses kaydına güvenerek derse yoğunlaşma düşüklükleri olabileceği de üzerinde durulması gereken noktalardandır.

Başarıya Bakış: Rekabet Odaklılık

“Başarı”, modern toplumsal hayatı anlatan önemli kodlardan biridir ve toplumsal değişmeye, zihinsel gelişmeye bağlı olarak farklı anlamlar alabilmektedir. Bugünün üniversite gençliğinin toplumsal karakterini betimleme noktasında da “başarı”ya bakış ve onu anlamlandırma biçimi önemli bir veri olarak kabul edilebilir. Görüşme gerçekleştirilen katılımcılar içinde başarıyı; inanmak, mutlu olduğu şeyi yapmak, azimli olmak, düzenli ve disiplinli çalışmak, hırslı olmak gibi ifadeleri kullananlar söz konusu olmuştur. Genel betimleyici görüşlerden biri şöyledir:

“Azimli olmak gerekiyor başarı için. Önce bir hedef ve amacın olmalı ki o yolda ilerleyebilsin inan. Neyle uğraştığını bilmeli. Başarılı olmak için kimsenin bir şey yaptığı yok, en azından kendi okulum için söyleyebilirim bunu. Tek amaç okulu bitirmek ve iş bulabilmek. Başarı bu değil, iş bulunca başarıya ulaşılmış olunmayacak sistemin bir parçası olarak devam ediliyor. Başarı, sistemin bir parçası olarak hedefe ulaşmaksa onlar için başarıya ulaşılmış olacaktır.” (K8, 22 yaşında, Sosyoloji)

Yukarıdaki yorum, derslerde ve akademik ortamda da gözlemlenen bir olgudur. Nitekim katılımcılara çevrelerindeki öğrencilerin başarı durumunu nasıl gördükleriyle ilgili

soruya Makine mühendisliğinden bir öğrenci (E5) şu cevabı vermiştir: “Derste hocanın yazdıklarını ezberleyip dersten geçmek başarı sayılıyor maalesef.” Diğer öğrencilere göre kendi başarısını değerlendirmek de önemli bir husustur. Rekabetin nota indirmediği ve diğerlerinin aldığı nota göre kendi başarının değerlendirildiği bir olgu söz konusudur.

Z Nesli ile ilgili olarak araştırmalarda internet ve sosyal mecralar ile birbirine bağlı ama yalnız olduklarına dair değerlendirmeler de mevcuttur. Batı’daki nesillerle ilgili araştırmalarda sadece para kazanmayı değil, çevrelerine yararlı işler yapmayı, geleceklerini kendileri oluşturmayı, topluma katkı sunmayı ve bundan dolayı birlikte çalışıp üretmeye önem verdikleri ortaya çıkmıştır. Türkiye’de ise aile ve yakın çevrenin sağladığı konfor alanında sınavlar yüksek puan almak ve bir diploma sahibi olmak amacıyla birbirleriyle kıyasıya yarış halindedirler (Karahasan, 2018:143). Bu konfor alanı ve aynı zamanda çetin rekabet merkezilik, “navigasyonlu gençlik” olarak ortaya koyduğumuz kavramsallaştırmanın da önemli temellendirmelerinden birini oluşturmaktadır.

Başarılı olmak konusunda ailenin en önemli destekleyici faktör olduğunu belirtenlerin sayısı da yüksektir. Yani bireyler arasında işbirliğinden ziyade aile daha işlevsel bir rol üstlenmektedir. Bu durum, aileye olan bağımlılığın bir çeşit navigasyonluk rolü üstlendiğine dair temellendirmeyi de desteklemektedir.

Bugünkü gençlikte, eğitim almak, öğrenmek, kendini bilişsel anlamda geliştirmek ve meslek idealleri gerçekleştirmek niyetinden ziyade sadece dersi geçmek veya daha genel anlamda sadece diplomayı alıp mezun olmak daha baskın eğilim olmaktadır. Konuyla ilgili olarak Bozkurt Güvenç’in emeklilik yıllarında bir özel üniversitedeki deneyimini aktaran Atay (2017), öğrencilerin ders için okuma listesi veren Bozkurt’a şu ifadeleri kullandığını belirtmiştir: “Hocam, biz buraya okuyup yazma öğrenmeye değil, diploma almaya geldik. Bizim kitap okuyacak vaktimiz olsaydı zaten buraya gelmezdik. Siz zaten bu kitapları okumuşsunuz. Bize bunların bir özetini verseniz, biz de o özetleri çalışıp sınava girsek olmaz mı?”

Kitap okumak, hatta onu didik didik etmek ve ondan notlar alıp değerlendirme yazılarını kaleme almak gibi performansların kendisinden beklendiği bir sosyal bilim öğrencisinin giderek buna zıt istikamette yol almakta oluşu hemen hemen her akademik ortamda gözlemlenmeye başlanmış bir olgu olmaktadır. Hazıra alışmanın getirmiş olduğu böylesi kolaycı tutumların ne akademik açıdan analitik düşünmeyi ve bilgiden yeni bilgiler türetme yollarının keşfini ne de sorunları araştırma ve çözme becerisini geliştirdiğini söyleyebiliriz. Önceki başlıklarda dikkat çektiğimiz teknolojiye bağımlılık ve rekabetçi tutumların gelişimi de dikkate alırsak, Fromm’un (1998) üzerinde durmuş olduğu tüketici odaklı “üretici olmayan kişilik yönelimleri” ile “kendi güçlerini, potansiyelini kullanarak özgürleşmeyi anlamlı kılan “üretici yönelme” şeklindeki kişilik ayırımında, araştırdığımız gençlikte birincisinin lehine bir durumun daha ağır basmakta olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle teknolojinin kullanımında üretmek doğrultusunda değil, tüketmek (iletişim ve eğlence gibi) odaklı eğilimin baskın olması, bunun tipik göstergesidir.

Sorunlarla Baş Etme Stratejileri

Karşılaşılan sorunlarla baş etme gücüne baktığımızda, katılımcıların çoğunluğu öncelikle kendi kendine çözmeyi denediğini ancak sorunun niteliğine ve çözme potansiyeline göre kendisine yakın gördüğü sosyal çevreden ya da aileden destek aldığını görmekteyiz. Kendi kendine çözme yatkınlığından bahsediliyor oluşu “birey” merkezli ve özerk kişilikli bir tutumun yaygınlaşmış olmasından ziyade insanlar arasındaki güvensizlikten kaynaklanmakta olduğunu söyleyebiliriz. Zira başkalarının kendilerinden ne kadar sorunlarını paylaşıp çözüm bekleedikleriyle ilgili soruya önemli oranda katılımcı bunun fazla olduğunu ifade etmiştir. Dolayısıyla söylem düzeyinden farklı bir sorun çözme stratejisi geliştirilmektedir.

“Eğer bir sorunum olursa bunu ilk olarak kendim çözmek isterim, çevremden yardım almaya çalışmam. Çözemezsem eğer ikinci aşama olarak çevreme başvururum. Çevremde ailemden yardım alırım. Aslında çok da beklentim olmaz, kendim çözemiyorsam ailem nasıl çözecek tecrübe tabi ki önemli bir etmen ama onlar sadece yol gösterebilirler sorunu çözecek olan yine kendim oluyorum.” (K8, 22 yaşında, Sosyoloji)

“Kendim çözerim” ifadelerinin birey-yönelimli bir karaktere yormamak gerektiğinden bahsetmiştik. Bunun güvensizliğe dayalı ilişkilerden kaynaklı olabileceğine dair şu örnek önemli bir veridir:

“Sorunlar konusunda kimseye güvenmem, benim sorunumu benim kadar benimseyecek biri ancak rol yapıyor olabilir. Bundan dolayı kendim halletmeyi tercih ederim. Çevremden aldığım yardımlar beni her zaman hayal kırıklığına uğrattı.” (E6, 18 yaşında, Sosyoloji)

Arkadaşlarının hangi sorunlarla ve ne sıklıkla kendilerinden yardım istediğiyle ilgili soruya genellikle yakın ilişkilerden kaynaklı sorunlar, derslerle ve hocalarla ilgili sorular ile para konuları şeklinde cevaplandırılmıştır.

“Tam bir Pollyanna olduğum söyleniyor bu yüzden yardım istiyorlar sanırım hep olumlu bakmaya çalışıyorum. Derslerle ilgili olarak ve da aşk (erkek arkadaş ya da kız arkadaş) sorunlarıyla ilgili oluyor genelde.” (K8, 22 yaşında, Sosyoloji)

Öte yandan, çıkar odaklı ilişkilerin daha yaygın olduğunu belirtenler de söz konusudur. Özellikle not alışverişi ve ödevler konusunda buna sıklıkla dikkat çekilmiştir. Bu durum daha önce dile getirmiş olduğumu rekabetçi anlayışın en önemli görüntülerinden biri olmaktadır.

“Ailem arkadaşlarım başarılı olduğum ya da olmadığım her konuda destekçilerim oluyor. Sorunların çözümünde de başvuruyorum.” (K11, 24 yaşında, Türk Dili ve Edebiyatı)

Gençlerde aileye/ebeveynlere güven yüksektir. İdol olarak da ilk sıradadırlar. Dolayısıyla sorunların çözümü noktasında da en çok onlara güven duyulmaktadır. Bu durum, dış kontrol odaklı kişiliğin de kültürel çerçevelerinden biri olmaktadır. Kavramsallaştırmaya çalıştığımız navigasyonlu olma halinin en önemli ayağı aile ile ilişkide ortaya çıkmakta,

bir sisteme dönüşmekte ve yaşam dünyası bu mantıkla şekillenmektedir. Gençlerin ailelerine olan bağlılığında geleneksel kültürün etkisi kadar maddi bağımlılığın da etkisi büyüktür. Karahasan'ın (2018:84-85) da yapılan araştırma bulgularına dikkat çektiği gibi Türkiye'de gençlerin büyük çoğunluğunun aileye maddi açıdan bağımlılık taşıdığını ortaya koymaktadır. Gençlerin, bu yüzden aile ile çatışmaktan kaçındığına vurgular yapılmıştır. Bu araştırmada da gençlerin aile ile çatışmaktan kaçındığı, bilakis sorunların çözümü konusunda önemli başvuru kaynakları olarak onları gördüğü keşfedilmiştir. Birey yönelimliliğe dair sorun çözümü dile getirilmiş olsa da bu durum sosyal çevre ile yaşanan sorunlardan ötürü duyulan güvensizlikten kaynaklıdır. Bu noktada aile en güvenilir kurumsal mekanizma olmaktadır.

Sorumluluk Bilinci ve Çalışma Kültürü

Kişisel hayatlarında ne kadar sorumluluk aldıklarıyla ilgili sorulara katılımcıların çoğunluğu sorumluluk aldığını ve bundan hoşnut olduğunu belirtmiştir.

“Sorumluluk alırım çünkü olgunlaştırıyor insanı.” (E1, 22 yaşında, Siyaset Bilimi)

“Ben hayatımı da böyle yaşıyorum hep bir sorumluluk var gibi hayatın için de ve bir şeyde sorumluluk alınacaksa bunda hep gönüllü olurum çünkü tam tamına yapacağıma inanırım sanki benden başkası tam yapamaz ve hata olmasın diye oluyor sanırım.” (K8, 22 yaşında, Sosyoloji)

“Çok sorumluluk almıyorum ama almak hoşuma gidiyor.” (E4, 22 yaşında, Sosyoloji)

Sorumluluk istencinde ve sorumluluk duygusunda olumlu bir eğilimin olduğu keşfedilmekle birlikte bunun ne derece pratiğe dayandığıyla ilgili sorularda ise daha farklı bir manzara karşımıza çıkmaktadır. Örneğin ders çalışma düzeni (özellikle sınavlara) veya ödevlerini hazırlamaya dair sorulara şu cevaplar alınmıştır.

“Sınavlara çalışmayı genelde son güne bırakanlardayım.” (K5, 20 yaşında, Türk Dili ve Edebiyatı)

“Sorumluluk sahibi bir insanım ama dersler dışında öyleyim sanırım diğer sorumluluklardan derslere olan sorumluluğa vakit kalmıyor.” (K8, 22 yaşında, Sosyoloji)

“Son güne bıraksam da sorumluluk sahibi olduğumu düşünüyorum ezberci olmaktan kaçınıp mantığı kavramaya çalışırım ve genelde başarılı da olduğumu da söyleyebilirim, günü gününe çalışan insanlardan da daha yüksek akademik ortalamaya sahibim.” (E3, 22 yaşında, Makine Mühendisliği)

Katılımcıların çoğunluğu özellikle sınavlarda son güne bırakanlardan olduğunu belirtmiştir. Ancak derslerde düzenli not tutan ya da dersi takip edenlerin başarı durumları ve sorumluluk bilinçleri, diğerlerine göre daha gelişkindir diyebiliriz. Derslerdeki (sosyoloji derslerinde) gözlemlerde ise öğrencilerin çok azının haftalık okumaları günü güne yaptıklarına şahit olunmuştur. Ödevler konusunda ise günü gününe teslim edenler çoğunluktadır. Öncesinde teslim edip dönütler almak isteyenlere de sıklıkla rastlanmıştır ancak bu kesim azınlıktadır. Genel olarak baktığımızda, derslerde daha başarılı olan öğrencilerin sorumluluk bilinci

gelişmiş, düzenli çalışan, dersi takip edenler olduğunu söyleyebiliriz. Sınavlarda, derse katılımı düşük olanlar içinde de başarılı sonuçlar elde edenler olmuştur ancak aynı kişilerin ödevler konusunda benzer performanslar göstermedikleri de başka bir vakıadır.

Son güne bırakmanın toplumsal ve kültürel bir davranış şekli olduğu bir gerçektir. Görüşmelerin yapıldığı farklı bölümlerdeki öğrenciler arasında bu alışkanlığın yaygın olduğunu görmekteyiz. Derslerle ve genel olarak akademik başarı hususunda beklenen sorumlulukların yerine getirilmesinde ve motivasyon kaynaklarına baktığımızda okunan bölümün toplumsal itibarı ve istihdam alanındaki olanakları gibi dışsal faktörlerin de önemli rol oynadığını söyleyebiliriz. Söz gelimi beşeri bilimlerde mezun olduktan sonra geleceğe dair belirsizlik, derslere ilgiyi, katılımı ve sorumluluk alma gücünü de doğrudan etkileyebilmektedir. Geleceğin bugünü belirleme bilincinin devreye girdiği bir gerekçelendirmenin söz konusu olduğunu bu noktada belirtmek gerekir.

Bireysel mi yoksa daha çok grup halinde mi çalışmayı tercih ettikleriyle ilgili soruya ilişkin olarak, çoğunluk bireysel ve masa başında çalışmayı tercih ettiğini belirtmiştir. Grup çalışmalarının özellikle yaşanan anlaşmazlıklar gerekçe gösterilmektedir. Ancak ortam olarak kütüphane ya da çalışma odası ortamı da fazla motivasyonu arttıran bir durum olduğu göze çarpmaktadır.

“Kesinlikle bireysel çalışırım. Grup içerisinde mutlaka uyum sağlayamayan insanlar veya mükemmel yapmak için değil de yapmak için yapmaya çalışan insanlar olacaktır. Bu çok korkutucu. Genel olarak çalışma düzenim bireyseldir. Ders anlatacağım zaman grup içerisinde anlatırım ve kendi anladıklarımı da pekiştirmiş olurum.” (E6, 18 yaşında, sosyoloji)

Özgürlük ve Huzur

Gençlik, genel olarak özgürlük istenciyle bilinir. Kuşaklar arası çatışmada en çok öne çıkan hususlardandır. Bağımsız olma, istediği gibi seçebilme ve hareket edebilme gibi temalar, her dönemin karakterine göre anlam kazanmıştır. Modernleşme süreçlerinde söz konusu temaların gençlik tarafından daha fazla savunulduğu tarihte görülmüştür. Ancak Türkiye'nin hem özgün coğrafi konumu, hem de içsel ve bölgesel gelişmeler gençliğin bu konulara bakışını da etkileyebilmektedir. Tekinsizlik ve güvensizlik, bu noktada özgürlük algısını ve yorumunu da değiştirebilmektedir. Bu noktada “huzur” kavramı da, en az özgürlük kadar önemli bir değer haline dönüşmüş gibidir. Araştırmada, katılımcıların genel olarak ikisine de değer biçtiğini görmekteyiz. Özgürlüğü daha çok önemseyenler azınlıkta değildir ancak ağırlıklı olarak mutlu olmanın huzurdan geçtiğine dair bir kanaatin hakim olduğunu söyleyebiliriz.

“Özgürlük demeyi çok isterdim sanırım ama ya huzur olmasaydı? Orda huzuru seçiyorum. Eğer huzurluysam mutluyumdur ve mutlu olmak önemli bir şey huzurlu olduğum bir ortamda özgürlüğüm ne kadar kısıtlanıyor olabilir ki.” (K8, 22 yaşında, Sosyoloji)

“Özgür olmadan insan huzurlu olamaz galiba bence, o yüzden özgürlük önemli diyorum.” (K5, 23 yaşında, Türk Dili ve Edebiyatı)

“Özgürlük çünkü ben özgür olduğum zaman huzurlu olurum.” (K6, 21 yaşında, İktisat)

“Huzurlu olmak daha önceliklidir çünkü özgürlük toplumda başkasının özgürlüğünü kısıtladığın anda biter kurallara uymadan huzurlu olunacağını da sanmıyorum kısıtlı olsam bile huzur benim için önce gelir.” (E2, 20 yaşında, Sosyoloji)

“Özgürlük öncelikli bence çünkü ben aile hayatımda zaten sürekli huzursuzluk yaşıyorum (huzursuzluğun kaynağı ben değilim) ve bu duruma alıştım o yüzden özgür olmak her manada özgür olmak daha öncelikli. Hem maddi açıdan hem de aile ve sosyal hayat açısından bir insan özgür olmalı, kimsenin gölgesinde kalmamalı.” (K4, 25 yaşında, Sosyoloji)

“Huzur” a yapılan vurgu, aynı zamanda toplumsal uyum mekanizmalarına da örtük bir onay anlamını taşıdığını da söyleyebiliriz. Egemen toplumsal değer sisteminden kopuş eğilimi çok fazla baskın olmadığı gibi bir sonuç görülebilir. Diğer taraftan ise “huzur” u tercih etmesine karşın son derece “yenilikçi” olduğunu belirtenler de çoğunluktadır. Dolayısıyla yeniliğe açık, ancak güveni de elden bırakmak istemeyen, birden fazla yönü aynı anda taşıyabilen bir karakter karşımıza çıkmaktadır.

“Özgürlük” kavramını aynı zamanda kendini ne kadar “bağımsız” ya da “özerk” gördüğüyle ilgili değerlendirmek gerekir. Bazı görüşler şu şekildedir:

“%30 bağımsız hissediyorum” (K7, 23 yaşında, Mimarlık)

“Kendimi bağımsız ve özgür hissediyorum. Sıkmayacak, engelleyecek boyutta olmayan ilgi rahatsız etmiyor beni” (E3, 22 yaşında, Makine Mühendisliği)

“Bağımsız hissetmiyorum çünkü genel olarak ataerkil toplumda yaşadığımız ve zorunlu olduğumuz için bağımsızlığımız aile ya da çevre otorite sahibinin işlevini kaybettiği anda ortaya çıkıyor. Her konuda baskı ve ilgiye katlanamıyorum fakat ilgisizlikte memnun edici değildir yerine göre planım varsa ilgi rahatsız eder Planım yok ve yardıma muhtaçsam ilgi ve desteğe memnun olurum.” (E2, 20 yaşında, Sosyoloji)

“Kendimi hiç bağımsız hissetmiyorum köy çocuğuyum ben doğal olarak her yaptığım şeyin hesabını vermem gerekiyor. Bu beni rahatsız ediyor ama yapacak bir şeyim yok.” (K3, 22 yaşında, Sosyoloji)

“Genelde yapmaya çalışıyorum ama seyahat etmek de sevdiğim bir şey bunu yapamıyorum maddi durum ve bunun yanında aile baskısı buna engel.” (K8, 22 yaşında, Sosyoloji)

Kendini son derece bağımsız hissedenler olduğu gibi, bulunduğu ortam itibarıyla ve maddi ilişkiler ölçüsünde pek fazla bağımsız olmadığını belirtenler de bulunmaktadır. Ailenin ve çevrenin ilgisi genel olarak güç ve motivasyon kaynağı olarak görülmektedir. Diğer taraftan aşırı ilgiden ise bir hoşnutsuzluk söz konusudur. Bu durum, yeni neslin daha hassas bireylerden oluşmakta olduğuna, son derece duygusal bir yapıya sahip olduğuna dair işaretlerdir.

Diğer taraftan katılımcılar, istedikleri şeyleri yapma konusunda herhangi bir kısıtlamaya ya da engellemeye maruz kalıp kalmadıklarıyla ilgili soruya farklı cevaplar verilmiştir. Kısıtlamaya maruz kaldığını ifade edenler ağırlıklı olarak aile ve sosyal çevreyi işaret etmiştir. Aile ortamına kıyasla üniversite ortamında görelî olarak daha rahat bir durumun olduğu göze çarpmaktadır. Geleneksel yapıya ve toplumsal kontrol mekanizmalarına vurgu ön plandadır. Başka bir önemli veri de ekonomik imkânsızların buna çok fazla el vermemesidir.

“Üniversitedeyken yapıyorum istediğimi, örneğin akşam dışarda olmam gibi. Eve geldiğimde bunu yapamayacağım çünkü geleneksel bir aile yapım var.” (K3, 22 yaşında, Sosyoloji)

Günümüz toplumunda teknolojinin çok yönlü olumlu işlevleri yanında bir de yeni bir denetim mekanizmasını inşa ettiği de bir gerçektir. Öğrenciler, yüz yüze ilişkilerdeki denetimler dışında, internetin aynı zamanda bir denetleme aracı olmasından dolayı bundan rahatsızlık duyup duymadıklarıyla ilgili soruya farklı cevaplar vermişlerdir. Çoğunluk denetleniyor olduğunun farkındadır. Kimi buna göre hareket ettiğini, zira özgüveninin yüksek olduğunu, kimisi de özgür iletişim adına bundan rahatsızlık duyduğunu ifade etmiştir.

“Yüz yüze ilişkilerde sorun değil, fakat internet ortamında denetlenmek beni çok fazla rahatsız ediyor.” (E6, 18 yaşında, Sosyoloji)

Denetlendiklerinin farkında olmalarına rağmen internetsiz de yapamamaktadırlar. Habermas’ın (2001a) vurgulamış olduğu yaşam dünyasının sömürgeleştirilmesinin bir yönünü teknik araçlarla sağlanan denetimin teşkil ettiğini söyleyebiliriz. Toplumsal kontrolün yeni bir yüzü olan internet, tüketim odaklı bir anlayışla bilincin sömürgeleştirilmesinde işlevler üstlenebilmektedir. Yeni nesil hem bu durumun farkındadır hem de bundan vazgeçememektedir.

Navigasyonlu Gençlik

Reisman, Glazer ve Denney (2016) Batı toplumları özelinde ve toplumsal evrim temelinde; nüfus değişimi ve toplumsal yapı değişimi bağlamında üç toplumsal karakter teması ortaya koymuşlardır. Buna göre, yüksek nüfuslu toplumsal zamanda geleneklere uyum gösteren “gelenek-yönelimli” karakter baskın olmuştur. Toplumsal karakter, toplumun geleneklerine bağımlılığa göre kodlanmıştır. Geçici nüfus artışının yaşandığı toplumda ise içselleştirilmiş hedeflere meyilli bireylerin “iç yönelimli toplum” modelinde var ettiği “içe-yönelimli” toplumsal karakter hâkim olmuştur. Son olarak nüfusun gerilemeye başladığı evrede ise uyumu gözetken, diğerlerinin beklenti ve tercihlerine duyarlı “dışa-yönelimli” toplumsal karakter ortaya çıkmıştır (Reisman, Glazer ve Denney, 2016:28-29). Genel olarak ilki geleneksel toplumlara, ikincisi sanayi toplumlara, üçüncüsü ise sanayi sonrası toplumlara karşılık gelen baskın toplumsal karakterlerdir. Max Weber’in sosyolojik çözümlemede kullandığı “ideal tipler” gibi kavranmışlardır. Dolayısıyla aralarında katı bir ayırımın olmadığını, ancak belli başlı sınırların olduğunu da belirtmek gerekir. Toplulukların gelişmelerine göre ortaya çıkan bu üç toplumsal karakterin özellikle içe-yönelimli ve dışa-yönelimli olanları, bu makalenin konusu olan bugünün üniversite gençliğinin toplumsal

karakterini anlama noktasında açıklama araçları olarak kullanılabilir. Ancak bu üç toplumsal karakterin esas olarak Batı toplumlarının gelişim evrelerinin türevleri olduğunu ve Türkiye'nin söz konusu aşamalarda özgünlükleri olduğunu da vurgulamak gerekir. Bundan hareketle, birebir uyarılama şeklinde değil de daha çok bazı özelliklerin çakışması anlamında kullanışlı kavramlaştırmalar olduğunu not etmek gerekir.

Gelenek yönelimine bağımlı toplumdaki iç yönelimli topluma doğru gidildikçe birey üzerindeki birincil kontrol mekanizmalarının zayıfladığını, daha açık bir topluma uygun bir psikolojik mekanizmanın gençlerin sosyal davranışında üretildiğini belirten Reisman, Glazer ve Denney (2016:36), bunu “psikolojik jiroskop” ile açıklamaktadırlar. Bu cihaz aile ve diğer otoritelerce kurulmakta ve zamanla “içe-yönelimli” bireyin kullanımına bırakılır. Gelenek artık bireyi yönetmiyor olsa da mekanizma çalışmaya devam etmektedir. İçe-yönelimli birey, sosyalleşme sürecindeki tüm öğrenme biçimlerinde idealist bir çerçeveyi içselleştirmiştir. Dönemin toplumsal ruhu uzmanlaşmayı, mesleği, edebiyat ve sanata ilgi duymayı, bireyselliği beklemektedir. Diğer taraftan birey de kendi yaşamında hedeflediği ideallere ulaşmaya yönelik bir motivasyon içindedir. Dolayısıyla iki tarafı dengelemek zorundadır. Bir nevi “içsel jiroskop” a sahiptir birey. Üretim odaklıdır. Fordist üretimin hakim olduğu toplumsal ruhun karakteridir bu. Kurumsallaşmış pratikleri söz konusudur. Sınırlar belirgindir. “Dışa-yönelimli” karakterin egemen olduğu post-fordist dönemde ise üretimden ziyade tüketime yönelik bir tanımlama ve anlamlandırma hakimdir. Endişeli rekabetin egemen olduğu bu tipte sınırlar esnektir. Grup uyumuna yönelik tüketim eğilimleri göze çarpar. İçe-yönelimli birey ne kadar “ahlakçı” ise dışa-yönelimli birey o kadar “yorumcu”dur. Diğerleri ile yan yana olmasa bile kitle iletişim araçlarıyla, medyayla onların varlığını duyar, bu yüzden “yalnız kalabalık”tır (Reisman, Glazer ve Denney, 2016).

Reisman, Glazer ve Denney (2016) bu çözümlerini içeren eserlerini 1961’da yayınlamışlardı. O dönemdeki teknolojik gelişmeleri ve toplumsal etkilerini dikkate alarak “dışa-yönelimli” karakteri betimlemişlerdi. Ebeveynlerin, öğretmenlerin, akran gruplarının, matbaanın, medya gibi yeni masalcıların karakter inşasındaki rolüne dikkat çekmişlerdi. Sözelimi matbaa içe-yönelimli karakterin sosyalleşme işlevinde anlam kazanmışken, medya dışa-yönelimli karakterin inşasında önemli rol oynamıştır. Bu analizler Amerikan toplumu için geçerli olsa da bazı yönlerden bugünün toplumunu ve Türkiye'nin bugünkü gençliğini anlama noktasında da önemli izahlar taşımaktadır. Elbette bugüne baktığımızda pek çok boyutta daha farklı biçimde bir toplumsal yapı söz konusudur. Yeni kitle iletişim araçları ve internet günümüz “bilgi toplumu”nun en önemli göstergeleri ve yeni toplumsal etkileşim ağları olmuşlardır. Türkiye gibi ülkelerin küreselleşen bu kültürde eşitsiz bir konumda olduğunu da belirtmek gerekir. Gerek küresel düzeydeki makro gelişmeler, gerekse Türkiye özgülündeki toplumsal yapı dikkate alındığında, bugünün gençliğinde dışa-yönelimli durumun çok ötesine geçen bir toplumsal karakter karşımıza çıkmaktadır. Ancak tüketim odaklılık açısından baktığımızda ise dışa-yönelimliliğin özelliklerini önemli oranda taşıdığını da söylemek gerekir. Dışa-yönelimliliğin ötesinde derken, onun değerler sistemini az çok taşıyan, dış kontrol odaklı kişilik eğilimlerini bununla kaynaştıran ama giderek gelişen teknolojiyle de çok fazla yakın temasta olan, “tekno-yönelimli” bir karakteri kast etmekteyiz. “Navigasyonlu gençlik” tanımlaması da dışa ve tekno-yönelime sahip bugünün gençliğini ifade etmek için kullanılmıştır.

Navigasyon (Türkçesiyle “yol kılavuzu”), bilindiği üzere, günümüz teknolojisinde GPS sinyalleri kullanılarak ve uydu fotoğrafları ile karasal taramalar dolayısıyla bir noktadan başka bir noktaya gitmek için en uygun yolu tarif eden (sesli ve görüntülü) bir uygulama sistemidir. Belirtilen adrese, en kısa ve en hızlı şekilde ulaştıran navigasyon, donanım, yazılım ve harita sistemleri ile işlem göstermektedir. Araçla gidildiğinde tarif edilen yoldan sapılsa bile yeniden alternatifini sunar, aracın hızı artsa bile ona uyumlu hızda tarif etmeye devam eder ve haritada sürekli en uygun hattı ortaya çıkarır. Daha sağlıklı yol tarifi için bu yazılımın sürekli güncellenmesi gerekmektedir. Keza güncellenme, uygulamanın alt sistemlerinin veya diğer bileşenlerinin de eş güdümlü güncellemesiyle daha sağlıklı işlem yapabilir hale gelmektedir. Navigasyon, jiroskop sensörlerini de içinde barındırır. Navigasyon artık her akıllı telefon kullananın cebinde değildir sadece, aynı zamanda onun yaşam pratiğine dair de bir kılavuzdur. Onu bir metafor olarak bugünün gençliğini anlama ve açıklama noktasında kullanabileceğimiz gibi navigasyonu var eden teknolojinin artık bir yaşam tarzı olarak yeni nesil tarafından benimsenmesinin getirdiği bilişsel yapı, davranış modeli ile teknolojinin çalışma düzeni arasındaki eşbiçimliliğe de dikkat çekebiliriz. Daha detaylandırarak olursak, Z Nesli olarak ortaya konan gençliğin teknolojiyi bir yaşam tarzı olarak benimsemesinin tipik bazı davranışlardan biri aynı anda gerek aynı uygulamada, gerekse başka uygulamalarla birden fazla kişi ile iletişim kurabilmesidir. Aynı anda birden fazla meşgulliyet zihinsel dünyayı daha karmaşıklaştırdığı gibi dikkat dağınıklığını da beraberinde getirmektedir. Sınıfta derse odaklanamamasının arka planında teknolojiyi bu şekilde yaşam tarzı olarak kullanmasının payı büyüktür. Nasıl ki navigasyon uygulaması sürekli güncellenmek durumundaysa, gençlik de teknolojik yenilik gibi kendini daima güncellemek durumunda hissetmektedir. Dolayısıyla dışsallaştırılmış bir sosyal tazyik söz konusudur. Kendi kendine hedefler belirlemek yerine dışsal durumda ortaya çıkan ama kolektif olarak herkesin inşa ettiği etkileşimin kılavuzluğunda hareket etmeyi tercih etmektedir. Geleneksel açıdan ailenin sunduğu tüm imkanlar ve konforun bir devamı olarak teknoloji kullanılmaktadır. Ailenin işlevini üstlenen teknolojinin yerine bir zaman sonra yaşam koşullarının almaya başlaması da tesadüf olmamaktadır.

Genel olarak bugünün gençliğinin pek çok pratiği navigasyon nazarında teknolojiye havale ettiğini, hatta teknolojinin toplumsal belleğin yerine geçtiğini söyleyebiliriz. Araştırmamızın bazı somut verilerinden bunu detaylandırmamız mümkün. Söz gelimi çalışma stiliyle ilgili olarak öğrencilerin şu ifadeleri dikkate değerdir:

“Ben grup çalışmasına inanmıyorum çünkü iş bölümü ile çalışma bireyi diğer konulara köreltiyor. Ben bütün konularda tek basıma çalışmaya meyilliyim yanlış ya da eksik de olsa böyle. Sadece bu yönüm grubun herkese eşit miktarda sağlayacağı ortak çıkar ise grup çalışması da olabilir. Ortam olarak sesli ve görüntülü ortamı tercih ediyorum çünkü dış dünya ile kendimi kesme eğilimi yaratıp kendimi bir anda konuya yönlendiriyorum çoğu zaman sınava başlamadan 15 dakika önce sınıfta çalışmayı bile tercih ettiğim olmuştur çünkü zorunluluk otoritesi yaratıp kendi oluşturduğum baskıyı yönetmek daha kolay oluyor. Çalışma düzenim ise genelde gece 1’den sabah 10’a kadar olan aralığı seviyorum dinç kalmak içinde sevdiğim şarkılar ile eşlik ediyorum çalışmaya.” (E2, 20 yaşında, Sosyoloji)

“Toplu halde çalışmayı daha çok seviyorum çalışan insanları gördükçe ben de motive oluyorum.” (K3, 22 yaşında, Sosyoloji)

İçeriden dışarıya doğru değil de dışarıdan içe doğru motivasyon sağlama veya kendini disipline etme açısından dış-yönelimli eğilimlerin olduğunu görmekteyiz. İçsel denetim genel olarak dışsal dolayısıyla tesis edilmektedir. Başkaları bireyin motivasyon kaynağı, başka bir ifadeyle onun navigasyonu olmaktadır. Özellikle akranlarla kurulan etkileşimle ortaya çıkan kültürle anlamlandırılan bu motivasyonun, öğretim dönemlerinde ve hatta çocukluk yıllarından beri içselleştirilmiş bir eğilim olduğunu belirtmek yerinde olacaktır.

Kendi hayatlarını ne kadar planladıkları ve bu planlara ne kadar uyduklarıyla ilgili olarak da pek çok öğrencinin planlar tasarladığını ancak genellikle bunlara uymadığını belirtmeleri de kendi kendilerinin navigasyonunu geliştirmek yerine, yine bunu ortama ayak uydurma babında, diğerlerine göre rota belirlemelerine örnek verilebilir.

Genel olarak teknolojinin, özel olarak internetin düşünce tembelliği oluşturup oluşturmadığına dair kanaat ve yorumların sorulduğu sorulara çoğu katılımcı olumlu yanıt vermiştir. Keza gözlemler de bu yöndedir. Dolayısıyla navigasyon işlevinin sadece pratikte değil, düşünce ve bilişsel gelişimde de bir karşılığının olduğunu söyleyebiliriz.

“Evet, teknoloji düşünce tembelliği oluşturuyor. Çünkü insanlar artık kolay yoldan bilgi peşindeler. Düşünmeye bile üşenir hale gelmişiz çoğumuz. Akla takılan en ufak bir sorunun yanıtı google’da rahatlıkla bulunabiliyor.” (K2, 22 yaşında, Sosyoloji)

“Katılmıyorum çünkü öğrenciler birçok farklı kaynaktan kısa sürede bilgi edinebiliyorlar ama kitaptan araştırma ve kütüphanenin varlığını da unuttuğunu ya da eski önemini azalttığını göz ardı etmemek lazım.” (K10, 22 yaşında, Sosyoloji)

Teknolojinin düşünce tembelliğine yol açtığına itiraz edenler de bulunmaktadır, ancak bunların azınlıkta olduğunu söylemek gerekir:

“Hayır, çünkü mantıklı düşünen bir insan teknoloji internetten faydalanarak düşüncelerini geliştirebilir de.” (K9, 20 yaşında, Maliye)

Tüketim odaklı kültürün egemen hale gelmesi ve teknolojinin en önemli tüketim nesnesine dönüşmesi, zihin emeğinde de hazır tüketime yol açmış gibidir. Analitik düşünmenin, sorgulayarak öğrenmenin, yeni bilgiler yaratma yolunda merakı perçinlemenin en önemli engellerinden biri haline dönüşmektedir teknolojiyi kullanma biçimi. Sorun teknolojiden ziyade onun nasıl kullanıldığıdır. Onu kullanma biçimi ise toplumun nasıl bir üretim ve tüketim ilişkileri içinde olduğu, genel olarak kültürüyle de bağlantılıdır. Ailenin ve eğitim sisteminden tutalım da her boyuttaki sosyalleşme örüntülerine kadar bütün toplumsal ve kültürel çerçeveler hazırda alışırma ve tüketime odaklı olduğu müddetçe teknolojiye merak ve teknolojinin tembelliğine alışma eğilimi daha fazla yaygınlık kazanabilmektedir.

Türkiye özgülünde gençliğin navigasyonla hareket etmesini etkileyen sadece teknoloji değildir. Toplumsal, kültürel ve siyasal bağlam da çok etkilidir. Gençliğin bu niteliğini besleyen ve bu kültürü yeniden üreten veya besleyen çeşitli toplumsal çerçeveler söz

konusudur. Bunların en başında da kliyentalizm veyahut kayırmacılık diyebileceğimiz sistemin hala önemli bir ağırlık merkezi olmayı sürdürmesidir. Kliyentalizm ve onu tanımlayan en yakın kavramlar olarak kayırmacılık, patronaj sistem, nepotizm, patrimonyal sistemler en nihayetinde aynı kapıya çıkmaktadırlar ki bu kapı rasyonelliğin, liyakatin sadece kağıt üstünde kaldığı, enformel dayanışma ağlarının etkili olduğu ve herkesin bildiği sır misali bir kapıdır. Kendi emeğiyle bir yere gelip gelemeyeceğini sorduğumuz öğrencilerin pek çoğunun verdiği cevaplar, söz konusu enformel ağların önemini ortaya koymuştur:

“Her ne kadar kendi emeğim ile bir yerlere gelebileceğimi düşünsem de ülkemizin bir gerçeği olan en çok dayısı olanlar hep bir yerlere gelmektedirler.” (E3, 22 yaşında, Makine Mühendisliği)

“Kendi emeğimle bir yerlere gelebilirim ancak ülkemizde başarıya çok önem verilmiyor. Ülkeme faydalı olabilirim ama bunu nasıl yapabileceğim konusunda çok fikrim yok destek de yok. Okumanın dışında önüme “adam kayırma” gibi zorluklarda çıkıyor. Haksız rekabet olduğu için emeğimiz görmezden geliniyor, bu yüzden sistem bizi birilerinden yardım almaya itiyor.” (E4, 22 yaşında, Sosyoloji)

“Kendi emeğim ile gelebileceğim yer sınırlıdır. Öyle olduğunu inkâr etmek istesem de yolun sonunda elimden tutacak bir kişi veya bir sosyal mekanizma olması gerekiyor.” (E6, 18 yaşında, Sosyoloji)

Bir yerde “adamının”, “dayının”, “tanıdığın” olması, bazı önemli kapıların kolaylıkla açılmasını sağlayabilmektedir. Hemşerilik, particilik, ideolojik birliktelikler, etnik aidiyetler, tarikat-cemaat merkezli dinsel örgütlenmeler gibi pek çok enformel dayanışma ağı, Türkiye koşullarında kliyentalizmi besleyen kurumsallaşmalar olmuşlardır. Bu ağlar bireyin toplumsal konum elde edebilmek için binmesi gereken “sosyal asansör”ler olmuşlardır. En sıradan bir genç bile bu toplumsal bilgiyi bilerek hareket etmektedir. Zira ya bir şekilde deneyimlemiştir bunu ya da bu bilgi aktarılmıştır ona. Hatta bunu üniversitede de tecrübe etmektedir. Bir öğrencinin sosyal çevresi genişledikçe ve güven kazandıkça dayanışmayla birtakım kazanımlar elde edebilmesi olasıdır. Üniversite hayatı da çok geniş ölçekli enformel dayanışma ağlarının temsilcilerini taşır. Söz konusu enformel dayanışma ağları da bireyin hareket kabiliyetini sınırladığı ölçüde ona aynı zamanda navigasyon işlevi sunmaktadır. Şayet kişi, çocukluğundan itibaren tüketime ve hazıra alışarak büyümüşse söz konusu ağlar sayesinde yükselebile umudu taşıyarak bu ağlara katılım konusunda hazır hale gelme ihtimali de yüksek olabilmektedir. Eğitimin modern toplumda sınıf atlama ve meslek edinme gibi amaçlar için en önemli araçlarından biri olmasına karşın buna uygun ortama sahip olamamak, yani sosyal eşitsizlik koşulları içinde olmak, bu türden ağların güçlenmesini de beraberinde getirmektedir. Bu noktada Merton’ın (1968) toplumsal sistem içerisinde, kültürel amaçlar ile kurumsal araçlar arasındaki kopukluktan dolayı ortaya çıkan “anomi” kavramını anımsamak ve anomi durumunda kişilerin amaçlarını gerçekleştirmek için işlevsel seçeneklere ya da alternatiflere yönelerek “yenilikçilik” geliştirebileceklerine dair teorisini anımsamak yararlı olacaktır. Zira Türkiye’de özellikle dar gelirli ailelerin kültürel amaç olarak çocuklarının iyi eğitim almalarını istediklerini, yani kültürel amaç

olarak eğitimin önemsendiğini ancak sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel durumlarından ötürü amaca uygun araçlardan yoksun oldukları bir gerçeklik söz konusudur. Dolayısıyla amaçları gerçekleştirmek adına ve yenilikçilik anlamında enformel dayanışma ağlarını işlevsel alternatif (barınma-yurt ve burs gibi konular başta olmak üzere ilerleyen yıllarda iş sahibi olmak gibi olanaklarla devam edebilmektedir) olarak kullandıklarını belirtmek gerekir. Sosyo-ekonomik eşitsizliklerle birlikte kültürel sermaye birikimi açısından yaşanan eşitsizlik de söz konusu alternatiflerin kültürel sermaye, simgesel sermaye gibi hazır sermaye kalıpları sağlama işlevleriyle önemli hale geldiklerini söyleyebiliriz. Ancak bu mekanizmaların belirli amaçlar için başvurulmuş araçlar iken zamanla sistemde içerisinde güçlü hale gelmeleri ve özerkleşmeleri, yani amaç haline dönüşmeleri, yenilikçiliğin yerine şekilcilik almasını beraberinde getirmiştir. Böylece hazır itibar ve sosyal sermaye yapıları olarak statü merkezlerine dönüşmüşlerdir. Dolayısıyla bu yapılar, özellikle alt sınıf ailelerin çocukları için navigasyon hatlarından biri olmuşlardır. Niğde örneğindeki araştırma sürecinde de bu mekanizmalar içinde çok sayıda öğrencinin yer aldığı gözlemlenmiştir.

Bireysel emeğin, liyakatin değersiz hale dönüştüğünü gören, deneyimleyen bir öğrencinin akademik başarı dışında “adam kayırma” ile de mücadele etmek zorunda kalacağını farkında olması navigasyon mantığını besleyen husus olabilmektedir. Böylece bireysel ve özgür düşünce ikincilleştirilebilmekte; yaratıcı davranış ve idealist olma gibi hedefler ile bunları besleyen değerler sistemi tali hale dönüştürülebilmektedir. Teknoloji, nasıl düşünce tembelliğine sebebiyet verebiliyorsa, enformel dayanışma ağlarının etkililiği de öğrencinin akademik ilgisinde, motivasyonunda ve sosyal etkileşim biçimlerinde tembelliğe yol açabilmektedir. Nihayetinde bireyin önüne hazır yemek verilmekte ve birey buna alıştırılmaktadır. Navigasyon gibi hazır bir rota çizilmektedir. Bireyi çevreleyen, ona yön veren ve onu pasif kılan bütün bu mekanizmalar bir nevi “sosyal navigasyon²” yaratmış gibidir. Sosyal navigasyonla hareket eden bireyde dış kontrol odaklılık daha güçlü ve belirleyici bir karakter olmaktadır. Böylesi bir ortamda birey özerkliğinden uzaklaşmakta ve özerkliğinden korkacak şekilde davranmaktadır. Bu durumda Gruen’in (2004:35) “öz iradenin yerine yabancı bir iradenin konması” olarak tarif ettiği özerklik işlevinin kaybı yaşanmaktadır. Özerkliğin iradesinin başka bir iradeye gönüllü devri, aynı zamanda her türlü sorumluluğun da devriyle anlam kazanmaktadır. Bu noktada psikolojide Rotter’in (1954) “kontrol/denetim odağı” ekseninde bireylerin sorumlulukları yüklemeye biçimlerine göre kişiliğe yönelik yapmış olduğu kavramsallaştırmalar konumuz açısından da son derece kullanışlıdır.

Bireylerin kendi davranışlarını kontrol etme ve değerlendirme biçimi ile davranışların sonuçları arasında kurdukları bağlantıya göre odaklanan bu ayırmada iki yönelim ortaya konulmuştur. İçsel ve dışsal yönelimli kontrol odaklarına göre kişiliğin boyutlarını ortaya koymaya çalışan Rotter (1966) bunları daha sistemli analiz etmek için ölçek de geliştirmiştir. Ortaya koyduğu davranışın olumlu ya da olumsuz sonuçlarını kendi denetimi ile açıklayan bireyler “iç kontrol odaklı” bir yönelime sahiptirler. İç kontrol odaklı birey, karşı karşıya

2 İlk olarak Dourish ve Chalmers’in dile getirmiş olduğu “sosyal navigasyon” terimi esas olarak bilgi alanında gezinmek için başka insanların yardımıyla ortak bir yol inşasına gönderme yaparken burada kullandığımız anlam ise, bireyi kuşatıcı ve yönlendirici mekanizmalar bütünü ifade edecek şekilde bir metafordur sadece.

kaldığı sorunların üstesinden gelmeye yönelik birtakım stratejiler geliştirmiştir. Emeğini ortaya koyarken, başarıya dönük edimlerde bulunurken ve problemleri çözerken iç motivasyonu daha yüksektir. Dış kontrol odaklı bireyler ise davranışları, edimleri ve ortaya çıkan olayları kendi sorumluluklarında değil dışsal öğelerde (şans, kader, kısmet veya diğer insanlar) ararlar ve ona göre yorumlar geliştirirler. Yaşadıkları sorunları dış etkenlere bağladıkları gibi bunların üstesinden gelmeye yönelik eylem repertuvarları da sınırlıdır. Dolayısıyla çaresizlik eğilimi de yüksektir. İç kontrol odaklı kişilik yöneliminde daha aktif bir sorumluluk bilinci hâkim iken, dış kontrol odaklı yönelimde daha pasif bir tutum söz konusudur. İkisi arasında nesnel dünyada bariz bir ayırımın olmadığını, bunun analitik bir ayırım olduğunu belirtmemiz gerekir. Eğitim sürecindeki gençlerde iki kişilik yöneliminden hangisinin geçerli olduğunu araştırmak son derece güçtür. Saracaloğlu ve diğer isimlerin (2016) beden eğitimi öğretmenleri adayları üzerine yaptıkları araştırmada her ne kadar iç kontrol odaklı bireylerin oranının yüksek olduğu tespit edilmişse de, bunun söylem ile pratik uyumu açısından ve daha genel sosyo-kültürel çerçeve ile diğer bağlamlar dikkate alınıp değerlendirildiğinde başka bir manzara karşımıza çıkar.

“Her koyun kendi bacağından asılır” sözünün bir bakıma, iç kontrol odaklı kişiliğin/karakterin özelliklerine göndermede bulunduğunu söyleyebiliriz. Bu araştırmada iç kontrol odaklı kişiliğe yatkın bireylerin keşfedildiği söylenebilir. Ancak gerek görüşmelerde, gerekse gözlemlerde ve gerekse Türkiye'nin kültürel çerçevesinde dış kontrol odaklı kişilik yapılarının daha ağır bastığını söyleyebiliriz. Örneğin araştırmada bireysel sorumluluk bilinci ve sorun çözme becerisi ile ilgili konularda, görüşmeciler kendileri için daha iç kontrol odaklı bir izlenim vermelerine karşın yakın çevrelerindekiyle ilgili cevaplarda daha çok dış kontrol odaklı kişilik izlenimlerini aktarmışlardır. Başka bir örnek de derslerde öğrencilerin çoğunluğunun derslerdeki sorumlulukları çok fazla yerine getirmemeleri ama buna karşın öyleymiş gibi davranmaya meyilli olmalarıdır. Esasında kolektif veya örgütlü bir sorumsuzluk hali, aksi istikamette yine kolektif bir biçimde söyleme dönüştürülebilmektedir. Gençlerde, sorumluluk önemsenmesine karşın ağırlıklı olarak sorumluluğun başkalarına devredildiği bir kültürel dünya söz konusudur. Kimi zaman sınıfta not tutan birine, kimi zaman dersi anlatan hocaya ve çoğu zaman da teknolojiye devredilen sorumluluk, dış kontrol odaklılığa dair en önemli göstergeler sayılabilir. Yukarıda bahsedilen kliyalist ağlar da yine sorumluluğun rahatlıkla devredildiği mekanizmalar olmaktadır. Bu yaygın durumun kültürel bağlamı esasında sosyal öğrenme yoluyla yeni kuşaklara aktarılmakta ve onlar tarafından kendi koşullarına ve anlam dünyalarına uygun şekilde içselleştirilebilmektedir. Minör ya da majör, dış kontrol odaklılığı besleyen bütün mekanizmalar, navigasyon işlevini üstlenmektedirler. Her yeni kuşak, söz konusu navigasyonun güncellenmiş halini yaşamak durumunda kalmaktadır. Zira toplumsal yapının kültürel ve bilişsel işletim sistemi hala aynıdır ve dış kontrol odaklılığın itibarını arttırmaya yöneliktir. Toplumsal kontrol ve uyum mekanizmaları bu doğrultudadır. Dolayısıyla her koyunun kendi bacağından asıldığı bir durum yerine tıpkı Mina Urgan'ın ifade ettiği gibi “her koyun herkesin bacağından asılır!” (akt. Kuyuş, 1999) misali bir durum ve bu duruma uygun bir toplumsal karakter söz konusu olmaktadır.

Bütün bu betimlemeler dışında, gelecekle ilgili sorularda ise çoğunluk umutlu olduğunu ve kendini iyi bir yerde göreceğini ifade etmesine karşın az da olsa umutsuz olduğunu ve özellikle teknoloji bağımlılığının olumlu bir gelecek sunmadığını ifade edenlerin olduğunu da eklemek gerekir.

Sonuç

1990'ların başında doğan kuşak, çoğunlukla bilgisayarla sosyalleşirken 1990'ların sonunda ve 2000'lerin başında doğanlar ise bilgisayarların tüm özelliklerini taşıyan akıllı cep telefonlarıyla sosyalleşerek büyüdüler ve büyümeye devam etmektedirler. 2010'lardan sonra doğanlar ise artık daha pratik teknolojilerle yüz yüzedirler. Her yenilik farklı bir kolektif kültürü ve bilinci inşa edebilmektedir. Diğer taraftan hangi teknoloji olursa olsun, hangi toplumda kullanılıyorsa o toplumun kültürüne göre anlam ve işlev kazanmaktadır. Dolayısıyla yeni teknolojilerin etkisi kadar bu teknolojilerin nasıl alımlandığı da önemli bir mevzudur. Bu çalışmada teknoloji merkezli olmasa bile onun etrafında örülüp toplumsal çerçevelerle etkileşimlerin günümüz üniversite gençliğinde nasıl bir toplumsal karakter inşa ettiğine bakılmıştır. Araştırmanın sınırlılıkları ve makalenin imkânları ölçüsünde bazı sonuçlar üzerinde durulabilir. Nitel araştırma yöntemiyle elde edilen bu bulgular her ne kadar genelleştirilebilir olmasa da, odaklanılan meselenin tartışılması ve daha kapsamlı araştırmaların teşvik edilmesi noktasında mütevazı de olsa zenginleştirici bir katkı olduğunu söyleyebiliriz.

Çalışmada öne sürülebilecek en önemli sonuç, üniversitedeki genç kuşağın farkındalığının ve sorumluluk bilincinin yüksek, ancak buna karşın söyleme uygun pratiğin çok fazla gerçekleştirilmediğidir. Yani söylemde ifade edilenler eylemde çok fazla hayat bulamamaktadır. Diğer taraftan eyleme dönüştürülmesinde birtakım mekanizmaların engelleyici olduğuna dair de bir farkındalık bulunmaktadır. Başta aileye duyulan bağımlılık (maddi ve manevi) ile çeşitli kliyalist ağların sosyal asansör vazifesi görmesi gibi gerçekler, verilen emeğin liyakatle neticelenmeyebileceği endişesine yol açmakta ve bu durum içsel motivasyon yerine dışsal motivasyon kaynaklarının meşruluğunu ve dolayısıyla dış kontrol odaklı karakteri de besleyebilmektedir. Bu olgu, öğrencilerin akademik ilgilerini de olumsuz etkileyebilmektedir. Bazı bölümlerin istihdam sorunu yaşamaması da bu olumsuzluğa katkı sunabilmektedir. Bundan ötürü her genç birey, akademide ne kadar iç motivasyonu güçlü olursa olsun bu motivasyonu düşüren geniş ölçekli etmenlerin varlığından dolayı kısmen de olsa karamsarlığa düşebilmektedir. Ancak katılımcıların pek çoğunun yine de gelecekte umutlu olduklarını belirtmek gerekir. Konumuz açısından, işaret edilen kliyalist ağların makro yapıdaki varlığının dışında, mikro alanda teknolojinin kullanımı, dersleri takip etme biçimleri ve derslere çalışma kültürleri ile ilgililik biçimleri açısından genel olarak sorumlulukların çeşitli mekanizmalara devredilme eğilimi görülmektedir. Esasen bu duruma ilişkin farkındalık vardır ancak daha pasif bir konumlanış söz konusu olmaktadır. Sözü edilen mekanizmaların kılavuzluğunda ortaya çıkan bütünsel süreçlerin etkileşimiyle karakter kazanan gençlik "navigasyonlu gençlik" olarak tanımlanmıştır. Bir metafor olarak navigasyon, toplumsal ve kültürel çerçeveler ile birlikte yeni teknolojilerin kullanımıyla ortaya çıkan toplumsal karakteri betimleme açısından da son derece işlevlidir.

Gençliğe baktığımızda, ebeveynlerin bireyin çocukluk dönemlerinde üstlenmiş oldukları işlevler ile toplumsal mekanizmaların korumacılığı bugünün yeni teknolojilerine yüklenmiş gibidir. Ancak aile ile sosyal koruyucu mekanizmalar da rol ve işlevlerini hâlihazırda sürdürmektedirler. Akademik alanda bu işlevin en fazla internete yüklendiği görülmektedir. Akıllı cep telefonları ve özel olarak internetteki arama motorları, her an ulaşılabilir, el altında hazır bekletilen yeni ve sanal uzuvlar olarak işlem görmektedirler. Derslerde öğrencilerin sıralarında artık eskisi gibi kitap ve defter yerine çoğunlukla cep telefonu görülmektedir. Sadece öğrenme açısından değil, iletişim ve etkileşim kurma, eğlenme gibi sosyalleşme örüntülerinde de bu teknolojilerin sunmuş olduğu kılavuzluk egemen olmaya başlamaktadır. Teknoloji, bilgiye ulaşmanın, iletişim kurmanın aracı olarak değil, bir yaşam felsefesi olarak benimsenmiş gibidir. Araştırmada bazı bölümlerde farklılık göze çarpıyor olsa da genel eğilimler benzer istikamettedir. Cinsiyet farklılığı açısından da her iki cinsiyette de benzerlikler bulunmaktadır. Navigasyonun yol göstericiliği sadece akıllı telefonlarda, bilgisayar ya da internette değil, sosyal hayatta da inşa edilmektedir. Tekno-yönelimli bireylerden oluşan bu yeni kuşak, üretimden ziyade tüketim odaklı sosyalleşme süreçlerinden bugüne gelmiştir. Teknoloji odaklılığın tüm dünyadaki gençleri eş zamanlı olarak sarmalaması “küresel nesil” terimini ortaya çıkartmış olsa da bu durum her coğrafyada, her kültürde farklı etkilerle cereyan etmektedir. Sosyo-ekonomik eşitsizlikler ve kültürel sermaye farklılıkları küresel, ulusal ve bölgesel düzeylerde teknolojinin kullanımında ve etkilerinde de farklılıklar doğurabilmektedir. Toplumsal eşitsizlikler içinde daha alt sınıflarda yer alanların teknolojiyi, bilgiden bilgi üretme araçlarından biri olarak değil, tüketim araçlarından, toplumsal kimliğin ve yaşam felsefesinin dayanaklarından biri olarak kullanmaları eşitsizliğin daha da derinleşmesine neden olmaktadır. Niğde’de, diğer bölgelerle ve düzeylerle olan bu yöndeki eşitsizlikleri gözlemek pekâlâ mümkün olmuştur. İleri kapitalist ülkelerle kıyaslandığında bir bütün olarak Türkiye’nin sosyo-ekonomik gelişmesi, modernleşme süreci de eşitsiz koşullarda sürmektedir. Bu noktada Max Weber’in üzerinde durmuş olduğu “rasyonelleştirme” kavramını “aşağıdan rasyonelleştirme” ve “yukarıdan rasyonelleştirme” şeklinde iki eğilimle genişleten Habermas’ın (2001b) fikrinden yola çıkarak, Türkiye’de aşağıdan rasyonelleştirme eğilimleri ile yukarıdan rasyonelleştirme eğilimlerinin çok fazla uyuşmadığını belirtmek gerekir. Zira aşağıdan üretim tarzına uyum konusunda çalışmanın ve ekonomik ilişkilerin örgütlenmesi, amaç-rasyonel eylemin alt-sistemlerinin yatay genişlemesi ve alt kültürlerin bu etkileşim bağlamında amaç-rasyonel eyleme dönüştürülmesi Türkiye’de henüz yeterli olamamıştır. Yukarıdan rasyonelleştirme ise çoğunlukla devletin egemenliğinde ve kontrolünde gerçekleştirilmiş, dolayısıyla bu yöndeki siyasal erkler daha güçlü yapılar olmuş, devletin patrimonyal eğilimi daha da güç kazanmıştır. Aşağıdan rasyonelleştirme sürecinin yetersizliğini telafi eden devlet ve onun çevresindeki siyasal mekanizmalar, aynı zamanda navigasyon rolü üstlenen en büyük mekanizmalar olmuşlardır.

Bireyin özerkliğini engelleyici, öz iradesini kırıncı ve bireye yön verici makro ve mikro düzeyde bahsi geçen bütün mekanizmaları “sosyal navigasyon” gibi işlev görmektedirler. Bazen anne-baba veya bir akraba, bazen bir tanıdık, bazen bir “dayı”, bazen bir hoca, bazen bir cemaat veya başka bir sosyal yapı ve bazen de teknoloji navigasyon vazifesi görebilmektedir. Ancak bütün bu süreçler, aynı zamanda bireylerin yaşam

dünyalarını da sömürgeleştirebilmektedir. Öte yandan, teknoloji her ne kadar zihinsel sömürgeleştirici rolleriyle öne çıksa da bireylerin kendi potansiyel güçlerini ortaya koymaları, yeni etkileşimlerle stratejik eylemler geliştirmeleri bakımından da olumlu işlevler üstlenebilmektedir. Bireylerin edilgen veya pasif olmaması, bu süreçlerin farkında olmaları bu açıdan önemlidir. Niğde'deki bir öğrenci için teknoloji bu anlamda önemli fırsatlar ve imkanlar sunabilmektedir. Ancak bireylerin bunu kendi potansiyelini gerektirebilecek şekilde kullanımını sağlayacak yeterli kültürel sermaye birikimi henüz ortaya konulmuş değildir. Bunun için daha kapsamlı ve yapısal adımların atılması gerekmektedir.

Diğer önemli bir nokta ise akademide genel olarak iç-kontrol odaklı kişilik yaratmaya yönelik rasyonel eğitim modeli ile dış kontrol odaklı kişiliğe dayalı kültürel çerçeve birbiriyle çoğunlukla çelişebilmektedir. Dış kontrol odaklı geleneksel değerler sistemi baskın gibi görünse de aslında onun tarihsel misyonunu yeni teknolojiler almış gibidir. Bugünün gençliği için çok keskin veya net bir toplumsal karakter betimlemesi yapmak güç olsa da araştırmadaki bulgular ve genel gözlemlerden hareketle dışsal-yönelimlerin daha baskın olduğunu ancak bunun içsel yönelimi de içinde taşıyan yeni melez bir form olduğunu ifade edebiliriz. Sadece iki yönelimden değil, geleneksel yönelimden de izler taşıdığı için melez bir kompozisyonun gelişmekte olduğunu söyleyebiliriz.

Genel olarak bugünün gençliğini, özel olarak da üniversite gençliğinde beliren özgürlük istenci ile çelişen dış-odaklılık, Sartre'ın (2016) "kendinde-varlık" ile "kendi-için varlık" arasındaki ayrımı akla getirir. Kendinde-varlık, pasif edimliği ifade ederken, kendi-için varlık, bilincini yönelimsel olan eylemselliği, kendi kaderini belirleme, sorumluluk olarak özgürlüğü elde etme edimini ifade etmektedir. Araştırmada sorumluluk aldıklarını, özgürlük kadar huzurlu ve mutlu olmayı da önemsediklerini belirtenler çoğunlukta. Diğer taraftan başkalarıyla ilgili sorularda ise çok yaygın bir sorumsuzluğun olduğu kanaati hâkimdir. Kendi sorunlarını çözme becerisi ve buna uygun stratejiler geliştirme noktasında içe-yönelimli bireylerin veya iç kontrol odaklı kişiliklerin daha istikrarlı bir çizgide olduklarını söyleyebiliriz. Ancak bunların azınlıkta olduğunu, sorun çözme stratejilerinin diğer arkadaşlarının yaşadıkları sorunlar dolayısıyla başvuru merkezine dönüştürdüğünü görmekteyiz. Yani içe-yönelimli toplumsal karaktere sahip olanlar başkalarına navigasyon işlevini üstlenmektedirler. Dolayısıyla çoğunluk yine "kendinde-varlık" olarak veyahut "kendinde-çocukluk" olarak varlığını sürdürmektedir.

Bahsedilen süreçlerin öne çıkan boyutların gençler tarafından nasıl yorumlandığı ve anlamlandırıldığı bu araştırmada ele alınmaya çalışılmıştır. Diğer taraftan gençlikte baskın halde olan toplumsal karakterin bütünsel toplumsal sistemin bir sonucu ya da ürünü olduğunu vurgulamak gerekmektedir. Akademik başarıyı yükselten, tüketimden ziyade üretimi önceleyen, düşünce tembelliğini değil analitik düşünceyi egemen kılmak isteyen bir gençlik politikası için toplumsal sistemin diğer bileşenlerinin de dikkate alındığı bütünsel bir bakışın geliştirilmesi gerekli görülmektedir.

Copyright © 2018 **Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports**

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • April 2019 • 7(17) • 72-80

ISSN 2147-8473

Received | 27 June 2018

Accepted | 10 October 2018

ANALYSIS / RESEARCH

EXTENDED ABSTRACT

Youth with Navigation: A Social Character Study on University Students

Ercan Geçgin*

Introduction

Turkey is one of the countries prominent with its young population. According to data from Turkey Statistics Institute (TUIK), as of the end of 2017, the total population of Turkey was 80 million 810 thousand 525, while the young people in the 15-24 age group was 12 million 983 thousand 97. The young population constitutes 16.1% of the total population. Internet usage rate of young people, in the 16-24 age group, rose from 87.5% in 2016 to 90% in 2017. Youth unemployment rate was 19.6% in 2016 and 20.8% in 2017 (TUIK, 2018). Another important data is the number of unemployed university graduates have climbed up to more than 800,000 and the rate of engineers in this number has increased. (IHA, 2018). From these data, we can say that in Turkey there are serious problems in planning of the young population in general. Factors such as the structural characteristics of the unemployment, not being able to create

* PhD, Faculty Member, Niğde Ömer Halisdemir University, Department of Sociology, Niğde, ercangcn@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9896-119X

new employment areas as well as the inconsistency between the departments in universities and employment areas are among the most common reasons. These structural problems are also directly related with the quality of university education. In addition, this situation can directly affect the academic interests, working values, future designs and socialization patterns of university students. The increase in uncertainty about the future can also negatively influence the motivation of a university student for the department he/she studies and for the academic success. The situation becomes even more complicated when we include the new cultural formations that have emerged due to the increasing intensity of consumption culture, the spread of technology and new mass media. Therefore, we can say that all of these constitute a multilateral and holistic situation.

This article focuses on the re-production of the above mentioned macro level problems at the micro scale. In the framework of the borders and possibilities of this article, it is desirable to develop an analysis on how the young people at the universities are building a social character in the context of the above-stated current situation. Especially, the question of how the new situation emerged as a result of the widespread new mass media and the heavy use of the internet influences academic environment is one of reasons of this study. In this context, research and analysis have been conducted based on a number of questions such as how do university students approach to academic achievement, how do they interpret their own experiences, how do they develop a working culture, what kind of control direction do they have and what are their strategies to deal with problems.

While the study was giving reference to several questions, the findings were obtained through qualitative research method. The findings obtained through exploratory sense of the qualitative research method have been analyzed. The findings were interpreted through Rotter's (1954, 1966) "internal locus of control" and "external locus of control" personality analysis and through Reisman, Glazer and Denney's (2016) "tradition-directed", "inner-directed" and "other-directed" social character analysis. As technology has become an increasing central factor, a "techno-directed" trend has been discovered. The concept of "youth with navigation" has been the abstraction that has emerged in this context.

Research Design and Process

Based on a qualitative research method, this study aims to describe the social world of university youth at a micro level. Neuman (2009: 22-23) defines a qualitative researcher as: "probably he/she collects, analyzes and interprets the data at the same time; he/she goes between these steps. During these steps, he/she struggles with creating new theories as well as being based on existing theories." In the research process of this study; data were obtained, analyzed and interpreted by using appropriate strategies and techniques. The researchers tried to reach the students via "sequential sampling"

model. Sequential sampling is similar to purposive sampling, but has significant differences. In principle, sequential sampling is a non-probability sampling technique wherein the researcher continues to gather cases until the amount of new information reach saturation point, and not until his personal resources depleted (Neuman, 2009:326). In this framework, various qualitative research techniques have been used in order to reveal, describe, analyze and comment on the social character of university youth, especially with regard to the relation they are establishing with new technologies. These methods were: observation, participant observations and in-depth interviews. The opportunity to observe university students in their natural state and inartificial academic environment was used. In addition, in-depth interviews were conducted using semi-structured interview forms with a total of 20 students from different departments and from different classes. In this context, while sociology students were observed in their natural environment, also in-depth interviews were conducted with some of them. In addition to sociology, in-depth interviews were conducted with students from economics, Turkish language and literature, public relations, mechanical engineering, nursing, finance, and international relations departments. Class differences as well as department differences was also taken into consideration. Observation, participatory observation and in-depth interviews were held between March and June 2018.

The level of this study's examination is micro scale and the direction of the theorizing is generally is inductive. But in fact, it aims to explore the macro level social character of the youth at the micro level. Although the research is based on the construction of new conceptual and theoretical interpretations of qualitative research and does not give an opportunity for generalization, it has provided important opportunities for identifying and interpreting certain trends. The way in which students interpret and explicate their own experiences, generally provides important references for the assessment of today's youth.

The ages of interviewees were between 18 and 24 years. In terms of gender, there were 7 males and 11 females.

Theoretical framework

This research is benefited from the findings from the field study of the "Z Generation" described by Strauss and Howe (1991) and is based on a conceptualization of "youth with navigation".

In this study, as a sociological perspective, Habermas's instrumental reasoning criticism is important. Besides that, the social character analysis (tradition-oriented, inward-oriented and outward-oriented) of Reisman, Glazer and Denney (2016), and the "internal control" and "external control" character analysis of Rotter (1954, 1966), were used.

Findings and discussion

The Use of Technology as a Way of Life

New technological tools, especially smart phones, are the most important devices that are not separated from university youth. It is the most fundamental thing of their life. Communicating over the internet is a common trend. The internet, which has an important place to learn anything, is very preferred for accessing short information. Although there are positive aspects of access to information, it is also the reason for sufficiency of superficial information. This situation can also prevent the development of the personality. In the interviews, it has been observed that there is tendency for ready-made homework while studying. Instead of taking notes in lessons, there is a practice like recording voice to the phone. For instance:

“The internet is useful if it is used correctly, but I prefer to use library and my books instead of the internet” (K12, 22 years old, Turkish language and literature)

“The internet is indispensable for university students in their researches and homework.” (E9, 22 years old, Mechanical engineering)

“It takes a lot of time to read the book, so I take advantage of the short information on the internet for each lesson.” (E10, 22 years old, Sociology)

“Internet is a must. In my exam weeks, I usually take advantage of videos or documents on the internet. Besides that, I find and read articles on topics that interest me on the internet.” (K15, 22 years old, Sociology)

“Very important. I certainly can’t imagine a life without the internet. In general, when preparing homework, finding academic articles is easier and faster.” (K17, 22 years old, Sociology)

The use of technology as a means of easy access to readily available information is negative in terms of academic development and this leads to lazy thinking. Instead developing cultural capital, the tendency to have diploma is becoming increasingly dominant. Especially in social science students, reading books is very rare and this is a typical example of this.

Overview of Success: Competitive Focus

Although individualism has been emphasized on topics such as strategies for assessing success and coping with problems, generally there is a tendency to evaluate success with external elements and deal with problems. In this respect, it can be said that an external control personality is dominant.

“Success” is one of the important codes of modern social life and can take different meanings depending on social change and mental development. At the point of depicting the social character of today’s university youth, “success” and its meaning can be considered as important data. There are participants in the interview who use expressions for success such as believe, do what they are happy to do, be determined, work in a disciplined manner, be ambitious etc. One of the descriptive view is below:

“We need to be determined for success. First, you must have a goal so that you can move on. You need to know what you are dealing with. No one’s doing anything to be successful, at least I can say this for my school’s students. The only goal is to finish school and get a job. This is not a success when you find a job. If success is achieving the goals as part of the system, it’ll be work for them.” (K4, 22 years old, Sociology)

The above interpretation is also observed in the courses and in the academic field. As a matter of fact, a student from mechanical engineering (E22) answered to the question of how they saw the success of the students around them: “Unfortunately, it is considered a success to memorize what the teacher say in the lesson and pass the class.” According to other students, it is also important to evaluate their success. Students evaluate their achievements according to the grades getting by other students.

Strategies to Coping with Problems

When it comes to dealing with problems, the majority of participant said that they first try to solve them by themselves, but they also getting support from the social community or family. We can say that the tendency to self-resolve is based on insecurity among people rather than an “individual” attitude.

“If I have a problem, I’d like to solve it myself first, not try to get help from my family. If I can’t figure it out, I’ll get help from my family as a second chance. In fact, I would not expect much from them. If I cannot solve my own problem, how my family can solve them? But they can only show the way to solve the problem and I myself can solve my problem again.” (K4, 22 years old, Sociology)

Although many of the young people have stated that they are acting responsibly, in some cases such as preparing for exams on the last day, there may be some disagreements between discourse and reality. Socialization process and cultural environment are effective in the development of collective behavior.

Trust in family and parents is high. They are in first place as idol. Therefore, they are most trusted people in the solution of the problems. This is one of the cultural frameworks of the personality focused on external control. The most important part of the navigation that we are trying to conceptualize is the relationship with the family, becomes a system and their life is shaped by this.

Awareness of Responsibility and Working Culture

For questions about how much responsibility they have in their personal lives, the majority of participant said that they took responsibility and that they were pleased with it.

“I take responsibility because it matures people.”(E3, 22 years old, Political science)

“I always have a responsibility to live my life, I am always willing to take the responsibility. I believe I will do it exactly as I think, no one else can do the way i think and I think i am doing this not to get any mistakes from them.” (K4, 22 years old, Sociology)

“I don’t take much responsibility, but I like to take it.”(E13, 22 years old, Sociology)

Although it is discovered that there is a positive tendency to feel responsibility, there is a different view in the questions about how much this is based on practice. For example, the following answers are given to questions about studying for class (especially for exams) or preparation of assignments:

“I’m one of those who usually study for exams on the last day.”(K2, 20 years old, Turkish language and literature)

“I am a responsible person, but apart from the lessons. I think there is no time for responsibility from my other responsibilities to lessons.” (K4, 22 years old, Sociology)

Freedom and peace

Youth is generally known for their desire for freedom. It is one of the most prominent issues in intergenerational conflict. The themes such as being independent, being able to choose and move as desired have become meaningful according to the character of each period. It has been observed at the time of modernization that these themes are more defended by youth. However, both Turkey’s geographical position and the internal and regional developments can influence the youth’s view on these issues. In this case, it is possible to change the perception and interpretation of freedom. At this point, the concept of “peace” has become as important as freedom. In the survey, the participants appreciated both in general. Those who care more about freedom are not in the minority, but we can say that there is a belief that one must be peaceful to be happy.

“I’d like to say freedom, but what if there wasn’t peace? I choose peace. If I’m peaceful, I’m happy, and happiness is important, in a peaceful environment, my freedom cannot be limited.” (K4, 22 years old, Sociology)

“I think that without freedom there can be no peace, so freedom is important.” (K5, 23 years old, Turkish language and literature)

“Freedom, because when I’m free, I’m peaceful.”(K6, 21 years old, Economics)

Youth with Navigation

We see that there are external-oriented tendencies in terms of motivation from the outside or self-discipline. Others are the source of the individual's motivation, in other words, they are its navigation. We can state that this motivation, especially in the interaction with peers, has been an internalized tendency since the teaching periods and even childhood years.

Many students have stated that they plan their own lives and they don't actually follow these plans. Instead of developing their own navigation, they do so by adapting to the environment and by setting a route according to the others.

According to most participants, technology and internet leads to lazy thinking. This confirms our observations. Therefore, we can say that navigation is not in practice, but in thought and cognitive development.

"Yes, technology leads to lazy thinking. Because people are now looking for easy information. We don't even think anymore. The answer to any easy question that comes to mind can be found easily on Google." (K15, 22 years old, sociology)

Conclusion

The generation born in the early 1990s mostly socialized with computers, and the generation born in the late 1990s and early 2000s grew up with smart mobile phones that carry all the features of computers and they still continue to grow like that. Those born after 2010 are now faced with more practical technologies. Every innovation can build a different collective culture and consciousness. On the other hand, whatever technology is used in society, it gains meaning and function according to the culture of the society. Therefore, how these technologies are taken is an important issue. In this research, the nature of the social character of technological interactions in today's university youth has been examined. The limitations of the research and the extent of the article can be discussed. These findings obtained by qualitative research may not be generalizable, but these data have an enriching content to encourage more comprehensive research.

The most important outcome of the study is that the awareness and responsibility of the young generation at the university is high, but practice is not. In other words, the words expressed in the discourse do not take place much in the action. On the other hand, some mechanisms in the conversion of action are also hindering. Various clientelist networks undermine the confidence of young people in the education system. This can negatively affect students' academic interests. The employment problem of some departments can also contribute to this negative situation. Therefore, no matter how strong the internal motivation of each young individual is in the academy, it can be partially pessimistic because of the presence of large-scale factors that reduce this

motivation. However, many of the participants are still hopeful of the future. In terms of our subject, apart from the macro-structure existence of the stated clientelist networks, there is a tendency to transferred to various mechanisms of responsibilities in terms of the use of technology in the micro area, the ways to follow the lessons and the ways of dealing with the study cultures. In fact, there is awareness about this situation, but more passive position is taken. The youth who gained character through the interaction of the holistic processes under the guidance of these mechanisms is defined as “navigational youth”. As a metaphor navigation is also highly functional in terms of describing the social character emerging through the use of new technologies. Rather than internalized goals, externalized cultural aims are taken and instruments that are compatible with this understanding are used.

When we look at today’s youth, the responsibilities of parents and the protection of social mechanisms seem to be handled by today’s new technologies. Smart phones and search engines on the internet are always available, and processed like a part of the human body. In the classes, students have no books or notebooks as they used to be, they have mostly mobile phones. Not only in terms of learning, but also in socialization patterns such as communicating and interacting, having fun, these technologies are beginning to dominate the guidance offered by them. In terms of gender differences, there are similarities in both sexes. The guidance of navigation has created a situation built not only on smartphones, computers or the internet, but also on social life. This new generation of techno-oriented individuals has come to the present from the socialization processes focused on consumption rather than production. All mechanisms that prevent the autonomy of the individual, discourage the self-will and guide the individual at the macro and micro level function as “social navigation”.

Kaynakça/ References

- Atay, T. (2017). ‘Buraya kitap okumaya değil, diploma almaya geldik!’, *Cumhuriyet Gazetesi* http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/802075/_Buraya_kitap_okumaya_degil__diploma_almaya_geldik__.html (erişim tarihi: 10.06.2018)
- Burcu, E. (1998). Gençlik teorilerinin sınıflandırılmasına ilişkin bir çalışma. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, Cilt. Sayı:1-2: 105-136.
- Cuff, E.C.; vd. (2013). *Sosyolojide perspektifler* (Çev. Ümit Ttalıcan). İstanbul: Say.
- Dourish, P.; Chalmers, M. (1994). Running out of space: models of information navigation, *Proceedings of the conference human computer interaction’94*.
- Eco, U. (2017). *Budalalıktan deliliğe* (Çev. Feza Özemre). İstanbul: Kırmızı Kedi.
- Fromm, E. (1998). *Kendini savunan insan* (Çev. Necla Arat). İstanbul: Say.
- Gruen, A. (2004). *Kendine ihanet: kadın ve erkekte özerklik korkusu* (Çev. Ülkü Hastürk). İstanbul: Çitlembik.
- Habermas, J. (2001a). İletişimsel eylem kuramı. (Çev. Mustafa Tüzel). İstanbul: Kabalıcı.
- Habermas, J. (2001b). *‘İdeoloji’ olarak teknik ve bilim* (Çev. Mustafa Tüzel). 4. Baskı. İstanbul: YKY.

- Kuyuş, N. (1999). Dinozor yılınız nasıl geçti?. *Milliyet Gazetesi* <http://www.milliyet.com.tr/1999/01/02/entel/ent01.html> (erişim tarihi: 10.06.2018)
- Mannheim, K. (1952). The problem of generations. In Kecskemeti, Paul. *Essays on the Sociology of Knowledge: Collected Works, Volume 5*. New York: Routledge. pp. 276–322.
- Merton, R. K. (1968). *Social theory and social structure*. Enlarged Edition, New York: The Free Press.
- Neuman, W.L. (2009). *Toplumsal araştırma yöntemleri: nitel ve nicel yaklaşımlar. 1. Cilt.* (Çev. Sedef Özge). 3. Basım. İstanbul: Yayın Odası.
- Park, R. E.; Burgess, E.W. (2015). Şehir: kent ortamındaki insan davranışlarının araştırılması üzerine öneriler (Türkçe Söyleyen Pınar Karababa Kayabil). Ankara: Heretik.
- Reisman, D., Glazer, N. ve Denney, R. (2016). *Yalnız kalabalık: Amerikan toplumsal karakterinin değişimi üzerine bir inceleme* (Türkçe Söyleyen Yeşim Erdem). Ankara: Heretik.
- Rotter, J.B. (1954). *Social Learning and Clinical Psychology*. New York: Prentice-Hall.
- Rotter, J.B. (1966). Generalized Ezpeancies for Unternal Versus External Control of Reinforcements. *Psychol Monographs*, 80:1-28.
- Saracaloğlu, A.S., vd. (2016). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Başarılarını Yordayan Değişkenler. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*.7(2), 27-54 <http://dergi.adu.edu.tr/egitimbilimleri/>
- Sartre, J.P. (2016). *Varlık ve hiçlik: fenomenolojik ontoloji denemesi* (Çev. Turhan Ilgaz- Gaye Çankaya Eksen). 7. Baskı. İstanbul: İthaki.
- Schawbel, D. (2014). Gen y and gen z global workplace expectations study. <http://millennialbranding.com/2014/geny-genz-global-workplace-expectations-study/> (indirme tarihi: 18.10.2018).
- Strauss, W.; Howe, N. (1991). *Generations: the history of America's future 1584 to 2069*, New York: William Morrow and Company.
- Şişman, N. (2014). Yeni motto: Paylaşıyorum, o halde varım. *Star Gazetesi* <http://www.star.com.tr/acik-gorus/yeni-motto-paylasiyorum-o-halde-varim-haber-837586/> (erişim tarihi: 10.06.2018)
- Türkoğlu, T. (2017). *Digito ergo sum (dijitalim, öyleyse varım)*. İstanbul: Beyaz.

Copyright © 2018 Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • April 2019 • 7(17) • 81-104

ISSN 2147-8473

Received | 27 June 2018

Accepted | 09 July 2018

Social Meaning Making Process from Tiki to Pelinsu: A Case of Ekşi Sözlük

Emre Yağlı*

Abstract

This work aims to bring an understanding to an ongoing process of social meaning making on a youth persona called tiki, which refers to young people, mostly girls, who have wealthy backgrounds or who want to be, and thus, seem like that. Since the very beginning of the 1990s, the term tiki has acquired different social meanings that refer to such personae as ciks, tiki and Pelinsu that cover both men and women. However, in the course of this diachronic process, the term has recently been labelled as Pelinsu, which is a female given name, and thus, has acquired social meanings that denote only the women. To make sense of the mechanism behind this process, the study draws on Ekşi Sözlük descriptions of tiki and Pelinsu and applies analytical framework developed under the theory of indexicality, namely the indexical field. The findings are important for two reasons; firstly, social meaning making process is dynamic in the sense that how Ekşi Sözlük users project and construct social personae of tiki and Pelinsu. In addition, this study provides an analytical framework to the future studies that aim to bring an understanding to how youth identity in Turkey is socially constructed and projected.

Keywords: Indexicality, Indexical Field, Social Meaning, Social Persona, Tiki, Pelinsu.

* Research Assistant, PhD, Hacettepe University, Department of English Linguistics, Ankara, yaqli@hacettepe.edu.tr
ORCID: 0000-0002-1044-9018

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/
Gençlik Araştırmaları Dergisi • Nisan 2019 • 7(17) • 82-104

ISSN 2147-8473
Başvuru | 27 Haziran 2018
Kabul | 09 Temmuz 2018

İNCELEME / ARAŞTIRMA

Tiki'den Pelinsu'ya Toplumsal Anlamlandırma Süreci: Ekşi Sözlük Örneği

Emre Yağlı*

Öz

Bu çalışma, varlıklı bir arka plana sahip ya da öyle olmayı dileyen ve bu nedenle de varlıklı görünmek isteyen, çoğunlukla kadınlardan olmak üzere gençlerden oluşan bir alt kültürü temsil eden tiki gençlik karakteri üzerinde gerçekleşen toplumsal anlamlandırma sürecine açıklama getirmeyi amaçlar. 1990ların başından bu yana kavram, hem erkek hem de kadınları kapsayan ciks, tiki ve Pelinsu gibi toplumsal karakterlere gönderimde bulunmak için kullanılmıştır. Fakat bu artzamanlı sürecin son dönemlerinde bu kavram bir kadın adı olan Pelinsu çerçevesinde adlandırılmaya başlanmış ve sadece kadınlara yönelik bir gönderimsellik kazanmıştır. Bu sürecin ardında bulunan mekanizmayı açıklamak için bu çalışma Ekşi Sözlük'teki tiki ve Pelinsu tanımlarına odaklanmakta ve belirtisellik kuramı üzerinden belirtisel alanları bulgulamaktadır. Çalışma iki açıdan önemli bulgulara sahiptir: İlk olarak, çalışmanın bulguları Ekşi Sözlük kullanıcılarının tiki ve Pelinsu toplumsal karakterlerini nasıl yansıttıkları ve inşa ettikleri bağlamında toplumsal anlamlandırma sürecinin devimsel doğasını ortaya koymaktadır. Bunun yanında çalışma, Türkiye'deki gençlik kimliği üzerine benzer toplumsal anlamlandırma olgularına açıklama getirmeyi amaçlayan gelecek çalışmalara analitik bir çerçeve sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Belirtisellik, Belirtisel Alan, Toplumsal Anlam, Toplumsal Karakter, Tiki, Pelinsu

* Araştırma Görevlisi, Hacettepe Üniversitesi, İngiliz Dilbilimi Bölümü, Ankara, yagli@hacettepe.edu.tr
ORCID: 0000-0002-1044-9018

Introduction

The term social meaning refers to the knowledge encoded in sounds, morphemes, words or constructions that are explicated by the language users' assets, stances and identities (Bucholtz & Hall, 2005, 2008; Eckert, 2000, 2012; Labov, 1963). In this regard, Eckert (2016) states that "social meaning in variation is an integral part of language and that macrosocial patterns of variation are at once the product of, and a constraint on, a complex system of meaning" (p. 68). Similarly, it can also be forwarded that social meaning is found in the society in a dynamic and cumulative way (Agha, 2003; Eckert, 2008; Silverstein, 2003). In that vein, this work draws on the social meaning making process on a widely-established label and/or lexical item that is used to denote a youth group called *tiki*, which refers to young people, mostly girls, who have wealthy backgrounds or who want to be, and thus, seem like that (Deniz, 2012; Kocaer, 2006; Korkmaz, 2006; Lüküslü, 2005).

In the course of social meaning making process on *tiki* that refer to young men and women, the term has recently labelled as *Pelinsu*, which is a female given name, and started to denote only the women. In bringing an understanding to this social meaning making process that has not been dealt with in an academic fashion, the current work draws on *Ekşi Sözlük* users' descriptions and projections of both *tiki* and *Pelinsu*, and employs the theoretical framework developed under the theory of indexicality (Silverstein, 1976), namely the *indexical field* (Eckert, 2008). In that vein, the current work aims to uncover the mechanism behind the social meaning making process from *tiki* to *Pelinsu* personae and lays out the semiotic resources used to project and construct these youth personae.

In bringing a preliminary account on this social meaning making process, the current section has been organized as follows: In the next subsection, the literature on *tiki* has been introduced. Following the literature on *tiki*, the priori framework on the theory of indexicality has been laid out.

Tiki Subculture

The term *tiki[ness]* can be initially described as a subculture that is formed by a group of wealthy young people of 15-25 age-span or those who want to be, and thus, seem like that.¹ One of the earliest description on the term was given by the columnist Duygu Asena in her column on the daily *Milliyet* as someone who "wears branded and similar clothes and worships discos" (Asena, 1992). By referring to the term *yuppie*^{2 3} as a group of people who hit the headlines in 1980s, Lüküslü (2005) describes *tiki* as a group of young people

1 Also written as *tikky* homophonously with *tiki*. The emergence of this written form has been discussed with reference to the effect of the English language in the following lines of this article.

2 Acronym of *Young Urban (or Upwardly mobile) Professional Person* which was coined in the late 1970s as a pun of *hippie* (Childs & Storry, 2002, p. 2) and refers to "... self-absorbed young professionals, earning good pay, enjoying the cultural attractions of sophisticated urban life and thought" that cannot be described by referring to income or class (Hanson, August 13, 2010).

3 Kozanoğlu (1993) asserts that the term *yuppie* was also employed to refer to the young people who were adapted to the neo-liberal policies of the 1980s' Turkey.

who pay attention to appearance, wear branded outfits, and are “passive observers of consumer society” (p. 33). Similarly, Korkmaz (2006) describes *tiki* as a group of people who like to wear trendy and branded outfits, prefer attractive streets with full of branded clothing shops in big cities, and perform a specific linguistic style that involves words and sound patterns from English (pp. 30-31). Related to what is asserted by Korkmaz (2006), Uygun (2016) specifies shopping malls as a locus of practice for the *tiki* persona.

In addition, Kocaer (2006) points to females who live in big cities as the locus of practice for the *tiki* subculture. Further, by referring to the *tiki* subculture, she also stresses that slang words are one of the aspects of the sociolinguistic style of these people. In this regard, Kocaer states that:

... for those [stresses herself] who are above their thirties, and thus fall outside today’s youth generation, and who come from small cities, it might be irritating to hear those *slang* words that are not widely observed in the daily life. And even it is surprising to see that the use of slang is popular among *women* who have already attained certain educational backgrounds (p. 97).⁴

Comparing *tiki* with *yuppie*, Deniz (2012) asserts that both *yuppies* and *tikis* share similar semiotic resources to highlight their individual differences in order to attain luxury consumption (p. 122). In addition, he also asserts that while *yuppies* in the 1980s feel comfortable with defining themselves as *yuppie*, this is not so for the members of the *tiki* subculture (ibid.). On the contrary, in her fieldwork, Tiğlı (2012) notes that in order to distinguish themselves from other social personae as *kıro* as lower class people who migrated from rural Anatolia to bigger cities such as İstanbul, Ankara and İzmir, and *varoş* and *maganda* as people who live in slums that bear negative associations, a group of young people call themselves as *tiki* (p. 114).

Cankurtaran-Öntaş, Buz, and Hatiboğlu (2013) argue that the term *tiki* bears negative connotations and add that it “was coined by young people who saw themselves as being different from the ‘Tikis’ – the ‘anti-tikis’” (p. 253). They also associate the origination of the term with Turkey’s being introduced to the culture of consumerism.

In line with the different names given to the phenomenon of *ciks* and *tiki*, the social meaning making process on *tiki* has been observed to possess a new label called *Pelinsu* which only denotes the female. In the course of this distinction, the term *Berkecan* has started to be employed for the male. As an instance for this, Kana, Yağmur, and Elkıran (2017) note that one of the frequently used labels among high school students in Turkey is *Pelinsu* and *Berkecan* that denotes those young people who have material and monetary wealth (p. 69).

In line with *tiki*, *Pelinsu* is a girl name that is formed by bringing two words ‘Pelin’ (meaning ‘wormwood’ (*Artemisia annua*, in Greek) and also a girl given name) and ‘su’

⁴ *Italicized* emphasis by Kocaer (2006).

(meaning ‘water’ and a girl given name) as a compound. According to Duman (2018)⁵, first of all, it should be noted that contrary to the most of the personal names in Turkey, the name *Pelinsu* denotes neither religious nor Turkic connotations. In addition, it does not bear any politicized associations such as *Devrim* (revolution) and *Eylem* (protest and/ or movement). She further states that in the recent twenty years, there has been a trend to put such suffixes as *-nur*, *-can*, *-han* and *-su* at the end of the personal names that mostly bear religious associations. However, *Pelinsu*, which can be regarded as a part of this trend, does not bear any religious connotations.

Indexicality

In the current work, the social meanings associated with the label *tiki* has been grounded on the theory of *indexicality* that has been a recent endeavour in the field of sociolinguistics an linguistic anthropology. Specifically, in bringing an understanding to the social meaning making process at work, this work draws on the concept *indexical field* (Eckert, 2008).

Interpreting both semantic and social meaning, the theory of indexicality has been put forward in the field of linguistic anthropology. In addition, with the interest and tendency of the recent tradition in the variationist sociolinguistics that revisits what has been asserted by Labov (1963) considering the engagement between social affiliation and linguistic choices, the theory of indexicality has been on the agenda of sociolinguistics, linguistic anthropology and sociocultural linguistics.

In establishing the notion of *indexicality*, Silverstein (1976) first posits a distinction between semantic (i.e., referential meaning) and social meaning in the sense that social behaviour is communicative and involves a “complex of signs” which in turn suggests “something in some respect” (p. 12). That is, participants, or interlocutors in diverse speech situations have various goals to accomplish. He then departs from Saussurean definition of *sign*, which is restricted to its arbitrary nature, and focuses on context-bound word meaning. In doing so, he makes use of what Roman Jakobson named *shifter*, and states that “the reference ‘shifts’ regularly depending on the factors of the speech situation” (p. 25).

Silverstein (1976) draws on Peirce’s (1901) trichotomy on *signs* as *icons*, *indexes* and *symbols*, and features *indexes* as “signs where the occurrence of a sign vehicle token bears a connection of understood spatio-temporal contiguity to the occurrence of the entity signalled” (p. 27). In Peirce (1901), an *icon* is the copy-relationship between the two edges of the sign vehicle, e.g., an onomatopoeic expression, *Su şırıl şırıl akıyor* ‘The water runs with a pleasant noise’. Considering an *index*, a sign vehicle bears physical and/or causal relationship between its signified, e.g., such deictic expressions as *burada* ‘here’, *şu* ‘this’, etc. Lastly, a *symbol* refers to the conventional relationship between the signifier and the signified, e.g., the logogram 4 meaning *four*, and the letter *A* representing a specific sound.

⁵ Personal correspondence with Derya Duman.

Although it is not one of the analytical tools in the interpretation of the social meanings associated with the sociolinguistic variables of this dissertation, it should be noted that Silverstein (2003) enhances his groundwork on *indexicality* to *indexical order*. In his work, he brings a diachronic approach that involves a range of social meanings ranging from 1st to nth order. For instance, a 1st indexical order can be viewed as a surface meaning, e.g., using the word *X* in speech. This first order indexicality can carry a social meaning, e.g., high educational background. This initial association, in turn, can be the preface of further social meanings, e.g., The word *X* is employed by those who have high educational background and those people who mostly live in big cities.

Tackling Silverstein's (2003) *indexical order*, Eckert (2008) questions the ways how indexes pattern and organize across communities. Seeing that indexes float in "a fluid and ever-changing ideological field", Eckert (2008) proposes that one should start with the ideological field itself (p. 464). Addressing this preliminary research question, Eckert argues that in a community "meanings of variables are not precise or fixed but rather constitute a field of potential meanings" (p. 453). That is, meanings travel in an *indexical field* which are ideologically linked and prone to change according to the trends and/or needs of the community (ibid.). In this regard, Eckert primarily challenges the traditional variationist paradigm which regards a variable as bearing a fixed social meaning. This essentialist approach that Eckert argues against disregards the context in which a variable is used, and thus, it is far from grasping the social meaning change of a variable throughout the time:

Variables have indexical fields rather than fixed meanings because speakers use variables not simply to reflect or reassert their particular pre-ordained place on the social map but to make ideological moves. The use of a variable is not simply an invocation of a pre-existing value but an indexical claim which may either invoke a pre-existing value or stake a claim to a new value (Eckert, 2008, p. 464).

Revisiting what has been exemplified with regard to Silverstein's (2003) *indexical order*, following Eckert's (2008) *indexical field*, it can be said that the word *X*, instead of carrying the social meaning of an 'educated person living in a city', may be employed by an illiterate person in a village to make an ideological move to claim a space in his community, and at the same time, found in the sociolinguistic style of a university student to show loyalty to his/her friend circle.

Methodology

In the current work that deals with how Ekşi Sözlük users project the *tiki* persona, the data consist of Ekşi Sözlük users' descriptions on *tiki* and *Pelinsu* between the years 1999 and 2018. In addition, the data has been qualitatively analysed by adopting the tools given in line with the theory of indexicality, namely the *indexical field* (Eckert, 2008). In this regard, this section provides the readers of this article with descriptions on data collection and data analysis method.

Data Collection

The data of the study have been extracted from Ekşi Sözlük (Literally, *sour dictionary*), a collaborative hypertext dictionary in which users and/or authors, who are also called *suser* as a blended form of *sözlük user* ‘dictionary user’, have been describing words, events or people in their own perspectives since it was founded in 1999.⁶ In Ekşi Sözlük, the users collaboratively build and negotiate knowledge as *entries* associated with diverse topics that are organized as *threads*. In emphasizing its informal, ironic and playful characteristics, this knowledge is projected as ‘sacred knowledge’ as for the motto of the website.

In the context of the current work, the data consist of 736 entries in 17 threads associated with *tiki* and *Pelinsu*. The Table 1 below lists the threads and number of entries:

Table 1. Entries and Threads on Tiki and Pelinsu

Turkish	Thread		Number of entries
	English		
<i>Tiki</i>	Tiki		179
<i>Tiki aksanı</i>	Tiki accent		11
<i>Tiki atasözleri</i>	Tiki proverbs		118
<i>Tiki Dili ve Edebiyatı Bölümü</i>	Department of Tiki Language and Literature		19
<i>Tiki dili</i>	Tiki language		16
<i>Tiki dili ve edebiyatı</i>	Tiki language and literature		25
<i>Tiki muhabbetleri</i>	Tiki conversations		115
<i>Tiki kızı aksanı</i>	Tiki girl accent		3
<i>Tiki Türkçesi</i>	Tiki Turkish		61
<i>Pelinsu</i>	Pelinsu		28
<i>Pelinsu ile soru cevap</i>	Q-A with Pelinsu on		34
<i>Babaannenin isminin Pelinsu olması</i>	The probability that [your] grandmother's name is Pelinsu		32
<i>Pelinsu itemleri</i>	Pelinsu items		31
<i>Pelinsu nine</i>	Grandmother Pelinsu		8
<i>Pelinsu üniversitesi</i>	Pelinsu university		11
<i>Yansın geceler Pelinsu Eceler</i>	Song: Yansın geceler Pelinsu Eceler		30
<i>Pelinsu Eceler</i>	Song: Pelinsu Eceler		15
Total number of entries			736

In determining the threads on *tiki* and *Pelinsu* that have been listed in the Table 1 above, Ekşi Sözlük users describe *tiki* and *Pelinsu*. In the thread ‘Tiki’, users describe *tiki* in broad

⁶ As for May 2018, Ekşi Sözlük is ranked as 15th in Turkey and 721st in global by Alexa.

perspectives. The threads ‘tiki accent’, ‘tiki girl accent’, ‘tiki language’ and ‘tiki Turkish’ involve the stylistic features employed by the *tiki* youth, and related to its style, in the threads ‘tiki proverbs’, ‘Department of Tiki Language and Literature’, ‘tiki language and literature’ and ‘tiki conversations’ Ekşi Sözlük users feature the conversational aspects of *tiki* subculture. Considering the threads on *Pelinsu*, the threads ‘Pelinsu’, ‘the probability that [your] grandmother’s name is Pelinsu’, ‘grandmother Pelinsu’, ‘Pelinsu university’ and ‘Pelinsu items’ comprise broad projections on *Pelinsu*. The thread ‘Q-A with Pelinsu on involves the descriptions on the conversational aspects and stylistic features associated with *Pelinsu* persona and the ones listed as ‘Song: Yansın geceler Pelinsu Eceler’ and ‘Pelinsu Eceler’ contain entries written to describe the song ‘Yansın geceler Pelinsu Eceler’⁷ that was first published in YouTube in January 2017 and then went viral.

In describing the data further, the Figure 1 below can be employed. the Figure 1 features the trend on the frequency of entries written on *tiki* and *Pelinsu*:

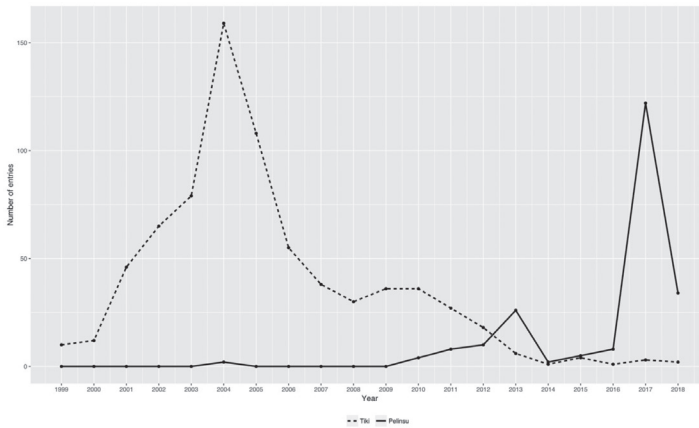

Figure 1. The Trend of the Entries Written on Tiki and Pelinsu: Dotted Line=Tiki, Solid Line=Pelinsu

It can be seen in the Figure 2 that the number of the entries given on *tiki* have declined regularly since 2004, while those written on *Pelinsu* have shown an increase starting from 2009. This shows that the data of the study involves a visible trend on the social meaning making process on a youth identity called *tiki*. This trend observed on the data has taken into consideration in the data analysis.

Data Analysis

The data obtained from Ekşi Sözlük have been analysed by adopting an interpretivist approach provided in line with the theory of indexicality. Thus, the semiotic resources used by the Ekşi Sözlük users have been interpreted with respect to the thematic organization provided in the Figure 2 below.

7 The song by two rappers Heijan (Doğan Tarda) and Muti (Mücahit Doğan) from Bağcılar, İstanbul. The video has been played over 173 million times (200 million together with its clones) on YouTube, see, e.g., <https://www.youtube.com/watch?v=jgENJPTgyvY>

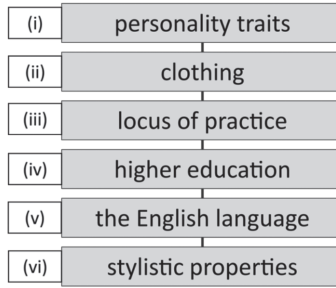

Figure 2. Themes Employed in the Descriptions on Tiki and Pelinsu

In interpreting the entries written by Ekşi Sözlük users, six different themes have been employed. In addition, these entries given under the threads listed in the Table 1 have been interpreted diachronically. That is, the interpretations cover a time span from 1999 to 2018. At the end of the analysis, the social meanings associated with *tiki* and *Pelinsu* personae have been laid out in an *indexical field* (Eckert, 2008).

Building on the descriptions on *tiki* by (Cankurtaran-Öntaş et al., 2013; Deniz, 2012; Kocaer, 2006; Korkmaz, 2006; Lüküslü, 2005; Uygun, 2016), the thematic organization given in the Figure 2 above involves (i) personality traits, (ii) clothing, (iii) locus of practice, (iv) higher education, (v) the English language and (vi) stylistic properties. Considering (i) the personality traits, the analysis focuses on how Ekşi Sözlük users construct *tiki* and *Pelinsu* personae along with distinct personal attributes. In terms of (ii) clothing, the analysis draws on the clothing preferences associated with *tiki* and *Pelinsu* personae. In (iii) the locus of practice, the places that one visits and shares experiences have been addressed. In the theme (iv) higher education, the universities ascertained to *tiki* and *Pelinsu* personae have been dealt with. The theme (v) the English language draws on a salient element in the pronunciation pattern adopted by *tiki* and *Pelinsu* while (vi) stylistic properties tackles the sociolinguistic style associated with *tiki* and *Pelinsu* personae.

Discussion

In the current work that draws on how Ekşi Sözlük users construct and project a youth persona called *tiki*, which refers to young people, mostly girls, who have wealthy backgrounds or who want to be, and thus, seem like that, this section involves diachronic interpretation and discussion of Ekşi Sözlük entries written on both *tiki* and *Pelinsu* by following the thematic organization provided in Figure 2 and adopting the analytical tools provided in the tradition of the theory of indexicality. In this regard, the following analysis starts with interpretation of the entries written on *tiki*. Following the analysis on *tiki*, the entries written on *Pelinsu* have been interpreted in order to uncover how a youth persona called *tiki* has later be termed as *Pelinsu* by employing similar semiotic resources.

Covering a timeline between 1999 and 2018, (1.18) below involve a diachronic interpretation on the entries written on *tiki* by Ekşi Sözlük users. In the (1) below involves a selection of the entries focusing on (i) the personality traits associated with *tiki* persona:

(1) Thread: Tiki [personality traits] ⁸

Turkish	English
(a) August 7, 1999 <i>maddi olarak sahip olduklarının ağırlığını taşıyamayan, ya da sahip olmadıklarını kapaticam diye kendini komik duruma düşüren salaklar topluluğu...türkçe'sine özentî desek de yanlış olmamalı aslında su durumda</i>	A group of idiots who cannot sustain what s/he has materially, or those who are being ridiculed because of their efforts in glossing over what they do not have. It would not be wrong if we call them wannabes.
(b) June 15, 2000 <i>bilgi, kültür ve deneyimleriyle dış görünüşü ters orantıda olan insan çeşidi.</i>	A kind of person whose appearance show inverse proportionality with his/her knowledge, culture and experiences.
(c) January 2, 2004 <i>tiki artık günümüzde bence çok fazla parası olup sadece görünüşe harcayan değil, belirli bir gruba ait olma dürtüsüyle dürtülmüş insanların dürtülerine kapılmalarından başka bir şey değildir. [...]</i>	To me, tiki does not refer to the people who spend their money for their appearance just because they have money, it is a stimulation in which people try to show their solidarity with a specific group. [...]
(d) March 15, 2005 <i>görgüsüz, zengin, yada fakir ama marka düşkünü, sapıklık derecesinde metaya (maddeye) değer veren (tapan), çocuk yetiştirmeye ehliyeti olmayan, dünyaya gelişinin, hatta hatta varoluş nedeninin farkına varmamış, günümüz asimile, ucube ve iğreti toplum haşerelerinin genel sıfatıdır. tiki sözcüğünün yanında ciks de kullanılır. bazı tiki sempatzanları ya da bizzat tikiiler, zaman zaman tikiileri savunmaya çalışırlar, fakat doğrudan savunulacak bir yanları olmadığından: "onları bizler yetiştirdik, her tiki giyinen tiki değildir" gibi yandan yandan laf ederler (bkz: <u>biz de yedik</u>). konu hakkında bir şiir bile yazmışlığım olan sözcüktür: ciks takıl free yaşa tiki ol şekil yap</i>	An adjective used for social insects who are impolite, fond of brandy clothes no matter how they are poor or rich, perversely value (and worship) goods, ineligible for raising a child, unaware of his/her existence in the world, assimilated, freak and fake. The word <i>ciks</i> is also used alongside with tiki. Sometimes, tiki people or tiki followers defend tiki. However, since there is not any positive aspect to defend, they talk like, "We made it happen, those who wear tiki-like clothes are not tiki" (See: <u>Yes, we buy it</u>). I have also written a poem about this word: Hang out like ciks, Live free, Be tiki, Show off.
(e) June 20, 2005 <i>genellikle gençlerde (kızlar yoğunlukta) görülen bilinçsiz tüketim hastalığı. [...]</i>	It is a disease of unconscious consumption that can be observed among young people (especially girls). [...]
(f) June 22, 2006 <i>(bkz: <u>lumpenburjuvazi</u>)</i>	(See: <u>lumpen bourgeoisie</u>)
(g) January 14, 2008 <i>insanların karakter özelliklerinin kullandıkları markalar, gittikleri mekanlar, tanıdıkları insanların çokluğu olduğunu sanan ve bunlar ne kadar pahalyısa o kadar önemli kişiler olduklarını düşünen insancıklar.[...]</i>	A type of human beings who think that character traits depend on the brands that one wears, places that one visits, and the number of rich friends that one have. [...]
(h) October 1, 2012 <i>benim zamanımdan önce bunlara <u>ciks</u> denirmiş. bizim zamanımızda <u>tiki</u> deniyordu. [...]</i>	Way before my time, they were called <u>ciks</u> . In my time, they are called <u>tiki</u> . [...]
(i) October 8, 2016 <i>artık pek kullanılmayan sıfat.</i>	An adjective that is not used anymore.

⁸ In the extracts provided, stylistic choices of the users/authors remain intact and hyperlinks are underlined.

In (1) above, a selected set of entries from the thread ‘Tiki’ that focuses on (i) personality has been provided. The initial observation that can be made on the given set in (1) is that users exhibit their reflexivity in describing the *tiki* phenomena and thus, developed various stances. For instance, in (1a), the user associates *tiki* with a group of people who are described in terms of their materials/possessions with reference to the words ‘idiot’ and ‘wannabes.’ A similar trend can be observed in (1c, d, g) in which *tiki* persona is yielded concerning what a *tiki* possess or as if s/he possessed, e.g. “... *tiki* does not refer to the people who spend their money for their appearance just because they have money, ...” as given in (1c).

In (1b), *tiki* is described as “a kind of person whose appearance show inverse proportionality with his/her knowledge, culture and experiences.” A similar portrayal is given in (1f) through a hyperlink, e.g., “lumpen bourgeoisie” and thus, users feature a group of people whose intellectual knowledge and wealth contrast.

In regard to the above interpretations, the initial descriptions given by the users adds upon what Lüküslü (2005) and Korkmaz (2006) state, *tiki* does not only refer to group of people who come from high socioeconomic backgrounds, it also refers to people who behave as if they were or be like that.

In (1c, d), users picture *tiki* as a group of people which form a community in which they show solidarity with the others in the group, e.g., “It is a stimulation in which people try to show their solidarity with a specific group” as given in (1c) and “Sometimes, *tiki* people or *tiki* followers defend *tiki*” as in (1d). Here, calling and thus stigmatizing a group of people as *tiki* lead to a community of practice in which members defend their shared values to form solidarity.

In addition to the above traits attributed to *tiki*, the users in (1h, i) bring a diachronic characterization and state that calling someone as *tiki* and using it as an adjective are temporal in their nature, e.g. (1h) “In my time, they are called *tiki*” and (1i) “An adjective that is not used anymore.” (1i), which is posted on 8 October 2016, is one of the latest dictionary entries in *Ekşi Sözlük* on *tiki*. The entry in (1i) can be regarded as an indicator of the overall decline in the Figure 1 above.

In (1), *Ekşi Sözlük* authors’ descriptions also involve projections on (ii) clothing (1b, c, d, g) which, together with (i) personality, constitutes a key part in the indexical field of *tiki*. Linking the descriptions on (i) personality to (ii) clothing, below (2) highlights a set of entries about (ii) clothing from the thread ‘Tiki’:

(2) Thread: *Tiki* – [clothing]

Turkish	English
(a) November 18, 1999 <i>gömlekleri benim butun elbiselerimden pahalli olan insan toplulugu</i>	A group of people whose shirts are expensive than that of mine.
(b) June 15, 2000 <i>kendi kazanadigi parayla hava atip fütursuzca harcayan kimse, marka budalasi.</i>	A person who is a brand slave that spends all s/he has earned jauntily and show off.
(c) May 27, 2001 <i>bazi markalari uniforma haline getirmis insan toplulugu</i>	A group of people who wear some brands as uniforms.
(d) February 21, 2002 <i>problem:boş bir kafa+gereksiz bir kişilik+bol miktarda para+giyim markası+cadde adı=tikky</i> <i>solution:flame thrower</i>	Problem: empty-headed + a dead loss + a bunch of money + clothing brand+street name = tikky Solution: Flame thrower
(e) May 19, 2004 <i>marka giyen değil, marka giydiğini göstermeye çalışan; bol paralı az kafalı insan</i>	A narrow-minded person with a lot of money that tries to show off his/her branded clothes instead of someone who wears them.
(f) March 16, 2006 <i>hayatını paris hilton özentisi şeklinde yaşamayı tercih eden insanlar topluluğu</i>	A group of people who prefer to live as a <u>Paris Hilton</u> wannabe.
(g) February 11, 2009 <i>erkekleri için resmi kıyafeti eşorfan altı, abercrombie sweatshirt ve new york knicks şapka, sakal ve sarkmış gıdirdir. resmi ideolojileri tembellik ve para yemek, sembolleri ise sigara paketi üzerine cep telefonu üzerine araba anahtardır. yemek kültürleri soslu soğanlı dürümden oluşur.</i>	For boys, the official dress involves track pants, Abercrombie sweatshirt, New York Knicks cap, beard and saggy jowl. The official ideology is laziness and playing ducks and drakes with money, and their symbols are car keys, cell phones and cigarette box in one hand. Their food culture is composed of sauced oniony wrap.
(h) July 1, 2010 <i>(bkz: tuhaf giyimli insanlar)</i>	(See: <u>Weirdly dressed people</u>)

In (2) above, which involves a selected set of entries about (ii) clothing, it can be seen that the users sketch *tiki* by referring to a specific clothing style that goes in combination with specific expensive brands. For instance, in (2c), by stressing the choice of brands, *tiki* clothing is described as a uniform that can be interpreted as an overall clothing style. In (2d), the author provides a list of brands covering such products and popular brands. The entry given in (2f) visualizes the clothing style by referring to Paris Hilton. Similar to that of given in (2d, f), (2g) depicts *tiki* men clothing through providing a specific clothing combination with specific brands. Further, entries given in (2a, d, e) draw attention to the

high prices that a *tiki* spend for branded clothes. The author in (2h), through employing a hyperlink and thus putting stress on the description, characterizes *tiki* clothing style as ‘weird.’

Revisiting (2d), in which the author provides a set of ‘equations’ in forming a *tiki* description, s/he involves a name of an attractive and popular street in Istanbul. Consistently with the description given by Korkmaz (2006), *tiki* groups are associated with attractive streets and places of cities. In line with this, the following analysis features (iii) the locus of practice of *tiki* youth that focuses on the places where Ekşi Sözlük users associate *tiki*.

(3) Thread: *Tiki* – [locus of practice]

Turkish	English
(a) February 21, 2002 <i>ayrıca basımdan geçen baska bi olayda bunların neden sihhiye ve ulusa gitmiyosun sorusuna “cünkü ordakiler fakir” cevabi vermesidir; [...]</i>	In another incident that took place, upon being asked about why they do not prefer Ulus or Sihhiye, their replied was, “Because the people there are poor.” [...]
(b) November 3, 2002 <i>1.dinleri imanlari baba parasi, peygamberleri [marka adi] gunluk ibadet yerleri [cadde adi] hac mekanlari [alışveriş merkezi] olan kimselere verilen isim [...]</i>	1. A noun used to refer to a group of people whose religion is father’s money, prophet is [brand name] the place for daily prayer is [street name] and the place for pilgrimage is [shopping center]. [...]
(c) January 16, 2009 <i>[...] daha çok [cadde adi] [yer adi] [alışveriş merkezi] civarında kümelenirler. [...]</i>	[...] Mostly, they gather around [street name] [place name] [shopping center]. [...]

(4) Thread: *The Department of Tiki Language and Literature* – [locus of practice]

Turkish	English
February 15, 2004 <i>dönem ödevi: [cadde adi] kafelerde sipariş verilirken kullanılan terimlerin örneklendirilip terminolojik ve psikolojik altyapısının araştırılması.</i>	Term paper: A research on the terminological and psychological background of the terms used while ordering drinks in cafes in [street name].

In (3) and (4) above, entries written under the threads ‘Tiki’ and ‘The Department of Tiki Language and Literature’ have been provided. The [street name] in (3b, c) and (4a) is located in the Anatolian side of the city of İstanbul and involves an avenue-like section where visitors can find glamorous and luxurious shops. The authors of the abovementioned entries refer to the *street* as a locus of practice for the *tiki* group. In this line, the *street* can be regarded as a representative of the luxurious and attractive streets found in any city. In detail, the user in (3b) also refers to a shopping mall in the Etiler part of Beşiktaş district in İstanbul. Opened in the early 1990s, the *shopping center* can be regarded as

the first attraction centre for world-renowned brands in Turkey. Interpreting its emergence with the representations brought on *tiki* (i) personality and (ii) clothing, which possess an indexical history of ‘having money’ and ‘wearing branded clothes’, the locus of practice of *tiki* groups has been described in coordination with both (i) and (ii).

In a similar fashion, the description in (4a) proposes a term paper which can be assigned in a so-called ‘the Department of Tiki Language and Literature.’ Stressing the presence of the *street given in line with the previous descriptions*, the author pinpoints to *tiki* locus of practice in regard to the everyday conversations that take place in cafes. In (3c), the author provides such places as *attractive and popular places in İstanbul*. The *shopping center named in (3c)*, which is another shopping mall in İstanbul, is bigger in size than the *the shopping center named in (3b)* and is known as another attraction centre. Moreover, it is located in the intersection of crowded business centres of İstanbul, namely Levent and Maslak. Yeşilköy, which is one of the historic centres of İstanbul, is a neighbourhood in the district of Bakırköy. It is known as another site of attraction that has an affluent population. And Nişantaşı, which is one of the shopping and residential districts of İstanbul, hosts several fashion shops, department stores, cafes, pubs and night clubs. All in all, as have been stated, the locus of practice portrayed and put forward by the users in *Ekşi Sözlük* can be regarded as representative in its indexical nature and in every city in Turkey, the notion *tiki* can be linked to attractive streets considering its locus of practice.

Building upon the above given indexical nature of *tiki* (i) personality, (ii) clothing and (iii) locus of practice, another observation can be asserted considering universities that *tiki* group study, namely (iv) the higher education. The below extracts (5), (6) and (7) have been given in uncovering the indexical meaning making of *tiki* with regard to (iv) the higher education.

(5) Thread: *Tiki* – [Higher education]

Turkish	English
(a) April 6, 2000 <i>[vakıf üniversitesi adı] hatunların “life style”i</i>	The ‘life-style’ of the girls studying in [name of a private university]
(b) March 30, 2008 <i>[vakıf üniversite adları] gibi özel üniversitelerin öğrencilerinin büyük bir çoğunlunu oluşturan cıralı bir dış görünüşe sahip kesimdir.</i>	It refers to a group of shiny people who forms the high proportion of students studying in such private universities as [names of private university names]
(c) March 28, 2015 <i>[vakıf üniversitesi adı] işgal etmiş güruhtur.[...] aralarında parayla pulla derslerden gecme de dahil herseyi yapabileceğini zannettikten sonra durumun böyle olmadığını gorup depresyona girenleri de yok degildir. [...]</i>	A band of people who invaded the [name of a private university]. [...] There are ones among them who think that they are capable of passing a course with money and by doing other things. However, when they fail to do so, there are also ones who get into depression.

(6) Thread: *Tiki Turkish* – [Higher education]

Turkish	English
May 15, 2012 <i>ingilizce-türkçe karışımı konuşmaya da denen şeydir. oluşum nedeni başta busel olmak üzere çeşitli üniversite <u>ingilizce hazırlık programlarıdır.</u></i>	It is a term that is also used to refer to a style that consists in a mix of English and Turkish. Pioneered by <u>BUSEL</u> , <u>English preparatory classes</u> of various universities can be regarded as the source of this style.

Rethinking the interpretation on *tiki* (i) personality that builds upon indexical field of ‘wealthiness’ and (ii) clothing that counts on ‘luxury’ and ‘purchase power,’ in the descriptions given in (5) and (6) above, (iv) the higher education linked to *tiki* groups has been described in regard to private universities. In Turkey, higher education can be grouped into two as state and private universities. After the university entrance exam held in the last year of the high school, students make a choice between state and private universities depending on their score. Those who are carrying on their educational career in private universities pay tuition fees while the ones who prefer state-owned universities do not. In the entries given in (5) and (6) above, authors refer to private universities as a locus of higher education.

The entries featured in (5) and (6) index private universities as a locus of higher education, which interact with the previous indexical account brought in terms of (i) personality, (ii) clothing and (iii) locus of practice considering such descriptions gathered around ‘wealth,’ ‘luxury’ and ‘attraction.’ What should be traced further is the depiction given in (6) under the thread ‘Tiki Turkish.’ By referring to *Bilkent University School of English Language* (BUSEL), the user in (6) features that the emergence of the *Tiki Turkish* was triggered by the schools of foreign languages in the universities. What is more, the same description claims that *Tiki Turkish* is a style that consists in a mixture of English and Turkish. Following this line that indexes *Tiki Turkish* as a style that emerges out of the contact between Turkish and English in educational setting, the current analysis has also aimed at bringing an indexical account into (v) the English language. The below (7), (8), (9) and (10) involve descriptions written under the threads ‘tiki’, ‘tiki language’, ‘tiki language and literature’ and ‘tiki Turkish’ respectively:

(7) Thread: *Tiki* – [the English language]

Turkish	English
January 14, 2008 <i>[...] ayrıca kelimeleri yuvarlayıp,yutunca veya gerektiğinden fazla uzatınca ingilizce konuştuklarını da sanabiliyorlar. [...]</i>	[...] In addition, they think that they are speaking English when they jabber or lengthen a word. [...]

(8) Thread: *Tiki language* – [the English language]

Turkish	English
(a) December 13, 2011 (bkz: <i>tikkish</i>)	(See: <i>Tikkish</i>)

(9) Thread: *Tiki language and literature* – [the English language]

Turkish	English
(a) March 28, 2004 <i>hızla gelişmekte olan ve popüler müzik ve kişilerin ağzından çıkan her cins kelime ile daha da zenginleşen dejenere dildir tikky dili. edebiyatına gelince de her geçen gün daha da genişleyen pop müzik arşivi ile “şarkı sözü” dalında bolca eser yayınlamaktadır. adına bölüm açılması türkçe'nin ölümü olur.</i>	It is a degenerated language which is further enriched by ever-developing popular music and any sort of word uttered by people. Considering tiki literature, with the impetus of emerging pop music, there have been increasing number of literal works in the branch of 'song lyrics'. It will be a death of Turkish when people found a department for Tiki.

(10) Thread: *Tiki Turkish* – [the English language]

Turkish	English
(a) March 31, 2004 <i>arkadışler ile <u>borgırda</u> buluşcaaz.</i>	We are going to meet in the burger house.
(b) April 28, 2005 <i>bazi kelimelere bazi harfleri eklemek, bazi kelimelerden bazi harfleri çıkarmak ve mutlak surette r harfini yuvarlamak marifetiyle rahatlıkla konusulabilecek bir lisan. <u>bir lisan bir insan</u> hadisesininin çürüten bir lisanıdır. [...]</i>	It is a language that can be easily spoken by inserting some letters to some words, extracting some letters out of some words and definitely jabbering the letter 'r'. It is a language that refutes the proverb ' <u>One language, one human</u> '. [...]

The entries given in (7-10) involve descriptions on 'Tiki,' 'Tiki language,' 'Tiki language and literature' and 'Tiki Turkish' in frame of (v) the English language, which is salient in the indexical field of *Tiki*. In (8), the author coins the term 'Tikkish' to refer to a style in which *tiki* group adopts English-like pronunciation patterns and lexicon in their everyday conversations. Adopting an overt stance towards how *tiki* groups use Turkish, the author in (9) stresses the effect of popular culture and pop music on the *tiki* speech style and features it as a degenerated form of language use. In this vein, the author reaches a conclusion that this would cause a death for the Turkish language.

In (10a), as an example given under the thread *Tiki Turkish*, alongside with the pronunciation patterns described above, the user also exemplifies a lexical use, e.g., 'borgır' which is written in Turkish spelling convention. Similar to that of given in (7), the author in (10b) also features specific stylistic features of *Tiki Turkish*, e.g., inserting (and also extracting) letters into words in spelling, pronouncing r-sound (used as a 'r-letter' by the author) in a lax manner. Here, the definitions on the pronunciation patterns given in (7) and (10b) are central to the *tiki* style vis-à-vis 'how a *tiki* person speaks.' Hence, the following lines of this study tackle more descriptions like (7) and (10b) in interpreting the (vi) stylistic properties of *tiki* groups. The descriptions given in (11-14) below can be employed to ascertain how (vi) stylistic properties of *tiki*-group have been projected:

(11) Thread: *Tiki girl accent* – [stylistic properties]

Turkish	English
(a) November 13, 2011 <i>belirgin, ağır ve yayvan bir şivedir. bir tikiyi 100 metre öteden tanımanızı sağlar. istisnasız bütün tiki kızlar kısa sürede evrim geçirerek bu şiveyi kazanır.</i>	It is a distinct, slow and open accent. It helps you to identify a tiki in a hundred meters' distance. All the tiki girls adopt this accent through evolving in a short time. [...]
(b) December 13, 2011 [...]. <i>çok farklı etnik ve coğrafi kökenlerden gelen bu hanım kızlarımızın aynı biçime konuşmaları, aynı biçimde telaffuz hataları yapmaları... bilimsel açıdan açıklanmaya muhtaç. birisi bu merakımı giderebilirse gerçekten çok sevinicem. bu kızlar neden böyle konuşmaktalar? ve nasıl topluluk gibi muamele görüp “şive” adını alıyor konuşmaları?</i>	[...] That girls from various ethnic and geographic backgrounds speak in the same manner should be explained by the science. I would be very happy if one satisfies my curiosity. Why do these girls talk like that? And how can their speech style be regarded as an ‘accent’?

(12) Thread: *Tiki language* – [stylistic properties]

Turkish	English
May 16, 2004 <i>türkçeden farklı olarak yumuşak “r”, uzun “a,e,o..” harflerini de içerir.</i> [...]	As distinct from Turkish, it involves soft ‘r’ and long ‘a, e, o’ letters. [...]

(13) Thread: *The Department of Tiki Language and Literature* – [stylistic properties]

Turkish	English
October 2, 2004 <i>avrupa yakasındaki selin gibi konuşmanın ön şart olduğu, konuşamayanların bir ya da binbir yıl hazırlık okuduğu bölüm..</i>	It is a department whose prerequisite is talking like Selin in Avrupa Yakası (A TV drama) and whose students have a preparatory class for one or many years unless they can speak like Selin.

(14) Thread: *Tiki Turkish* – [stylistic properties]

Turkish	English
(a) November 6, 2008 <i>türkçenin yaygınlaştırılmış, yayılarak, ağızda yuvarlayarak kullanılan halidir!</i>	A form of Turkish which is spoken in crooked and jabbered manner.
(b) February 14, 2010 <i>bu dil, normal türkçe’deki kelimelerin sonundaki dar ünlüleri barındırmaz. dar ünlüler geniş ünlülere dönüşür ve uzatılır.</i> [...]	This language does not involve close vowels found in the final position of Turkish words. Those narrow vowels transform to wide and are extended. [...]

The above extracts (11-14) from the threads ‘Tiki girl accent’, ‘Tiki accent’, ‘Tiki language’, ‘the Department of Tiki Language and Literature’ and ‘Tiki Turkish’ exhibit (vi) the stylistic properties adopted by *tiki* groups.

In interpreting (11a, b), which involve descriptions on ‘Tiki girl accent,’ the users feature a speech style which shows sharp distinctions when compared to other speech styles in the society, e.g. ‘slow’ (11a) and ‘an adoptable speech style notwithstanding of any ethnic and geographic backgrounds’. Similar to that of given in (11), the user in (15a) also describes *tiki style* as displaying crooked and jabbered speech.

On the thread ‘Tiki language,’ the author in (12) gives detailed explanation and examples on the pronunciation patterns of *tiki style*, e.g., softened form of /i/ and prolonged /a/, /e/ and /o/ vowels. The user in (14b) confirms the descriptions given in (12) that in *tiki style*, people prolong the close short vowels /u/, /i/, /u/ and /y/. These alternations can also be observed in the stereotypical perception of how an English-speaking person speaks Turkish. That is, it can be said that the pronunciation patterns of English have a strong influence on the pronunciation of Turkish words when it comes to *tiki style*.⁹ Thus, in the indexical interpretation, the link between (iv) the higher education and (vi) the stylistic properties of *tiki* groups have been formed and/or determined through (v) the English language.

In (13), the author points to a specific character in a television sitcom, Avrupa Yakası (European Side) which was aired between 2004-2009 in Turkey. In the entries on *tiki* in *Ekşi Sözlük*, it has been observed that users have exemplified the character ‘Selin’ several times to describe various aspects of *tiki* ranging from personality to speech style.

So far, the current analysis has dwelled on the indexical interpretation of *tiki* by *Ekşi Sözlük* users/authors. As have been stated considering the Figure 1, the number of entries on *tiki* have been in decline and the number of entries describing *Pelinsu* are on the rise. Thus, depending on the age and the mobility of the participants and/or listeners, the indexical field of *tiki* has shown the probability of becoming less salient in the public sphere. In that vein, the rest of the current analysis focuses on the interpretation of *Pelinsu* by employing the *Ekşi Sözlük* data.

The (15, 16, 17, 18) below involve a set of selected entries from the threads ‘Pelinsu’, ‘Pelinsu items’, ‘Grandmother Pelinsu’ and ‘Pelinsu University’ and follows the same thematic organization employed for *tiki*:

⁹ It is not clear at this point since there are not any studies descriptive enough to support this initial observation. However, future evidences can be given from the studies on the phonological adaptation of English loanwords in Turkish to instantiate this vowel change in pronunciation.

(15) Thread: *Pelinsu*

Turkish	English
(a) October 10, 2004 <i>en kral tiki isimlerden bir tanesi, diğerleri için (bkz: tiki isimleri)</i>	It is one of the names that can be given for a tiki. For the others: (See: Tiki names)
(b) April 25, 2010 <i>henüz tanışma şerefine nail olamadığım kız ismi. şahsen bu isme sahip kızların çok güzel, ve tikky olduklarını hayal ederim. eğer olurdu karşıma şişko ve çirkin bir pelinsu çıkarsa yakarım bu gezegeni...</i>	It is a name of the girl with whom I haven't honoured yet to meet. Personally, I imagine that girls with this name would be beautiful and tiki. If I meet with a fat and ugly Pelinsu , I would blow out the world.
(c) April 29, 2016 <i>temsili olarak: [görse]</i>	Representatively: [image]
(d) September 16, 2017 <i>iki cümleyi biraraya getiremeyen, ağızda sakız varmış gibi konuşan, dış görünüşü dışında bi özelliği olmayan kaşar ruhlular (bkz: pelinsu) lar kadar değerimiz olmadı. bu dünyanın adaletini..</i>	I have never been valued as a stager (see: Pelinsu) who scarcely exchange more than two words with someone, talk as if she had a chewing gum in her mouth and does not have any trait other than her appearance. This is not fair.

(16) Thread: *Pelinsu items*

Turkish	English
February 7, 2017 <i>tavşan kulak iphone kılıfı aşırı abartı ve renkli topluklu ayakkabı double pelinsu item packet</i>	I-phone cover with rabbit ears Puffy and colourful high heeled shoes Double Pelinsu item package

(17) Thread: *Grandmother Pelinsu*

Turkish	English
October 5, 2016 <i>bayramlarda elini öpmek yerine her haftasonu beraber club'a gitme isteği yaratan anneanne, babaanne'dir pelinsu.</i>	A grandmother who would bring the idea to go to clubs together instead of kissing her hands in religious holidays. Pelinsu is a grandmother.

(18) Thread: *Pelinsu University*

Turkish	English
(a) May 8, 2012 <i>bkz: [özel üniversite adı]</i>	See: [name of a private university]
(b) May 8, 2012 <i>bkz: [özel üniversite adı]</i>	See: [name of a private university]
(c) May 8, 2012 <i>bir iddiaya göre kapısında "iphone'u ve beyaz çizgili yeşil adidas eşofman altı olmayan giremez" şeklinde bir yazı varmış.</i>	According to a claim, there is such a saying in the entrance: "Those who do not have iPhone and <u>white-lined green Adidas tracksuit</u> cannot enter."

For the thread 'Pelinsu' in (15), users provide descriptions over *Pelinsu*, (16) draws on accessories and clothing, (17) features a future projection on the indexical field of *Pelinsu*, which this study claims to build in the same indexical field of *tiki* and (18) involves projections given on higher education, which forms direct ties to the previous definitions on *tiki*.

In the entries given in (15a), which was written in 2004, the authors refer to *Pelinsu* as a *tiki* name. In this regard, it can be said that *Pelinsu*, which emerged in the same indexical field of *tiki*, was salient at that time. Moreover, (15c) provides an image representative of *Pelinsu*, which in turn, conforms with the previous descriptions on (i) personality and (ii) clothing of *tiki*, e.g., a photo of a girl with glasses, a branded jacket and accessories, and makeup. In (15d), the user refers to the appearance that can be linked to previous descriptions on (i) personality and (ii) clothing. Furthermore, the expression provided by the author '... as if she had a chewing gum in her mouth' goes along with (vi) stylistic features of *tiki* that was previously described as 'crooked' and 'jabbered.'

The author of the entry given in (16) foregrounds a description on (ii) clothing and provides the readers with two hypertexts and/or links. A similar description can also be found in (18c), e.g. 'I-phone and white-lined green Adidas tracksuit.' In (17), in which the authors bring their own characterization on the probability of a grandmother whose name is *Pelinsu*, the author points to (iii) the locus of practice by forwarding so-called future activity with a grandmother, e.g., going to club with a grandmother instead of visiting her in religious holidays.

In (18a, b, c), which can be interpreted alongside previous descriptions on *tiki* considering (iv) the higher education, the featured two entries in (18a) and (18b) provide two private universities.

In interpreting the notions *tiki* and later *Pelinsu* considering (i) personality, (ii) clothing, (iii) locus of practice, (iv) higher education, (v) the English language and (vi) stylistic properties, the below indexical field in Figure 3 can be given:

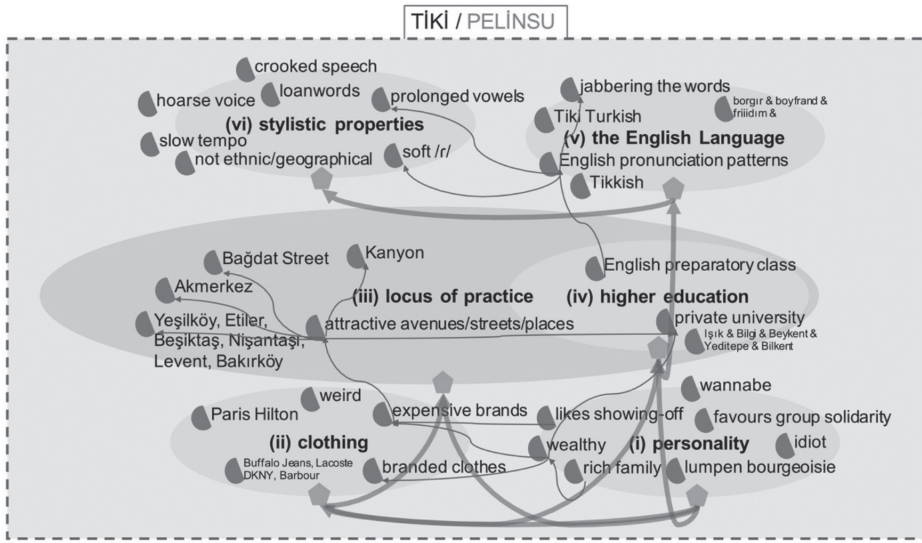

Figure 3. The Indexical Field of Tiki. Circles=Indexical Frames, Pentagons=Ports, Arrows=Indexical Links

Based on the analysis on the entries by *Ekşi Sözlük* users, the Figure 3 above maps the indexical field of *tiki* and *Pelinsu* personae. Building upon the descriptions given by Lüküslü (2005), Kocaer (2006), Korkmaz (2006) and Deniz (2012) on (i) personality, (ii) clothing and (iii) the locus of practice, the indexical field above has been further elaborated to cover (iv) the higher education, (v) the English language and (vi) the stylistic properties. Each of these indexical frames has been shown with circles with a purple pentagon that links each frame to related frames.

Considering the descriptions of the authors given on (i) personality, *tiki* groups' having wealthy (families) backgrounds is a major determinant in interpreting their personality alongside (ii) clothing. In a similar fashion, *Ekşi Sözlük* authors' projection on *tiki* as a 'person who likes to show-off' is also a matter in the formation of the link between (i) personality and (ii) clothing. Here, what should be regarded as one of the substantial arguments on *tiki* clothing is that the authors mostly refer to girls in describing a clothing style. As an indicator of the overall clothing style of *tiki* groups, users put forward strong references to 'branded' and 'expensive clothes', which in turn, can be regarded as a major transition from (ii) clothing to (iii) the locus of practice, where they refer to attractive avenues/streets/places. Concurrently, the same link between (i) personality and (ii) clothing is also present between the indexical frames (i) personality and (iii) the locus of practice, e.g., 'people having wealthy background can visit attractive/luxurious avenues/streets/places.'

In regard to (iv) the higher education, which is thought to be located in the indexical frame (iii) the locus of practice, private universities have come to the fore in the projections made by the users. In addition, it can be stated that private universities have also been regarded as one of the attractive places by the authors. The existence of English preparatory classes in those private universities advances a new indexical frame, namely (v) the English language. Characterizing *tiki* groups who pronounce Turkish words by adopting an English-like fashion alongside with employing loanwords during conversations, another linkage emerges between (v) the English language and (vi) the stylistic properties. Interrelated with the variable pronunciation of /r/ which has been presented to the listeners to obtain their percepts during the sociolinguistic group interviews in this study, the authors' examples on conversational features of *tiki* groups involve prolonged vowels and a 'different' form of /r/.

The indexical field given in Figure 3 also shows that depending on the shared sociolinguistic knowledge, which covers a time span between 1999 and 2018 in the current work, *tiki* and *Pelinsu* youth have been projected differently over time. Hence, the term *tiki*, which refers to both men and *mostly* women in the late 90s and very beginning of 2000s, was later employed as *Pelinsu* to refer to only women. This finding goes hand in hand with what has been argued by Jaffe (2016) that social indexicalities bear indeterminacy between signs and social meanings. That is, social indexicalities are contextual and emergent and thus prone to change depending on the sociolinguistic knowledge. The emergent nature of indexicalities can also be tackled along with what has been stated by Eckert (2008) as social indexicalities are prone to change according to the trends and/or needs of the community.

Put in another way, semiotic variables (i.e., personality traits, clothing, places that one visits, etc.) associated with particular subject (i.e., *tiki* and *Pelinsu* in the context of this work) change over time. In that vein, the above analysis also uncovers the indexical histories associated with the social personae that is the subject of this study. This indexical history is traceable with respect to what has been associated with either *tiki* or *Pelinsu* in the entries written by Ekşi Sözlük authors.

In addition, it has been observed in the Ekşi Sözlük data that users highlight their *stances* in associating the youth personae with distinct semiotic variables. By employing social indexicalities that are deployed as a comic material (i.e., Ekşi Sözlük users' projections on *tiki* along with their jokes, burlesque, etc.), language users hold a reflexive position in which they reflect their stances towards either *tiki* or *Pelinsu* personae. Thus, stances adopted by Ekşi Sözlük users are central to the indexical field given in the Figure 3, in that, as Jaffe (2009) states, stance "is uniquely productive way of conceptualizing the process of indexicalization that are the link between individual performance and meaning making" (p. 4). By reviewing notions given by Silverstein (2003) and Eckert (2008), stance can also account for how indexicals at one order are interpreted or carried to subsequent orders and how indexicals are organized into fields (Jaffe, 2016, p. 86).

Conclusion

In uncovering the indexical fields associated with a youth group in Turkey, namely *tiki*, which has later been termed as *Pelinsu*, the current work has drawn on Ekşi Sözlük descriptions that have been written in a time span covering the years between 1999 and 2018. In that vein, this study has brought an indexical account on how youth persona is projected and constructed in online communities.

The findings of the study is important for two reasons; firstly, social meaning making process is dynamic in the sense that how *Ekşi Sözlük* users project and construct social personae of *tiki* and *Pelinsu*. In addition, this study provides an analytical framework to the future studies that aim to bring an understanding to how youth identity in Turkey is socially constructed and projected.

The dynamic nature of social meaning making process comes from Ekşi Sözlük users' descriptions on *tiki* with respect to several topics (i.e., threads in the sense of Ekşi Sözlük). That is, users project and construct *tiki* persona by attributing specific traits, clothing style, locus of practice and stylistic properties that varies over the years. Along with these specific attributions, the analysis also shows that users also employ different labels for the same persona. In this regard, the current work shows that *tiki*, which used to refer to both men and *mostly* women, has later been termed as *Pelinsu* in order to denote only the women.

Secondly, this study, which uncover the semiotic resources employed to project and construct a youth persona in Turkey, provides future studies with an analytical framework that can be employed to bring an understanding to how youth identity in Turkey is socially constructed.

References/Kaynakça

- Agha, A. (2003). The social life of cultural value. *Language & Communication*, 23(3), 231-273.
- Asena, D. (1992, 12 October). Kaçak ete girmek, Column. *Milliyet*.
- Bucholtz, M., & Hall, K. (2005). Identity and interaction: a sociocultural linguistic approach. *Discourse Studies*, 7(4-5), 585-614.
- Bucholtz, M., & Hall, K. (2008). All of the above: New coalitions in sociocultural linguistics1. *Journal of Sociolinguistics*, 12(4), 401-431.
- Cankurtaran-Öntaş, Ö., Buz, S., & Hatiboğlu, B. (2013). Youth and political participation: case in Turkey. *European Journal of Social Work*, 16(2), 249-262.
- Childs, P., & Storry, M. (2002). Acronym groups. In P. Childs & M. Storry (Eds.), *Encyclopedia of Contemporary British Culture* (pp. 2-3). New York: Routledge.
- Deniz, A. Ç. (2012). Eğitimli gençliği anlamada yeni bir tipoloji önerisi: Cool gençlik. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 115-139.
- Duman, D. (2018, January 11). [Pelinsu adının anlamı ve bağlamı]. E-mail communication.
- Eckert, P. (2000). *Linguistic variation as social practice*. Oxford: Blackwell.
- Eckert, P. (2008). Variation and the indexical field. *Journal of Sociolinguistics*, 12(4), 453-476.

- Eckert, P. (2012). Three Waves of Variation Study: The Emergence of Meaning in the Study of Sociolinguistic Variation. *Annual Review of Anthropology*, 41(1), 87-100.
- Eckert, P. (2016). Variation, meaning and social change. In N. Coupland (Ed.), *Sociolinguistics: Theoretical Debates* (pp. 68-85). Cambridge: Cambridge University Press.
- Hanson, V. D. (August 13, 2010). Obama: Fighting the Yuppie factor. *National Review*. Retrieved September 12, 2017.
- Jaffe, A. (2009). *Stance : sociolinguistic perspectives*. Oxford&New York: Oxford University Press.
- Jaffe, A. (2016). Indexicality, stance and fields in sociolinguistics. *Sociolinguistics: Theoretical Debates*, 86-112.
- Kana, F., Yağmur, Y., & Elkıran, Y. M. (2017). Ortaoğrenim öğrencilerinin sanal dünyalarının günlük hayatlarına yansımaları üzerine bir durum çalışması. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 21, 59-71.
- Kocaer, S. (2006). Argo ve toplumsal cinsiyet. *Milli Folklor*, 18(1), 97-101.
- Korkmaz, D. F. (2006). Çağdaş kentte halk bilimi ve yeni bir sosyal grup: Tikiler. *Milli Folklor*, 71, 28-33.
- Kozanoğlu, H. (1993). *Yuppieler ve bizim kuşak*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Labov, W. (1963). The social motivation of sound change. *Word*, 18, 1-42.
- Lüküslü, D. (2005). 1960'lardan 2000'lere Gençlik Tipleri: Maddeci, Başarıcı, Manager Tipten Yuppie'ye Tiki'ye. *Birikim Dergisi*, 196, 30-36.
- Peirce, C. S. (1901). Sign. In J. M. Baldwin (Ed.), *Dictionary of Philosophy and Psychology* (Vol. 2, pp. 527). New York: Macmillan.
- Silverstein, M. (1976). Shifters, linguistic categories, and cultural description. In K. H. Basso & H. A. Selby (Eds.), *Meaning in Anthropology* (pp. 11-55). Albuquerque: University of New Mexico Press.
- Silverstein, M. (2003). Indexical order and the dialectics of sociolinguistic life. *Language & Communication*, 23(3), 193-229.
- Tıǵlı, Ö. (2012). *Subculture formation of precarious working class youth in Turkey: A field research on the case of 'apaches' in Ankara*. (MSc), Middle East Technical University, Ankara.
- Uygun, M. (2016). Tüketicilerin alışveriş merkezi deneyimlerinin üçüncü mekan kuramı çerçevesinde incelenmesi. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(2), 122-143.

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Nisan 2019 • 7(17) • 105-122

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 13 Mart 2019
 Kabul | 01 Nisan 2019

1923-2018 Yılları Arasında Sosyal Hizmet Kurumlarının Uygulamış Oldukları Gençlik Hizmetleri Üzerine Kronolojik Bir Bakış*

*İhsan Yılkan***

*Ömer Miraç Yaman****

Öz

Genç ve gençlik kavramları, tarih boyunca her zaman var olmuştur. Ancak sosyal bir kategori olarak ortaya çıkması modern zamanlara denk gelmektedir. Yapılan bu çalışmanın konusu, gençlik ve gençlik politikalarının temel alınıp bu doğrultuda korunmaya muhtaç gençlere yönelik uygulamaların ve hizmetlerin neler olduğunu değerlendirmesidir. Çalışmanın yöntemi, betimleyici ve tarihidir. Betimleyici çalışma ile ele alınan kurumların ilişki ağlarının ve işleyiş süreçlerinin betimlenmesi hedeflenmiş, tarihi araştırma ile de ele alınan süreçte “geçmişte ne oldu?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu kapsamda Türkiye’de 1923 yılından 2018 yılına kadar gençlik alanında, farklı kurumlar çalışmış olmasına rağmen sosyal hizmet perspektifiyle çalışan temelde üç kurum bulunmaktadır. Bunlardan ilki önceki adıyla Himaye-i Etfal Cemiyeti olan Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumudur. İkincisi, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu ve üçüncüsü; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıdır. Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu’nun kuruluşu; savaş yıllarına ve Cumhuriyet’in ilk kurulduğu yıllara denk gelmesi itibarı ile gençliğe yönelik pek fazla hizmetinin olmadığı görülmektedir. Daha sonra SHÇEK ve ASPB döneminde korunmaya muhtaç gençlere yönelik sunulan hizmetlerin daha sistemli ve daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durumun en büyük nedenini; ÇEK’in bir sivil örgüt kurumu olmasının aksine, SHÇEK ve ASPB’nin ise devlet kurumları olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Genç, Gençlik, Gençlik Politikası, Korunmaya Muhtaç Çocuk ve Sosyal Hizmet.

* Bu çalışma Doç. Dr. Ömer Miraç YAMAN danışmanlığında İhsan YILKAN’ın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Doktora Öğrencisi, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı, İstanbul, ihsanyilkan04@gmail.com
 ORCID: 0000-0001-5520-2003

*** Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa, Sağlık Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, İstanbul, omermirac@gmail.com
 ORCID: 0000-0001-9989-857

Abstract

The emergence of youth in different forms throughout history as a social category occur at the same time as modern times. The aim of this study is to evaluate the practices and services for young people in need of protection of social work institutions on the basis of youth policies. The method of study is descriptive and historical. It is aimed to describe the relation system and working process of the institutions which discussed with descriptive study, the answer to the question "What happened in the past?" is sought in the process which discussed with historical study. In this context, there are basically three institutions working with social work perspective in the field of youth from 1923 to 2018, although different institutions have worked in this field. First of them is the Child Protection Agency of Turkey (TÇEK) which was named as Himaye-i Etfal Cemiyeti (Children's Protection Society of Turkey) before. The second is the Social Services and Child Protection Agency (SHÇEK) and the third is the Ministry of Family and Social Policy (ASPB). It is observed that the establishment of the Child Protection Agency has not much service for youth since it coincided with the war years and the first years of the republic. It is seen that the services established after a while for young people in need of protection during the period of SHÇEK and ASPB are more systematic and more effective. The main reason for this situation is that, unlike the fact that the Child Protection Agency is a non-governmental organization, SHÇEK and ASPB are state institutions.

Keywords: Young, Youth, Youth Policy, Child in Need of Protection and Social Work.

Giriş

Dünyada gençlere yönelik ilgi giderek artmaktadır. Bu konuda Türkiye'de de buna paralel etkiler görülmektedir. Yaşlanan dünya nüfusuna karşı, ülkelerin genç nüfusa sahip olmak istemesi ve bu doğrultuda çalışmalar yürütmesi, gençleri geleceğin şekillendiricileri ve sahipleri olarak görmeleri vb. nedenler bu ilgiyi artırmaktadır. Yani bütün toplumlarda potansiyelini kullanabildiği sürece, genç nüfusa sahip olmak bir avantaj olarak görülmektedir.

İnsanlık tarihinin %99'una denk gelen avcı-derleyicilik, tarım ve erken sanayileşme dönemi toplumların, bizim anladığımız anlamda "genç"e ne gereksinimi vardı ne de onun aylıklığını sistematik olarak besleyecek kadar lükse sahiplerdi. Tabi her zaman olduğu gibi bazı ayrıcalıklı kesimler bulunmaktaydı, yani burada doğuştan ayrıcalıklı zümreler kolej ve lise öğrencileri kastedilmektedir, bunlarda o dönemlerin ergenleri olarak kabul edilmektedirler (Yaman, 2013, s. 45). Bu ayrıcalıklı zümreler dışında geriye kalan sınıfların üyesi olan bireyler fiziksel olgunluğa erişir erişmez üretim ilişkileri içerisinde yer alarak evlendirilmekte ve çalışın bir yetişkine dönüşmekteydiler. Bunun sonucu olarak birey hem toplumsal sisteme entegre edilecek hem de verili olan sistem karşısında güçlü ancak aynı zamanda tecrübesizliğinden kaynaklanabilecek olan 'tehlikeli enerjiden' de uzak tutulacaktır (İnanır, 2005).

Türk Dil Kurumunun genç tanımlamasına bakıldığında; genç, “yaşı ilerlememiş, ihtiyar karşıtı”, “gelişmesini tamamlamamış olan”, “dinç”, “zihin bakımından yeterince gelişmemiş, toy”, “yeni gelişmekte olan, kısa geçmişi olan” anlamlarına gelmektedir. Köknel’e (1981) göre, genç belli bir yaş dilimi aralığında duygu, düşünce, davranış ve tutumlarında bir gelişme gösteren kişidir. Başka bir tanımda ise genç; okuyan ya da tam bir meslek (iş) sahibi olamamış, evlenmemiş, ebeveyni ile beraber yaşayan veya onların desteği ile hayatına devam eden bireyler olarak tanımlanmaktadır (Kulaksızoğlu, 2004, s. 34-35). Bu tanımların yanı sıra gençlik, kültürel, kurumsal, politik nedenlerden dolayı ülkeden ülkeye farklı değerlendirilmektedir (Gündoğan, 1999, s. 65). Bu durum sadece gençliğe ait değildir, yaşın her evresi tarihi süreç ve kültürel farklılıklara bağlı olarak başkalaşabilmektedir (Wyn ve White, 1997). “Bir kişi ne zaman “genç” olarak kabul edilir?” sorusuna Denstad (2014, s. 20) gençlik kavramının, biyolojik olarak belirlenmekten ziyade, toplumsal olarak inşa edildiğini; bunun anlamının zamana, toplumun sosyoekonomik gelişimine ve hatta kime sorduğunuza bağlı olarak değişiklik gösterdiğini belirtmektedir. İnanır (2005), biraz daha farklı bir bakış açısı getirerek gençliği, günümüz için tarihin bir kazanımı ve de insanlığın bir ‘lüks’ü olarak tanımlamaktadır.

Gençlik ve gençlik dönemi yaş kategorisine bakıldığında uluslararası kurum ve kuruluşların farklı sınırlar belirledikleri görülmektedir. Bunlardan Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği kendisine üye olan ülkelere bağımsız olarak 15-24 yaş arasındaki kişileri genç olarak tanımlamaktadır (Youth-Social Policy and Development Division, 2013, s. 1). Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi’nin belirlediği yaş aralığı 15-28 olup fakat bazı durumlarda bu yaş aralığını 13-30 olarak daha geniş kullanmaktadır (European Commission, Youth In Action Programme, 2013).

2012 yılında 6,9 milyar olan dünya nüfusunun 2050 yılında 8,9 milyar yükseleceği tahmin edilmektedir. Bu artışın büyük çoğunluğu geri kalmış ve gelişmekte olan ülkelere meydana gelecektir (GSB, 2013, s. 4). 2016 yılında, 79 milyon 814 bin 871 kişiden oluşan Türkiye nüfusunun %16,3’ünü (12 milyon 989 bin 42 kişi) 15-24 yaş grubundaki gençler oluşturmaktadır (TÜİK, 2016).

Bu kadar fazla genç nüfusa sahip olan Türkiye’de gençlerin yaşamış olduğu çeşitli sorunlar da bulunmaktadır. Türkiye’de özellikle 1950’li yıllardan sonra gençlik sorunlarının kaynağında; sanayileşme, kentleşme süreçleri ile ortaya çıkan çağdaş toplumların sorunlarına paralel sorunlar yer almaktadır (Kafadar, 2003). Yentürk ve Başlevent (2008) Türkiye’deki genç nüfusun önemli sorunlar yaşadıklarını belirtip eğitimsizlik, yoksulluk, sosyal dışlanmanın bunlardan sadece bazıları olduğunu ifade etmektedir. Yaşanan sorunların bireysel donanım ve motivasyon eksikliği ile açıklanamayacak kadar geniş boyutlarının olduğunu ve sadece istihdam olanağı elde etmekle de bu sorunların aşılamayacağını belirtmektedirler. Dünya gençliğinin de benzer sorunlar yaşadığı, nitekim 2007 yılında Dünya Kalkınma Raporu’nun temasını “Kalkınma ve Gelecek Nesil” olarak belirten Dünya Bankası gençlik sorunlarını, işsizlik, yoksulluk, sağlık, aile kurmak, yurttaş olmak olarak belirtmiştir (Yentürk ve Başlevent, 2008). Sorunların var olması çözümlerini

de gerektirmektedir. Bu doğrultuda devletler gençlerin sorunlarını çözmek ve gençlik potansiyelinden el verdiği seviyede yararlanmak için politikalar üretmektedirler. Gençlik politikası, devlet ve sivil toplumun destek vermesi sonucu, gençlere yönelik ve gençlerle birlikte oluşturulan kapsayıcı bir eylemsel uygulamadır. Her ne kadar gençlik politikalarının ulusal otoriteler tarafından düzenlendiği varsayılsa da, küreselleşen dünyanın jeopolitik işbirliği ile gençlik politikaların ulusal sınırları aştığı söylenebilmektedir (Williamson, 2007, s. 57).

Gençlik politika tarihinin 20. Yüzyılın 60'lı yıllarına denk geldiği görülmektedir. 1950'li yıllardan günümüze bu politikalarda değişiklikler yaşanmıştır. 50'li yıllarda gençler için paternalist politikalar üretilirken bunlar daha sonra "gençler bizim geleceğimizdir" anlayışına evrilmiştir. 50'li yıllarda gençlik alanında devletin rolü önemli ölçüde artmıştır. Şimdiler de ise çoğu devlet ulusal politikalarını gençliğin ihtiyaçları, ilgileri ve gereksinimlerine dayalı olarak yapmaktadırlar (Dibou, 2012, s. 19). Türkiye açısından bakıldığında ise Acar (2008), gençlik alanında çalışan herkesin Türkiye'de gençliğe yönelik düzenlemelerin oldukça yüzeysel ve bununla birlikte dağınık olduğunu söylemenin yanlış olmadığı üzerine hemfikir olduğunu söylemektedir. Şentuna (2010) ülkemizdeki gençlik politikalarını değerlendirirken Türkiye'de gençlik politikalarının hazırlık ve pratikte uygulama aşamasında gençliğin kendisi hakkında alınan kararlarda söz sahibi olamaması; planlama, karar alma ve uygulama süreçlerine dâhil olamaması, gençliğin bir üst örgüte sahip olamaması (ulusal gençlik konseyi yoksunluğu) ve bilgi alış verişi sağlayamamaları, hükümet ve diğer bütün kamu kurum ve kuruluşlarının önünde eşit olarak çıkmalarına engel olmaktadır.

Bu çalışmada koruma altındaki gençlere yönelik sosyal hizmet kurumlarının uygulamış oldukları politika ve hizmetlerin bir betimlemesi yapılmıştır. Bu yapılırken sosyal hizmet kurumlarının gençlik uygulamaları çocuk hizmetleri adı altında olduğundan yani gençlik ve çocuk hizmetleri birbirinden ayrı olmadıklarından dolayı gençliğe yönelik politika ve uygulamalar çocuk hizmetleri ile beraber değerlendirilmiştir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalar; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı araştırmalardır. Nitel araştırmalar; alan notları, mülakatlar, görüşmeler, fotoğraflar, kayıtlar ve günlüklerle yapılmaktadır (Denzin ve Lincoln, 2005, s. 3). Nitel araştırmalarda algılar ve olaylar doğal ortamlarında gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ele alınmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 45). Nitel araştırmanın türlerinden olan tarihi araştırma bu araştırmada tercih edilmiştir. Tarihi araştırmalarda, belirlenen dönemin dokümanlarının okunması veya o dönemde yaşayan kişilerle görüşülmesi ile o süreçte neler yaşandığına dair bilgiler elde edilir. O dönemde neler yaşandığı ve bunların neden meydana geldiği araştırmacı tarafından doğru bir şekilde açıklanmaya çalışılır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz

ve Demirel, 2015, s. 19). Bu doğrultuda 1923 yılından 2018 yılına kadar olan süreçte, sosyal hizmet kurumlarının uyguladığı gençlik politikaları kronolojik olarak bakılmıştır. Bu zaman aralığı içerisinde var olan ve ulaşılabilen belgeler, makaleler, mevzuat, raporlar ve uygulamalar incelenmiştir. Bu dönemlerde de kendi içerisinde sınıflandırılarak dönemler arası karşılaştırmalar yapılmış ve gençlerle ilgili yapılan politikalar karşılaştırmalı olarak anlaşılmaya çalışılmıştır.

Çalışma betimleyici tarzdadır. Betimleyici araştırmacının temel unsurları olarak kabul edilen; toplumsal ilişki ağlarının ve işleyiş süreçlerinin betimlenmesi, çalışılan konuya dair verilerin sahadan bulunup çıkarılması gibi özelliklerinden istifade edilmiştir. Tarihi (historical) araştırmalar kapsamında tarihi dokümanların dikkatlice okunarak “geçmişte ne oldu?” sorusuna cevap aranmaktadır. Bu doğrultuda süregelen durum tam ve dikkatli bir şekilde incelenmiştir. Cooper (2010; akt. Creswell, 2016, s. 28)’a göre, literatür taramasının dört temel amacı bulunmaktadır; ilki başkalarının yaptığı çalışmaları bir araya getirmek, ikinci amaç, önceden yapılmış çalışmaları eleştirmek, üçüncü amaç, ilgili literatür arasındaki bağlantıyı kurmak ve dördüncü son amaç ise alandaki temel konuları tartışmaktır. Bu çalışmada Cooper’in ilkeleri göz önünde bulundurulmaya çalışılmıştır.

Veri Toplama ve Verilerin Analizi

Verilerin toplanması ve analizinde, örnekleme belirlenen tarihler dönemlere ayrılmıştır. Bu tarihler; 1923-1935 yılları arası, 1935-1983 tarihleri arası, 1983-2011 yılları arası ve son olarak 2011 yılı ve sonrasını kapsamaktadır. Belirlenen tarihlerin bu dönemlere ayrılmasının nedeni, çocuklara yönelik uygulamalarda esas görevi üstlenen Himaye-i Etfal Cemiyeti’nin dönüşümüdür. Bu dönemlerde Cemiyetin gerek isim gerek yapısal değişimlere uğraması, verilen hizmetlerde de farklılaşmalara yol açtığından dolayı araştırmada bu dönemler esas alınmıştır. 1923-1935 yılları arasında Himaye-i Etfal Cemiyeti’nin yapmış olduğu gençlik alanındaki faaliyetlere; konuyla ilgili kitaplar, makaleler ve resmi gazetede yer alan mevzuat incelenerek ulaşılmıştır. 1935-1983 yılları arasında Çocuk Esirgeme Kurumu ile ilgili veriler; resmi gazetede yer alan mevzuat, kurumla ilgili broşürler, ilgili literatür, kurumun faaliyet raporları, tanıtım kitapçıları incelenerek tespit edilmiştir. 1983-2011 yılları arasındaki bilgilere ulaşmak amacıyla SHÇEK ile ilgili raporlara, yönetmeliklere, ilgili literatüre, SHÇEK’e ait iç yönetmeliklere ulaşılmıştır. Son olarak 2011 ve sonrasında gençlik (çocuk) alanıyla ilgili uygulamaların yoğunlaştığı kurum olan ASPB ile ilgili veriler için bakanlığın strateji planlarına, faaliyet raporlarına ve ilgili mevzuata bakılmıştır.

Bunlarla birlikte, Resmi Gazete olmak üzere, Millî Kütüphane, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, Hacettepe Üniversitesi Kütüphanesi, Ankara Üniversitesi, Ulusal Tez Merkezi, TUBİTAK-ULAKBİM, TO-KAT (Toplu Katalog Tarama), YÖK Tez Tarama Kataloğu, Google Akademik, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Arşivi, Gençlik ve Spor Bakanlığı Arşivi vb. birçok kütüphane ve veri tabanı sitesinden veriler toplanmıştır. Yukarıda adı geçen kurumların uygulamış olduğu politikalar ayrı ayrı incelenmiş ve bu doğrultuda çalışma analiz edilmiştir.

Bulgular

Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu

Himaye-i Etfal Cemiyeti: Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin ne zaman ve nerede kurulduğu ile ilgili çeşitli görüşler mevcuttur. Himaye-i Etfal Cemiyeti ilk defa 1908 yılında Kırklareli de yerel düzeyde kurulduğu (Çavuşoğlu, 2005, s. 4) ve bu mevcudiyetin Balkan Savaşları boyunca sürdürüğü görülmektedir. Daha sonra bu kurum 1917 yılında İstanbul'da da kurulmuş ve çalışmaları birleştirilmiştir. 11 Ağustos 1917 (1333) tarihinde Himaye-i Etfal Cemiyeti, padişah iradesi ile kamu yararına çalışan cemiyet olarak kabul edilmiştir (Albayrak, 1988; Çavuşoğlu, 2005, s. 4). Kurumun simgesi olan üçgenin uçlarını 'sıhhat, ahlak, irfan' kelimeleri oluşturmaktadır ve içerisinde ise bir hilal bulunmaktadır (Okay, 1999, s. 22). Kurtuluş savaşı sırasında anne babası şehit düşen çocukları himaye etmek amacıyla 30 Haziran 1921 tarihinde henüz Cumhuriyet resmen ilan edilmeden önce Himaye-i Etfal Cemiyeti, dernek statüsünde tekrar kurulmuştur (Albayrak, 1988; Atalay, 1988, akt. Çengelci, 1996, s. 6; Çavuşoğlu, 2005, s. 4). Bunun yanı sıra Cemiyetin, çalışmalarına 1 Ekim 1921 tarihinde başladığı bilinmektedir.

Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin faaliyetleri göz önünde tutulduğunda; faaliyetlerin daha çok 0-12 yaş arasındaki çocuklara yönelik olduğunu söylemek mümkündür. 12 yaşından büyük olan çocuklara yönelik hizmetlerin ise manevi boyutta olduğu belirtilmektedir (Çavuşoğlu, 2005, s. 18). Yapılan araştırmalar sonucunda Himaye-i Etfal Cemiyetinin gençlere yönelik herhangi bir çalışmasının olduğu görülmemiştir.

Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin devamı niteliğinde olan Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu, 1935 yılında Mustafa Kemal Atatürk'ün isteği üzerine isim değiştirmiştir (Çavuşoğlu, 2005, s. 18). Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu, Himaye-i Etfal Cemiyeti'nden farklı bir kurum olmayıp cemiyetin temelleri üzerine kurulmuştur.

Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu'nun çalışmaları ve politikası, şehit çocuklarını korumaya yönelik olmuştur. Yani kurumun ilk yıllarında amacının çok kısıtlı (Acar, 2005, s. 18) olduğu söylenebilmektedir. Bu duruma ÇEK 1946 yılında yayınladığı "25. Yıl 1921-1946" adlı kaynakta Fevzi Çakmak'ın durumla ilgili gözlem ve ÇEK'ten isteklerine şöyle yer vermektedir: İstiklal Harbi'nde, savaş alanı olan köylerde kimsesiz çocukların çokluğunu ve yıkılmış olan evlerin duvar diplerinde yaşayan bu yavruların korunmaları gerektiğini vurgulamıştır. ÇEK'in daha sonraki yıllarında durum biraz daha değişmiştir. Nitekim yine Kurumun 25. Yıl eserinde kurum vizyonunda; çocuğu yalnızca anne babasız, kimsesiz olduğu için korumanın sadece kısır bir merhamet işi olduğunu, buna karşın modern çocuk koruma sistemlerinin daha fazla iş yaptığını ve Türkiye'de çocuk davasının vatan ve millet davası olarak tanımlaması gerektiği vurgulanmaktadır.

ÇEK anayasası, işlediği konular ve çalışmalar itibarıyla ilk dönemlerde doğrudan gençlere yönelik çalışmalar yapmamıştır. Bu durumun çeşitli sebepleri vardır. İlki ve en önemlisi yukarıda da değinildiği üzere ülkenin içerisinde bulunduğu durum, savaş sonrası olması, yoksulluk ve açlığın olması, savaşta ebeveyn kaybından dolayı kimsesiz çocuklar sorununun patlak vermesidir. İkincisi ise dünya toplumlarında olduğu gibi gençliğin bir

evrim sürecinden geçmesidir. Şöyle ki modern zamanlara kadar gençlik diye bir olgudan söz etmek pek mümkün değildi. Nitekim İnanır (2005) gençliği günümüzün bir lüksü olarak görmektedir.

ÇEK'in Gençlik Çalışmaları

Talebe Sofraları ve Aşevleri: Aşevleri ve talebe sofralarının amacı, öncelikle yoksul kimsesiz çocukların beslenme ihtiyacını karşılamaktır. Gençlere yönelik ise ÇEK Genel Merkezinin on birinci ve on ikinci senesinde yapılan genel kongrede sunulan raporda, *“Daha büyük bilhassa mektep çağındaki çocukların gıdasını temin üzere açılmış olan 28 aşevinin faaliyetleri takdire şayandır.”* (Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti Umumi Merkezi, 1934, s. 9). 1946 yılı itibarıyla toplamda 112 adet talebe sofrası ve 38 tane aşevinin olduğu görülmüştür (ÇEK Genel Merkezi, 1948).

Çocuk Yuvaları: Köymen (2005, akt. Acar, 2005, s. 29) gençlerin de çocuk yuvalarından yararlandığına dair veriler sunmaktadır. Köknel annesinin ilk çocuk yuvası olan Atatürk Çocuk Yuvasında müdür olarak çalıştığını, kendisinin ilkökula başlayana kadar yurttan kaldığını belirtmektedir. *“Yuvaya yeni doğmuş çocuklardan başlayarak her yaşta çocuk gelirdi. Yuva çocukları lise eğitimini tamamladıktan sonra da yurttan kalır, üniversiteye ya da meslek eğitimine giderdi. Ablalarımız ve ağabeylerimiz boş zamanlarında küçüklerle ilgilenir, dikiş atölyelerinde çalışır, spor yapar, müzik dersleri verirdi.”* Bu ifadelerden anlaşılacağı üzere genç bireylerin kurum bakımından faydalandığı görülmektedir. Ancak bu hizmetlerden kimlerin, kaç gencin, nereye kadar hizmet aldıkları konusunda kesin bir bilgi bulunmamaktadır.

Bakıcı Okulu ve Hemşirelik Koleji: Çocuk bakıcı okulları Çocuk Esirgeme Kurumunun kendi eleman ihtiyacını karşılama istediğinden doğmuştur. Bu fikirle hareket eden ÇEK Atatürk Çocuk Yuvası'nın bahçesinde 1929 senesinde Çocuk Bakıcı Okulu açılmıştır. Konu ile ilgili Birsen Gökçe, *“Çocuk yuvası içinde 1929 tarihinde tesis edilmiş olan Çocuk Bakıcı Mektebi kendisinden beklenen vazifeyi ifaya çalışmaktadır. Fenne uygun çocuk bakımını tamim en esaslı vazifelerimiz arasındadır... İlk zamanlarda talebe kadrosu yirmi idi, şimdi ise ellidir. Ortaokul talebesi tercihen alınmaktadır. 1939 yılı sonuna kadar yetmiş altı talebe mezun olmuştur. Mektep iki senedir.”* demektedir (akt. Acar, 2005, s. 33). Çocuk Bakıcı Okulunun zamanla yetersiz görülmesi nedeniyle okul, Hemşire Koleji haline getirilmiştir.

Hemşire Koleji de Çocuk Bakıcı Okulu çizgisinde hizmetler vermeye devam etmiştir. Ancak eğitim ve öğretim daha kaliteli hale getirilmeye çalışılmıştır. Okul ilk zamanlarda hem ilkököl hem de ortaokula öğrencilerini kapsamış olup daha sonraki dönemde lise koleji olarak işlemiş, gençlere yönelik hizmet sunan bir kurum olmuştur.

Gönüllü Ablalar: 1964 yılında yapılan Gönüllü Ablalar projesi, kurumun kendi bünyesinde bulunan çocuk ve gençlerden ziyade dışarıdaki genç kızlara dönük bir çalışma olmuştur. Yaz aylarında okulların tatil edilmesi ile kurumdaki hemşirelere yardımcı olunması amacıyla genç kızlar yardıma çağırılmıştır. Gönüllü olacak bu ablalar için basın büyük gayret göstermiştir. İlk yılında on beş genç kız katılmıştır. Daha sonra ki yıl ise bu oran beş altıya düşmüştür (Çavuşoğlu, 2005, s. 127).

Kurumun Gençlere Yönelik Yaptığı Diğer Çalışmalar: Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu, yaptığı çalışmalar açısından gençleri odak noktasına almamıştır. Kurumun faaliyetleri ilk zamanlarında tamamen çocuklara yönelik olmasına karşın ilerleyen yıllarda kurum, hizmet politikasını genişletmiştir. Bu doğrultuda birden çok çalışmaya imza atmıştır. Yapılan çalışmaların doğrudan gençleri hedef almaması gençlerin bu hizmetlerden faydalanmadığı anlamına gelmemektedir. Çocuk yurtları, hemşire okulları, talebe sofraları, yarışmalar, sergiler, poliklinikler vb. birçok hizmetten gençlerde faydalanmıştır. Kurumun gençlere yönelik hizmetleri şu ifadelerle özetlenebilmektedir: *“Himaye edilip yetiştirilen çocukların, Kurum Genel Merkezinde ve yuvalarda birer dosyaları vardır. Genel Merkez, çocukları, hayata atılıp iş sahibi oluncaya kadar takip eder; mali yardım, çocuğun durumuna göre, 18 yaşına kadar kesilmeyebilir.”* (ÇEK, tarihsiz, s. 29-30).

Bir diğer mevzu genç kızlara yönelik kurumun sunmuş olduğu hizmetlerdir. ÇEK'in yayınlarında bu durum şöyle açıklanmaktadır: *“Kurum, kız çocukları evleninceye kadar yuvadan ayırmamakta, onları çocuk bakıcı okullarında veya hemşire okullarında yetiştirmekte, evlendiklerinde her türlü yardımı yapmaktadır.”* (ÇEK, tarihsiz, s. 30).

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu

Türkiye’de sosyal hizmet alanında ve özellikle sosyal hizmetin çıkış noktası olan çocuk alanında, cumhuriyet tarihinden itibaren çeşitli kurum ve kuruluşlar görev yapmıştır. Cumhuriyetin ilk yıllarında darüleytamların kaldırılmasının ardından devlet, çocukların korunması ve bakımı noktasında geri çekilmiştir. Bu görev de bir nevi devlet kurumu gibi işleyen ve özellikle ilk yıllarında, başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere bürokrasiden birçok kişinin ilgilendiği bir kurum olan Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu (Himaye-i Etfal Cemiyeti) etkin rol almıştır. Daha sonraki dönemlerde çocuk alanında ortaya çıkan sorunların artması bu sorunların ÇEK nezdinde çözülemeyişinden dolayı devlet tekrar bu alana dâhil olma zorunluluğu hissetmiştir. Bu doğrultuda ilk olarak 1949 yılında ilk Çocuk Koruma Kanunu çıkarılmıştır. Daha sonra ki dönemlerde bu kanun tekrar revize edilmiştir. Ancak bu dönemden sonra da devlet ve sivil kurumların işbirliğiyle hizmetler yürütülmüştür. En son 1983 yılında 2828 sayılı Kanun ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) açılarak bu çok başlılığa son verilmiş ve alana dair tüm yetkiler SHÇEK’e verilmiştir.

SHÇEK’in amacı, sosyal hizmetlerin tek elde toplanması (Yolcuoğlu, 2009), sosyal ve ekonomik yoksunluk yaşayan aile ve bireylere yardım etmek (Çengelci, 1998, s. 1) ve kurum bakımına aldıkları çocukların kendine yetebilecek yaşa kadar yetiştirmek (İnan, 1996) olarak açıklanmaktadır.

SHÇEK’in Gençlere Yönelik Yapılan Çalışmalar

Kurum Bakımı: Kurum bakımı, farklı nedenlerden kaynaklı bir aile ortamında bulunmayan çocuk ve gençlerin herhangi bir kan bağı olmayan benzer durumdaki çocuk ve gençlerle topluca ve gruplar halinde barındırılması durumuna karşılık gelmektedir. Kurum bakımı, biyolojik ebeveynlerin yerini alan yetişkinler tarafından çocukların bakılması, korunması, yetiştirilmesi şeklinde yapılan bakım yöntemidir (Cılga, 1984; Ferguson, 1975, s. 212 akt. Demirbilek, 2000; Akyüz, 1991; Şenocak 2005, s. 110).

Sevgi Evleri: Şenol ve Dinç (2016), sevgi evlerini yetiştirme yurtları ile kıyaslayıp yurtlara göre, çocukların kendi odasına sahip ve ev ortamına daha yakın yaşama imkânı verdiğini belirtmektedirler. Sevgi Evleri, çocukların toplu yaşamın beraberinde getirdiği riskleri ortadan kaldırmak, ev ortamı ve aile sıcaklığının oluşturulmaya çalışıldığı kuruluşlardır. Bu evlerde ortalama (0-12 ve 13-18 yaş grupları olarak iki ayrı yaş kategorisinde) 10-12 çocuk kalmaktadır. Bu evler müstakil (genellikle iki katlı), bahçeli ve bağımsız binalardır (Saçan, 2010, s. 71; SHÇEK Genel Müdürlüğü, 2011, s. 41). Saçan (2010, s. 71)'a göre, 2009 yılında 13-18 yaş grubuna ait 5 sevgi evi bulunmakta ve bu evlerde mevcut 209 çocuk kalmaktadır.

Çocuk Evleri: Çocuk Evleri, çocuklara yönelik hizmetler arasında Türkiye'de kurum bakımı modelleri içinde en güncel olanı ve aynı zamanda en sağlıklı olanı kabul edilmektedir. Çocuk Evleri, 5395 sayılı Kanun ile korunmaya muhtaç olduğu belirlenen çocuklara yönelik, *"her ilin sosyal, kültürel açıdan çocuk yetiştirmeye uygun bölgelerinde tercihen il merkezlerinde okul ve hastanelere yakın apartman dairesi veya müstakil dairelerde 5 ila 8 çocuğun kaldığı evlerdir."* 5 Ekim 2008 tarihinde çıkarılan Çocuk Evlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında çıkarılan yönetmelik aslında en temel anlamıyla Çocuk Evleri hizmet amacını açıklamaktadır. Bu doğrultuda 2007 yılı itibarı ile 13-18 yaş arası gençlere hizmet sunacak 15 ev açılmıştır. Bu sayı 2008 yılında 22'ye yükselmiştir (SHÇEK Genel Müdürlüğü, 2009, s. 76).

Yetiştirme Yurtları: Sosyal hizmet bağlamında gençlik alanında yapılan en kurumsal çalışma yetiştirme yurtlarının açılmasıdır. 1949 yılında ilk KMÇHK'nin çıkarılması üzerine Ankara ve Bilecik olmak üzere ilk yetiştirme yurtları açılmıştır (Tulay, 1959). Demirbilek (2000), yetiştirme yurtlarını, *"13-18 yaş arasındaki korunmaya muhtaç gençlere bakmak, korumak, eğitimlerini tamamlamak, meslek sahibi ve topluma faydalı bireyler olarak yetiştirilmelerini sağlamakla yükümlü yatılı sosyal hizmet kuruluşlarıdır."* olarak tanımlamaktadır. SHÇEK'in 2008 yılına ait faaliyet raporuna bakıldığında Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığı altında 112 adet yetiştirme yurdunun olduğu görülmektedir. Bu kuruluşlarda 3.739 tane kız, 6.402 erkek olmak üzere toplam 10.141 çocuk kalmaktadır.

Çocuk ve Gençlik Merkezleri: SHÇEK'in gençlere yönelik bir hizmeti de 1997 yılında 572 sayılı KHK ile SHÇEK Kanuna eklenen Çocuk ve Gençlik Merkezleri (ÇOGEM)'dir. ÇOGEM, SHÇEK Kanunu ile belirlenmiş korunmaya muhtaç çocuklar tanımı içinde çocuk ve gençlerin; bireysel, ailevi, sosyal ve ekonomik özellikleri göz önünde bulundurularak, sosyal bakım, kuruluş bakımı vb. programlardan yararlandırılması için ön incelemelerinin yapıldığı geçici barınma ve rehabilitasyon olanaklarının sunulduğu gündüzlü veya yatılı sosyal hizmet kuruluşlarıdır (Çengelci, 1998, s. 81-82).

Koruma Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi: 2007 yılında 2828 sayılı Kanunla eklenen Koruma Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi, suça sürüklenmiş veya ceza infaz kurumunda sonra haklarında korunma kararı çıkarılan çocuklar tespit edildikten sonra bu çocukların temel ihtiyaçlarını karşılamak, fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını belirlemek (Koruma Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği, 2009) ve davranış bozukluklarını rehabilite edebilmek amacıyla iyileştirme süreci bitene kadar geçici süre

bakımın sağlandığı kuruluşlardır. Bu süre içerisinde çocuk ile ailesi, yakın çevresi ve toplumla ilişkilerinin düzeltilmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. 7-18 yaş grubuna hizmet veren bu kuruluşlar ayrı ayrı yapılandırılmışlardır.

Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezi: Duygusal, cinsel ve(ya) bedensel istismara uğramış çocuklara yönelik onların olumsuz yaşam deneyimlerini ve yaşadıkları travmaların sonuçları ile başa çıkmak için kurulmuş rehabilitasyon merkezleridir. Bu süreç içerisinde çocuğun ailesi, yakın çevresi ve toplumla kaynaştırılması, ilişkilerinin düzeltilmesi amaçlanmaktadır. Bu kuruluşlar kız ve erkek çocuklarına ayrı ayrı yapılandırılmış olarak hizmet vermektedirler.

Gençlik Evleri: Gençlik Evleri uygulaması, gençlerin 18 yaşını doldurmaları ile birlikte, koruma kararının kalkması üzerine yeni yaşamın eşiğinde onlara bir süre daha destek olmak amacıyla planlanmış bir hizmet modelidir. Bu gençlerin meslek elemanları tarafından en kısa sürede topluma adaptasyonları sağlanmaya çalışılmaktadır. Kendi kendine yetebilme ve toplumla kaynaşmayı amaçlayan bu hizmet modelinde gençlik evleri gencin yetiştirme yurdundan kendi evine geçiş sürecinde bir ara uyum kuruluşu olma özelliği göstermektedir (SHÇEK 2009 Faaliyet Raporu, 2010, s. 71). Çengelci (1998, s. 78-79) 1998 kurum verilerinin sayılarını verirken 5 tane gençlik evinin olduğunu belirtmektedir. 2009 yılına gelindiğinde Türkiye’de Ankara ve İstanbul olmak üzere iki tane bulunmaktadır.

Kurum Bakımından Ayrılan Gençlerin Yasal Durumu: Kurum bakımı çocuk reşit oluncaya kadar sürmektedir. 2828 sayılı Kanununun 24. maddesine göre, korunma kararının alınmasını gerektiren şartların ortadan kalkması üzerine kurum yetkililerinin teklifiyle mahkemelerce çocuk reşit olmadan da korunma kararı kaldırılabilir gibi yetkililerin önerisi üzerine ve çocuğun rızası alındıktan sonra (Şenocak, 2005, s. 91-92) 18 yaşından sonra da korunma kararı devam ettirilebilmektedir. Korunma kararının devam etmesi için bazı şartların olması gerekmektedir.

18 yaşını tamamlamış olan korunmaya muhtaç çocuklardan;

- Ortaöğrenim okuyan gençler 20 yaşına kadar
- Yükseköğretim okuyan gençlerin koruma kararı 25 yaşına kadar devam ettirilebilir.

Öğrenim görmeyen 18 yaşını dolduran gençlerin bir iş veya meslek sahibi edilmesi, kendi kendilerine yetebilmeleri amacıyla korunma kararı 20 yaşına kadar devam ettirilebilmektedir. Bunun yanında, korunma kararı kalkmış fakat tek başına hayatını sürdüremeyecek olan genç kızların ve engelli gençlerin de kurum bakımları devam etmektedir.

3413 Sayılı Kanun: Korunmaya muhtaç çocuklara yönelik kurum bakımından sonra çocukların yaşamlarını desteklemek için yapılan en önemli düzenleme 3413 sayılı kanunun çıkarılmasıdır (Cılga, 1994, s. 74). Bu kanun ile her yılın başında, hangi kamu statüsü olursa olsun (Çengelci, 1998, s. 55), kamu kurum ve kuruluşları mevcut kadroların binde biri oranında bir bölümünü ayırarak bakım kurumlarındaki gençlerin işe alınmaları görevi yüklenmiştir. SHÇEK 2009 Faaliyet Raporuna göre, 1988 yılından 2009 yılına kadar 31.859 genç 3413 Kanun gereği işe yerleştirilmiştir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı¹

2011 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın (ASPB) kurulması ile SHÇEK'in tüm yetkileri Bakanlığa devredilmiş ve SHÇEK kapatılmıştır. ASPB'nin açılması üzerine SHÇEK'in bazı hizmetleri aynen sürdürülmüş fakat bazı hizmet ve uygulamalarında değişikliğe gidilmiştir. Buna örnek olarak çocuk ve gençlik hizmetleri verilebilmektedir. Zira SHÇEK döneminde çocuk ve gençlik hizmetleri birbirinden ayrılmaktadır. Ancak ASPB bu hizmet alanlarını birleştirerek Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü adı altında toplamıştır.

ASPB'nin Gençlere Yönelik Çalışmaları

Gençlere Yönelik Sosyal ve Ekonomik Destek (SED): Sosyal ve ekonomik destek yardımı, yoksul olan ailelerin çocuklarının kendi yanlarında kalması amacıyla Bakanlık tarafından aileye verilmektedir. ASPB'nin öncelikli hedefi korunmaya muhtaç çocuklara hizmet sunmaktır. Bu doğrultuda çocuğun korunmasını gerektirecek nedenin ekonomik sorun olduğu takdirde aileye yardım yapılarak çocuğun kurum bakımından ziyade ailenin yanında bakılması öncelenmektedir.

Kurum Bakımı: Gençlere yönelik kurum bakımı veren kuruluşlar; çocuk evleri, sevgi evleri, çocuk yuvaları ve yetiştirme yuvalarıdır. Çocuk ve gençlere yönelik kuruluş bakımından önce, her çocuğun toplumun temel çekirdeği olan aile yanında yetiştirilmesine öncelik verilmektedir. Aile yanında bakılacak imkânı olmayan çocukların aile sıcaklığını yaşayabilecekleri çocuk evleri ve sevgi evlerinde kalmaları yaygınlaştırılmaktadır (ASPB 2011 Faaliyet Raporu, s. 79).

Çocuk Evleri: 2011 yılında 13-18 yaş grubuna hizmet veren Çocuk Evlerinden 119 tane mevcuttur. Bu evlerde toplam 725 gence bakım sunulmaktadır. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Raporuna göre, 2018 yılı sonu itibarıyla 0-18 yaş gurubuna hizmet veren 1.192 çocuk evinde toplam 6.199 çocuğa hizmet verilmektedir.

Çocuk Evleri Sitesi (Sevgi Evleri): 2011 yılı itibarı ile ASPB'ye bağlı olarak gençlere yönelik hizmet veren kuruluşlardan, 13-18 yaş grubuna hizmet veren 25 tane sevgi evi bulunmaktadır. Bu evlerde 931 tane gence hizmet verilmektedir. 2018 yılına geldiğinde 111 çocuk evleri sitesinde 0-18 yaş arası toplam 6.383 çocuğa kuruluş hizmeti verilmektedir (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2018). Çalık (2012), sevgi evlerinin çocuk evlerine oranla daha izole bir yaşam sunduğunu belirtmektedir.

Yetiştirme Yurtları: 2011 yılında kız ve erkek yetiştirme yurtları olarak ayrı ayrı toplam 89 yetiştirme yurdu bulunmaktadır. Bu yurtlarda toplam 4342 gence hizmet verilmektedir (ASPB 2011 Faaliyet Raporu, s. 80). ASPB 2016 yılı faaliyet raporuna bakıldığında ise, bu sayıların büyük oranda azaldığı ve 8 yetiştirme yurdunun olduğu bu yurtlarda toplam 396 çocuğa bakıldığı görülmekte, 2018 yılına geldiğinde ise Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının verilerine bakıldığında yetiştirme yurdunda kalan çocuk ve gencin olmadığı

¹ 2018 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak isim değiştirmiştir.

görülmektedir (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2018). Yetiştirme yurtlarının böyle bir azalma göstermesi “hizmet dönüşümü” kapsamında değerlendirilmektedir. Nitekim hizmet dönüşümü ile yetiştirme yurtlarının tamamen kapatılması hedeflenmektedir. Kışla tipi kuruluşlar olan yetiştirme yurtlarının kapatılıp yerine aile ortamına yakın çocuk evleri sitesi veya çocuk evleri yapılmaktadır.

Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi (ÇEKOM): İl müdürlüğü bünyesinde çocuk evlerine ait hizmetler ile mali harcamaları takip etmek, genel işleyişi düzenlemek, denetlemek ve çocuk evleri arasındaki koordinasyonu sağlamak için oluşturulmuştur. 2016 itibari ile Türkiye’de toplam 75 ilde 77 ÇEKOM hizmet sunmaktadır (ASPB 2016² Yılı Faaliyet Raporu, s. 85).

Çocuk Koruma, İlk Müdahale ve Değerlendirme Birimi (ÇOKİM): Korunmaya muhtaç çocukların veya suça sürüklenen çocuklar hakkında mahkeme kararı alınıncaya kadar ve(ya) en uygun hizmet modeli belirleninceye kadar çocuğa temel bakım ve barınma sağlayan birimlerdir. 2013 yılı faaliyet raporuna göre, hizmet dönüşümü kapsamında hizmeti sonlandırılan 30 kuruluş yerine ÇOKİM açılmıştır. 2016 yılı itibari ile Türkiye’de 41 ilde toplam 49 ÇOKİM bulunmaktadır.

Hizmet Dönüşümü: Hizmet dönüşümü politikasının amacı, birkaç basamakta sıralanabilmektedir. İlk önce çocukların kurum bakımına alınmadan aile yanında desteklenerek, aile odaklı hizmet modelinin uygulanmasıdır. Kurum bakımı altında bulunan çocuklarda ise öncelikle aile yanına döndürülmesi, evlat edinme ve koruyucu aile yararlandırılması olmaktadır. Aile bakımı modelinden yararlanamayan aynı zamanda toplu bakım modeli altında (çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları) bulunan çocukların çocuk evlerine veya çocuk evleri sitesine (sevgi evleri) yerleştirilmeleri öncelenmiştir. Bunun yanında suça sürüklenen veya suç mağduru çocukların ihtisas kuruluşlarına naklinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Hizmet dönüşümü kapsamında toplu bakım modelinden vazgeçilerek, yetiştirme yurtları ve çocuk yuvaları hizmetleri sonlandırılmaya başlanmış ve 2017 yılı itibari ile bu süreç tamamlanmıştır (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2017).

Çocuk Destek Merkezleri: Çocuk ve Gençlik Merkezleri, Koruma Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri ve Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri olarak da adlandırılan Çocuk Destek Merkezlerinin 2015 yılında yayınlanan Yönetmeliği’ne göre; kuruluşun amacı suça sürüklenmiş, suç mağduru veya sokakta sosyal tehlikelere karşı karşıya kalması nedeniyle haklarında koruma kararı veya bakım tedbiri verilen çocuklardan psikososyal desteğe ihtiyaç duyan çocuklara, bu ihtiyacı giderilinceye kadar geçici olarak hizmet verilmesi olarak belirtilmiştir. 2018 yılı itibari ile Türkiye’de toplam 63 çocuk destek merkezinde toplam 1.632 çocuğa hizmet verilmiştir (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2018). Çocuk Destek Merkezlerinde yaşları 11’den büyük olan çocuklara yönelik hizmetler verilmektedir. Çocuk Destek Merkezleri kendi içerisinde suça sürüklenen çocuklar, suç mağduru çocuklar, sokakta yaşayan çocuklar, refakatsiz sığınmacı çocuklar, gebe çocuklar ve

2 Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2017 ve 2018 yıllarına ait derleyici (daha önceki yıllarda olduğu gibi) faaliyet raporları sunulmadığından ötürü bazı kısımlarla ilgili veriler için en güncel rapor olarak 2016 yılının verileri kullanılmıştır.

çocuk anneler, madde bağımlısı çocuklara yönelik destek merkezleri olarak ayrılmıştır. Bakanlığın gençlere yönelik yaptığı en temel hizmetlerin başında gelmektedir.

Anka Çocuk Destek Programı: 2014 yılı Aralık ayında uygulanmaya başlanan Anka Çocuk Destek Programı, çocukların bireysel farklılıklarını ve ihtiyaçlarını göz önüne alarak çocuklarda olumlu tutum ve davranış değişikliği oluşturmayı, olumsuz yaşam deneyimlerinden kaynaklanan sorunları sağıltmayı amaçlamaktadır. Bu program Çocuk Destek Merkezlerinde uygulanacak Psikososyal Destek ve Müdahale Programı geliştirilmesi amacıyla bakanlık yetkilileri, saha çalışanları ve akademisyenlerden oluşan bir çalışma grubu tarafından Çocuk Destek Merkezlerinde kalan çocuk ve ailelerine yönelik geliştirilmiştir.

Gençlere Yönelik Eğitim Politikaları: Çocukların örgün eğitim içinde kalmalarına ve başarılarının artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Özel okullara gitmeleri için okullarla protokoller düzenlenmektedir. Çocukların başarılarının artırılması amacıyla kamu kurum ve kuruluşları ile de protokoller düzenlenmekte, sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapılarak yükseköğretime geçen öğrencilere burs bağlamak için çalışmalar yürütülmektedir. Aynı zamanda yükseköğretime geçen öğrencilerin Kredi ve Yurtlar Kurumu yurtlarında kalmaları, burs, kredi ve harç ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olmak, il müdürlüklerin bilgisi doğrultusunda çocuğun ilgi ve yeteneğinin olduğu alanda eğitime yönlendirilmesi, gençlere iş ve meslek seçimi noktasında rehberlik edilmesi, okula devam ve başarılarının takip edilmesi vb. hizmetler Bakanlığın başlıca görevleri arasında yer almaktadır (ASPB 2015 Yılı Faaliyet Raporu, s. 186-187). 2015-2016 eğitim öğretim yılında YGS-LYS (Yüksek Öğrenime Geçiş Sınavı-Lisans Yerleştirme Sınavı) sınavlarına toplamda 456 genç girmiştir. Bunların 336'sı bir yükseköğrenim durumuna geçiş yapmıştır. 119 tanesi 4 yıllık fakültelere, 217 tanesi ise 2 yıllık meslek yüksekokullarına yerleşmeye hak kazanmıştır (ASPB 2016 Yılı Faaliyet Raporu, s. 82).

İşe Yerleştirme Politikası: Kurum bakımı altında olan korunmaya muhtaç gençlerin işe yerleştirilmesi 2828 sayılı Kanun'un ek 1. maddesine göre yapılmaktadır. 6518 sayılı Kanunun 20. (ek madde 1) maddesine göre, işe yerleştirme hakkından yararlanacak gençlerin kamu kurum ve kuruluşlarına yerleştirilmesinde merkezi sınav sonucu veya kura çekilişi sonucu atanması hükmü getirilmiştir. Lise ve üstü öğrenim durumundakilerin KPSS sonucuna göre memur ünvanlı kadrolara, ilköğretim ve ilkokul mezunları ise kura yöntemi ile hizmetli kadrolarına atanması hükmü getirilmiştir. 2828 Korunmaya Muhtaç Çocukların İşe Yerleştirilmesine İlişkin Tüzükte, bu hizmetten faydalanmak için reşit oluncaya kadar sosyal hizmet kuruluşlarında kalmak, bir koruyucu aile yanında kalmak veya aynı ve nakdi yardım yapılarak ailesinin yanına gönderilen korunmaya muhtaç çocuk olmak zorunluluğu vardır. Yapılan düzenleme ile kamu kurum ve kuruluşlarının açılan kadrolarının binde birini ve bin kişiden az istihdam yapan kamu kurumlarının da en az bir kontenjan açma zorunluluğu getirilmiştir. Bu hizmetlerden yararlanmak için 18 yaşını bitirdikten sonra veya bakım ve koruma tedbirinin kalkmasıyla çocuğun iki yıl içerisinde ASPB'ye başvurması gerekmektedir. İşe alımda öncelik sırası lisans, ön lisans ve ortaöğretim mezunlarıdır. Bu madde kapsamında kurum bakımı almış gençler bu haktan sadece bir

kere yararlanabilmektedir. Bu doğrultuda 2014 yılı içerisinde 3168 kontenjan açılmıştır (ASPB 2014 Yılı Faaliyet Raporu, s. 152-153). 2018 yılı itibari ile bu sayı 3274 olmuştur (Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 2018).

İş hayatına uyum semineri: Kurum bakımına alınan ve 6518 sayılı kanun gereği işe yerleştirilen gençlere yönelik işe hazırlamak için eğitici seminer verilmektedir. Buradan amaç gençlerin, görev yerlerini, işe uyumu için yeterli donanımı sağlamak, memuriyette sahip olunan hak ve ödevler, görev ve sorumluluklar, işe başlayacağı kurumun idari yapısı ve kurumun protokol düzeni vb. konular hakkında Bakanlık tarafından gençlere İş Hayatına Uyum Semineri vermektir (ASPB 2015 Yılı Faaliyet Raporu, s. 189). İl müdürlüklerinde orada işe başlayacak olan gençlere yönelik bir günlük uygulanan bir programdır. 2014 yılında bu seminerden 1446 kişi, 2015 yılında 1629 kişi ve 2016 yılında ise 1091 kişi bu seminerden faydalanmıştır.

Kurum Bakımı Sonrası SED Yardımı: Kurum bakımında yetişip daha sonra kurumdan ayrılmak zorunda olan gençlere yönelik işe yerleştirme sürecinde bütün gençler işe yerleştirememektedir. Kurumdan ayrıldıktan sonra hayatını idame ettiremeyen gençlerin il müdürlüklerine müracaatı üzerine Sosyal Ekonomik Destek Yönetmeliğinin 6 (c) maddesi gereğince kendilerine destek sağlanmaktadır. Aynı madde de çocukların en fazla 18 yaşına kadar SED yardımından faydalanacaklarını ancak desteklenmedikleri takdirde eğitimine devam edemeyecek olanlardan ortaöğretime devam edenler için 20 yaşına kadar bu hizmetin verilebileceği belirtilmektedir. Ekonomik destek alırken 18 yaşını dolduran gençlere meslek kurslarına devam etmeleri için bir defalığına ve en fazla bir yıllığına ekonomik yardım yapılmaktadır.

Kurum Bakımı Sonrası Rehberlik Çalışmaları: 2016/1 sayılı çıkarılan Sosyal Hizmetler Kanunu Kapsamında Tanınan İstihdam Hakkının Kullanımı ve Bakım Sonrası Rehberlik Hizmetleri Genelgesi'nde, kurum bakımı sonrası reşit olan veya akademik yaşamlarını tamamlayan gençlerin izlenmesi ve ihtiyaç duydukları rehberlik çalışmalarını yapmak maksadıyla gencin isteği doğrultusunda 1 yıl içerisinde 3'er aylık süre ile izleme ve rehberlik çalışmaları için il müdürlükleri bünyesinde bakım sonrası rehberlik izleme ve değerlendirme komisyonu oluşturulmuştur.

Kurum Bakımındaki Gençleri Hayata Hazırlama Eğitimi: Kurum bakımı altında olan 16 yaşından büyük gençlere "Hayata Hazırlama ve Rehberlik" konusunda İŞ-KUR ve ASPB'nin işbirliği ile eğitim verilmektedir. Buradan amaç, karşılıklı görüş alış verişinde bulunarak, uygulamada karşılaşılan zorluklarla ilgili deneyimlerin paylaşılması sonucu bu zorluk ve sorunlara çözüm önerilerinin getirilmesi, beklentilerin karşılanması ve tecrübelerin paylaşılmasıdır (ASPB 2016 Yılı Faaliyet Raporu, s. 82).

Nar Taneleri: Güçlü Kadınlar Mutlu Yarınlar Projesi: Nar Taneleri Projesi; kız yetiştirme yurtlarında kalan 18-24 yaş arasında genç kızların eğitim, kariyer ve iş sorunlarına dikkat çekip toplumdaki önyargıları değiştirmek amacıyla oluşturulmuştur. 2009 yılında yetiştirme yurtlarında kalan genç kızlara yönelik bir proje iken 2014'ten sonra bakanlıkça süresi uzatılmış ve kız-erkek tüm gençlere yönelik uygulanmıştır (ASPB 2015 Yılı Faaliyet Raporu, s. 214-215).

Ben² (Ben Kare) projesi: Proje, bakım altında bulunan gençlere fotoğrafçılığı tanıtmaya amaçlı taşımaktadır. Proje 7 bölgeden 70 amatör genç fotoğrafçıyı bir araya getirmiştir. Toplumsal hayata katılım noktasında genç fotoğrafçıları bir araya getiren proje, doğa fotoğrafçılığının öğrenilmesi, toplumda koruma altındaki gençlere yönelik algının iyileştirilmesi, gençlerin sosyal ve kişisel olarak geliştirilmesi vb. amaçlanmıştır (ASPB 2015 Yılı Faaliyet Raporu, s. 216).

Gençlik Kampları: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında 2013 yılında imzalanan işbirliği protokolüne göre her yıl ve farklı illerde olmak üzere gençlere yönelik kamplar düzenlenmektedir. Her yıl ASPB, Gençlik ve Spor Bakanlığı'ndan kurumlarda kalan gençler için kontenjan ayırmaktadır. ASPB 2016 yılı faaliyet raporuna göre bu kapsamda 1200 kontenjan ayrılmıştır.

Diğer çalışmalar: Kurum bakımında olan kız çocuklarına yönelik pozitif ayrımcılık gerektiren bir uygulama ile korunma kararı devam eden kızlardan evlenenlere çeyiz yardımı yapılmaktadır. Bunun dışında 18 yaşından veya kurum kararı kalktıktan sonra yaşamlarını idame ettiremeyecek olan kız çocuklarının kurum bakımında kalmasında bir sakınca görülmemektedir.

ASPB'nin çocuk ve gençlere yönelik birçok proje ve çalışması bulunmaktadır. 2015 yılında STK işbirliği ile yaptığı "Kızlar Atakta" adlı projeye 12-18 yaş arasında 25 engelli ve 75 engelli olmayan 100 genç katılmıştır (ASPB 2015 Yılı Faaliyet Raporu, s. 190). Aynı yıl içerisinde 14-25 yaş arasındaki gençler için ASPB ve Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği (FODER) işbirliği ile gençlere bilinçli harcama becerisi kazandırma ve mevcut kaynakları etkin kullanma etijimi verilmiştir. Bu tür çalışmaların yanı sıra Bakanlığın çocuk ve gençlere yönelik, satranç turnuvaları, voleybol şampiyonası, yüzme şampiyonası, Türkiye badminton şampiyonası, halk oyunları şenliği, yıldız erkekler sert güreş şampiyonası, masa tenisi şampiyonası vb. uygulamaları da bulunmaktadır.

Tartışma

Gençliğe yönelik farklı yaklaşımların olduğu bilinen bir gerçektir. Evrensel bir gençlik tanımının bulunmadığı, kültürel, tarihsel, sosyal, biyolojik vb. etmenlere bağlı olarak bu tanımın değiştiği görülmektedir. Gençliği, karakteristik ve genetik algılamak yerine bizzat gençliğin kendisi üzerine yoğunlaşılmalıdır. Toplumlar gençliğe sadece 'geleceğin kurtarıcıları' gözüyle bakılmaması gerektiği gençlik çalışanları tarafından bir konsensuse bağlanmıştır. Ancak Türkiye'de gençliğe, 19. yüzyıldan beri 'vatanın kurtarıcıları' misyonu yüklenmeye çalışılmaktadır. Bu durum bir 'gençlik efsanesi' (Bayhan, 2015) ve(ya) 'gençlik miti' (Acar, 2008, s. 288) durumuna evrilmiştir. Paternalist devlet anlayışı ile gençlerin yetiştirilmesi gerektiği kabul görmüştür. Özellikle kurum bakımına muhtaç olan gençler bu durumdan daha fazla etkilenmiştir. Fakat gençliğe dair bir hizmet veya politika uygulanması düşünülüyorsa, bunun gençliğin istek, ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda olması gerektiği gerçeğini ortaya çıkarmaktadır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında ülkenin savaşlardan yeni çıkmış ve yeni bir devletin kurulmuş olması sebebiyle birçok alanda eksikliklerin olduğu görülmektedir. Bu alanlardan biri ocuk ve gençlere yönelik yapılan hizmetlerdir. şöyle ki bu dönemde ocuk ve gençlere ilişkin yapılan hizmetlerin devlet elinden ziyade sivil kuruluşlar tarafından yapıldığı görülmektedir. Bu alanda en bilinen kurum ise daha sonra ismi Türkiye ocuk Esirgeme Kurumu olarak değişecek olan Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti'dir. Cemiyetin ne zaman kurulduğuna dair farklı görüşler mevcut olsa da; 1921 yılında İstanbul'da kurulmuştur (avuşoğlu, 2005, s. 4). Bununla beraber Karatay (2007, s. 179) 20'li 30'lu yıllarda ocuk ve gençlik alanında çalışmalar yapan belirgin bir adresin olmadığını ifade etmektedir. Bu dönemde birçok kamu kurumuna sorumluluğun verildiği ancak görevlerin dağınık olduğu görülmektedir. Gençlik politikaları itibari ile değerlendirildiğinde Cemiyetin özellikle ilk yıllarda hizmetinin olmadığı görülmektedir. Zira Cemiyetin ilk yıllarına ait mevzuatta, on üç yaşına kadar çocuklara hizmet verildiği bildirilmektedir (Acar, 2005, s. 22). Buna karşın avuşoğlu (2005, s. 18) gençliğe dair hizmetlerin manevi olarak srdrldğun ifade etmektedir. Ancak bununla ilgili de somut verilere pek rastlanmamıştır. Cemiyetin ocuk hizmetlerini sadece on üç yaş ile sınırlaması gençliğin sosyal hizmet kapsamı dışında tutulduğunu göstermekle birlikte bu durumun çeşitli sebepleri olabilmektedir. En önemli sebep; ülkenin bir savaş döneminden yeni çıkmış olması, savaşta ebeveyn kaybından ötürü kimsesiz ocuk sorunun patlak vermesidir. Bununla birlikte sosyal bir kategori olarak gençliğin henüz dünyada yer edinmediği de sebepler arasında sayılabilmektedir. Zira geleneksel toplumlarda on üç yaşlarından sonra kişiler genellikle evlendirilmekte ve yetişkinliğe geçilmiş olunmaktadır (Yaman, 2013, s. 46).

Mustafa Kemal Atatürk'ün yanı sıra birçok bürokratin da desteklediği Himaye-i Etfal Cemiyeti'nin adı 1935 yılında değiştirilerek Türkiye ocuk Esirgeme Kurumu yapılmıştır. Türkiye ocuk Esirgeme Kurumu'nun gençlere yönelik yaptığı çalışmaları arasında talebe sofraları ve aşevleri, kurum bakımı, bakıcı okulu, hemşire koleji, gönüllü ablalar vb. Çalışmaların gençleri hedef aldığı görülmektedir. EK'in tarihsiz olarak yayınlanan bir nüshasında Kurumun görevinin, çocukları bir iş sahibi edinceye kadar bakması ile mükellef olduğunu belirtmektedir. Buradan gençliğe yönelik EK'in istihdam politikası da yürüttüğü görülmektedir fakat bu durumda ilgili fazla detaya rastlanılmamıştır. Kurumun, genç kızlara yönelik daha fazla imkan sağladığı görülmekte, kızlar evleninceye kadar yuvada kalmakta, onlara ocuk bakıcı okullarında ve hemşire kolejinde eğitim verilmektedir. Evlendikten sonra da evlilik yardımı yapılmaktadır. Bu açıklamalar doğrultusunda EK'in gençlere yönelik bazı hizmetlerinin olduğu ancak buna karşın çok fazla muğlaklığın olduğu da bir gerçektir. Zira tam olarak gençlerin ne zamana kadar kurum bakımından yararlanacağı, evlenecek kızlara ne kadar yardım yapıldığı, bakıcı okullarından ve hemşire kolejinden mezun olanların ne kadar maaşla çalıştıkları hakkında kesin bilgiler mevcut değildir.

SHÇEK'in gençlik politikaları açısından yapmış olduğu uygulamalarına bakıldığında EK'e göre hizmetlerin daha çeşitlendiği ve daha sistematik hale getirildiği görülmektedir. Bunun en açık göstergesi Gençlik Hizmetleri Dairesi Başkanlığının kurulmasıdır. Gençlere yönelik verilen hizmetler arasında kurum bakımında 18 yaşına kadar faydalanabilme imkanı

verilmiştir. Ancak bununla yetinilmemiş bazı durumlarda bu üst yaş sınırı daha yukarı çekilebilmiştir. Orta öğrenim gören gençler için bu yaş sınırı 20 iken yüksek öğretime devam edenlere 25 yaş sınırı getirilmiştir. Kızlar için kendi başlarına kadar yetebilecek duruma gelene kadar kurum hizmetinden faydalanabilecekleri belirtilmiştir (SHÇEK Genel Müdürlüğü, 1993, s. 15).

SHÇEK suça sürüklenmiş, suç mağduru ve sokakta yaşayan çocuk ve gençlere yönelik; koruma bakım ve rehabilitasyon merkezleri, bakım ve sosyal rehabilitasyon merkezleri, çocuk ve gençlik merkezleri ile hizmet sunmuştur. Bu hizmetler 2014 yılına kadar sürmüştür. Ancak bu hizmetlerin hem farklı isimlerle anılması hem de çocukların korunmaya muhtaçlığını ve mağduriyetlerine işaret ettiğinden bu kurumlar 2014 yılında isim değiştirilerek Çocuk Destek Merkezi olmuştur. Buradan ASPB'nin SHÇEK'ten farklı olarak bu hizmetleri tek elde toplamak istediğini, çocuk ve gençlerin kişilik yapısının bütünlüğünü ve onları rencide edecek etkenlerden kaçınması gerektiğini daha fazla önemsendiği görülmektedir.

SHÇEK 1983 yılından 2011 yılına kadar sosyal hizmet alanında görev yapan birincil kurum olmuştur. SHÇEK bünyesinde uygulamalarda tam istenen sonuçlar elde edilmemiş olsa da; önceki dönemde var olan kurumlardan daha sistemli bir mekanizma işlemiş ve sosyal hizmete ait hizmetler bir elde toplanmaya çalışılmıştır. 2011 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın kurulması ile SHÇEK kaldırılmış ve yetkileri bakanlığa devredilmiştir. ASPB dönemi sosyal hizmetler için yeni bir dönemi ifade etmektedir. Gençlik Hizmetleri Dairesi'nin kaldırılması da bu dönemin yenilikler arasındadır. Bu durumda ASPB'nin çocuk ve gençlik alanında yaptığı hizmetler SHÇEK dönemine oranla nispeten muğlaklaşmıştır. Çünkü gençlik ve çocuk hizmetlerinin hepsine çocuk hizmeti denilmiştir.

ASPB'nin gençlere yönelik, 11-18 yaş arasındaki suça sürüklenen veya suç mağduru çocuklara, sokakta yaşayan veya sokakta kalma riski yüksek çocuklara yönelik çocukları sokaktaki sosyal tehlikelere karşı korumak amacıyla geçici hizmet veren Çocuk Destek Merkezleri hizmeti bulunmaktadır. ASPB'nin bu hizmeti SHÇEK döneminde bir kaç kurum tarafından verilmekteydi. Çocuk Destek Merkezleri altında; suça sürüklenen çocuklara yönelik çocuk destek merkezleri, suç mağduru çocuklara yönelik çocuk destek merkezleri, sokakta yaşayan çocuklara yönelik çocuk destek merkezleri, refakatsiz sığınmacı çocuklara yönelik çocuk destek merkezleri, gebe çocuklar ve çocuk annelere yönelik çocuk destek merkezleri ve madde bağımlısı çocuklara yönelik çocuk destek merkezleri bulunmaktadır. Burada ASPB'nin çocuk destek merkezleri çatısı altında doğrudan gençlere (11 yaşından büyük çocuklar) yönelik birden fazla hizmetin olduğu görülmektedir. ASPB'nin bu çalışmaları SHÇEK ve ÇEK'ten daha sistemli ve çözüm odaklıdır.

ASPB döneminde eğitim açısından SHÇEK dönemine benzer bir politika uygulanmaktadır. Kurum bakımı bittikten veya reşit olduktan sonra orta öğretim gören gençlere 20 yaşına kadar ve yüksek öğretim görenlere ise 25 yaşına kadar hizmet sunulmaktadır. Bununla beraber kurumdan ayrılan gençlerin toplum içinde desteklenmesi, izlenmesi ve topluma

adaptasyonları amacıyla gençlerin rızası ile hizmetler verilmektedir. Gerek SHÇEK gerekse ASPB’de çocukların eğitimi öncelenmiş ve bu konuda yaş sınırları esnetilmiştir. Ancak ÇEK döneminde bu politika ön planda değildir. Nitekim ÇEK’in ilk yıllarında çocuklara 12 yaşına kadar hizmet sunulmuş daha sonra bu hizmet yaş sınırı 18’e çıkarılmıştır. Bu durumda ASPB ve SHÇEK’in ÇEK’e göre daha sistemli ve gelişmiş hizmetler sunduğunu söylemek mümkündür. İş ve meslek edindirme konusunda da ASPB’nin SHÇEK’e benzer politikalar izlediği görülmüştür. ÇEK bu konularda diğer iki kurum kadar anlamlı ve bütüncül hizmetler sunamamıştır.

Yaklaşık yüzyıllık süreçte sosyal hizmet kurumlarının gençlere yönelik farklı hizmetleri olmuştur. Bu hizmetler ilk zamanlarda çok nadir olsa da zamanın ilerlemesi ve ülkenin gelişmişlik düzeyiyle paralel olarak artmıştır. Yakın geleceğe en yakın kurumun eski kuruma oranla daha sistemli ve daha geniş hizmetler sunduğu görülmüştür.

EXTENDED ABSTRACT

A Chronological View of The Youth Services Implemented By Social Work Organizations Between 1923-2018*

*İhsan Yılkan***

*Ömer Miraç Yaman****

Introduction

Interest in young people in the world is increasing day by day. In this respect, Turkey also has parallel effects. Against the aging world population, countries want to have young population and work in this direction, to see young people as the shapers and owners of the future, etc. and this causes increase this interest. In other words, it is thought as an advantage to have a young population as long as it can use its potential in all societies.

When it is looked at the definition of young of Turkish Language Institution, it means “not increased age, anti-old,” “not completed its development”, “vigorous”, “not developed sufficiently in terms of mind,” “immature”, “newly developing, “short history”. According to Köknel (1981), the young is the person who makes progress in his/her emotions, thoughts, behaviors and attitudes in a certain age range. In another definition, the young

* This study is based on the master's thesis written by İhsan Yılkan under the supervision of Assoc. Doç. Dr. Ömer Miraç Yaman

** Ph.D. Student, Istanbul University Cerrahpaşa, Department of Social Work, Istanbul, ihsanyilkan04@gmail.com

ORCID: 0000-0001-5520-2003

*** Associate Professor, Istanbul University-Cerrahpaşa, Faculty of Health Sciences, Department of Social Work, Istanbul,

omermirac@gmail.com

ORCID: 0000-0001-9989-857

is defined as individuals who have not been educated or fully employed, who have not been married, who live with his/her parents or who continue their lives with their support (Kulaksızıoğlu, 2004, PP. 34-35). In addition to these definitions, the young is evaluated differently from country to country because of cultural, corporate and political reasons (Gündoğan, 1999, p. 65). This situation does not only belong to the youth, each stage of the age can be different depending on historical process and cultural differences (Wynn and White, 1997). To the question "When is a person considered to be young?", Denstad (2014, p. 20) states that the concept of youth is socially constructed rather than biologically defined, meaning that it differs depending on time, socio-economic development of society and even who you ask.

It is seen that the youth policy history coincides with the 60s of the 20th century. From the 1950s to the present, there have been changes in these policies. In the 50s, the patriarchal policies were developed for young people, and later they were translated into the understanding that "Young people are our future". In the 50s, the role of the state in the field of youth has increased dramatically. Now, most states are implementing their national policies based on the needs, interests and needs of young (Dibou, 2012, p. 19). From Turkey's perspective, Acar (2008) says that everybody worked in the field of youth has the same opinion that the regulations for young in Turkey are very superficial and in addition to this they are disorderly. When Şentuna (2010) evaluates the youth policies in Turkey, he mentions that unfortunately the young people have no right to comment on decisions made about themselves, they cannot participate in planning, decision-making and implementation process, they do not have an upper organization (lack of the National Youth Council) and they cannot exchange information in the implementation and preparation process of youth policies in Turkey. This situation prevents the young from being equal in front of the government and all other public institutions and organizations.

In this study, a description of policies and services implemented by social work institutions for protected young people is made. In this process, the policies and practices for them are evaluated together with child services because the social work institutions are under the name of Child Services, which means that the youth and child services are not separate from each other.

Method

Research Model

Historical research, which is one of the kind of qualitative research, has been preferred in this research. In historical research, information about reading of documents of the determined period or discussing with the people living in that period and what happened in that time is obtained. It is tried to be explained correctly by the researcher that what happened in that time and why it occurred (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz and Demirel, 2015, p. 19). In this direction, the youth policies implemented by social work institutions were evaluated chronologically in the process from 1923 to 2018. Within this period, documents, articles, legislation, reports and applications which are available and accessible were examined. During this time, comparisons were made between periods by categorising in itself and policies related to young people were tried to be understood comparatively.

Data Collection and Data Analysis

In the data collection and analysis, dates specified in the sample are divided into periods. These dates include between 1923-1935, between 1935-1983, between 1983-2011, and finally between 2011 and beyond. The reason of division is the transformation of *Himaye-i Etfal Cemiyeti* which takes the main role in child-oriented practices. In this period, both the name and the structure of this society have changed and this situation has caused differentiations in the services provided so these periods are based on in the research. Practices in the field of youth carried out by *Himaye-i Etfal Cemiyeti* between 1923-1935 have been reached by examining relevant books, articles and legislation in the Official Gazette. Between 1935-1983, the data on the Child Protection Agency (ÇEK) have been determined by examining legislation in the Official Gazette, brochures relevant to institution, relevant literature, activity reports of the institution and introductory booklets. In order to reach the information between 1983-2011, the reports and internal regulations related to SHÇEK, regulations and relevant literature have been reached. Finally, the ministry's strategy plans, activity reports and relevant legislation have been reviewed for the data related to ASPB, which is the institution where practices on the field of young (child) intensify in 2011 and beyond.

In addition to this, the data is collected from many libraries and database sites like the National Library of Turkey, İstanbul University Library, Hacettepe University Library, Ankara University, National Thesis Center, *TUBITAK* (scientific and technological research council of Turkey) –*ULAKBİM* (Turkish national academic network and information center), *TO-KAT* (collective catalog screening), *YÖK* (council of higher education), Thesis Screening Catalogue, Google Academic, the Ministry of Family and Social Policy Archive, the Ministry of Youth and Sports Archive, etc. The policies implemented by the institutions mentioned above have been examined separately and the study has been analyzed accordingly.

Results

The Child Protection Agency of Turkey

The Child Protection Agency of Turkey, which is the continuation of *Himaye-i Etfal Cemiyeti* (Children's Protection Society), changed its name at the request of Mustafa Kemal Atatürk in 1935 (Çavuşoğlu, 2005, p. 18). It is not a different institution from this society, but it is founded on the basis of the society.

Taking into account all practices of *Himaye-i Etfal Cemiyeti*, it is possible to say that the activities are mostly aimed at children between 0-12 years old. It is stated that services for children over 12 are in a spiritual dimension (Çavuşoğlu, 2005, p. 18). As a result of the research, it is not observed that this society has any work for young people.

The constitution of the society for the children's protection did not work directly towards young people in the first periods as regards to matters and studies which it worked on. There are various reasons for this situation. The first and most important one as mentioned above, is the condition of the country, to be in post-war period, poverty and hunger, and the problem of orphan children due to parental loss in the war. The second

is that youth is going through an evolutionary process in world societies. That is to say, it is not possible to mention about the fact named youth until modern times. Indeed, İnanır (2005) considers the youth as a luxury of today.

The Social Services and Child Protection Agency

In the field of social work and especially in the field of children, which is the starting point of social work in Turkey, there has been various institutions and organizations since the establishment of the republic. In the early years of it, the state retreated in the matter of protection and care of children after the abolition of Ottoman orphanages. The Child Protection Agency of Turkey (*Himaye-i Eftal Cemiyeti*), which functions like a state institution and many people from the bureaucracy and in particular to Mustafa Kemal Atatürk are interested in it especially in its first years, has taken an active role in this task. The state felt obliged to be involved in this field again because problems about children increased and could not be solved by ÇEK in next periods. In this respect, the first child protection law was enacted in 1949. This law was revised later. However, services were carried out in cooperation with the state and civil institutions after this period. The Social Services and Child Protection Agency was opened in 1983 with the Law No. 2828 and this title was abolished and authorization about this field was given to SHÇEK.

The aim of this agency is described as to gather all social services in one hand (Yolcuoğlu, 2009), to help families and individuals with social and economic deprivation (Çengelci, 1998, p.1) and to raise children who are in the protection of the institution until they are in self-sufficient age (İnan, 1996).

The Ministry of Family and Social Policies¹

When the Ministry of Family and Social Policies (ASPB) established in 2011, all powers of SHÇEK were transferred to the ministry and SHÇEK was closed down. With the opening of ASPB, some services of SHÇEK were continued in the same way, but some services and practices were changed. Child and youth services can be given as an example to this. They were separated from each other during the period of SHÇEK. However, ASPB combined these services under the name of the Child Services General Directorate.

Discussion

In the first years of the republic, it is seen that there are many deficiencies in many fields in the country because it has just come out of wars and a new state has been established. One of them is services for children and young people. It is observed that these services were provided by non-governmental organizations rather than by the state in this period. The most well-known institution in this field is *Himaye-i Eftal Cemiyeti* whose name will then be changed as the Child Protection Agency of Turkey. It is seen that the society has no service especially in the first years when it is evaluated with regard to youth policies. Yet, it is reported that children are provided service until the age of thirteen in the legislation related to first years of the society (Acar, 2005, p. 22). On the other

¹ In 2018, the Ministry of Family and Social Policies changed its name as the Ministry of Family, Labour and Social Services.

hand, Çavuşoğlu (2005, p. 18) states that youth services continue morally. But there is no concrete data about it. The society's limitation of child services to only thirteen years of age shows that the young is excluded from social work and there are various reasons of this situation. The most important reason is that the country has just come out of a war, and that there are homeless children due to the loss of parents in the war. In addition to this, it can be considered to be one of the reasons that youth as a social category has not yet taken place in the world. Because people are usually married after being thirteen years old and they become adult in traditional societies (Yaman, 2013, p. 46).

The name of *Himaye-i Etfal Cemiyeti*, which many bureaucrats supported besides Mustafa Kemal Atatürk, was changed in 1935 as the Child Protection Agency of Turkey. There are some works which aim at young people like preparing meals for students and public soup kitchens, institution care, nursery school, nurse college, voluntary sisters etc. In an undated copy of the ÇEK, it is stated that the duty of the institution is to obliged and take care of the child until s/he has a job. It is seen that ÇEK implements the employment policy for the young from this point, but there is not much detailed information on this situation. The institution provides more opportunities for girls, they can stay in the home until they are married, and they are given education at nursery schools and nurse colleges. The institution also help them financially after marriage. In accordance with these statements, ÇEK provides some services for young people but however it is a fact that there are a lot of ambiguity. There is no exact information about how long they will benefit from the institution, how much help is provided to the girls who are going to marry, and how much the nursery schools and nurse college graduates are paid.

Looking at SHÇEK's practices in terms of youth policies, it is observed that the works are more diversified and more systematic than ÇEK. The most obvious indicator of this is the establishment of the Youth Services Department. Among the services provided to young people, there is an opportunity to benefit from the institution care until the age of 18. However, in some discontent cases, this upper age limit could be increased. While the age limit for young people in secondary education was 20, the age limit for those in higher education was 25. It is stated that girls will be able to benefit from the services of the institution until they have enough capacity taking care of themselves (SHÇEK, General Directorate 1993, p. 15).

SHÇEK has provided protection care and rehabilitation centers, care and social rehabilitation centers, child and youth centres to children and young people who are victims of crime and living on the streets. These services have continued until 2014. However, since they are both referred by different names as well as pointing out the need to protect children and their victimization, these institutions have changed their names as Child Support Services in 2014. Starting from this, it is understood that ASPB, unlike SHÇEK, wants to gather these services in one hand, and care more about the integrity of the personality structure of children and young people and about avoiding the situations that will hurt their feelings.

Although the desired results have not obtained in the practices within SHÇEK, a more systematic mechanism has been performed than the institutions in the previous period

and social work have been tried to be gathered in one hand. With the establishment of the Ministry of Family and Social Policies in 2011, SHÇEK was closed down and its powers were transferred to the ministry. The ASPB period represents a new period for social work. The shutdown of the Youth Services Department is among the innovations of this period. In this case, the services provided by ASPB in the field of child and youth are relatively ambiguous compared to the SHÇEK period. Because all of the youth and child services are called child services.

ASPB has the Child Support Services for juveniles pushed to crime, children victim of crime between the ages of 11-18, who are living on the street or who are at risk of staying on the street. It provides temporary services to them and its aim is to protect children against social threats on the street. This service has been provided by a few institutions during the SHÇEK period. Child Support Services include child support centers for juveniles pushed to crime, child support centers for children victim of crime, child support centers for children living on the street, child support centers for unaccompanied refugee children, child support centers for pregnant children and the one who is a mother at an early age, and child support centers for children addicted to drug. It is seen that ASPB has many services for directly young people (children older than 11 years) under the roof of child support centers. These practices of ASPB are more systematic and solution-oriented than SHÇEK and ÇEK.

In the ASPB period, a policy which is similar to SHÇEK period has been adopted in terms of education. After the institution's support is over or reaching lawful age, services are provided to the students who are studying secondary school until the age of 20 and those who are studying higher education until the age of 25. However, services are provided in order to support, monitor and adapt the young to the society with the consent of them. The education of them has been prioritised and age limits have been lowered in both SHÇEK and ASPB. But this policy was not in the forefront during the ÇEK period. In fact, children were provided service until the age of 12 in the ÇEK's first years and then the age limit was increased to the age of 18. In this case, it can be said that ASPB and SHÇEK offer more systematic and developed services than ÇEK. It is also observed that ASPB follows same policies with SHÇEK in terms of providing job and occupation. The ÇEK has not been able to provide such significant and integrated services as the other two institutions.

In about a century-long time, social work institutions had different services for young people. Although these services were very rare at first, they increased in parallel with the progress of time and the development of the country. It has been seen that the institution closest to the near future offers more systematic and wider services than the old one.

Kaynakça/References

- Acar, H. (2005). *Cumhuriyet'in çocuk refahı politikasını yapılandıran bir sivil toplum örgütü: Türkiye çocuk esirgeme kurumu (1921-1981)* (2. bs.). Ankara: Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı Yayını.
- Acar, H. (2008). Türkiye'nin ulusal gençlik politikası nasıl yapılandırılmalıdır? *Uluslar Arası İnsan Bilimleri*

Dergisi, 5(1), 1-20.

- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ASPB. 2011 Yılı Faaliyet Raporu. Erişim adresi (10.06.2017): http://sgb.aile.gov.tr/data/5434f307369dc31d48e42dc5/2011_bakanlik_faaliyet_raporu.pdf
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ASPB. 2014 Yılı Faaliyet Raporu. Erişim adresi (25.05.2017): http://sgb.aile.gov.tr/data/5434f307369dc31d48e42dc5/2014_idare_faaliyet_raporu.pdf
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ASPB. 2015 Yılı Faaliyet Raporu. Erişim adresi (31.05.2017): <http://sgb.aile.gov.tr/data/5434f307369dc31d48e42dc5/2015%20Y%C4%B1%C4%B1%20Bakanl%C4%B1k%20C4%B0dare%20Faaliyet%20Raporu.pdf>
- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ASPB. 2016 Yılı Faaliyet Raporu. Erişim adresi (28.05.2017): <http://idbb.aile.gov.tr/data/5885ba70369dc50e08106189/1%202016%20Y%C4%B1%C4%B1%20Faaliyet%20Raporu%20ve%20C4%B0%20C3%A7%20Kont.G%20C3%BCvn.Beyan%C4%B1.pdf>
- Akyüz, E. (1991). Çocuğun güvenliği ilkesi ışığında korunmaya muhtaç çocuklar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 24(2), 709-734.
- Albayrak, H. (1988). Himaye-i etfal cemiyeti. *Tarih ve Toplum*, 52, 31.
- Bayhan, V. (2015). *Türkiye’de gençlik sosyoloji çalışmaları*. Sosyoloji konferansları. No:52, s-355-390.
- Büyükköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (19. bs.). Ankara: Pegem Akademi.
- Cilga, İ. (1984). Yetiştirme yurtlarında toplumsallaşma. *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu Dergisi*, 2, 1-3.
- Cilga, İ. (1994). *Gençlik ve yaşam niteliği*. Ankara: T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Creswell, J.W. (2016). *Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları: araştırma deseni* (3. bs.). Selçuk B. Demir (Çev.). Ankara: Eğiten Kitap Yayınları.
- Çalık, B. (2012). 14 Bin Kimsesiz Çocuk Evde Yaşayacak. *Sabah Gazetesi*. Erişim adresi (09.05.2017): <http://www.sabah.com.tr/Gundem/2012/07/09/14-bin-kimsesiz-cocuk-artik-evde-yasayacak>
- Çavuşoğlu, T. (2005). *Sosyal hizmetlerin yakın tarihinden sayfalar: Türkiye çocuk esirgeme kurumu yapıları*. Ankara: SABEV.
- ÇEK Genel Merkezi. (1948). *Genel kongre iş ve hesap raporu. 25 ve 26 Yıllar (1946-1947)*. Ankara: Çankaya Matbaası.
- ÇEK. (Tarihsiz). *Çocukların 40 yıllık koruyucusu: Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu*.
- Çengelci, E. (1996). *Cumhuriyet Türkiyesinde sosyal hizmetlerin örgütlenmesi*. Ankara: Şafak Matbaacılık.
- Çengelci, E. (1998). *Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu’nun Türk sosyal güvenlik ve sosyal hizmetler sistemi içindeki yeri*. Ankara: Özel Yayın.
- Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü. (2018, Aralık). Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü İstatistikler içinde. Erişim adresi (19.02.2019): <https://cocukhizmetleri.aile.gov.tr/uploads/pages/istatistikler/2018-5c62a51c75b1f.pdf>
- Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü. (2017, Aralık). Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü 2017 Bülteni içinde. Erişim adresi (19.02.2019): <https://cocukhizmetleri.aile.gov.tr/uploads/pages/yayinlar-ana-baslik/cocuk-hizmetleri-genel-mudurlugu-2017-bulteni.pdf>
- Demirbilek, S. (2000). Korunmaya muhtaç gençlerin topluma kazandırılmasında yetiştirme yurtları. *D.E.Ü.İ.İ.B.F. Dergisi*, 15(2), 137-152.
- Denstad, F.Y. (2014). *Gençlik politikaları kılavuzu: Ulusal gençlik stratejisi nasıl geliştirilir?* (Çev. Hale Akay). İstanbul Bilgi Üniversitesi Şebeke Gençlerin Katılım Projesi Kitapları-No:1, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Denzin, N. K., ve Lincoln, Y. S. (2005). *The Sage handbook of qualitative research* (5. bs.) California: Sage Publications Ltd.
- Dibou, T. (2012). Towards a better understanding of the model of eu youth policy. studies of changing societies: Youth under global perspective. *SCS Journal*, 1(5), 15-36.
- European Commission. (2013). Youth In Action Programm. Erişim Adresi (20.04.2017): http://ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/overview_en.htm
- Gençlik ve Spor Bakanlığı GSB. (Ocak 2013). *Gençlik ve spor bakanlığı çalışanları çalıştayı sorunlar ve çözüm önerileri*. Ankara: Türk Büro-Sen.

- Gündoğan, N. (1999). Genç işsizliği ve Avrupa Birliğine üye ÷lkelerde uygulanan genç istihdam politikaları, *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 54(1), 63-79.
- İnan, A.N. (1996). Çocuk hukuku bakımından korunma kararı, koruma ve emniyet kavramları. Prof. Dr. Şakir Berki'ye Armađan. Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Dergisi, 5, 1-2.
- İnanır, S. (2005). Bildiğimiz gençliğin sonu. *Birikim Dergisi*, 196, 37-51.
- Kafadar, O. (2003). Türkiye'de gençliğin eğitimi sorunu ve kaynaklarına sosyo-kültürel bir yaklaşıml. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 2(3), 105-115.
- Karatay, A. (2007). *Cumhuriyet dönemi korunmaya muhtaç çocuklara ilişkin politikanın oluşumu*. (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi. İstanbul.
- Köknel, N. (1981). *Cumhuriyet gençliği ve sorunları* (2. bs.). İstanbul: Cem Yayınevi.
- Kulaksızoğlu, A. (2004). *Ergenlik psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Okay, C. (1999). *Belgelerle Himaye-i Etfal Cemiyeti 1917-1923*. İstanbul: Şule Yayınları.
- Saçan, S. (2010). *Sosyal hizmetler çocuk esirgeme kurumunda korunma altında iken aile yanına döndür÷len 6-18 yaşı çocuk ve gençlerin duygusal ve davranış sorunları; Kütahya ili örneği*. (Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi. Ankara.
- SHÇEK Genel Müdürlüğü. (2009). *2008 Yılı faaliyet raporu*. Ankara: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu.
- SHÇEK Genel Müdürlüğü. (2010). *2009 faaliyet raporu*. Ankara: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü
- SHÇEK Genel Müdürlüğü. (2011). *Sosyal hizmetler rehber kitapçığı*. Ankara: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu.
- SHÇEK Genel Müdürlüğü. (Kasım 1993). *1993 yılı çalışmaları değerlendirme raporu ve 1994 yılı hedefleri*. Ankara: Başbakanlık SHÇEK Basımevi.
- Şenocak, H. (2005). *Korunmaya muhtaç çocuklar: İstanbul yetiştirme yurtları üzerine bir alan araştırması*. (Doktora Tezi). İstanbul üniversitesi. İstanbul.
- Şenol, D. ve Dinç, A. (2016). *Korunmaya muhtaç çocuk olgusuna sosyolojik bir bakış. 14. uluslararası Türk dünyası sosyal bilimler kongresi*. Uluslararası Vizyon Üniversitesi. Gostivar/Makedonya.
- Şentuna, M. ve Çelebi, M. (2010). Türkiye'deki gençlik ve spor ile ilgili kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarının gençlik politikalarının değerlendirilmesi ve bir model örneği. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 109-117.
- Tulay, M. Ş. (1959). *Korunmaya muhtaç çocuklar*. Adana: Doğan Basımevi.
- Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu'nun İlk Yirmibeş Yılı. (1946). Ankara: Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu.
- Türkiye Himaye-i Etfal Cemiyeti Umumi Merkezi. (1934). *1932-1933. on birinci ve on ikinci seneler umumi kongresine verilen mesai raporu*. Ankara: Hakimiyeti Milliye Matbaası.
- Williamson, H. (2007). A complex but increasingly coherent journey? The emergence of 'youth policy' in europe. *Youth&Policy*, 95, 57-72.
- Wyn, J. ve White, R. (1997), *Rethinking youth*. Australia: Allen & Unwin.
- Yaman, Ö.M. (2013). *Apaçi Gençlik. Gençlerin toplumsal davranış ve yönelimleri: İstanbul'da "Apaçi" altkültür grupları üzerine nitel bir araştırma*. İstanbul: Açılım Kitap.
- Yentürk, N. ve Başlevent, C. (2008). *Türkiye'de genç işsizliği: etkileyen faktörler ve politika önerileri*. (s. 345-378) içinde N. Yentürk, Y. Kurtaran ve G. Nemutlu (Ed.), *Türkiye'de Gençlik Çalışması ve Politikaları* (2. bs.). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. bs.). Ankara: Seçkin.
- Yolcuoğlu, İ.G. (2009). Türkiye'de çocuk koruma sisteminin genel olarak değerlendirilmesi. *Aile ve Toplum*, 5(18), 43-57.
- Youth-Social Policy and Development Division. (2013). Erişim Adresi (02.04.2017): <http://social.un.org/index/Youth.aspx>

Copyright © 2018 Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • April 2019 • 7(17) • 131-148

ISSN 2147-8473

Received | 17 May 2018

Accepted | 10 October 2018

Discovery of Repetitive Incompatible Patterns in Young Individuals and Therapeutic Process Analysis of a Teenager within the Scope of Functioning Studies by Time-Limited Dynamic Psychotherapy (TLDP) Method

*Gül Sultan Özeren**

*Betül Sezgin***

*Tahir Özakkaş****

Abstract

The holistic approach is indispensable in every form of work that focuses on human. Human is a bio-psycho-socio-cultural entity. In addition to examining humans by separating them into basic fields such as body, soul and mind, the effort to understand them by separating them into periods of life such as childhood, youth and adulthood is an endless discovery. Youth is undoubtedly a very special period when it comes to the prospect of repairing the past and building the future safely, with a chance to live the moment. Young people are individuals who will make high gains in limited time when it comes to safety, health and welfare in the social field. Compliance is a key concept for these gains. However, young individuals with incompatible patterns, especially those with high levels of mental function and education, remain in society as individuals who are masked by fake self-image, waiting to be understood. These individuals, who cannot express themselves adequately, have important issues such as self-confidence, sociability, academic success, social roles, individual performance, job and spouse selection, and expectations for the future. Here comes forth a consultative approach that is collaborative, active, supportive, focused, and time-efficient. Time-limited dynamic psychotherapy is an interpersonal and time-sensitive approach for individuals with chronic, pervasive and dysfunctional forms of communication against the other. It aims to change the way a person communicates with himself/herself and others. The focus is not on reducing symptoms, but rather on changing the deep-rooted patterns of interpersonal intimacy or the personality.

Keywords: Young people, Compliance, Incompatible Patterns, SSDP.

* Asst. Prof., Sinop University, School of Health, qulsultan@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6291-1908

** MD., PhD., Specialist Psychotherapist Psychotherapy Institute, tahirozakkas@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7492-2177

*** MD., Specialist Psychotherapist Psychotherapy Institute, drbetulsezgin@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3467-5773

Genç Bireylerde Tekrarlayan Uyumsuz Örüntülerin Keşfi ve Süresi Sınırlı Dinamik Psikoterapi (SSDP) Yöntemiyle İşlevsellik Çalışmaları Kapsamında Bir Gencin Terapötik Süreç Analizi

Gül Sultan Özeren*

Betül Sezgin**

Tahir Özakkaş***

Öz

Bütüncül yaklaşım insanı odağa alan her çalışma biçiminde vazgeçilmezdir. İnsan biyo-psiko-sosyo-kültürel bir varlıktır. İnsanı beden, ruh, zihin gibi temel alanlara ayırarak irdeleme yanında çocukluk, gençlik, yetişkinlik gibi yaşam dönemlerine ayırarak anlama çabası bitmeyen bir keşiftir. Gençlik dönemi, anı yaşama şansıyla birlikte geçmişi onarma ve geleceği güvenle inşa etme beklentisi söz konusu olunca şüphesiz çok özel bir dönemdir. Gençler, toplumsal alanda güven, sağlık ve refah söz konusu olunca sınırlı zamanda yüksek kazanımlar sağlayacak bireylerdir. Bu kazanımlar için uyum çok önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Oysa uyumsuz örüntülerle yaşamını sürdüren genç bireyler, özellikle de zihinsel işlevleri ve eğitim seviyesi yüksek olanlar, toplumda sahte kendiliklerle maskelenmiş, anlaşılmayı bekleyen bireyler olarak kalmaktadırlar. Kendini yeterince ifade edemeyen bu bireyler; özgüven, girişkenlik, akademik başarı, sosyal roller, bireysel performans, iş ve eş seçimi, geleceğe dair beklentiler gibi konularda önemli sorunlar yaşamaktadırlar. Burada; birlikte çözüm arayan, aktif, destekleyici, odaklanmış ve zamanı iyi kullanan bir danışmanlık yaklaşımı öne çıkmaktadır. Süresi Sınırlı Dinamik Psikoterapi (SSDP); ötekine karşı kronik, yaygın ve işlevsiz iletişim biçimlerine sahip bireyler için kişilerarası ve zamana duyarlı bir yaklaşımdır. Hedefi, bir kişinin kendisiyle ve başkalarıyla iletişim kurduğu biçimi değiştirmektir. Odak, semptomların azaltılması üzerine değil, daha ziyade kökleşmiş olan kişilerarası yakınlık örüntülerini veya kişilik biçimini değiştirmek üzerinedir.

Anahtar Kelimeler: Genç Bireyler, Uyum, Uyumsuz Örüntüler, İşlevsellik, SSDP.

* Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu, qulsultan@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6291-1908

** Uzm. Dr./Uzman Psikoterapist, Psikoterapi Enstitüsü, tahirozakkas@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7492-2177

*** Uzm. Dr./Uzman Psikoterapist, Psikoterapi Enstitüsü, drbetulsezgin@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3467-5773

Introduction

Time-Limited Dynamic Psychotherapy (TLDP) is an interpersonal and time-sensitive approach for individuals with chronic, diffuse and dysfunctional forms of communication to the other. Its goal is to change the way a person communicates with himself/herself and with others. The focus is not on decreasing symptoms, but rather on changing interpersonal patterns of affiliation or personality type (Levenson, 2011).

Although the framework of TLDP is psychodynamic, it also includes current developments in theories of interpersonal, object relations and self-psychology as well as in cognitive-behavioral and system approaches (Eells, 2009). Deep in the roots of the TLDP, there are experimental studies focusing on the participation of the counselor in the therapy process (Levenson, 2011).

The TLDP Model has seven assumptions:

1. The client needs interpersonal therapy for problems resulting from impaired interpersonal relationships.
2. Non-functional styles have been learned in the past.
3. Non-functional styles are protected today.
4. The client once again has an interpersonal problem with the counselor.
5. The counselor is a participant observer.
6. The counselor tends to revitalize the difficulties with the client.
7. There is a definable and problematic relationship pattern (Levenson, 2011).

TLDP Principles

1. People have innate motivations to try to be in contact with other people and maintain this state of relationship (Levenson, 2013).
2. Maladaptive/incompatible relationship patterns are acquired in the first years of life, become a schema and underlie most of the current complaints (Levenson, 2013).
3. Such patterns are continuous because they are maintained in current relations (cyclic causality) (Eells, 2009).
4. In the TLDP, clients are considered to be stuck people, not as clients (Eells, 2009).
5. The focus in the TLDP is to alter the maladaptive/incompatible relationship patterns and the accompanying emotions.
6. TLDP is interested in an interactive process rather than specific content.

7. TLDP focuses on the main problematic relationship pattern.
8. The client is both an observer and a participant.
9. The change will continue after the end of the therapy process (Levenson, 2013).

Cyclic Maladaptive Patterns (CMPs):

Self-actions: It includes thoughts, emotions, motives, perceptions, and behaviors regarding an interpersonal nature.

Expectations about the reactions of others: It is about all expressions regarding the client imagining how others will respond to him/her as a reaction to a number of interpersonal behaviors (self-action).

The actions of others against the self: They include the real reactions of other people as observed (or assumed) and interpreted by the client.

The actions of the self against the self: When the object of the interpersonal pattern is the self, all of the behaviors and attitudes of the client towards himself/herself belong to this section. How does the client treat himself/herself?

Using the CMP formulation provides a systematized framework that makes a large collection of information understandable and leads to efficient hypotheses. A successful TLDP formulation is expected to provide a detailed plan for the entire therapy. The CMP also describes the nature of the problem, leads to the description of the goals, serves as a guide for interventions, allows the client to predict the reenactments in the context of the therapeutic interaction, and provides a map to evaluate whether the therapy is on the right path. However, the CMP is a flexible study formulation that is planned to be reviewed as therapy progresses. The focus provided by the CMP allows the client to intervene in the most probable forms of being therapeutic. Thus, therapy can be shorter and more effective at the same time. The prominent problem is the life-long repetition of non-functional/maladaptive patterns. Time-Limited Dynamic Psychotherapy (TLDP) can be applied successfully in the interpersonal field as a therapy model that can both return to the past and identify the source of the problem and find solutions to the problem with the now and here approach. Deep in the roots of TLDP, there are experimental studies focusing on the involvement of the client in the treatment process (Levenson, 2011). So far, some important information about TLDP is presented. In this study, which is developed based on research, it is predicted that analyzing the working process with qualitative data analysis method will be quite significant and useful.

Method

Purpose of the Study: This study aims to determine the therapeutic themes that are prominent in the qualitative analysis method through the “therapeutic process of a young person” within the scope of the discovery of recurrent incompetent patterns in young

individuals and the functionality studies with TLDP (Time-Limited Dynamic Psychotherapy) method.

Research Hypotheses:

1. The young person needs help with the problems that arise from the interpersonal relationships in which he/she has problems.
2. Non-functional attitudes were learned in the past and continue at the present time.
3. Non-functional attitudes can be changed.
4. The counselor is a participant observer in the process.
5. Time is needed for this change and the change will continue after the therapy process has ended.

Methodological Approach:

Since qualitative research has no predetermined exact rules and standard approaches applicable to different environments and groups, each research requires a unique research design and data analysis strategy. Therefore, each qualitative research has its own characteristics (Yıldırım & Şimşek, 2011). In-depth interviews in the process of psychotherapy are based on a specific theoretical background. Time-Limited Dynamic Psychotherapy (TLDP) uses an interview technique that creates a unique road map and continuously updates it in the process. On the other hand, the content of the sessions is continually regenerated according to the subject or subjects that the client chooses to present. In this respect, it can be considered as the semi-structured interview technique used in qualitative research techniques. The semi-structured interview technique gives a more appropriate technical view due to the fact that it has a certain level of standardization and at the same time flexibility (Patton, 2014; Yıldırım and Şimşek, 2013).

Analysis of the Qualitative Data:

“The main feature of qualitative research is that they reveal the points of view of research subjects, their worlds of meaning and see the world with their eyes. In addition, in a qualitative interview, the researcher is not a neutral, distant person or one who hides his/her emotions. He/she establishes a relationship with the interviewee. The researcher's empathy, sensitivity, humor, and sincerity are important for research. The interview is influenced by the researcher's selfhood, interests, experiences, and judgments. How the investigator asks questions depends on the subject or his/her feelings towards the interviewee. What the researcher will hear from the answer depends on his/her mental state and previous experience” (Kuş, 2009). As can be seen, qualitative data analysis is the appropriate option or even perhaps the most appropriate option for the analysis of deep and intensive data obtained by the TLDP method. The records were transferred to the Nvivo 10.0

qualitative data analysis program, where the research data were evaluated. Nvivo is a software program used in the process of storing and analyzing data in qualitative and mixed pattern researches.

The Text of the Interview: The utmost care was given to ethical principles regarding the conduct of interviews and the storage of data. In the informed consent form given to the participants, there are other important information during the session as well as the option to allow audio recording, to allow image recording, and not to allow any recording. Among the participants who did not allow any recording in the first session, some of them allowed recording starting from the second session, and there were participants who preferred not to be recorded in one session or a few sessions in a period of 16-25 sessions. The process continued by convincing or recording in such a way that does not ruin the therapeutic process. In this example, due to the binding conditions of the client, who did not want any recording initially and then allowed audio recording later (exam schedule, semester holiday, end of the lessons and going to the hometown or home country), we completed the process in nineteen sessions, which had been initially planned as twenty sessions, there are records of fifteen sessions and the client did not want to be recorded by any devices therefore the therapist took his/her own private notes in detail. The target is thought to be reached in the fifteenth session. The data of the last four sessions, which were recorded as one-to-one voice recordings and not deciphered, were included in this analysis. The recorded data was converted to text as raw data by Microsoft Word Processor. This process took 4.5-5 hours for each session. Everything that was said was written exactly as it came out of the mouth, and body language and countertransference notes were added. Approximately 200 pages of data were obtained for each session text in a total of 8-15 pages. Special readings were made before and after each session for at least two to three hours from the sources determined as a supervisor proposal for the goals of focused work, providing and maintaining the therapeutic alliance.

Triangulation: The triangulation strategy has a very important place in data analysis due to enabling the same phenomenon in different ways and its ability to reinforce the trust in the results and to contribute to credibility. Four types of triangulation are used to confirm the accuracy and authenticity of qualitative analyses. In this study, almost all of these triangulation types were utilized.

Method triangulation includes control of the consistency of the findings generated by different data collection methods, triangulation of resources, control of the consistency of different data sources within the same method, analyst triangulation, the use of multiple analysts reviewing findings, theory/perspective triangulation and different point of view or theory usage in data interpretation.

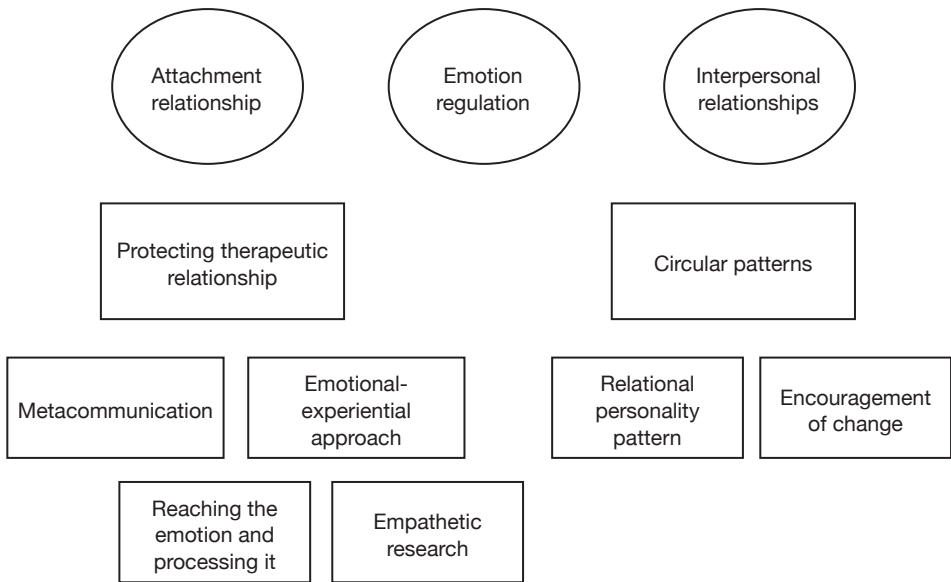
Coding Data: The transcripts, which are the data dump without data being encoded, were read line by line. However, important dimensions determined in TLDP formulation

were established and what each dimension means was tried to be determined. The words and concepts expressed by the participant in the coding were used as much as possible in the coding. In the coding of the data, line by line analysis approach, which was expressed by Patton (2014), was used. A word, phrases or a sentence formed a unit for analyzing data. Open, axial and selective coding techniques were used together in the coding process.

Interpretation Techniques: Inductive descriptive analysis, content analysis, and constant comparison technique were used in the interpretation process of the interview data (Marshall and Rossman, 2011; Miles and Huberman, 1994). In the descriptive analysis, direct quotations were frequently included to conspicuously reflect the views of the interviewed individuals. In the content analysis, on the other hand, the data were first divided into sections and these sections were analyzed and compared. Later on, the codes that create meaningful concepts from these sections and recall the same concepts were combined under the common category. In the last stage, the meaning unity was obtained from the themes that came out of the data.

Findings

The findings obtained from the analysis of the data are summarized in the following model.

Model 1: Themes

Attachment relationship, emotion regulation, and interpersonal relations are determined as the three main themes/categories. The discussion section includes explanations of the main themes. Protecting the therapeutic relationship and circular patterns are the two sub-themes. Under the theme of maintaining the therapeutic relationship, there are sub-themes of metacommunication and emotional experiential approach. Findings under the theme of emotional-experiential approach, in other words, codes can be discussed under the headings of “reaching and processing emotion” and “empathetic research”. The codes under the theme of circular patterns are presented under the headings of “relational personality pattern” and “encouragement of change”. On the other hand, it should be noted that all these themes are intertwined.

In this study, disambiguation, confrontation (confrontation by mirroring), interpreting, focusing and vivification are the important strategies that are the main approaches to establish and maintain the therapeutic relationship during the process. They meet the dynamic aspect of TLDP.

Metacommunication can be defined as “a method of speaking about things transferred between the client and the counselor in verbal and non-verbal forms” (Levenson, 2013).

To exemplify, real quotations are presented below.

Quotation 1:

“Therapist: This is one of the things that pass through my mind at the moment and that I think that I understand you the best: somehow you worry that I will misunderstand you or I will misjudge you. We do not discuss a plan, we do not set a specific agenda. For example, how we experienced silence and emptiness in the last session together, why we are bothered when we do not fill it with something, how we feel in those moments; that are the things we looked at... As far as I’m concerned, the things that bothered you the most are the search for your fraud, to be misunderstood, and the fear that the information you give and what you say contradict.

A: Yes (with a clear voice)” (7th session, 1st source)

Quotation 2:

“Therapist: Is there such a reason that you sit with your hands under the armpits when you talk to me?” (the client sits like this right now) (9th session, 2nd source)

Quotation 3:

“Therapist: What’s important is what’s going on between us here, what I’m feeling about you ... you want to control; the times that I take the control is a problem for you.

A: A face that confirms and expresses that he/she is fully understood” (A always has a blunt expression) (12th session, 1st source)

In this study, “reaching and processing the emotion” is discussed under the theme of the emotional-experiential approach which has emerged as one of the most important elements of the therapeutic process. In this study, reaching and processing emotion was the most coded area in the whole process. At the same time, it is not wrong to indicate that there has been progressing throughout the process, although initial attempts failed.

Quotation 4:

“Therapist: It seems as if we are expecting something and expecting something bad. It makes even me feel a bit nervous; what does experiencing something like that make you feel?”

A: I always think he/she is doing something behind my back”. (4th session, 1st source)

Quotation 5:

“Therapist: Hmm, something like this attracted my attention: we’ve experienced this before with you; whenever we start to talk about your emotions or we start to try to talk about your emotions, the subject shifts to the subjects that we know more, that are more easily talkable, that contain such information more and more logical topics to discuss about (taking advantage of silence, I am trying to deepen it by saying “more like this, more like that” and I try to catch one of the rare moments of introversion of the client).

A: Is it happening?” (The client seems to feel tiny guilt; it seems like there is breaking), (6th session, 1st source)

Quotation 6:

A: “What does it make me feel? The question ‘what does it make me feel?’ is a very difficult question!!” (6th session, 2nd source)

Quotation 7:

“Therapist: By saying that it wasn’t emotional... When you mention something about emotion... Tension and anxiety...

A: It is normal that this happens this way; no one has ever asked me my feeling so far, you know. I was a bit of a... When I was a little child, I used to wet my bed, then I used to wake up and cry. I wish they asked what happened so that I could tell that I did it unconsciously and involuntarily. Of course, they used to come to my voice and my father used to yell at me because I woke them up. Then I used to go back to bed” (6th session, 2nd source).

Quotation 8:

“Therapist: Spend some time on it; get a little deeper. It is not something you need to answer immediately. You seem to feel like that sometimes.

A: Yes, replying instantly...

Therapist: Hmm hmm... It is not such a thing; it is somewhere deep in you..." (7th session, 1st source).

Quotation 9:

"A...Pure feeling... Come on A, you seem to have caught it partially. You are moving away from there again. You are talking about being embarrassed. That is a very sensitive matter. Would you return there a little more?"

A: I mean I am ashamed.

Therapist: Being ashamed.

A: Yes, I am ashamed because... (The tone of voice is gradually dropping) From the other party... If anything negative comes from the other party, I will fall into disgrace. I don't know what happens if something positive happens. I cannot estimate such a thing" (7th session, 5th source).

Quotation 10:

"Therapist: Hmm hmm (turning to my notes): How sincere is the expression 'because I was embarrassed to say that I missed my family, I tried to make them feel this with the gifts that I bought. And I was successful in this'? Though we had a hard time getting there; we dug many wells.

A: Yes, I was claiming that I didn't miss them" (a happy facial expression) (9th session, 2nd source).

In this study, the empathic approach is dominant from beginning to end. As with any therapist working with TLDP, the therapist is also a researcher; conducts empathic research throughout the process, collects data to find incompatible cycles, and benefits from every moment to restructure it together. The empathic approach satisfies the emotion-oriented aspect of the work process. Empathic understanding, empathic validation, empathic examination, empathic association, empathic assumption, empathic interpretation, and empathic focusing/re-framing have been actualized as specific strategies. Some real examples are presented below.

Quotation 11:

"Therapist: It must be very difficult for you to deal with these ambivalent behaviors

A: What happens mostly is that you don't know how to approach in a sensitive situation" (10th session, 2nd source) (empathetic examination)

Quotation 12:

"Therapist: That's what I did not fully understand; is this trying to approach you by guessing what you think emotionally?" (10th session, 2nd source) (Empathetic re-framing)

Quotation 13:

“Therapist: But what great success is that you get angry, you worry but you are at your place right on time”. (12th session, 1st source) (Ego support, empathetic verification)

Quotation 14:

“Therapist: To think about these relieves you (empathetic understanding) but you can’t work because you are relieved by thinking about them, you are stressing out that you can’t work, you are looking for something to hold on to and you are thinking about these again (Empathetic interpretation).

A: Vicious cycle.

Therapist: Hmm, vicious cycle” (8th session, 1st source) (empathetic verification).

Quotation 15:

“Therapist: But you stayed, you fought, you said, “I want to look inside me although it is difficult”. You said, “it is worth trying; we can’t ignore all of this”. (11th session, 4th source) (Ego support, empathetic understanding)

Quotation 16:

“Therapist: Yes, you live those moments; it is important for you to turn into you and to talk sincerely. It is natural to think about the possibility of something bad from your mouth while you are angry and you can limit it, that’s not a problem, you have the control”. (11th session, 2nd source) (Ego support, re-framing)

Quotation 17:

“Therapist: Him hmm. These are difficult memories; when we look back at the past, perhaps painful memories come to the mind faster. The things that break people’s hearts, hurt them and embarrass them come with much more weight, unfortunately” (12th session, 4th source) (empathic hypothesis).

Emotional awareness, emotional intelligence, emotionally reprocessing and being emotionally regulated are the recent prominent indicators of mental health (Levenson, 2013). Real quotations are provided here for the emotion regulation theme.

Quotation 18:

“A: I am waiting for something; it will happen. So be it as soon as possible and let me go my way. I don’t know whether there will be a break or not. Is a rupture going to happen? Some things will happen. There will be a war and I will win it.

Therapist: This is a very heavy feeling”. (12th session, 8th source)

Quotation 19:

“Therapist: You want to look deep into your own experiences, and you have the ability to do that. Perhaps this is not something everyone can do; it requires to be mentally enduring and it is scary for many people. To go back to the past, to face the pain, and to know what hurts... These also mean that some of the weaknesses emerge and this is fearful”. (12th session, 7th source) (Working on feelings, emotion regulation)

Quotation 20:

A tells an issue about which he is very angry, and he pulls the therapist to reply with anger. The therapist cancels all the client’s moves, remains calm and gives him/her another perspective. Then there is a short but deep silence. Then;

“Therapist: What happened at the moment A? I think I have let you down and you have cut off communication with me.

A: No, it’s something else. (He lifts his hand parallel to the level of the forehead, slowly lowering it to the chin; this is the client’s first gesture). You have regulated it again!

Therapist:

We have regulated it again. It’s very important. When we get angry, we can’t see other things by being dwelled on some things. Yes, sometimes we all do it”. (One of the most special moments during the process)

In fact, real quotations are indispensable for both the value of evidence and the enjoyment of the process. On the other hand, the page limit cannot be ignored. Real examples are presented below from the coding under the title of relational personality pattern.

Quotation 21:

“Therapist: Do you often feel this? ...that people listen to you but don’t understand?

A: From time to time”. (11th session, 1st source)

Quotation 22:

A: What kind of pressure is it? Dictation of thoughts or, I don’t know, like, disliking my thoughts, trying to change them; I mean, this pressure doesn’t have to have anything to do with thoughts, it can be anything, and if it happens, I draw away.

Therapist: What does it feel like when you feel that feeling?

A: What does it feel like? It seems to me that that feeling will use me like a robot

Therapist: Hmm... To be used as a robot...” (12th session, 1st source)

Quotation 23:

...

“A: Yes, being used as a robot means losing one’s human feeling.

Therapist: Hmm... losing one’s human feeling”. (12th session, 3rd source)

Quotation 24:

“Therapist: Losing one’s human feeling... What is it like?

A: Not being able to dominate their thoughts, not to express their thoughts, being the prisoner of their thoughts...” (12th session, 4th source)

Quotation 25:

“A: Because nonsense (!) things cross my mind – even if they are real – who knows what crosses the minds of other people. Maybe if I had the power, I’d like to use it. I would read people’s thoughts if they were put in a book.

Therapist: Um, do you have the feeling that your brain is being read by the other party?

A: I think it’s very difficult. I think that generally, I would not make them feel that way (the client didn’t expect this; this question pushed the limits of the client; there is something here). I mean .. I throw a curve. What crosses my mind and what I say...” (12th session, 9th source)

Quotation 26:

“A: Yes, but there is something like this; my sharp tongue is mixed with jokes and it is natural and original. People around me like it.

Therapist: Hmm, so this has at least two advantages for you. One, you can misdirect people so that you can prevent them from keeping the track of your thoughts; two, they find it sympathetic, it’s funny, it’s nice to be sympathetic for a man with a lot of young ladies around him”. (10th session, 1st source)

Finally, the discussion section will be given after giving a few examples about the promotion of change which is another important theme in the process.

Quotation 27:

“A: I do not want much; why do they try not to do it?

Therapist: They may not understand you. A, you may be more direct in communicating with people. (4th session, 1st source)

Quotation 28:

“Therapist: Well A., on the one hand, you want to change.

A: On the other hand, I am resistant to change.

Therapist: You find yourself doing things that make change difficult”. (6th session, 1st source)

Quotation 29:

“Therapist: So, is it the truth of the society or the reality of A?

A: I think I'm trying to create this... I don't know if I'm trying to say something like “I'm actually a sensitive person; just ignore the fact that I'm a macho guy”.

Therapist: Would everything be easier if you were as you were? (Paradoxical interpretation, reference to the future)

A: It is possible”. (Deep inside) (13th session, 1st source)

Quotation 30:

“Therapist: Actually, what you think you expect exists every day in your life”. (Paradoxical interpretation, reference to the future) (13th session, 4th source)

Discussion

Sources related to the attachment process acknowledge that the foundations of the interpersonal relations of the individual are laid in the first relationship with the caregiver in infancy. The attachment relationship the individual establishes with his/her mother in early life is argued to determine the quality of the relationships with people and his/her expectations from people in adult life (Bowlby, 2012-1; Bretherton, 1992; Schore, 2013).

The concept, known as mental models or internal working models, is one of the most fundamental concepts of Bowlby's attachment theory. According to the theory, each individual creates internal working models about the world and his/her place in the world by making predictions for the future according to the way he/she perceives events and by making plans accordingly (Bowlby, 2012-1). According to Bowlby, securely attached children are the ones who are responded in unity and in a helpful and loving way by caregivers when they are distressed or pleased. Such children achieve the expectation that the self has no unrecognizable, unresponsive or insuperable aspect. However, children who are not able to attach securely are the ones who are responded inadequately, irregularly and improperly. They do not expect others to keep them safe when they are under threat (Levenson, 2013). One of the important principles of attachment theory is

the fact that attachment relationships continue considerably for a lifetime (Bartholomew and Horowitz, 1991; Bowlby, 2012-2; 2012-3). Although attachment research focuses in particular on infants and mother-infant relationship, the “attachment” approach involves all stages of development. It includes therapeutic studies with adults as well as children (Wachtel, 2013). All this information clarifies that the attachment relationship constitutes one of the basic categories in our study.

Our second category is emotion regulation. Allan N. Shore, the leading scientist in this field, states that “Bowlby sees the future” (Shore, 2012). Operative information includes security-based strategies of affect regulation and also a set of concrete rules defined by Waters et al. (1998). These rules are called “secure base scripts”. These secure base scripts unite around three main coping strategies, namely (1) the admittance and expression of life difficulty or anxiety (2) the search for support (3) an effective problem-solving initiative. In a study examining related research in the context of attachment and neurobiology (Özbaran and Bildik, 2006), the researchers indicate that attachment and attachment disorders are important in terms of protective mental health in children, adolescents, and adults. With these aspects, “emotion regulation” is an important framework that covers the themes that are prominent in our study.

People exist in relationships. These relationships can be with other people they communicate with during the life of people, as well as with images of important people in the past, cultural traditions, values, and identifications. The personal history of the individual and the relational, social and cultural contexts in which this personal history manifests itself are inseparable and mutually determined (Wachtel, 2013). The first relational structure, which is the hallmark of the attachment relationship, is the basis of the development of the personality system and prepares criteria for the subsequent relations. In other words, “who are the individuals?” and “how do they become individuals?” stem from their attachment relationships (Magnavita, 2013). Hartman emphasizes the concept of “accommodation” and emphasizes that the individual’s relationship with his/her environment must be destroyed and rebalanced any moment. Hartman makes sense of accommodation in a broad sense as a “survival value” determined by the relations between both environmental relations and spiritual structures (Hartman, 2011). In the light of this important information, it is possible to observe that “interpersonal relations” is a category that is in the same context as “attachment” and “emotion regulation” but is a separate category that is not suitable for examination under these subjects.

In this study, A. begins his story by referring to the fact that he was an unwanted baby. He was born despite his mother’s efforts to have a miscarriage and is seeking (desires) indications that her parents regret not wanting him. He uses this against them for a long time.

“... He wants to be understood and he experiences severe anger when he feels that he is not understood. He wants to be the one who is preferred. He wants to be supported by the father and other important people in his life. He wants clarity and consistency in his relationships. He is having trouble expressing anger. He is making plans for a more severe retaliation to hurt people when he is hurt by them. He overstates some relational situations. It is painful and difficult for him to deal with himself. He feels like a renegade because of ambivalent emotions. He feels guilty because of ambivalent emotions. He feels embarrassed to express love and attention to the important other. He cannot trust in his interpersonal relationships and doubt takes an important place in his life. He expects that others will not understand him, his loved ones will not show enough love to him, he will not be able to meet their expectations if he shows his weaknesses and will fall into disfavor if he shares what he thinks. The others do not spend enough time with him, care for him properly, they approach him by estimating his feelings and thoughts (being dominated), they give him orders or instructions sometimes, they do not treat him consistently, and they use his sensitive feelings” (being exploited)”. (The text is taken from A’s midterm story that the researcher created with consultants).

It is important to see that A has an insecure attachment relationship. According to Levenson, three main problems arise in children who are insecurely attached: 1. Their models of themselves and/or others are negative. 2- They have difficulty in correcting these internalized harmful models by themselves because they are being cognitively and emotionally challenged to perceive that external information lets these models down. 3- These children remain at the mercy of works models or templates as they exist outside the awareness of these children (Levenson, 2013). Wachtel (2011) mentions a fourth point where insecurely attached children are affected. According to him, internal works models continue partially because interactions with people who cause these experiences continue. He exemplifies the fact that mothers and fathers who got tough with their children when they were babies continue to do so when they start to walk and when they become adolescents and this seems to be a plausible interpretation.

While describing maladaptive primary feelings, Greenberg stated that a touchy client might have learned about the abuse that occurred after affiliation, so that the client would perceive the affiliation as a potential violation and respond automatically with anger and/ or rejection. This situation forms the basis of incompatible cycles in our example.

In order to change the incompatible cyclic patterns of the individual, it is necessary to activate his/her emotional structure (Levenson, 2013). As Greenberg states, “it is necessary to get a place before leaving it”. Reaching emotions is not easy in individuals with intense painful experiences, strong defenses and deeply insecure attachment relationships as in the case in our study. Throughout the process, A. and the therapist

followed a trace on fragile ice. Moreover, reaching the feeling is not enough. As Levenson (2013) points out, it is necessary to strive for reaching, experiencing and deepening of the attachment-oriented emotions associated with particularly incompatible cyclic patterns.

Throughout this study process, the comprehensive infrastructure that Bowlby provided regarding the internally functioning models in his theory of attachment and the meaning of the intensity of emotion in interactions with others, in other words in interpersonal relations (emotional-experiential theory) were tried to be discussed in an integrative context.

Conclusion and Recommendations

In this study, attachment relationship, emotion regulation, and interpersonal relationships were determined as three main themes based on the findings obtained from the process analysis. "Circular patterns", "preserving therapeutic relationship", "metacommunication", "emotional-experiential approach", "reaching and processing emotion", "empathic research", "relational personality pattern" and "encouragement of change" are other important therapeutic themes. The TLDP method for the discovery of recurrent incompatible patterns in young individuals and for making life more functional and the qualitative data analysis method for the scientific analysis of the process are considered to be quite appropriate and useful.

This study is the first study conducted in Turkey in this context. The evaluation of psychotherapy processes with qualitative data analysis method is quite long and laborious. On the other hand, the recognition of the scientific method, especially in Turkey, is only in the beginning phase. There is a need for studies that can add the ends of the bell curve to the evaluation and offer a selective but deep perspective rather than a superficial validation because this approach does not only identify the problem or reveal the situation, it also contains the solution suggestions in a live form. Designing similar studies, increasing the quantity of the high-quality studies in which psychotherapy processes are exhibited with qualitative data analysis and taking part in the international field in this context are our suggestions and expectations for the future.

Kaynakça/References

- Bartholomew, K., Horowitz, L.M. (1991). Attachment styles among young adults: A test of a four-category model. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61:226-244.
- Bowlby, J. (1) (2012). *A Secure Base. Parent-Child Attachment and Healthy Human Development*. Basic Books. Çeviren: Güneri S. Güvenli Bir Dayanak. Ebeveyn-Çocuk Bağlanması ve Sağlıklı İnsan Gelişimi. İstanbul: Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları
- Bowlby, J. (2) (2012). *Attachment and Loss*. Çeviren: Soylu TV. Bağlanma. 2. Basım, İstanbul: Pinhan Yayıncılık.

- Bowlby, J. (3) (2012). The Making and Breaking of Affectional Bonds. Çeviren: Kamer M. Sevgi Bağlarının Kurulması ve Bozulması. İstanbul: Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları
- Bretherton, I. (1992). The origins of attachment theory: John Bowlby and Mary Ainsworth. *Developmental Psychology*, 28 (5), 759.
- Eells, T.D. (2009). Psikoterapi Vaka Formülasyonu. (Levenson H, Strupp HH., Döngüsel Uyumsuz Örüntüler, İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Hartman, H. (2011). Ego Psychology and the Problem of Adaptation. Çeviren: Büyükkal B. Ben Psikolojisi ve Uyum Sorunu. İstanbul: Metis Yayınları
- Kuş, E. (2009). Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri, Sosyal Bilimlerde Araştırma Teknikleri Nicel mi? Nitel mi? 3. Baskı, Ankara.
- Levenson, H. (2013). Kısa Dinamik Terapi. İstanbul: Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları, Birinci Baskı
- Levenson, H. (a) (2011). Süresi Sınırlı Dinamik Terapi. İstanbul: Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları, Birinci Baskı
- Magnavita, J.J. (2013). Personality Guided Relational Psychotherapy. Çeviren: Helvacıoğlu B, Gök E, Benveniste M, Karakaş Ö. Kişilik Yönelimli İlişkisel Psikoterapi. 1. Basım, İstanbul: Litera Yayıncılık, Özbaran, B., Bildik, T. (2006). Bağlanmanın Nörobiyolojisi. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi*, 13(3):137-142.
- Schore, A.N., (2013). Affect Dysregulation and Disorders of the Self. Çeviren: Benveniste M. Duygulanım Düzensizliği ve Kendilik Bozuklukları. İstanbul: Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları,
- Wachtel, P.L., 2013. Therapeutic Communication. The Guilford Publications Çeviren: Benveniste M. 2011. Terapinin Dili. İstanbul: Psikoterapi Enstitüsü Eğitim Yayınları,
- Yıldırım, A., Şimşek H. (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Nisan 2019 • 7(17) • 149-162

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 14 Eylül 2018
 Kabul | 15 Ekim 2018

Aksaray'da Genç NEET Sorunu ve Çözümüne İlişkin Yerel Düzeyde Strateji Önerileri

Volkan Işık*

Öz

İşgücü piyasasına ilişkin temel sorun alanlarından biri olan işsizlik, gelişmişlik düzeylerinden bağımsız bütün ülkelerin mücadele ettiği ve sosyo-ekonomik politikalarına ilişkin eylem planlarında yer verdiği önemli bir gündem maddesidir. Küresel bir mesele olarak görülen işsizliğin sonuçlarından en fazla etkilenen gruplar arasından genç nüfus ise; ülkelerin gelecekteki işgücü potansiyellerinin göstergesi olması bakımından ayrı bir öneme sahiptir. Bununla birlikte genç işgücü potansiyelinin; işsizlik, eğitime devam etmeme ve işgücüne katılmama nedenleriyle kullanılamaması beraberinde önemli sosyo-ekonomik sorunları getirecektir. Genç işsizliğini ve gençlerde ne istihdamda ne de eğitimde yer almama sorununu (NEET) inceleyen bu çalışma, Aksaray ili örneğinde sorunun boyutlarını ortaya koyarak, alınabilecek önemler üzerine strateji önerileri geliştirilmesini amaçlamaktadır. Bu amaçla Türkiye İş Kurumu, Milli Eğitim, Nüfus ve Sosyal Güvenlik Kurumu il müdürlüklerinden elde edilen verilerden yararlanılarak gençlerde işsizlik ve NEET oranları belirlenmiş, ilgili oranların yaş grupları ve cinsiyete göre dağılımları karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Yapılan değerlendirmeler neticesinde ise 2017-2019 Ulusal İstihdam Stratejisi Eylem Planı da dikkate alınarak yerel düzeyde çözüme ilişkin stratejiler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Genç işsiliği, Neet, İşgücüne Dahil Olmayanlar, Dezavantajlı Gruplar, Aksaray.

* Dr. Öğr. Üyesi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, Ankara, volkani83@gmail.com.
 ORCID: 0000-0003-3690-969X

Abstract

Unemployment which is one of the major problem area of the labor market, is an important agenda item that all countries, independent of their level of development, struggle and include in their action plans on socio-economic policies. Among the groups most affected by the results of unemployment, which is seen as a global issue, is the youth population; it is of particular importance for the countries to be an indicator of their future labor potential. However, the potential of youth labor force; unemployment, inability to continue education and not to participate in the labor force will bring along important socio-economic problems. This study, which examines youth unemployment and NEET, examines the dimensions of problems in case of Aksaray, and aims to develop an action plan on the importance that can be taken. For this purpose firstly unemployment and NEET datas from Provincial Directorates (Aksaray Employment Agency, Aksaray National Education, Aksaray Population and Aksaray Social Security) obtained. And then the distribution by age group and gender of the respective rates were comparatively analyzed. As a result of the evaluations made, strategies for solution at the local level have been developed by taking into account the 2017-2019 National Employment Strategy Action Plan.

Keywords: Youth Unemployment, Neet, Not in Labor Force, Disadvantaged Groups, Aksaray.

Giriş

İşgücü piyasasında belirlenen istihdam ilişkileri çalışma yaşamındaki en temel ilişkilerden biridir. İşgücü piyasasının iki önemli göstergesi olan istihdam ve işsizlik istatistikleri ise; ekonominin makro düzeyde sağlıklı işleyip işlemediği konusunda bilgi vermekte, bu sayede istihdamı teşvik etmeye ve/veya işsizliği azaltmaya yönelik oluşturulacak aktif ve pasif istihdam politikalarının veri tabanını oluşturmaktadır.

Kuşkusuz çalışma çağındaki işgücünün tamamı üzerinde önemli bir sosyal güvenlik riski teşkil eden işsizlik sorunu bireylerin yaş, cinsiyet ve engel durumlarına göre farklı yoğunlukta etkilere sahiptir. Literatürde yaygın kullanımla özel olarak korunması gereken guruplar olarak ifade edilen; gençler, kadınlar ve engellilerin ise işsizlik riskiyle karşı karşıya kalma durumları ile maruz kaldıkları işsizlik süresinin uzunluğu daha fazladır. Diğer guruplara göre daha fazla etkilenmeleri nedeniyle sosyal dışlanmanın tarafı olarak görülen bu gurupların istihdamının sağlanması ve işgücüne katılımlarının artırılması amacıyla devletler sosyal politikalar geliştirmekte ve sosyal dışlanmayla mücadele etmektedir.

Günümüzde gelişmişlik düzeyi ne olursa olsun işsizlik sorunu dünya ülkelerindeki işgücü piyasalarının kronik sorunlarının başında gelmektedir. Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO)'nın "Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm: Eğilimler 2018" raporuna göre, 2016 yılındaki artıştan sonra küresel işsizlik sabitlenmektedir. Raporda, işsizliğin küresel düzeyde 2017 yılında %5,6 düzeyine ulaştığı ve toplam işsiz sayısının 192 milyonu aşmış olmasının beklendiği ifade edilmektedir. Rapordaki çarpıcı sonuçlardan biri ise genç nüfusa ilişkindir. Rapora göre; dünya nüfusunun %13,1'ine tekabül eden 15-24 yaş arasında 70 milyon 900 bin insanın işi yoktur. 2018 yılında 200 bin genç kadın ve erkeğin daha işsizler ordusuna katılacağına dikkat çeken ILO, 2030 yılına kadar ise 26 milyon genç işsiz daha olacağını belirtmiştir (ILO, 2017).

Türkiye’de ise toplam nüfus içerisinde genç nüfus yoğunluğu dikkat çekerken, işgücü piyasası açısından genç nüfus potansiyelinin tam olarak değerlendirilememesi nedeniyle gençlerde eksik istihdam ve kayıtdışı alanlarına yönelimin yaygınlığı dikkat çekmektedir. Türkiye’de Şubat 2018 verilerine göre; 15 -24 yaş grubunda 11 milyon 854 genç bulunmakta ve genç nüfus, toplam nüfusun %14,7’sine denk gelmektedir. Ancak, her on gençten sadece dördü (%41,1) işgücüne katılmakta; %22,8’i işgücüne katılmamakla birlikte eğitimde de yer almamakta, genç işsizliği oranı ise genel işsizliğin yaklaşık yarısına yaklaşarak % 19’a ulaşmış bulunmaktadır.

Gençlerde atalet sorununu; işsizlik ve NEET (ne istihdamda ne de eğitimde yer almama durumu) sorunları perspektifinden Aksaray ili örneğinde inceleyerek, alınabilecek önemlere ilişkin tedbirler geliştirme amacını taşıyan bu çalışma; istihdam seferberliği ikinci fazıyla başlatılan ulusal düzeyde dezavantajlı grupların istihdamının artırılması çalışmalarına yerel düzeyde katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu amaçla; öncelikle başta Aksaray İş Kurumu İl Müdürlüğü olmak üzere, Aksaray Milli Eğitim İl Müdürlüğü, Aksaray Nüfus İl Müdürlüğü ve Aksaray Sosyal Güvenlik Kurumu İl Müdürlükleri’nin katkılarıyla elde edilen verilerle Aksaray’da genç işgücü, genç işsizliği ve NEET oranları belirlenmiştir. İlgili verilerle şekillendirilen çalışma kapsamında ise son yıllarda önemi kavranan ne eğitimde ne de istihdamda yer almama durumuna ilişkin Türkiye geneli ile karşılaştırmalı bir eksende Aksaray ilindeki sorunun görünümü üzerine tartışılacaktır. Çalışmada belirlenen sonuçların Aksaray İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu toplantı gündemine alınarak, 2018 yılında ülke genelinde başlatılan Milli İstihdam Seferberliği’nin ikinci fazına yerel düzeyde katkı sağlaması amacıyla il düzeyinde tedbirler geliştirilmesine yardımcı olmasının yanında; diğer illerde yapılacak benzer çalışmalara da örnek teşkil etmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye’de Genç İşsizliği ve Gençlerde “NEET”

Bugün bütün dünyada dezavantajlı gruplar arasında gençlerin karşı karşıya olduğu en büyük sosyo-ekonomik problem şüphesiz genç işsizliğidir. Dezavantajlı gruplar arasında sözü geçen gençler; Birleşmiş Milletler (BM), ILO ve benzeri kuruluşların genç olarak tanımladığı 15-24 yaş grubundaki kişilerdir. Genç bireyler, durgunluktan ve genel işsizlik artışından en çok etkilenen gruptur. Çünkü gençler, işgücü piyasasına ilk girişlerinde önlerine konulan deneyimsizliklerine dayalı engellere maruz kalmaktadırlar. Gençler; işgücü piyasasının en kıdemsiz üyeleri olduğundan, kendilerinden daha deneyimli olan yetişkinlerin işsizliğinin arttığı dönemlerde işsizlikten daha fazla etkilenebilmektedir (Hansen, 1987, s. 30). Ayrıca rekabet ortamının zorlu ve standartların yüksek olduğu açık bir ekonomide bu gençlerin yerlerini bulmaları, istihdam içinde yer almaları daha da zorlaşmaktadır.

İş ve istihdam, gençlerin sosyal kimliğini şekillendiren yaşamlarını, bağımsızlıklarının gelişimini, gelirlerini, kendilerine saygılarını, kısacası sosyo-ekonomik hayatlarını düzenlemeleri için büyük bir öneme sahiptir (Çetinkaya, 2010, s. 46). Bu yüzden genel işsizlik gibi genç nüfusta işsizlik de, hem bireysel hem de toplumsal anlamda ciddi sorunlara yol açmaktadır. Çünkü bu sorun diğer sosyo-ekonomik problemleri de beraberinde getirmekte; toplumun verimliliğini ve üretim kapasitesini olumsuz etkilemektedir. Bununla

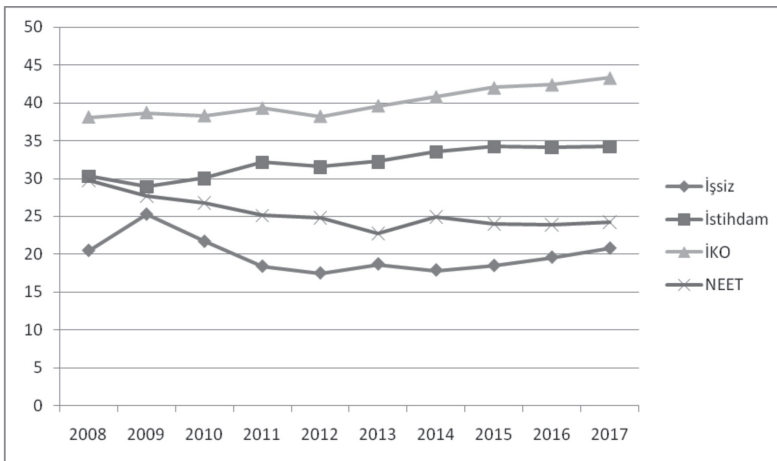
birlikte yetişmiş işgücü, istihdam edilerek üretime katılmadığından, topluma ek maliyet yüklemekte, iş bulma beklentisinin azalmasıyla birlikte işgücüne dahil olmama eğilimine sebep olmakta, psikolojik ve ailevi sorunlar yaratmakta, sosyal dışlanmaya yol açmakta, uzun vadede ise toplumsal barış için bir tehdit oluşturmaktadır.

Günümüzde genç işsizlik oranları rekor seviyelere ulaşmış durumdadır. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ülkeleri içerisinde en yüksek genç işsizlik oranı 2017 itibariyle %53.4 olarak Güney Afrika'da kaydedilmiştir. Güney Afrika'yı %43,6 ile Yunanistan, %38,7 ile İspanya ve %34,8 ile İtalya takip etmektedir. Gençler arasındaki işsizlik oranında OECD ülkeleri ortalaması ise aynı dönem itibariyle %11,9 olarak kaydedilmiştir (OECD, 2017). Türkiye ise aynı dönem için % 19'luk genç işsizlik oranı ile OECD ülkeleri ortalamasının üzerinde kalmıştır. Türkiye'nin sahip olduğu genç işgücü yoğunluğuna karşın, genel işsizlik oranının yaklaşık 2 katı olan genç nüfusta işsizlik oranına, iş bulamama nedeniyle ümidi kırılmış ve işgücü kayıtlarına dâhil olmayan gençler de eklendiğinde, oran çok daha fazla artacaktır.

Türkiye'deki genç işsizliğinin sebeplerinin başında ise; mevcut eğitim sisteminin işgücü talebini karşılayamaması, bir diğer ifade ile eğitim-istihdam dengesizliği yer almaktadır. Sorun, yapısal nitelik arz ettiği için çözümü şüphesiz kısa vadeli önlemlerle mümkün değildir. Sorunun büyüklüğü ve önemi, uygulanacak politikaların kapsamını ve ciddiyetini belirlemektedir.

Türkiye'nin durumu acil önlem gerektirmektedir. Son 10 yıllık süreçte gerek işsizlik, gerek işgücüne katılım ve NEET sorunlarında hissedilir iyileşmeler görülmekte birlikte oranlar, halen OECD ve AB ortalamasının üzerinde seyretmektedir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Hanehalkı İşgücü Anketi veri tabanından yararlanılarak oluşturulan grafik 1'de; 15-24 yaş grubundaki genç işgücüne ait 4 değişkenin 10 yıl içerisindeki değişimi görülmektedir.

Grafik 1.15-24 Yaş Arası Genç İşgünün Durumu (2008-2017)

Kaynak: TÜİK 2008-2017 yılları arası Hanehalkı İşgücü Anketleri sonuçlarından elde edilen verilerle hazırlanmıştır.

Grafik 1'de gözlenen en belirgin durum 2008'den günümüze işgücüne katılım, istihdam ve NEET sorunu konularında önemli iyileşmelere karşın genç işsizliğinin 2008 krizinin etkisinin görüldüğü 2009 yılındaki %25,3'lük tavan dışında %20 kısıncasına sıkıştığıdır.

NEET popülasyonunu analiz ederken dikkat edilmesi gereken en önemli yaşlar 19 ila 24 yaşları arasındadır. Bu yaş grubundakiler artık zorunlu eğitim sürecinden çıkmaya başladıklarından, zorunlu eğitimin NEET kategorisini sınırlayıcı etkisi son bulmaktadır. Ancak kriz dönemlerinde emek talebinde yaşanan şiddetli düşüşler, özellikle 19-24 ve 25-29 yaş grubundaki genç işgücünü eğitim hayatına devam etmeye hatta mümkün oldukça eğitim sürecini uzatmaya itmektir. Bu sayede iş aramayıp işsiz kategorisi dışına çıkan bireyler, eğitimde yer alarak "NEET" kategorisi dışına da çıkmaktadır. Bununla beraber 15-19 yaş grubu için zorunlu eğitim sisteminin işlerliği yine "NEET" kategorisinde belirgin iyileşmelerin nedeni olarak gösterilebilir.

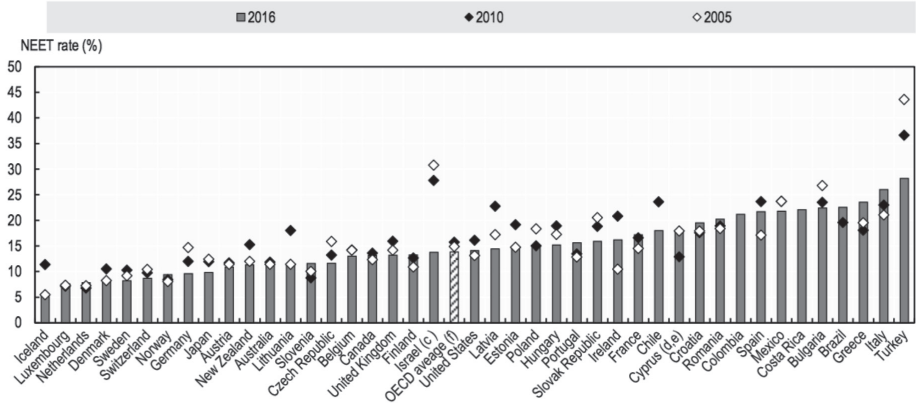
2000'li yıllardan günümüze istikrarlı bir azalma eğilimine giren ve grafik 1'de de görüldüğü gibi son 10 yıllık zaman çizgisinde %29,8'den %24,2'ye gerileyerek yaklaşık 6 puanlık bir düşüş gösteren gençlerde "NEET" oranı, halen AB ve OECD ülkeleri ortalamalarının çok üzerinde seyretmektedir.

Genel bir ifade ile eğitimde olmayıp aynı zamanda çalışmayanları ifade eden "NEET" kategorisi; kendi içerisinde aktif NEET ve pasif NEET olmak üzere 2 ayrı kategoriden oluşmaktadır (OECD, 2015, s. 89). Bu kategorilerden aktif NEET bireyler; eğitim sürecinde olmamakla birlikte iş aramaya devam etmektedirler. Mevcutta gelir getirici bir işleri olmayıp, işe başlamaya hazır oldukları da düşünüldüğünde işsiz olarak değerlendirilebilecek olan bu bireyler, iş buldukları an istihdam kategorisine girerek NEET sürecinden ilk çıkacak olanlardır. İkinci NEET kategorisi olan pasif NEET bireyler ise; eğitim sürecinde olmamakla birlikte iş de aramadıklarından işsiz olarak değerlendirilememekte ve işgücüne dahil olmayanlar grubuna girmektedir. Dolayısıyla aktif NEET bireylerle kıyaslandığında kalıcı ve kronik bir atalet sorunu yaratma potansiyeli taşıyan pasif NEET bireyler, NEET ile mücadelede öncelikli gruplardandır.

OECD'nin 2017 yılında yayınladığı "Bir Bakışta Eğitim Raporu" (*Education at a Glance Interim Report*) 2005, 2010 ve 2016 yılları itibarıyla OECD'ye üye ülkelerdeki genç işgücüne ilişkin "NEET" oranlarının kıyaslanması bakımından önem arz etmektedir. Grafik 2'de gösterilen kıyaslama verileri; OECD ülkeleri için "Bir Bakışta Eğitim Raporu ile Eurostat Eğitim ve Öğretim İstatistikleri'nden alınmıştır. Grafik 2'de de görüldüğü gibi "NEET" oranları OECD genelinde önemli ölçüde değişmektedir. OECD ortalaması %14'ün biraz altında iken, en yüksek oran %28,2 Türkiye'de, en yüksek oran ise %5,3 ile İzlanda'da tespit edilmiştir.

Türkiye'de NEET oranı 2005'te %40-45 bandından 2016 yılında %25-30 bandına gerileyerek son 10 yılda en fazla düşüş gösteren ülke olmakla birlikte halen NEET oranının en yüksek olduğu ülke konumundadır. Diğer en yüksek NEET oranları ise; İtalya, Yunanistan ve Bulgaristan ile Brezilya'da görülmektedir.

Grafik 2.15-29 Yaş Arası Gençlerin OECD NEET Oranları Karşılaştırması (2005-2010-2016)

Kaynak: OECD (2017), https://www.oecd.org/els/CO_3_5_Young_people_not_in_education_or_employment.pdf, 02.05.2018.

OECD Bir Bakışta Eğitim Raporu'na göre; OECD ülkelerinde ortalama olarak, 18-24 yaş grubundakilerin yaklaşık yarısı (%53) eğitimde olmakla birlikte, üçte biri (%32) eğitimde değilken, %15'i ise "NEET" kategorisinde bir diğer ifadeyle; ne istihdamda ne de eğitimde veya öğretimdedir (OECD, 2017:304). Genel olarak, bir ülkenin Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) 15 yaşında olan düşük performans gösteren öğrencilerin yüzdesi ne kadar yüksekse, daha sonraki bir yaşta "NEET"lerin oranı o kadar yüksek olacaktır. Literatürde de yaygın olarak ifade edildiği gibi; 15 yaşındaki öğrenciler arasındaki düşük beceriler, bir bütün olarak ekonomi üzerinde ve bireylerin işgücü piyasası sonuçları üzerinde olumsuz etkiler gösterecektir.

OECD tarafından yapılan PISA araştırması; 15 yaşında olan ve eğitime devam eden çocukların uluslararası değerlendirmelerde matematik ve fen bilimleri okur yazarlığı ile okuma/okuduğunu anlama becerilerini ölçerek, eğitim sistemlerinin beceri ihtiyaçlarını karşılama kabiliyetleri hakkında önemli bilgiler vermektedir. Bu kapsamda bilişim teknolojileri okuryazarlığı, fen bilimleri okuryazarlığı ve temel matematiksel beceri alanları öncelikli olarak ele alınmaktadır. 72 ülke ve ekonomik bölgede 15 yaşındaki 540 bin öğrenci arasında yapılan PISA araştırması 2015 verilerine göre Türkiye; 2015'te değerlendirmeye katılan 70 ülke içinde matematikte 49., okumada 50. ve fende ise 52. sırada yer almıştır (OECD, 2018). Sıralamada geride olmasına karşın Türkiye'nin puanları 2012 yılına dek artma eğilimindeyken 2015 yılında değerlendirmenin gerçekleştirildiği her üç alanda da gerilemiştir.

OECD ülkeleri genelinde de, 15 yaşındaki öğrencilerin %20'sinin okuryazarlık becerileri 2. seviyenin altında bir okuryazarlık yeterliliği şeklinde düşük olarak tespit edilmiştir. Düşük okuryazarlık becerisine sahip öğrencilerin yüzdesi ise; Kanada, Estonya ve İrlanda'da yaklaşık %10 iken, Brezilya, Kolombiya, Kosta Rika, Meksika ve Türkiye'de en az %40'tır

(OECD, 2017, s.308). Veriler, aynı yaş grubundaki gençlerin düşük beceri yüzdesi ile “NEET” oranları arasında doğrusal bir ilişki olduğunu göstermektedir. Bir diğer ifadeyle; PISA’da düşük performans gösteren 15 yaşındaki öğrencilerin oranı ne kadar yüksekse, 15-19 yaş grubundakiler için NEET’lerin oranı o kadar yüksektir.

Bugün Türkiye’de 15-24 yaş arası genç nüfusun toplam nüfus içindeki payı, OECD ülkeleri ortalamasının çok üzerindedir. Dolayısıyla bu potansiyelin iyi bir eğitim sistemi ve eğitim-istihdam ilişkisinin iyi işlediği bir yapı içerisinde teşviki gereklidir. Ancak proaktif bir yaklaşımla iş piyasasının teknoloji nedeniyle sürekli değişen işgücünden beklentilerini analiz edememek ve buna paralel olarak eğitim-istihdam dengesini sağlayamamak; Grafik 2’de de görüldüğü gibi daha fazla NEET oranı şeklinde geri dönmektedir.

Gençlikte NEET sorunu ve buna bağlı olarak gelişen atalet; hem bugün, hem de gelecek açısından sorun teşkil etmektedir. Bugün açısından sorundur; çünkü bu gençlerin suç ve madde bağımlılığı da dâhil, çeşitli anti-sosyal davranış biçimlerine yönelme ihtimalleri daha fazladır. Gelecek açısından sorundur; çünkü iş tecrübeleri veya piyasada geçerli olabilecek becerileri olmadığı için yaşamlarının büyük bir kısmında “sosyal dışlanma” ile karşı karşıya kalabileceklerdir (TİSK, 2008, s. 2).

Bu amaçlarla Türkiye’de 2017 ve 2018 yıllarında başlatılan birinci ve ikinci istihdam seferberliklerinden özellikle 2018 yılındaki ikincisi; tamamen dezavantajlı gruplara ve bilhassa da, gençlere yönelik olarak önemli düzenlemeler içermektedir. Özellikle; işverenlerin ilave istihdam ettikleri 18-25 yaş grubundaki gençlerin ücret, prim ve vergilerinin, bir ay işveren, bir ay devlet tarafından ödenmesi, yine; Türkiye İş Kurumu tarafından uygulanan İşbaşı Eğitim Programlarının süresinin 2018’de bilişim ve imalat sektörlerindeki mesleklerde 3 aydan 6 aya çıkartılması yanında siber güvenlik, yenilenebilir enerji, bulut bilişim, kodlama gibi Endüstri 4.0’ın meslekleri olarak görülen alanlarda düzenlenecek olan işbaşı eğitim programlarına katılan gençlere 9 aya kadar değişen sürelerde eğitim ve günlük cep harçlığı verilmesine ilişkin düzenlemeler, gençlerde işsizlik ve NEET sorunu ile mücadelede atılmış önemli adımlardır. Ancak sorunun eğitimle ilişkisi bakımından yapısal karakterli olması nedeniyle ulusal eylem ve stratejilerinin yerel düzeydeki gözlem ve eylemlere dayalı politikalarla desteklenmesi önem arz etmektedir.

Aksaray’da Genç İşsizliği ve Genç Nüfusta NEET Sorunu

Yerel düzeyde önem arz ettiği vurgulanan politika geliştirme sürecine katkı sağlaması amacıyla Aksaray ilinde gerçekleştirilen çalışmada; genç işsizliği ve gençlerde NEET sorununa ilişkin il düzeyinde bir gözlem yapılarak çözüme ilişkin alınabilecek önlemler belirlenmiştir. Verilerin elde edilmesinde Aksaray İl İstihdam Kurulu üyelerinden başta Aksaray İş Kurumu İl Müdürlüğü olmak üzere, İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü ve Nüfus İl Müdürlüğü’nden destek alınmakla birlikte diğer veriler TÜİK Hanehalkı İşgücü Anketlerinden elde edilmiştir.

TÜİK verilerine göre Aksaray ilinde nüfus; yıllık ortalama %14,4’lük artışla 2017 yılında 402 bin 404 kişiye ulaşmıştır. Yıllık nüfus artışı itibarıyla değerlendirildiğinde Aksaray’daki nüfus artışının %12,1’lik Türkiye ortalamasının üzerinde seyrettiği görülmektedir. Düzey

2 bölge sınıflandırması itibariyle incelendiğinde de; TR71 bölgesi içerisinde yer alan ilin; %2,8'lik nüfus artışı ve 278 bin 749 nüfuslu Kırıkkale, %6,0'lık nüfus artışı ve 352 bin 727 nüfuslu Niğde, % 5,6'lık yıllık nüfus artışı ve 292 bin 365 bin nüfuslu Nevşehir ve %14,6'lık yıllık nüfus artışı ve 234 bin 529 nüfuslu Kırşehir illeri arasında; kendi bölgesindeki en fazla nüfusa sahip olduğu görülmektedir.

Aksaray nüfusu içerisinde genç yoğunluğu ise dikkat çekmektedir. Birleşmiş Milletler (BM) tanımı itibariyle, 15-24 yaş; Eurostat tanımı itibariyle ise 15-29 yaş grubu olarak ifade edilen genç nüfusun eğitimde ve işgücünde olma durumlarını da gösteren aşağıdaki tablolar incelendiğinde Aksaray'da 2017 yılı itibariyle 15-24 yaş aralığında toplam 67 bin 512 gencin olduğu görülmektedir. Bu sayıyla Aksaray'daki genç nüfus, toplam nüfus içerisinde %16,8'lik orana sahip olmakla birlikte; bu yaş aralığına 25-29 yaş grubu da eklendiğinde oran %23,9'a yükselmektedir. Buna göre Aksaray'daki her 4 kişiden yaklaşık 1'inin genç olduğu söylenebilir.

Aksaray'daki genç nüfusun yüksekliği bu yaş grubu için yerel düzeyde alınması gereken eğitim ve sosyal politikaların aciliyetini de ortaya koymaktadır. Sahip olunan genç nüfusun ekonomiye, eğitim ve öğrenime katılımı veya üretim sürecindeki herhangi bir aktivitede yer alması bu genç potansiyelinin etkin ve verimli kullanımını sağlayacaktır.

Tablo 1'de Aksaray İşkur İl Müdürlüğü'nden alınan verilere göre hazırlanan 15-24 yaş grubunun işgücüne katılma oranları ile işsizlik oranları incelendiğinde; ildeki genç işsizliğinin toplamda %21,3, işgücüne katılma oranının (İKO) ise %28,8 olduğu görülmektedir. TÜİK düzey 2 bölge sınıflandırması itibariyle incelendiğinde; Aksaray, Kırıkkale, Niğde, Nevşehir ve Kırşehir bölgesinde 15-24 yaş aralığı genç işsizliği; erkeklerde % 20,7, kadınlarda %30,7 olarak belirlenmiştir. Buna göre Aksaray'ın genç işsizliğinde kendi bölge ortalamasının altında olduğu görülmekle birlikte, yoğun genç nüfusu nedeniyle genç işsizliği sorunu acil çözüm beklemektedir.

Tablo 1.15-24 Yaş Arası Genç Nüfusun Cinsiyete Göre İşgücüne Katılma ve İşsizlik Oranları (2018)

	Toplam	Erkek	Kadın
Genç İşsizlik Oranı % (15-24 yaş)	21,3	18,6	27,3
Genç İKO % (15-24 yaş)	28,8	39,8	17,8

İldeki 15-24 yaş grubu gençlerin işgücüne katılma oranları ise yine kendi düzey 2 bölge sınıflandırması ortalamasının oldukça altında kalmaktadır. Buna göre; Aksaray, Kırıkkale, Niğde ve Kırşehir bölgesi 15-24 yaş grubu İKO ortalaması erkeklerde %59,7 iken kadınlarda %28,9 olarak belirlenmiştir. Aksaray 'da ise İKO tablo 1'de de görüldüğü gibi erkeklerde %39,8iken, kadınlarda sadece %17,8'dir.

15-24 yaş grubu içerisinde 15-19 yaş aralığındakilerin işgücüne dahil olmama nedeni; eğitim-öğretime devam ediyor olmak iken; 18 yaştan sonra işgücüne dahil olmama nedenlerine; iş bulma ümidini kaybetme, iş aramama, mevsimlik çalışma, ev işleriyle

meşgul olma, engelli veya hastalık hali ile ailevi nedenler dahil olmaktadır. Bu nedenler içerisinde ailevi nedenler ile iş aramama nedenlerinin ise toplum cinsiyet eşitsizliği nedeniyle en çok genç kadınları etkiledikleri bilinmektedir.

İldeki genç nüfus yoğunluğu gelecekteki işgücü piyasası açısından önemli bir potansiyel taşımakla birlikte, bu bireylere iş yaratılmaması veya eğitimde yer almamaları nedeniyle genç nüfusta atalet gibi önemli sorun alanlarının ortaya çıkmasına da sebep olabilecektir. Bu nedenle bu potansiyeli fırsata çevirecek politikalar üretilmesi bu politikalarda da kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık uygulamalarına öncelik tanınması önem taşımaktadır.

Tablo 2. 15-19 Yaş Arası Genç Nüfusun Cinsiyete Göre Eğitim, İstihdam, İşsizlik Dağılımı (2018)

15-19 YAŞ	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Nüfus	18027	17455	35482
Milli Eğitim (Eğitimde Olanlar)	13280	11510	24790
SGK (Çalışan sayısı)	3109	1686	4795
İŞKUR (Kayıtlı İşsiz)	717	326	1043
İşgücü sayısı (İKO)	3826 (%21,2)	2012 (%11,5)	5838 (%16,4)
NEET (%)	5,1	22,5	13,7
NEET (Sayı)	921	3933	4854
İşsizlik Oranı (%)	18,7	16,2	17,9

Tablo 2'deki veriler genç nüfus içerisinde 15-19 yaş grubuna aittir. Bu yaş grubundaki gençlerin büyük çoğunluğu 4+4+4'lük eğitim sistemini tamamlamamış ve/veya henüz tamamlamış bireylerden oluşmaktadır. Dolayısıyla bu grup içerisindeki gençlere ilişkin verilerin "eğitimde olanlar" grubunda yoğunlaşması beklenmektedir.

Aksaray İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan verilerden hareketle ildeki 15-19 yaş grubundaki gençlerin toplam 24 bin 790'nın milli eğitim sürecinde olduğu görülmektedir. Aynı yaş grubundaki toplam nüfusun %69,9'una denk gelen okullaşma oranı cinsiyet dağılımı itibarıyla incelendiğinde ise; erkeklerin 13 bin 280 kişiyle %73,7'sinin, kızların ise 11 bin 510 kişiyle %65,9'unun eğitim sürecinde olduğu görülmektedir. Buna göre 15-19 yaş grubunun %30'unun eğitim dışındaki nedenlerle işgücüne dahil olmayanlar kategorisinde yer aldığı bir görülmektedir. Aynı dönem itibarıyla Türkiye geneline bakıldığında 15-19 yaş grubunda işgücüne dahil olmayan 4 bin 489 kişinin 3 bin 556 kişiyle %79,2'si zorunlu eğitim süreci nedeniyle işgücüne dahil olmazken, %20,1'inin eğitim dışındaki nedenlerle işgücüne dahil olmadığı görülmektedir.

Eğitim dışındakiler incelendiğinde ilk bakılan yer işgücü piyasasıdır. Bu çerçevede tablo 2'de de görüldüğü gibi erkeklerin %21,2'si, kızların ise %11,5'i işgücüne katılırken, toplamda işgücüne katılma oranı %16,4 olarak belirlenmiştir. İşgücüne katılanların ise erkeklerde %18,7'si, kızlarda %16,2'si toplamda ise %17,9'u İşkur İl Müdürlüğü kayıtlarına göre işsizdir.

Bu noktada değerlendirilmesi gereken bir diğer veri eğitim sürecinde olmayıp istihdamda da yer almayanları ifade eden NEET oranıdır. Bu oran içerisinde ise özellikle OECD raporlarında “inactive/pasif NEET” olarak ifade edilen; iş aramadığı için İşkur’un işsiz kategorisine de girmemiş olan gençlerdir.

Tabloda da görüldüğü gibi 15-19 yaş grubu için pasif NEET oranı erkeklerde %5,1 ve toplamda ise %13,7 iken; kızlarda %22,5 gibi oldukça yüksek bir seviyededir. Bu oran; kız çocuklarının hem eğitimden hem de işgücü piyasasına girişlerini engelleyen cam tavanları görünür kılmakta ve toplumsal cinsiyet ayrımcılığına işaret etmektedir. Dolayısıyla NEET sorunuyla mücadelede yerel düzeyde belirlenecek politikaların öncelikli alanı kız çocuklarına yönelik cinsiyet temelli pozitif ayrımcılığa ilişkin olmalıdır.

Sekiz yıllık zorunlu eğitimin on iki yıla çıkarılmasıyla birlikte eğitim süresinin uzaması NEET oranlarının düşmesinde etkindir. Ancak lise kısmında açık lise olarak bilinen sisteme geçen gençlerin durumunun ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu gençler açık öğretim sisteminde yer alarak belge üzerinde kayıtlı görünmekle birlikte, sınav haricinde okulla bir bağları bulunmamaktadır. Eğitim/öğrenim sürecinin içinde yalnızca sınava girmekle sorumluluk alan, dolayısıyla eğitim sistemi içerisinde görünmekle birlikte, kısa vadede NEET göstergeleri içerisinde yer almayan bu bireylerin, orta ve uzun vadede ekonomik ve sosyal yaşamdaki durumlarına dair bir belirsizlik söz konusudur (Dama, 2017, s.18). Benzer bir durum lisans eğitiminin başladığı 18’li yaşlardan itibaren açık öğretim fakültelerine yerleşen bireyler için de geçerlidir. Dolayısıyla NEET sorununa ilişkin çözüm önerileri geliştirirken açık öğretim sistemlerinde yer alanları da kapsayacak şekilde politikalar oluşturulması önem taşımaktadır.

Tablo 3’de de 20-24 yaş grubuna ilişkin eğitim, istihdam ve işsizlik verileri yer almaktadır. 20-24 ve 25-29 yaş grupları için NEET oranı ise; bu yaş gruplarında lisans eğitiminin başlaması ve il düzeyinde örgün ve açık lisans eğitimlerine kayıtlı öğrenci sayısına ulaşamaması nedeniyle tespit edilememiştir. Tabloda yer alan eğitim verileri Aksaray İl Millî Eğitim Müdürlüğü’nden alınan açık lise eğitimine devam edenlere ilişkindir.

Tablo 3. 20-24 Yaş Arası Genç Nüfusun Cinsiyete Göre Eğitim, İstihdam, İşsizlik Dağılımı (2018)

20-24 YAŞ	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Nüfus	15569	16461	32030
Millî Eğitim (Eğitimde Olanlar)	950	646	1596
SGK (Çalışan)	7768	2712	10480
İŞKUR (Kayıtlı İşsiz)	1770	1327	3097
İşsizlik Oranı (%)	18,6	32,9	22,8
İKO (%)	61,3	24,5	42,4

Aksaray’daki 20-24 yaş grubunun 15-24 yaş arası genç nüfus içerisindeki payı 32 bin 30 kişi ile %47,4’dür. Bu yaş grubunda üniversite eğitiminin başlaması ile birlikte, öğrencilik

nedeniyle iş aramayıp işgücüne dahil olmayanlarda artış yaşanmaktadır. Buna göre tablo 3'deki verilerden hareketle; 20-24 yaş grubu için işgücüne dahil olmayanların oranı %38,7 iken, istihdam edilenler ile işsizlerin toplamından oluşan işgücüne katılma oranı 9 bin 538 kişi ile %61,3 olarak tespit edilmiştir.

İşgücüne dahil olmamanın tek nedeni öğrencilik değildir. TÜİK, işgücüne dahil olmama nedenlerini; iş bulma ümidi olmayanlar, mevsimlik çalışanlar, ev işleriyle meşgul olanlar, öğrenciler, emekliler ve çalışamaz halde olanlar şeklinde kategorize etmektedir. Dolayısıyla üniversite eğitiminin başladığı bu yaş grubu için %38,7'lik yüksek oranla işgücüne dahil olmama eğilimi içerisinde öğrenci olmayanlar tespit edilerek ne istihdamda ne de eğitimde yer almayan NEET grubunu işgücüne dahil etmeye yönelik yerel düzeyde politikalar geliştirilmelidir.

Tablo 3'deki verilerde dikkat çeken bir diğer unsur; hem işgücüne katılma oranı hem de işsizlik oranı açısından karşımıza çıkan cinsiyet eşitsizliğidir. Buna göre; kadınlarda işgücüne katılma oranı %24,5'de kalırken, erkeklerde bu oran %61,3 olarak gerçekleşmiştir. Benzer şekilde işsizlik oranı da kadınlarda %32,9 iken erkeklerde %18,6'dır. Yükseköğretim yaş aralığı veya bir işe başlama yaşı olarak kabul edilecek 20-24 yaş aralığında kadınların eğitim/öğrenim ve ekonomik sürecin dışında kaldığı görülmektedir. Ekonomik ve sosyal refah göstergelerinin iyileşmesi için başlıca faktörlerden olan kadınların eğitim ve çalışma hayatına katılımının uygulanmakta olan eğitim ve sosyal politikalarında öncelikli hale getirilmesi gerekmektedir.

Bu tablodan hareketle işgücüne katılmayıp eğitim de de yer alamayan kadınların ya eğitime ya da işgücüne dahil edilmesine yönelik yerel düzeyde geliştirilebilecek teşvikler, cinsiyet ayrımcılığının önlenmesi bakımından önem teşkil etmektedir.

Tablo 4. 25-29 Yaş Arası Genç Nüfusun Cinsiyete Göre Eğitim, İstihdam, İşsizlik Dağılımı (2018)

25-29 YAŞ	ERKEK	KADIN	TOPLAM
Nüfus	14782	13968	28750
Milli Eğitim (Eğitimde Olanlar)	449	371	820
SGK (Çalışan)	7375	2039	9414
İŞKUR (Kayıtlı İşsiz)	995	925	1920
İşsizlik Oranı (%)	11,9	31,2	16,9
İKO (%)	56,6	21,2	39,4

Tablo 4'de ise Eurostat'ın genç nüfus tanımı içerisine dahil ettiği 25-29 yaş grubundaki gençlere ilişkin veriler yer almaktadır. Türkiye'de genç nüfusa ilişkin BM tanımından hareketle esas alınan 15-24 yaş aralığı nedeniyle göz ardı edilen bu gruptakiler de AB ülkelerinde genç tanımı içerisinde yer almakla birlikte, çoğunlukla 22-23 yaşlarından sonra tamamlanan lisans eğitimi sonrasında gençlerin işgücü piyasasındaki durumlarını analiz etmek bakımından önem taşımaktadır. Bu kapsamda 25-29 yaş grubundaki gençlere

ilişkin verilerde eğitimde olma oranının azalması buna karşılık işgücüne katılma oranlarının artması beklenmektedir. Kaldı ki Türkiye geneli verilere bakıldığında TÜİK 2018 Şubat ayı verilerine göre; İKO, 15-19 yaş grubu için % 25,2, 20-24 yaş grubu için %58,2 iken, 25-29 yaş grubu için %69,3 olarak belirlenmiştir. Buna karşılık Aksaray iline ilişkin verilere bakıldığında ise; İKO'nun 15-19 yaş grubunda %16,4, 20-24 yaş grubunda % 42,4 iken, 25-29 yaş grubunda %39,4'de düştüğü görülmektedir. Bu durum eğitim süreci tamamlanan gençlerin istihdamda yer almamakta birlikte iş aramadıkları ve/veya işe başlamaya hazır olmadıkları için işsiz kategorisine de girmediklerini göstermektedir. Dolayısıyla 20-25 yaş grubundaki bireylerden yükseköğretim süreçlerine devam edenler elendikten sonra kalan "pasif NEET" grubunun işgücüne dahil olmama nedenleri araştırılarak bu yaş grubuna ilişkin özel politikalar geliştirilmesi gerekmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Günümüzde gelişmişlik düzeyleri ne olursa olsun bütün ülkeleri ilgilendiren genç işsizliği sorunu, genel işsizlik sorunu gibi ancak uzun vadeli plan, program, politika ve stratejilerle aşılabilecektir. Dolayısıyla sorunun çözümü uzun vadeli bir eğitim-istihdam politikası ile mümkün gözükmemektedir. Mevcut eğitim sistemi içerisindeki alanların piyasa ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmesi, bununla birlikte mesleki eğitimin özendirilerek tercih edilmesinin sağlanması literatürde de yaygın bir biçimde kabul edilen ilk adımlardandır.

AB ülkelerinde 2016 yılında başlatılan "Yeni İşler için Yeni Beceriler Gündemi" girişimi bu ihtiyacın bir ürünüdür. Bu beceri geliştirme girişimi çerçevesinde oluşturulan "Avrupa için Yeni Beceriler Programı"nda; doğru eğitim, doğru beceriler ve doğru desteğin bireylerle ulaştığından emin olmak amacıyla birtakım eylemler hayata geçirilmiştir. Bu eylemler ise genel olarak; mevcut becerilerden daha etkili bir şekilde yararlanmayı, insanları dönüşen iş süreçlerinin ihtiyaç duyduğu becerilerle donatmayı, buna ek olarak da kaliteli iş bulmalarına yardım etmeyi ve böylece yaşam standartlarını yükseltme şansı sunmayı amaçlamaktadır.

Genel olarak gündemde yer alan temel hedefler; erken okul bırakma oranını %10'un altında tutma, daha fazla gencin (en az %40) yüksek eğitim veya eşdeğer düzeyde mesleki eğitim almasını sağlama, Endüstri 4.0'la birlikte değişen istihdam edilebilirlik becerilerine uyumlu olarak dijital becerilere odaklanmak, yoksulluk ve sosyal dışlanma riski taşıyan insanların en az 20 milyonunu bu riskten kurtarma olarak sayılabilir (EC,2016, s.2-5).

Türkiye'deki işsizlik de; eğitim istihdam dengesizliğinden ve emek talebinin ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü piyasada bulamamasından kaynaklı yapısal özellikler taşımaktadır. Bu yapısal işsizliği önlemek için uygulamaya konan kısa vadeli politikalar ise kısa dönemli ve geçici iyileşmeye sebep olmaktadır. Bugün Türkiye'deki işgücü piyasası temel göstergeler itibarıyla incelendiğinde ortaya çıkan tablo; hızlı nüfus artışı, tarım sektöründeki çözüme, gelir dağılımı adaletsizliği, kadınlarda işgücüne katılımın ve istihdamın düşüklüğü, gençlerde işsizlik ve beceri uyumsuzluğu şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Özellikle bu tabloya genç nüfus açısından bakıldığında; işgücü piyasasında iş bulamayan genç işsizlerin, ya kayıtdışı istihdama yöneldikleri, ya eğitim süreçlerini uzatarak işsizliğin

sosyo-psikolojik sorunlarını bertaraf etmeye çalıştıkları ancak buna karşılık hayatı/kendi ayakları üzerinde durmayı erteledikleri, ya da ne eğitimde ne de istihdamda yer almayı iş de aramayı pasif NEET içerisinde buldukları görülmektedir.

Bütün bu sorunlar yapısal karakterli olduğundan çözümü uzun vadeli plan, program ve politikaların sonucunda gerçekleşebilecektir. Bu plan ve politikaların çerçevesi ise literatürde de yaygın şekilde ifade edilen; işgücünün eğitim düzeyi ve niteliğinin artırılması, eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesi ve uyumlu hale getirilmesi için eğitim sisteminin piyasanın ihtiyaçlarına göre yeniden düzenlenmesi ve ara eleman ihtiyacını karşılayacak mesleki eğitimin kalitesinin yükseltilerek tercih edilebilirliğinin artırılması şeklinde sıralanabilir. Bununla birlikte yeni iş alanlarının yaratılması için yatırımların çeşitli desteklerle teşvik edilmesi, gençlere yönelik uygulanmakta olan istihdam teşviklerinin süresinin ve kapsamının artırılması ve özellikle bu teşviklerin Endüstri 4.0 nedeniyle teknolojik işsizlikten en fazla etkilenecek olan emek yoğun sektörler göz önünde bulundurularak yeniden düzenlenmesi önem taşımaktadır.

Ulusal düzeyde alınacak uzun vadeli önlemler yanında yerel düzeyde genç işsizliği ve gençlerde NEET sorununu görünür hale getirmek ise ulusal düzenlemelere önemli düzeyde katkı sağlamakla birlikte sorunun çözüm sürecini hızlandıracaktır. Her şeyden önce ne istihdamda ne de eğitim sürecinde yer almayan genç profilinin yerel düzeyde oluşturulması, alınacak önlemlerin işlerliği açısından önemli bir adım olacaktır. Bununla birlikte; NEET bireylerinin nitelik, beceri, özellik ve ihtiyaçları dahil tüm sosyo-ekonomik özelliklerini kayıt altına alacak bir veri tabanının kurgulanması gerekmektedir. Bu amaçlarla hazırlanan çalışmada da Aksaray iline ait genç işsizliği ve gençlerde NEET profili çizilerek konuya ilişkin yerel düzeyde bir veri tabanı geliştirilmesi gerekli görülmektedir. Yine bu grup içerisinde özellikle genç kızlar başta olmak üzere okuldan ayrılanların eğitime devam edebilmeleri; bir diğer ifadeyle okul terki veya devamsızlığının önlenmesi gerekmektedir. Bu amaçla; Ulusal İstihdam Stratejisi (UIS) 2017-2019 Eylem Planları çerçevesinde özel politika gerektiren grupların istihdamının artırılmasına yönelik olarak geliştirilen politikalarda (UIS, 2017, s.21-22) da değinilen; aile sorumluluğu (çocuk, yaşlı bakımı) olan erişkin ve genç kadınların eğitime ve işgücüne katılımı önündeki engellerin kaldırılması amacıyla yerel düzeyde kreş, bakımevi ya da bakıcı hizmetlerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Gençlerde NEET sorununun önemli bir diğer nedeni olarak görülen beceri uyumsuzluğunun çözümü için ise aktif istihdam politikaları kapsamında Aksaray İŞKUR aracılığı ile yerel düzeyde genç NEET bireyleri hedef alan nitelik ve beceri kazandırma eğitim programlarının hayata geçirilmesi önem taşımaktadır.

Gençlerde işsizlik ve NEET sorunu yalnızca ekonomik büyüme ile çözülebilecek bir sosyal sorun olmadığından; bu kapsamda aktif istihdam politikalarına ağırlık vererek gençlerin işgücü piyasasında karşılaştıkları engellerin azaltılması gerekmektedir. Özellikle ilk işe girişte yaşanan işveren temelli engellerin kaldırılmasına yönelik aktif istihdam programlarının uygulanması ve genç işsizliğinin önemli bir nedeni olan etkin iş ara(ya) mama sorununun çözümüne yönelik programların uygulanması gerekmektedir.

Bu ve benzeri politikaların geliştirilmesi ve uygulanması için ise; yerel düzeyde sosyal diyalog mekanizmasının aktif olarak işletilmesi suretiyle; sivil toplum kuruluşları, işçi ve işveren sendikaları ve Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası gibi aktörlerin işbirliği ile İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu'nda "Aksaray NEET'le Mücadele Strateji Belgesi" hazırlanması gerekli görülmektedir. Yerel aktörlerin ortak katılımıyla kısa, orta ve uzun vadeli tedbir ve politikaların belirleneceği bu strateji eylem planının ihtiyaç duyacağı verilerin düzenli olarak temini ise kritik öneme sahiptir. Bu nedenle Aksaray İŞKUR desteğiyle yerel bir "NEET gözlemevi" organize edilerek bu kapsamda işgücü piyasasının ihtiyaç analizlerinin düzenli ve sistematik şekilde gerçekleştirilmesi ve işgücü piyasasında bilgi eksikliği ve bilgi asimetrisi sorununun çözülmesi sağlanmalıdır.

Türkiye kalkınma yolunda önemli bir dönemeçtedir. Demografik bir geçiş sürecinde ve oldukça rekabetçi bir ortamda bulunan Türkiye için gelecek nesillere yatırım yapmak, bu neslin gelişimi ve ülkenin kalkınmasına yapacakları katkılar üzerinde önemli etkiler yaratacaktır. Özellikle 15-24 yaş grubundaki işgücüne yönelik politikalara ağırlık verilmesi bilhassa Türkiye gibi genç nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu ekonomiler için daha büyük önem arz etmektedir.

Bu amaçları gerçekleştirmek için uygulamaya konan politikalar ile gelecekte hazırlanacak politikalara yerel düzeyde sağlanacak katkılar ise büyük önem arz etmektedir. Bu amaçla; Aksaray iline ilişkin genç işsizliği ve gençlerde NEET sorununu ele alan bu çalışmanın, yerel düzeyde sosyal tarafları bir araya getiren ve Türkiye'deki önemli yerel düzey sosyal diyalog mekanizmalarından olan İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu'nda gündeme alınarak, il düzeyinde yukarıda sayılan bu ve benzeri politikaların geliştirilmesine katkı sağlaması hedeflenmiştir. Ayrıca daha önce yerel düzeyde çalışılmamış olan gençlerde NEET sorununu, Aksaray ilinde genç işsizliği ve gençlerde işgücüne katılım oranları ile birlikte ele alan bu çalışmanın diğer illerde yapılacak genç işgücüne yönelik spesifik çalışmalara da destek olması amaçlanmıştır.

EXTENDED ABSTRACT

The Problem of Youth NEET in Aksaray and The Strategy Recommendations at Local Level For Solution

Volkan Işık*

Introduction

Unemployment is one of the most important problem of today's societies with its economic, social, political and even psychological consequences. Regardless of the level of development, all countries are developing policies to combat the global unemployment problem.

Undoubtedly, the unemployment problem, which constitutes an important social security risk on the whole of the working age labor force, has different intensity effects according to the age, gender and obstacle conditions of the individuals. In the literature, commonly referred to as disadvantaged groups; the risk of unemployment and the duration of unemployment are higher for the youth (15-29 and 15-24)¹, women and people with disabilities. States are developing social policies and struggling with social exclusion in order to ensure the employment of these groups which are perceived as the sides of social exclusion and increase their participation in the labor force because they are more affected than other groups.

¹ The United Nations (UN); for statistical purposes, defines 'youth', as those persons between the ages of 15 and 24 years. According to the definition of Eurostat, the young population is 15-29 years old.

* Asst. Prof., Hacettepe University, Vocational School and Social Sciences, Ankara, volkani83@gmail.com
ORCID: 0000-0003-3690-969X

Regardless of the level of development, the unemployment problem is one of the chronic problems of labor markets in the world. According to the International Labor Organization (ILO), Employment and Social Outlook: Trends 2018 report; global unemployment is stabilized after the increase in 2016. It is stated in the report that unemployment has reached 5.6% in 2017 at global level and the total number of unemployed is expected to exceed 192 million.

One of the striking result in the report is about young population. According to the report; 70 million 900 thousand people between the ages of 15-24, corresponding to 13.1% of the world population, have no job. The ILO pointed out that 200,000 young women and men will join the army of the unemployed in 2018, and by the year 2030; 26 million young unemployed people will be identified (ILO, 2017).

As seen in Table 1, youth unemployment is almost two times more than the general unemployment rate in all parts of the world.

Table 1: OECD Unemployment vs. Youth Unemployment Comparison (2016)

Countries	Unemployment	Youth Unemployment
Germany	%4,1	%7,0
Switzerland	%4,9	%8,6
Nederland	%6,0	%10,8
Norway	%4,7	%11,0
Denmark	%6,2	%12,0
UK	%4,8	%13,0
New Zeland	%5,1	%13,2
Poland	%6,2	%17,6
EU-28	%8,5	%18,7
Sweden	%7,0	%18,8
Belgium	%7,8	%20,1
France	%10,1	%24,6
Portugal	%11,1	%27,9
Italy	%11,7	%37,8
Spain	%19,6	%44,5
Greece	%23,5	%47
OECD Avarage	%6,3	%13

Source: OECD, 2017.

According to data in Turkey in February 2018; there are 11 million 854 young people in the 15-24 age group and the young population corresponds to 14.7% of the total population. However, only four out of ten young people (41.1%) participate in the labor force. Although 22.8% of the participants do not participate in the labor force, they do

not participate in education, and the rate of youth unemployment has reached to 19% by approaching about half of the general unemployment.

Because of the continuous increase in youth unemployment rates and the continuous difficulty of transition from education to working life, an increasing number of young people fall into the category of not in employment, education or training (NEET).

The purpose of this study is; to examine the problem of young people who are not in employment, education or training (NEET) in case of Aksaray and to develop solution strategies at local level. For this purpose; strategy suggestions have been developed by using the data obtained from the Provincial Directorate of Aksaray Employment Agency, Provincial Directorate of Aksaray National Education, Provincial Directorate of Aksaray Population and Provincial Directorates of Aksaray Social Security Institution. And the results of the study were also included in the agenda of Aksaray Provincial Employment and Vocational Education Board meeting.

Youth Unemployment and Youth NEET in Turkey

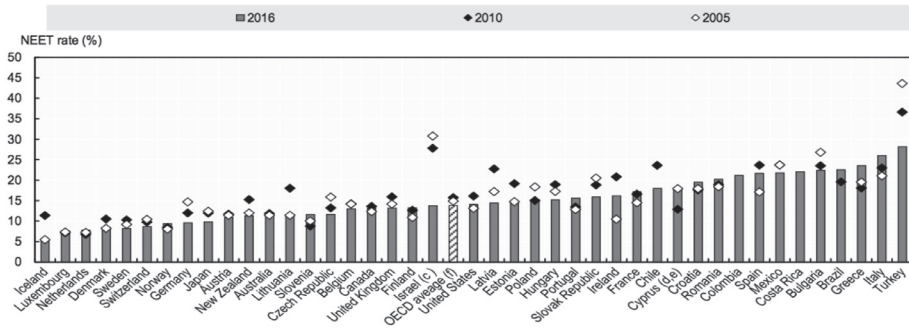
Young people in the age group of 15-24, defined as young by the United Nations (UN), ILO and similar organizations, are the most affected by stagnation and general unemployment. Because young people are exposed to glass ceilings based on their inexperience put in front of the labor market. Youth; as they are the youngest members of the labor market, they may be more affected by unemployment in times of higher unemployment of the more experienced adults (Hansen, 1987, p. 30).

Job and employment have a great importance for young people to shape their social identity, life, personal evolution, self-respect and their socio-economic and political citizenship (Çetinkaya, 2010, p. 46). Therefore, unemployment in the young population, such as general unemployment, causes serious problems both individually and socially.

Approximately one quarter of the total population in Turkey is located in the 0-15 age group. The high proportion of the 0-15 age group, which is likely to be new to the 15-29 age group constituting the young NEET groups, reveals the urgency of education and social policies for this age group (Dama, 2017, p.8). Major causes of youth unemployment in Turkey; the existing education system cannot meet the demand for labor force. This problem is structural, the solution is undoubtedly possible with short-term measures. The magnitude and importance of the problem determine the extent and seriousness of the policies to be implemented.

Two types of NEET status can be mentioned. These are active neet and passive neet (OECD, 2015, p. 89). "Active neet" individuals from these categories; although they are not in the process of education, they continue to look for a job. These individuals, who are considered to be unemployed when they are not ready to start their jobs, are the ones who will come out of the neet process by entering the employment category when they find work. The second neet category is "passive neet" individuals. Although they are not in the process of education, they cannot be evaluated as unemployed because they do not seek employment and they are not in the labor force group.

Graph 1. Comparison of OECD NEET Ratios of Youth Between the Ages of 15-29 (2005-2010-2016)

Source: OECD (2017), https://www.oecd.org/els/CO_3_5_Young_people_not_in_education_or_employment.pdf, 02.05.2018.

NEET rates vary considerably across the OECD (Graph 1). While the OECD average NEET rate stands at just under 14%, the proportion of people aged 15-29 neither in employment nor in education or training ranges from as high as 28.2% in Turkey to as low as 5.3% in Iceland. The highest NEET rates are generally found in Southern European countries such as Greece, Italy and Spain, plus also in Turkey and Mexico. In all these countries, at least one-in-five young people are NEET. The lowest rates, meanwhile, are generally found in a mixture of Northern and Central European countries.

Youth Unemployment in Aksaray and NEET Problem

In this study carried out in the province of Aksaray; a measure on youth unemployment and neet problem in the province level and measures to be taken regarding the solution were determined.

Young population in Aksaray attracts attention. Datas shows the young population in Aksaray has a rate of 16.8% in the total population; When 25-29 age group is added to this age range, the ratio rises to 23.9%. According to this, approximately 1 out of every 4 people in Aksaray is young.

When the labor force participation rates and unemployment rates of the 15-24 age group given in table 2 are analyzed; youth unemployment rate is 21.3% and labor force participation rate is 28.8%. When TUIK level 2 is examined by region classification; young unemployment in Aksaray, Kırkkale, Niğde, Nevşehir and Kırşehir regions between the ages of 15-24; 20.7% in males and 30.7% in females.

Table 2. Labor Force Participation and Unemployment Rates of the Young Population by Gender Between 15-24 (2018)

	Total	Male	Female
Youth Unemployment % (15-24 age)	21,3	18,6	27,3
Youth Labour Force Participation % (15-24 age)	28,8	39,8	17,8

Source: Data obtained from the Provincial Directorate of Aksaray Employment Agency, Provincial Directorate of Aksaray National Education, Provincial Directorate of Aksaray Population and Provincial Directorates of Aksaray Social Security Institution.

15-19 age group among the 15-19 age group is not included in the labor force; while continuing to education; reasons for not being included in the labor force after 18 years of age; losing hope for finding a job, not looking for a job, seasonal work, domestic work, disability or illness, and family reasons. Because of these reasons, it is known that the reasons for not seeking a job with family reasons are mostly affected by young women due to gender inequality.

Table 3. Education, Employment and Unemployment Distribution of the Young Population by Gender Between the Ages of 15-19 (2018)

15-19 AGE	MALE	FEMALE	TOTAL
Population	18027	17455	35482
In Education	13280	11510	24790
Employment	3109	1686	4795
Registered Unemployment	717	326	1043
Labour Force	3826 (%21,2)	2012 (%11,5)	5838 (%16,4)
NEET (%)	5,1	22,5	13,7
NEET (Number)	921	3933	4854
Unemployment Rate (%)	18,7	16,2	17,9

Source: Data obtained from the Provincial Directorate of Aksaray Employment Agency, Provincial Directorate of Aksaray National Education, Provincial Directorate of Aksaray Population and Provincial Directorates of Aksaray Social Security Institution.

The data in Table 3; belong to the 15-19 age group in the young population. The majority of the young people in this age group consist of individuals who have not completed 4 + 4 + 4 education system and / or have completed them. Therefore, data on young people in this group are expected to be concentrated in education.

When it is examined other than education, the first place to look is labor market. In this context, as seen in table 3; 21.2% of males and 11.5% of females participated in the labor force, while the total labor force participation rate was determined as 16.4%. 18.7% of males and 16.2% of females and 17.9% of females were unemployed according to the records of the Provincial Directorate of Labor.

As can be seen in the table, the ratio of passive NEETs for the 15-19 age group is 5.1% for males, but 22.5% for girls are at a fairly high level. This ratio; it makes visible glass ceilings that prevent girls from entering both the education and the labor market and points to gender discrimination. Therefore, the priority area of the policies to be determined at the local level in the fight against the neet problem should be on gender-based discrimination against girls.

Table 4; shows the education, employment and unemployment data for the 20-24 age group. The ratio of need for age groups 20-24 and 25-29 couldn't be determined that the number of students enrolled in formal and open undergraduate education at the provincial level could not be reached.

Table 4. Education, Employment and Unemployment Distribution of the Young Population by the Age of 20-24 (2018)

20-24 AGE	MALE	FEMALE	TOTAL
Population	15569	16461	32030
In Education	950	646	1596
Employment	7768	2712	10480
Registered Unemployment	1770	1327	3097
Unemployment Rate (%)	18,6	32,9	22,8
Labour Force (%)	61,3	24,5	42,4

Source: Data obtained from the Provincial Directorate of Aksaray Employment Agency, Provincial Directorate of Aksaray National Education, Provincial Directorate of Aksaray Population and Provincial Directorates of Aksaray Social Security Institution.

The only reason why not involved in the labor force is not a student. TUIK, the reasons for not being included in the labor force; those who have no hope of finding a job are categorized as seasonal workers, those engaged in domestic work, students, retirees and non-disabled. Therefore, for those age groups where university education is started, 38.7% of students do not participate in the labor force with a high rate of non-labor force.

Table 5. Education, Employment and Unemployment Distribution of the Young Population by Gender Between the Ages of 25-29 (2018)

25-29 AGE	MALE	FEMALE	TOTAL
Population	14782	13968	28750
In Education	449	371	820
Employment	7375	2039	9414
Registered Unemployment	995	925	1920
Unemployment Rate (%)	11,9	31,2	16,9
Labour Force (%)	56,6	21,2	39,4

Source: Data obtained from the Provincial Directorate of Aksaray Employment Agency, Provincial Directorate of Aksaray National Education, Provincial Directorate of Aksaray Population and Provincial Directorates of Aksaray Social Security Institution.

At the last table 5 shows the data for young people in the 25-29 age group included in the definition of young population by Eurostat. Because of the movement taken as a basis the

15-24 age range from the UN definition of the young population in Turkey are ignored while those that group together to take part in the young definitions in EU countries, mostly after the completion of the degree course after 22-23 years in terms of analyzing the situation of youth in the labor market importance bears.

In this context, data on young people in the 25-29 age groups are expected to decrease in education, while labor force participation rates are expected to increase. On the other hand, when we look at the data related to the province of Aksaray; it was observed that the labour force rate fell 16.4% in the 15-19 age group, 42.4% in the 20-24 age group, and 39.4% in the 25-29 age group. This shows that the young people who did not participate in the employment process did not enter the unemployed category because they did not seek employment and / or were not ready to start work.

Conclusion and Recommendations

Today, when we analyzed in terms of the basic indicators of the labor market in Turkey, we see that; rapid population growth, disintegration in the agricultural sector, inequality in income distribution, labor force participation in women and low employment, unemployment in young people and incompetence in skills.

Especially in terms of young population in this table; the unemployed who cannot find a job in the labor market, either to informal employment, or to try to eliminate the socio-psychological problems of unemployment by prolonging their education processes, but to postpone the stopping of life on their own feet, or in the training or in employment and not in the job nor in the passive neet they are found.

All of these problems are structural. Because the solutions are depends on long-term plans, programs and policies will be the result. Along with the long-term measures to be taken at national level, making youth unemployment at the local level and the neet problem of youth visible will significantly contribute to the national regulations and will accelerate the resolution process of the problem.

First of all, the creation of a youth profile who are not in employment, education or training at local level will be an important step for the effectiveness of the measures to be taken. However; a database should be prepared to record all the socio-economic characteristics of the neet individuals, including their qualifications, skills, characteristics and needs. In this study, the youth unemployment in Aksaray province and the neet profile in young people are drawn and it is necessary to develop a database at the local level.

Especially young girls at this group, who leave their schools for child or elderly care is a major problem. School abandonment should be prevented. For this purpose; in the policies developed for increasing the employment of groups requiring special policy within the framework of the National Employment Strategy (UIS) 2017-2019 Action Plans (UIS, 2017, pp.21-22); against the obstacles to education and labor force participation especially for young females for example; family responsibility (child, elderly care), nursery, nursing home or carer services regulated.

On the other hand; for the solution of the skill mismatch which is seen as an important reason for the neet problem in young people, it is important to implement qualification and skills training programs targeting young neet individuals at local level through Aksaray İŞKUR within the scope of active employment policies.

Unemployment and neet problem in youth is not only a social problem that can be solved by economic growth; in this context, it is necessary to reduce the obstacles faced by the youth in the labor market by focusing on active employment policies.

For the development and implementation of these and similar policies; the social dialogue mechanism between non-governmental organizations, workers 'and employers' unions and the Aksaray Chamber of Commerce and Industry at the local level needs to be actively operated.

The data required by the strategy action plan to determine short, medium and long term measures and policies with the participation of local actors is critical. For this reason, a "neet observatory" should be organized with the support of Aksaray İŞKUR and the needs analysis of the labor market needs to be carried out regularly and systematically.

The policies implemented in order to realize these objectives and the contributions to be made in the future at the local level are of great importance. For this purpose; This study examines youth unemployment and neet problem in Aksaray; the issue is aimed to contribute to the development of these and similar policies mentioned above at the provincial level. In addition, this study, which deal with the youth neet could be an example for the other local studies. So it aims to support specific studies for the young labor force in other provinces.

Kaynakça

- Çetinkaya, E. (2010). Genç İşsizliğin Teorik Açıklamaları. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, Sayı:58, 45-57.
- Dama, N. (2017). *Türkiye'nin Eğitim , Öğretim ve Çalışma Sürecinde Olmayan Gençleri*, Seta Yayınları, Sayı:198.
- EC, (2016). Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic and Social Committee and The Committee Of The Regions: *A New Skills Agenda For Europe*, Brussel.
- Hansen, Vejrup R. (1987). Turnover and Employment Among Youth: Causes Of The Particular Problems of Youth Employment, *Unemployment : Theory, Policy and Structure*, (Ed.)Walter de Gruyter, 129-145.
- ILO, (1987). "Resolution Concerning Statistics Of The Economically Active Population, Employment, Unemployment and Underemployment, adopted by the Thirteenth International Conference Of Labor Statisticians", <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/download/res/ecacpop.pdf>, 11.03.2018.
- ILO, (2014). *Global Employment Trends 2014: Risk of a Jobless Recovery*, International Labour Office, Geneva.
- OECD. (2016). *Indicators: Youth not in Education or Employment (NEET)*, <http://data.oecd.org/youthinac/youth-not-in-education-or-employment-neet.htm> (10.02.2018).
- OECD, (2017). *Education at a Glance Interim Report: Update of Employment and Educational Attainment Indicators*, Paris.
- OECD, (2018). *PISA 2015:Result In Focus*.
- Strangleman, T. & Warren, T. (2015). *Çalışma ve Toplum: Sosyolojik Yaklaşımlar, Temalar ve Yöntemler*, F.Man (Çev.), Nobel Yayınları, Ankara.
- TİSK, (2008). *OECD Ülkelerinde Kadınlar ve Erkekler*, Yayın No: 289.
- Tunalı, İ. & Yanık, İ. (2009). Türkiye'de İşgücü Piyasasına Geçiş Aşamasındaki Gençler. *TÜSİAD Ekonomik Araştırma Forumu*, Araştırma Notu: 09-01,1-6.
- ÜİS, (2017). *Ulusal İstihdam Stratejisi Eylem Planları 2017-2019*, ÇSGB.
- Ünsal, E.(2000). *Makro İktisat*. Genişletilmiş 3. Baskı, İmaj Yayıncılık.

Copyright © 2018 T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı
<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>
 Gençlik Araştırmaları Dergisi • Nisan 2019 • 7(17) • 171-181

ISSN 2147-8473
 Başvuru | 31 Aralık 2018
 Kabul | 09 Mart 2019

“Spora Bağlılık Ölçeği”nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Gözde Sırgancı*

Ebru Araç Ilgar**

Bekir Barış Cihan***

Öz

Bu çalışmada Spora Bağlılık Ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlama çalışması yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Bozok Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda öğrenim gören 173'ü (%44) kadın, 218'i erkek (%56) olmak üzere toplam 391 sporcu-öğrenci oluşturmaktadır. Ölçeğin Türkçe formunun oluşturulması aşamasında çeviri, geri çeviri aşamaları iki dil uzmanı ve iki alan uzmanı tarafından gerçekleştirilmiştir. Türkçe formun psikometrik özelliklere uygunluğu iki ölçme ve değerlendirme uzmanı tarafından kontrol edilmiştir. Son olarak yapılan pilot çalışma ile maddelerin yeterince açık ve anlaşılabilir olduğu sonucuna varılarak asıl uygulama için ölçeğin son formu hazırlanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucuna göre ölçeğin hem tek faktör hem de üç faktörlü yapısı için tüm maddelerin faktör yük değerlerinin 0.69 ile 0.8 aralığında; uyum iyiliği değerlerinden χ^2/sd oranının üçten küçük, CFI, GFI, TLI ve IFI değerlerinin 0.90-1.00 aralığında; RMSEA 0-0.8 aralığında olduğu bulunmuştur. Ölçeğin üç faktörlü modelinin tek faktörlü modeline göre biraz daha iyi uyum değerlerine sahip olduğu görülmekle birlikte, her iki modelin de yapıyı iyi düzeyde doğruladığı ortaya konmuştur. Spora Bağlılık Ölçeği'nin yakınsak geçerliği için Egzersizde Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği ile aralarındaki korelasyonlar incelenmiş olup iki ölçeğin toplam puanları arasında pozitif yönde güçlü ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r_{xy}=0.57$, $p<0.001$). Ölçeğin Cronbach Alpha güvenirliliği “zinde olma”, “adanma”, “içselleştirme” alt boyutları ve ölçeğin tamamı için sırasıyla 0.79, 0.80, 0.82 ve 0.91 olarak hesaplanmıştır. Alt boyut birleşik güvenirlilikleri ise zinde olma ve adanma alt boyutunda 0.89, içselleştirme alt boyutunda 0.87; ölçeğin tamamında ise 0.95'dir. Her bir faktörün ortalama varyansının ise 0.50'nin üzerinde olduğu bulunmuştur. Bulgular birlikte değerlendirildiğinde Spora Bağlılık Ölçeği'nin üç faktörlü yapısının Türk kültüründe geçerliği ve güvenirliliğinin sağlanmış olduğu ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Spora Bağlılık Ölçeği, Geçerlik, Güvenirlik, Doğrulayıcı Faktör Analizi.

* Arş Gör., Bozok Üniversitesi, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme ABD, gozdesirganci@gmail.com, ORCID : 0000-0003-4824-5413

** Dr. Öğr. Üyesi, Bozok Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Antrenörlük Eğitimi, ebruarac@hotmail.com, ORCID : 0000-0002-0442-1158

*** Dr. Öğr. Üyesi, Bozok Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi, baris.cihan@bozok.edu.tr, ORCID : 0000-0002-3107-3849

Abstract

In this study, Sports Engagement Scale was adapted to Turkish culture. The study group consists of 391 athlete-students, 173 (44%) of who are female and 218 (56%) are male. During the creation of Turkish form of the scale, the translation was done by two language experts and two field experts. Turkish form's conformity to the psychometric properties was checked by two assessment and evaluation experts. Lastly, the final form of the scale was formed by making sure the questions were clear and understandable by conducting a pilot test. According to the results of the confirmatory factor analysis, which was performed to test the construct validity of the scale, for both single-factor and three factors structure of the scale, the load factor values of all items were between 0.69 and 0.8; χ^2/sd ratio, which is one of the goodness fit values, was below three; CFI, GFI, TLI and IFI values were between 0.90-1.00 and RMSEA was found to be between 0 and 0.8. While the goodness fit ratio of the scale's three-factor model was determined to be a little better than its single-factor model, both models were found to validate the structure quite well. For the convergent validity of the Sports Engagement Scale, the correlations between Basic Psychological Needs in Exercise Scale were explored and a positive and significant correlation between sum scores of the two scales were determined ($r_{xy}=0.57$, $p<0.001$). The Cronbach Alpha reliability for sub-dimensions "vigor", "dedication", "absorption" and for the whole scale was determined as 0.79, 0.80, 0.82 and 0.91 respectively. Sub-dimension composite reliability values for "vigor" and "dedication" was 0.89, for "absorption", it was 0.87 and for the whole scale, it was 0.95. It was found that each factor's average variance extraction was over 0.50. When the findings were evaluated as a whole, the validity and reliability of three-factors structure of Sports Engagement Scale in Turkish culture was verified.

Keywords: Sports Engagement Scale, Validity, Reliability, Confirmatory Factor Analysis.

Giriş

Sporun sosyal yaşantı ile iç içe olması onu yaşantımızın önemli bir parçası haline getirmiştir. Günümüzde sosyal yaşantılar ve ilgi alanları bakımından bazı sporlara eğilimin daha fazla olduğu görülmekle birlikte kişiyi herhangi bir spor branşına yönlendiren en temel etkenler ilgi, merak ve tercih ettiği spor dalını yapabilme yeteneğidir (Tükenmez, 2009). İnsanları güdüleyen, harekete geçiren uyarıcılar değişmektedir. Bu yüzden her uyarıcı her insanda aynı derecede etkin olmayabilir. İnsanları güdülemek için içsel ve dışsal motivasyon uyarılarının birbiriyle örtüştürülmesi gerekir (Bakan, Büyükebeşe, 2004). Bu bağlamda çocuklarda, gençlerde ve yetişkinlerde spora katılımı güdüleyen farklı uyarıların olması şüphesizdir. Çocuk ve gençler fiziki gelişim ve yeni beceriler öğrenmenin yanında eğlenmek ve arkadaş edinmek gibi sosyal kazanımlar için spor yapmakta ve bu sayede kişilikleri, yaratıcılıkları geliştiği gibi sorumluluk duygusu da kazanmaktadırlar (Koç, 2005). Scanlan, Stein ve Ravizza (1989) da spora katılım amaçlarının bireyler için çeşitlilik gösterdiğini belirtmiştir. Gençler için spora katılımında öğrenmenin ve oyundan zevk almanın çok önemli bir rolü olduğunu, yetişkinler içinse hazırlanan spor ve egzersiz programlarının genel olarak fiziksel aktivitede devamlılığı sağlama durumunun önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Spora katılım gösteren yetişkin bireyler çocuk ve gençlerle benzer şekilde sağlıklı yaşam, sosyalleşme gibi aynı güdüler ile spor yaparken, onlardan farklı olarak herhangi bir beceriyi geliştirme gibi faktörleri daha az önemsemektedirler. Dolayısıyla geliştirilen bu programların bireyin ihtiyaçlarına uygun olması bireylerin spor veya egzersiz aktivitelerine katılımı ve devamlılığı için anahtar noktalardan birisidir (Roberts, 2001).

Gill, Gross ve Huddleston (1985) spora katılım güdüsü ile ilgili yaptıkları çalışmalarda beceri gelişimi ve öğrenimi, eğlence, fiziksel zindelik, arkadaş edinme ve başarmanın spora katılımı etkileyen en önemli nedenler olduğunu ortaya koymuştur. Koç'a (1994) göre ise; toplum tarafından takdir edilme, dost kazanma, çevre edinme, sporda başarılı olma, ün kazanma gibi toplumsal ihtiyaçlar yer almaktadır. Başer (1998) spora katılımın psikolojik faydalarının da göz ardı edilemeyecek boyutta olduğunu belirtmiştir. Sporun bireyleri kaygıdan uzaklaştırabildiğini, spor yapan bireylerin daha sağlıklı bir psikolojik yapıda olduğunu ve stresle baş etmenin en etkili yollarından biri olduğunu belirtmişlerdir. Downward ve Riordan (2007), spora aktif katılımı belirleyen temel motivasyonun sosyal ortamlar yaratmak olduğunu vurgulamaktadır. Kişilik özelliklerine göre farklılık göstermekle beraber bireyler; fiziksel gelişim, yenilik arayışı, değişik tecrübeler yaşama, kendini deneme, kendini geliştirme, yaratıcı olma, sosyalleşme ihtiyacı, yarışma güdüsünü tatmin, sağlık ve benzeri gibi gerekçelerle sportif etkinliklere katılmaktadırlar (Demir, 2003; Kılbaş, 2004; Özdilek, Demirel ve Harmandar, 2007). İçsel motivasyon faktörleri spora katılım, spora bağlılık ve devamlılıkta çok önemli bir etki oluştururken, dışsal motivasyon faktörleri ise genellikle spora katılımını başlatan itici güç olarak görülmektedir (Yılmaz, 2002).

İnsanların yaptıkları işe karşı tutumlarında, duyu ve davranışlarında bağlılık kavramının önemli bir yer tuttuğu düşünülmektedir. Bağlılığın; birincisi o şey için çok güçlü istek duymak; ikincisi, zaman zaman kontrolünü kaybetmek, son olarak da bağımlı olunan şeye karşı ısrarcı olmak üzere 3 özelliği bulunmaktadır (Shaffer, Hall ve Bilt, 2000). Duygusal, zihinsel ya da fizyolojik tepkilerin gerçekleşmesine sebep olan maddeye alışma, bir eylemi bırakma ya da uygulama noktasında kişinin kendi dürtülerini kontrol altına alamaması olarak tanımlanabilir (Byun vd., 2009). Sporcu bağlılığı, spor ortamındaki sürekli ve tutarlı deneyimler olarak tanımlanmakta ve inanç, çaba, enerji ve haz gibi kavramları içermektedir (Lonsdale, Hodge ve Jackson, 2007; Lonsdale, Hodge ve Raedeke, 2007). Bağlılık; zindelik, içselleştirme ve adanmışlık ile ortaya çıkan pozitif bir durum olarak da adlandırılmaktadır (Schaufeli, Salanova, Gonzalez-Roma ve Bakker, 2002). Bağlılık kavramında zindelik; yüksek düzeyde performans gösterebilme, zorluklar karşısında bile elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışmayı temsil etmektedir. Adanmışlık; kişinin yaptığı işe dahil olması, coşku ve ilham duyması, bir tür meydan okuma, kişinin yaptığı spordan gurur duyması ve ona anlam yüklemesi anlamına gelmektedir. İçselleştirme ise; konsantre olmayı, yaptığı sporu özümsemeyi ve yaptığı spora kendini kaptırmayı ifade etmektedir (Gullien, Alvarado, 2012). Spora bağlılık üzerine yapılan araştırmaların da kavramsal olarak benzerliğe sahip olduğu ve spora bağlılığın coşku, güven, dinçlik, adanmışlık gibi boyutlar ile tanımlandığı görülmektedir (Álvarez, Balaguer, Castillo ve Duda, 2009; Hodge, Lonsdale ve Jackson, 2009; Lonsdale, Hodge ve Jackson 2007; Lonsdale, Hodge ve Raedeke, 2007; Kelecek, Kara ve Aşçı 2017).

Alan yazında spor performansı ile ilgili olarak kaygı düzeyleri (Guillen, Sanchez, 2009; Modrono, Guillén, 2011, Ford, Ildfonso, Jones ve Barrow 2017; Baker, Cote ve Hawes, 2000) ya da özgüven eksikliği (Ede, Hwang ve Feltz, 2011) gibi olumsuz yönlerle performansın ilişkilendirildiği çok sayıda çalışma bulunmaktadır ancak spora bağlılık ile ilgili aynı şeyi söylemek pek mümkün değildir. Alanyazında genel olarak bağlılık ve tükenmişlik olarak adlandırılan iki yapı bulunmaktadır. Bağlılık tükenmişliğin tam tersi olarak görülmekte ve bir spor faaliyetine dalmış olma hissi ile karakterize edilmektedir (Gullien, Alvarado 2012).

İnsan ihtiyaçlarının çoğu fizyolojik ve psikolojik içeriklidir. Psikolojik ihtiyaçların karşılanması çoğu zaman fizyolojik ihtiyaçlara bağlıdır (Cüceloğlu, 1992). Bu bağlamda egzersiz sırasındaki temel psikolojik ihtiyaçların karşılanmasının da spora bağlılık düzeyi ile ilişkili olduğu düşünülebilir. Temel psikolojik ihtiyaçlar teorisi; ihtiyaçlar ile insan psikolojisi ile ilgili kavramlar arasındaki ilişkiyi açıklamaya çalışmaktadır (Durmaz, 2012). Temel psikolojik ihtiyaçların karşılanması, yaşamın içinde etkin olabilmekle ilintilidir. Bu ihtiyaçların karşılanmasını engellemek ya da ertelemek olumsuz psikolojik sonuçlara neden olabilir (Deci, Ryan 2000). İhtiyaçların karşılanmasında çevresel faktörlerin önemi öz belirleme kuramı ile ortaya çıkmıştır. Özbelirleme kuramında; özerklik (bireyin kendi eylemlerini başlatması ve karar vermesi), yeterli (çevresini etkileme isteği) ve ilişkili olma (çevresi ile bağlantılı olma- ait olma duygusunu yaşaması) olarak adlandırılmış temel psikolojik ihtiyaçlar ele alınmıştır (Deci, Ryan 2002; Williams, Cox, Hedberg ve Deci, 2000). Öz-belirleme teorisi araştırmacılar tarafından, egzersizdeki motivasyon davranışlarını anlamak için de kullanılmış ve bu farklılıkları ortaya çıkarmak için Vlachopoulos ve Michailidou (2006) tarafından bir ölçek geliştirilmiştir. Egzersiz sırasındaki temel psikolojik ihtiyaçların belirlenmesine yönelik birçok araştırma yapılmıştır (Vlachopoulos, 2007; Vlachopoulos, Neikou, 2007; Vlachopoulos, 2008; Vlachopoulos, Karavani, 2009; Vlachopoulos, Ntoumanis ve Smith, 2010; Vlachopoulos, Kaperoni ve Moustaka, 2011; Kirkland, Karlin, Stellino ve Pulos, 2011; Gunnell, Crocker, Wilson, Mack ve Zumbo, 2013; Li, Wang, Pyun ve Kee, 2013). Ayrıca alanyazında egzersizdeki temel psikolojik ihtiyaçların belirlenebilmesi için farklı kültürlere uyarlama ve kültürler arası karşılaştırma çalışmalarının yapıldığı da görülmektedir (Domínguez, Martin, Martin-Albo ve Nunez, 2010; Moutão, Cid, Alves, Leitão ve Vlachopoulos, 2012; Vlachopoulos, Ascı, Cid, Ersoz, González-Cutre, Moreno-Murcia ve Moutão, 2013). Ancak alanyazında spora bağlılık ile egzersizde temel psikolojik ihtiyaçlar arasında bir ilişkinin olup olmadığına ilişkin bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu araştırmanın amacı Gullien ve Alvarado tarafından 2014 yılında geliştirilen spora bağlılık ölçeğinin Türk kültürüne uyarlanma çalışmasının yapılması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesidir.

Yöntem

Çalışma Grubu

Bu çalışma Bozok Üniversitesi Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu'nda öğrenim gören 476 sporcu-öğrencinin katılımı ile yürütülmüştür. Yapılan kayıp değer ve uç değer analizlerinden sonra 83 kişi analiz dışı bırakılarak 173'ü (%44) kadın 218'i erkek (%56) toplam 391 kişiden oluşan veri seti üzerinden ölçek uyarlama çalışması yapılmıştır. Uyarlama çalışmasına katılanların yaş aralığı 17-40 arasında değişmekte olup yaş ortalaması 20.05 (SD = 2.41)'dir. Katılımcıların 180'i (%46) takım, 211'i (%54) ferdi spor ile uğraşmakta olup, 72'si (%18) milli sporcudur. Ayrıca katılımcıların 72'si (%18) yapıyor oldukları spordan maddi kazanç sağlamaktadır.

Veri Toplama Araçları (Instruments)

Spora Bağlılık Ölçeği (SBÖ) Sport Engagement Scale (SES): Spora Bağlılık Ölçeği, Schaufeli, Bakker (2004)'in geliştirdiği The Utrecht Work Engagement Scale (UWES)'in İspanyol versiyonunun Guillen ve Martinez-Alvarado (2014) tarafından sporcular için adaptasyonu yapılarak geliştirilmiştir. Ölçek, spora bağlılığı ölçen 15 madde ve üç alt boyuttan oluşan 5 kategorili likert türünde yapılandırılmıştır. Ölçeğin alt boyutları sporcuların zinde olma (vigor), adanmışlık (dedication) ve içselleştirme (absorbation) durumlarını ölçmektedir. Ölçeğin geçerlik çalışması için öncelikle açımlayıcı faktör analizi yapılmış ve 3 madde ölçekten çıkarılarak ölçek maddeleri üç faktör altında toplanmıştır. Doğrulamalı faktör analizi ile de iki model test edilmiştir. Birinci modelde açımlayıcı faktör analizi ile elde edilen 12 maddeden oluşan 3 faktörlü yapının doğruluğu test edilmiştir. İkinci modelde ise ölçeğin 15 maddelik tek faktörlü yapısının doğruluğu test edilmiştir. Her iki modelde CFI=0.96, TLI=0.95; IFI=0.96 değerleri aynı; RMSEA tek faktörlü model için 0.06, üç faktörlü model içinse 0.05 olarak hesaplanmıştır. Dolayısıyla ölçeğin hem üç faktörlü hem de tek faktörlü yapısının yüksek düzeyde iyi uyuma sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçüt geçerliği için Garcés de los Fayos (1999) tarafından geliştirilen Spor Tükenmişlik Envanteri (Inventory of Sport Burnout (ISB) ile ölçeğin korelasyonu incelenmiştir. Spor Tükenmişlik Envanteri'nin duygusal/fiziksel tükenmişlik, duyarsızlaşma, azalan başarı hissi boyutları ve toplam tükenmişlik puanı ile spora bağlılık ölçeğinin zinde olma, adanmışlık ve içselleştirme alt boyutları arasında beklendiği üzere negatif yönlü ve orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Alt boyutlar arasındaki en yüksek ilişki; adanmışlık ile azalan başarı hissi ($r = -0.45$) arasında bulunmuştur. Ölçeğin cronbach alpha güvenirliliği zinde olma boyutunda ($\alpha = 0.75$), adanmışlık boyutunda ($\alpha = 0.75$), içselleştirme boyutunda ($\alpha = 0.74$) ve ölçeğin tamamında ($\alpha = 0.90$) olarak hesaplanmıştır.

Egzersizde Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği: Egzersizde Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği, Vlachopoulos ve Mchailidou (2006) tarafından Öz Belirleme Kuramı (Self-determination Theory)'na dayalı olarak egzersiz yapan bireylerin uğraştıkları fiziksel etkinlik ile ilgili yeterli (competence), özerklik (autonomy) ve ilişkili olma (relatedness)

ihtiyaçlarının ne derece karşılandığını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek 12 madde 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar “yeterlik”, “özerklik” ve “ilişkili olma” durumlarını ölçmektedir. Ölçek yanıtlama kategorisi 5’li ve likert türünde yapılandırılmıştır. Orijinal ölçeğin iç tutarlık katsayısı yeterlik için 0.81, özerklik için 0.84 ve ilişkili olma için 0.92 olarak bulunmuştur. Ölçeğin 4 hafta ara ile uygulanan test-tekrar test güvenilirlik katsayısı ise 0.97 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin Türk kültürüne uyarlama çalışması Vlachopoulos, Asci, Cid, Ersoz, González-Cutre, Moreno-Murcia, ve Moutão (2013) tarafından yapılmıştır. Uyarlama çalışmasında yapılan yapı geçerliğine ilişkin bulgular incelendiğinde uyum indeks değerlerinin ($X^2(42) = 284.57, p < .01; CFI = .912; RMSEA = .074$) ve faktör yük değerlerinin 0.64 ile 0.76 arasında kabul edilebilir olduğu görülmektedir. Ölçme aracının Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı ise yeterlik boyutu için 0.73, özerklik boyutu için 0.78 ve ilişkili olma boyutu için 0.80 olarak bulunmuştur (Vlachopoulos ve ark., 2013).

Uyarlama Prosedürü

Spora Bağlılık Ölçeğini Türk kültürüne uyarlamak için öncelikli olarak Felix Guillen ile iletişime geçilmiş kendisinden gerekli izinler alınmıştır. Daha sonra ölçek maddeleri iki alan uzmanı tarafından Türkçe’ye çevrilmiştir. Uzmanlardan alınan bu iki ayrı form bir araya getirilerek bir dil uzmanı tarafından incelenmiş ve geri bildirim doğrultusunda tek bir form hazırlanmıştır. Bu form bir dil uzmanı tarafından orijinal dile çevrilmiştir. Bir başka dil uzmanı tarafından ölçeğin orijinal ve geri çevrilen formu karşılaştırılmıştır. Anlamsal geçerliğin sağlandığı sonucuna varılarak ölçeğin Türkçe formu iki ölçme ve değerlendirme uzmanı tarafından incelenmiştir. Daha sonra, hedef örneklemden beş katılımcı ile bir pilot çalışma yapılmış ve ölçek maddelerinin yeterince açık ve anlaşılabilir olduğu sonucuna varılarak asıl uygulama için ölçeğin son formu hazırlanmıştır.

Verilerin Analizi

Bu aşamada öncelikle doğrulayıcı faktör analizinin varsayımları incelenmiştir. Kayıp değer analizi sonucunda 28 gözlem analiz dışı bırakılmıştır. Tek yönlü uç değerler madde puanları standart puana (z puanı) dönüştürülerek incelenmiş ve z puanı ± 3.3 ($p < .001$) aralığı dışında bulunan 35 gözlemin tek yönlü uç değer barındırdığı tespit edilmiştir. Çok değişkenli uç değer analizi Mahalanobis uzaklıklarına (MU) göre ($p < 0.001$) araştırılmıştır. MU değerleri incelendiğinde $X^2(15) = 37.69$ kritik değerini 22 gözlemin aştığı tespit edilmiş ve bu değerler analizden çıkarılmıştır, (Tabachnick ve Fidell, 2013). Dolayısıyla kayıp değer ve uç değer analizleri sonucunda veri setinden 83 gözlem çıkarılmış ve uyarlama çalışması 391 gözlem üzerinden yürütülmüştür. Doğrulayıcı faktör analizi için Kline (2011) tarafından önerilen örneklem büyüklüğü dikkate alındığında ön analizler sonucunda geriye kalan 391 gözlem güvenilir derecede yeterli bulunmuştur. Tek değişkenli normallik varsayımı çarpıklık ve basıklık katsayıları ile değerlendirilmiştir. Maddelerin çarpıklık katsayısı $> |3.3|$ ve basıklık katsayısı $> |7|$ aralığının dışına madde bulunmadığından tek değişkenli normallik sağlanmaktadır (Bernstein, 2000). Çok değişkenli normallik varsayımı kontur yöntemi ile incelenmiştir. m^2 değerlerinin yarısından fazlası $\chi^2_{15,(0.5)} = 14.33$ değerlerinden küçük olduğu için (%50’lik konturun üzerinde ya da içinde) dağılım çok

değişkenli normal dağılımı sağlamaktadır (Alpar, 2011). Spora Bağlılık Ölçeği'nin maddeler arası korelasyon katsayılarının 0.23 ile 0.68 arasında değiştiği ve ikişerli korelasyonlarının yüksek olmadığı ($r_{xy} = 1$ 'e yakın) görülmesinden dolayı veri setinde maddeler arası tekillik sorunu bulunmamaktadır (Tabachnick ve Fidell, 2013). Değişkenlere ait koşul değerinin 30'un altında, varyans şişme değerinin 10' dan küçük ve tolerans değerlerinin .10'un üzerinde olduğundan dolayı veri setinde çoklu bağlantılılık sorunu da bulunmamaktadır, (Hair, Anderson, Tahtam ve Black, 1998).

Varsayımların test edilmesi aşamasından sonra ölçek maddelerinin geçerliği ve güvenirliliği için gerekli çalışmalar yapılmıştır. Öncelikli olarak maddelerin kabul edilebilir düzeyde psikometrik özelliklere sahip olma durumu incelenmiştir. Bunun için maddelerin ortalama, standart sapma ve madde toplam korelasyonları incelenmiştir. Ardından Spora Bağlılık Ölçeği'nin yapı geçerliği için doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi Pearson korelasyon matrisinden hesaplanmış asimptomatik kovaryans matrisi ile birlikte ağırlıklandırılmış en küçük kareler (WLS) kestirim yöntemine dayalı olarak yapılmıştır (Joreskog 1999). Ölçeğin yakınsak geçerliği için "Egzersizde temel psikolojik ihtiyaçlar ölçeği" ile arasındaki pearson korelasyon katsayıları incelenmiştir. Ölçeğin iç tutarlılık güvenirliliği Cronbach-alpha, ortalama varyans çıkarımı (AVE) ve bileşik güvenirlilik (CR) analizleri ile incelenmiştir. Doğrulayıcı faktör analizinde LISREL, diğer analizlerde ise SPSS paket programı kullanılmıştır.

Bulgular

Betimsel İstatistikler

Tablo 1'de Spora Bağlılık Ölçeği'nin boyutlarına ilişkin betimsel istatistiklere yer verilmiştir. Ölçeğin alt boyutlarının ve tamamının puan ortalamalarının normal dağıldığı ve standart sapmalarının birbirine yakın olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Spora Bağlılık Ölçeği'nin Betimsel İstatistikleri

Boyut	N	Ort.	Ss.	Çarpıklık	Std.Hata
Zinde Olma	391	20.14	3.69	-1.02	0.123
Adanma	391	21.61	3.30	-1.73	0.123
İçselleştirme	391	21.13	3.46	-1.55	0.123
Bağlılık (Tek Boyut)	391	62.87	9.45	-1.58	0.123

Madde Analizi

Maddelerin psikometrik özelliklerini belirlemek amacıyla madde analizi yapılmıştır. Tablo 2'de maddelerin ortalama, standart sapma ve madde toplam korelasyonlarına yer verilmiştir. Madde toplam korelasyonları için kabul edilebilir değer .20 civarındadır (Kalaycı, 2010). Tablo 2 incelendiğinde madde toplam korelasyonlarının 0.49 ile 0.71 aralığında değişmekte olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Madde İstatistikleri

Maddeler		Ort.	Ss.	r(jx)
M1	Uzun süre antrenman yapabilirim	4.03	0.96	0.601
M2	Antrenmanıma düzenli olarak devam ederim.	4.03	1.04	0.494
M3	Antrenman yaparken kendime meydan okurum	4.18	0.93	0.630
M4	Antrenman yapmak için istekliyim.	4.31	0.91	0.705
M5	Yaptığım spordan gurur duyarım.	4.58	0.74	0.646
M6	Antrenman sırasında kendimi fiziksel olarak enerjik hissederim.	4.24	0.90	0.708
M7	Sabah kalktığımda antrenman yapmak için sabırsızlanırım.	3.53	1.18	0.545
M8	Antrenman yaparken kendimi güçlü hissederim.	4.31	0.87	0.712
M9	Yaptığım spor benim için anlam doludur.	4.45	0.81	0.647
M10	Antrenman yaparken kendimi kaptırıyorum.	4.26	0.90	0.691
M11	Antrenman sırasında konsantre olmak beni mutlu eder.	4.38	0.87	0.613
M12	Antrenman yaparken kendimi farklı bir dünyada hissederim.	4.09	1.00	0.615
M13	Antrenman yaparken etrafımda olanların farkında olmam.	3.87	1.01	0.499
M14	Antrenmanımı özümserim.	4.30	0.87	0.620
M15	Antrenman sırasında zamanın nasıl geçtiğini anlamam.	4.32	0.90	0.659

Yapı Geçerliliği

Spora Bağlılık Ölçeği'nin faktör yapısı iki model kurularak incelenmiştir. Tablo 3'de ölçeğin tek faktörlü ve üç faktörlü yapısına ilişkin model uyumu değerlerine yer verilmiştir. Ölçeğin orijinal formunda araştırmacı tek faktörlü yapıyı 15 madde ile doğrularken üç faktörlü yapıyı doğrulamak için üç maddeyi analiz dışı bırakmıştır. Ancak bu çalışmada ölçeğin üç faktörlü yapısı 15 madde ile iyi düzeyde doğrulanmıştır. Tablo 3'de iki model için yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucu elde edilen standardize edilmiş faktör yük değerlerine yer verilmiştir. Standardize faktör yükleri maddenin/göstergenin ilgili faktöre katkısını göstermektedir. Tüm maddelerin faktör yükü 0.69 ile 0.85 olup kabul edilebilir yük değeri olarak önerilen 0.4'den yüksektir. (Hair, Anderson, Tatham, & Black, 2014). Tablo 4'de incelenen uyum iyiliği değerlerine göre χ^2/sd oranının üçten küçük (Kline, 2011); CFI, GFI, TLI ve IFI değerleri için 0.90-1.00 aralığında (Bentler ve Bonnet, 1980; Tucker ve Lewis, 1973); RMSEA değeri için ise alt limitin 0 üst limitin 0.08 olması gerektiği raporlanmaktadır (Hooper, Coughlan ve Mullen, 2008). Buna göre üç faktörlü modelin tek faktörlü modele göre biraz daha iyi uyum değerlerine sahip olduğu görülmekle birlikte her iki modelin de yapıyı iyi düzeyde doğruladığı ortaya konmuştur.

Tablo 3. Standardize Faktör Yük Değerleri

	Üç Faktör Model			Tek Faktör Model
	Zinde Olma	Adanma	İçselleştirme	Bağıllık
M1	0.85			0.85
M2	0.79			0.79
M6	0.82			0.81
M7	0.69			0.69
M8	0.81			0.81
M3		0.77		0.77
M4		0.83		0.83
M5		0.77		0.77
M9		0.78		0.78
M12		0.79		0.79
M10			0.83	0.82
M11			0.78	0.77
M13			0.69	0.68
M14			0.77	0.76
M15			0.77	0.76

Tablo 4. Uyum İyiliği Değerleri

	χ^2	sd	χ^2/sd	GFI	CFI	TLI	IFI	RMSEA
Tek F. M.	269.23	90	2.99	0.97	0.90	0.89	0.90	0.071
Üç F. M.	251.88	87	2.89	0.97	0.91	0.89	0.91	0.070

Yakınsak Geçerlik

"Spora Bağıllık Ölçeği"nin yakınsak geçerliği "Egzersizde Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği" ile aralarındaki korelasyonlar hesaplanarak test edilmiştir. Tablo 5 incelendiğinde, Spora Bağıllık Ölçeği'nin zinde olma, adanma ve içselleştirme alt boyutları ile Egzersizde Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği'nin yeterli, ilişkili olma ve özerklik alt boyutları arasında orta düzeyde pozitif bir ilişki saptanmıştır, ($r_{(1-4)}=0.44$, $r_{(1-5)}=0.42$, $r_{(1-6)}=0.44$, $r_{(2-4)}=0.47$, $r_{(2-5)}=0.42$, $r_{(2-6)}=0.52$, $r_{(3-4)}=0.37$, $r_{(3-5)}=0.42$, $r_{(3-6)}=0.50$, $p<0.001$). İki ölçeğin toplam puanları arasındaki pozitif yönde güçlü bir ilişki saptanmıştır, ($r_{(7-8)}=0.57$, $p<0.001$).

Tablo 5. SBÖ ile ETPiÖ Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayıları

	1.Zinde Olma	2.Adanma	3.İçselleştirme	4.Yeterlik	5.İlişkili olma	6.Özerklik	7.Bağlılık
1.Zinde Olma	-						
2.Adanma	0.72**	-					
3.İçselleştirme	0.56**	0.67**	-				
4.Yeterlik	0.44**	0.47**	0.37*	-			
5.İlişkili olma	0.42**	0.42**	0.42*	0.68**	-		
6.Özerklik	0.44**	0.52**	0.50**	0.70**	0.69**	-	
7.Bağlılık	0.88**	0.90**	0.85**	0.49**	0.48**	0.55**	-
8.Egzersiz	0.49**	0.53**	0.48**	0.89**	0.89**	0.89**	0.57**

$p < 0.001$

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlık güvenirliliği Cronbach Alpha, ortalama varyans çıkarımı ve birleşik güvenirlilik değerleri ile incelenmiştir. Tablo 6 incelendiğinde ölçeğin cronbach alpha değeri zinde olma alt boyutu için 0.79, adanma alt boyutu için 0.80, içselleştirme alt boyutu için 0.82 ve ölçeğin tamamı için 0.91 olarak hesaplanmıştır. Alt boyut birleşik güvenirlilikleri; zinde olma ve adanma alt boyutunda 0.89, içselleştirme alt boyutunda 0.87, ölçeğin tamamında ise 0.95'dir. Cronbach alpha ve birleşik güvenirlilik için alt sınır 0.60 -0.70 arasında ve her bir faktörün çıkardığı varyans ise 0.50'nin üzerinde olduğundan ölçeğin iç tutarlık güvenirliliğini sağladığı ortaya konmuştur (Hair, Hult, Ringle, Sarstedt, 2014).

Tablo 6. Ölçeğin Cronbach Alpha, Ortalama Varyans ve Birleşik Güvenirlilik Değerleri

		Cronbach Alpha	Ort. Varyans	Birleşik G.
Üç Faktör	Zinde Olma	0.79	0.63	0.89
	Adanma	0.80	0.62	0.89
	İçselleştirme	0.82	0.59	0.87
Tek Faktör	Bağlılık	0.91	0.61	0.95

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmanın amacı, Guillen ve Martinez-Alvarado (2014) tarafından geliştirilen Spora Bağlılık Ölçeği'nin psikometrik özelliklerini inceleyerek Türk kültürüne uyarlamak ve spor psikolojisi alanında gelecekteki araştırmalar için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı ortaya koymaktır. Konu ile bağlantılı olacağı düşünülen yapıların (beceri gelişimi, sporda başarılı olma, yaratıcı olma, ün kazanma, eğlence, fiziksel zindelik, kaygı, tükenmişlik, stres, özyeterlilik, değişik tecrübeler yaşama, kendini geliştirme, sosyalleşme ihtiyacı, yarışma güdüsünü tatmin, sağlık, toplum tarafından takdir edilme, içsel ve dışsal motivasyon araçları, temel psikolojik ihtiyaçlar vb.) spora bağlılık ile ilişkisinin ölçülmesinde, Spora Bağlılık Ölçeğinin alanyazına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Guillen ve Martinez-Alvarado (2014) ölçeğin tek faktörlü yapısını 15, üç faktörlü yapısını 12 madde için doğrularken, bu çalışmada hem üç faktörlü hem de tek faktörlü yapı için standartlaştırılmış faktör yükleri ve t değerlerinin anlamlı, model uyum indekslerinin birbirine çok yakın olmakla birlikte kabul edilebilir düzeyde olduğu ortaya konmuştur. Diğer bir ifade ile ölçeğin zinde olma, adanma ve içselleştirme alt boyutlarından oluşan yapısı bir bütün olarak spora bağlılık yapısını doğrulamıştır. Bununla birlikte ölçeğin tek faktör olarak da spora bağlılığı ölçmek için kullanılabilirliği ortaya konmuştur. Alanyazında spora bağlılık ile tükenmişliğin arasında negatif yönde bir ilişkinin olduğu saptanmış (Garcés de los Fayos, 1999) olduğundan dolayı Guillen ve Martinez-Alvarado (2014) tarafından yapılan yakınsak geçerlik çalışmasında spora bağlılık ölçeği ile tükenmişlik ölçeği arasındaki korelasyonlar incelenmiştir. Sporcuların egzersiz sırasındaki psikolojik ihtiyaçlarının karşılanma düzeyinin yüksek olmasının spora bağlılık düzeyini artıracığı düşüncesinden dolayı bu çalışmada yakınsak geçerlik Spora Bağlılık Ölçeği ile Egzersizde Temel Psikolojik İhtiyaçlar Ölçeği arasındaki korelasyonlar ile incelenmiş ve boyutlar arasındaki korelasyonların 0.37 ile 0.57 arasında orta düzeyde pozitif yönde değiştiği görülmüştür. Ölçeğin iç tutarlık güvenilirliği Cronbach Alpha, ortalama varyans çıkarımı ve birleşik güvenilirlik değerleri ile incelenmiş ve bu değerlerin her birinin sınır değerler üzerinde olduğu görülmüştür.

Tüm bulgular birlikte değerlendirildiğinde "spora bağlılık ölçeği"nin yetişkin sporcularda spora bağlılık düzeyini ölçmede geçerli ve güvenilir bir araç olduğu ortaya konmuştur.

Copyright © 2018 **Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports**

<http://genclikarastirmalari.gsb.gov.tr/>

Journal of Youth Researches • April 2019 • 7(17) • 182-191

ISSN 2147-8473

Received | 11 October 2018

Accepted | 25 October 2018

ANALYSIS / RESEARCH

EXTENDED ABSTRACT

A Study on Validity and Reliability of “Sports Engagement Scale”

Gözde Sırgancı*

Ebru Araç Ilgar**

Bekir Barış Cihan***

Introduction

The fact that sports is entangled with our social lives has made it an essential part of our lives. While there is more tendency towards certain sports considering social lives and fields of interests, the main factors, which drive people towards a certain sports branch, are interest, curiosity and ability to perform the preferred sports (Tükenmez, 2009). The stimulators that motivate and activate people are ever changing. Therefore, every stimulator may not have the same level effectiveness on every human being. In order to motivate people, external and internal motivational stimulators must align (Bakan, Büyükbeşe, 2004). In this context, it is evident that there are different stimulators for children, adolescents and adults, which motivate participation in sports. Children and adolescents are participating in sports not only for physical development but also for social gains such as having fun and making new friends, and by doing so they gain

* Research Assistant, Bozok University, Department of Measurement and Assessment in Education, gozdesirganci@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4824-5413

** Assistant Professor, Bozok University, Department of Physical Education and Sport, Coaching Training, ebruarac@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0442-1158

*** Assistant Professor, Bozok University, Department of Physical Education and Sport, Physical and Sport Education, baris.cihan@bozok.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3107-3849

the sense of responsibility among improving their personality and creativity (Koç, 2005). Scanlan, Stein and Ravizza (1989) has stated that the purposes for participating in sports showed diversity among individuals. For young people, learning and enjoying the game is very essential in participating, whereas in adults it is generally more important to have sustainability in physical activities in the prepared sports and exercise programs. While sports participating adults' motives show some similarities with adolescents and children such as healthy living and socialization, they tend to exhibit less enthusiasm about factors like development of a new skill. Therefore, the fact that development of these sports program match the individual's needs is a key parameters of one's participation and continuation to sports or exercise activities (Roberts, 2001). Gill, Gross and Huddleston (1985) revealed that the most important factors, which affect participation in sports, were skill learning and development, enjoyment, physical fitness, making new friends and sense of accomplishment. According to Koç (1994), social needs, such as societal appreciation, building friendships, social networking, accomplishment in sports and fame, are among these factors. Başer (1998) stated that it is not possible to ignore the psychological benefits of participation in sports. They expressed that sports can ward off anxiety, people who exercise have a more healthy psychological structure and sports is one of most effective ways to deal with stress. Downward and Riordan (2007) emphasized that the main motivation of participating in sports is to create social a medium. While varying according to different personalities, individuals participate in sports with certain motivations such as physical development, a search for change, new experiences, self-challenge, self-improvement, being creative, a need for socialization, satisfying the need for competition, health, etc (Demir, 2003; Kılbaş, 2004; Özdilek, Demirel and Harmandar, 2007). While internal motivation factors play an important role in participating in sports, committing to it and sustaining the motivation, external motivation factors usually are seen as the trigger that starts the sports participation (Yılmaz, 2002).

It is thought that engagement plays an essential role in people's attitude toward their jobs, their feelings and behaviors. There are three properties of engagement, the first of which is strong desire, the second being losing control from time to time and the last of which is being insistent about the committed phenomenon (Shaffer, Hall and Bilt, 2000). Getting used to the substance, which enables emotional, mental or physiological reactions, can be described as being unable to control one's urges while deciding whether or not to perform a certain action (Byun et. al. 2009). Athlete engagement is described as continuous and consistent experiences in the medium of sports and consists of several concepts such as faith, effort, energy and joy (Lonsdale, Hodge and Jackson, 2007; Lonsdale, Hodge and Raedeke, 2007). engagement, which emerges with fitness, internalization and dedication, is also dubbed as a positive phenomenon (Schaufeli, Salanova, Gonzalez-Roma and Bakker, 2002). In context of engagement, fitness represents the ability to show high levels of performance, and one's effort to do their best even in the face of difficulties. dedication represents getting involved in one's job, feeling joy and inspiration, a kind of challenge, being proud of the sport that one's performing and assign a meaning to it. And internalization represents concentration, absorbing the sport one's performing and getting carried away with it (Guillen, Alvarado, 2012). It is seen that studies, which are carried out

on sports engagement subject, exhibit conceptual similarities and engagement to sports is described by dimensions such as joy, trust, vigor, dedication (Álvarez, Balaguer, Castillo and Duda, 2009; Hodge, Lonsdale and Jackson, 2009; Lonsdale, Hodge and Jackson 2007; Lonsdale, Hodge and Raedeke, 2007; Kelecek, Kara and Aşçı 2017).

There are many studies in the literature, which correlates performance with negative concepts such as anxiety levels (Guillen, Sanchez, 2009; Modrono, Guillén, 2011, Ford, Ildfonso, Jones and Barrow 2017; Baker, Cote and Hawes, 2000) or lack of self-esteem (Ede, Hwang and Feltz, 2011) but it is not possible to say the same thing for engagement to sports. In general, there are two structures in the literature that are named as engagement and exhaustion. engagement is seen as the opposite of exhaustion and characterized as being deeply involved in a sports activity (Guillen, Alvarado, 2012).

The majority of human needs are either physiological or psychological. Most of the time, satisfaction of psychological needs are dependent on satisfaction of physiological needs (Cüceloğlu, 1992). In this context, it can thought that fundamental psychological needs being satisfied during exercise is related to sports engagement. The theory of fundamental psychological needs tries to explain the relationship between the needs and the human psychology (Durmaz, 2012). The satisfaction of fundamental needs is related to the ability of being active in life. Delaying or preventing the satisfaction of these needs can have negative psychological results (Deci, Ryan, 2000). The importance of environmental factors regarding the satisfaction of these needs first appeared within the self-determination hypothesis. In this hypothesis, fundamental psychological needs such as autonomy (one's start and decision of their actions), competence (will to influence their environment) and relatedness (being connected to one's environment and the feeling of belonging), are examined (Deci, Ryan 2002; Williams, Cox, Hedberg and Deci, 2000). Self-determination theory has been used to understand the motivational behaviors within an exercise by researchers and a scale was developed by Vlachopoulos and Michailidou (2006) in order to reveal these differences. There are many studies that focus on determination of fundamental psychological needs during an exercise (Vlachopoulos, 2007; Vlachopoulos, Neikou, 2007; Vlachopoulos, 2008; Vlachopoulos, Karavani, 2009; Vlachopoulos, Ntoumanis and Smith, 2010; Vlachopoulos, Kaperoni and Moustaka, 2011; Kirkland, Karlin, Stellino and Pulos, 2011; Gunnell, Crocker, Wilson, Mack and Zumbo, 2013; Li, Wang, Pyun and Kee, 2013). Furthermore, in order to determine the fundamental psychological needs during an exercise, there are studies in the literature that were conducted with a different culture setting or that focus on intercultural comparisons (Domínguez, Martin, Martin-Albo and Nunez, 2010; Moutão, Cid, Alves, Leitão and Vlachopoulos, 2012; Vlachopoulos, Asci, Cid, Ersoz, González-Cutre, Moreno-Murcia ve Moutão, 2013). However, no studies were found that explored whether there is a relationship between engagement to sports and the fundamental psychological needs in exercise.

The aim of this study is to adopt the sports engagement scale, which was developed by Guillen and Alvarado in 2014, to Turkish culture and examine its psychometric properties.

Methodology

Research Group

This study is conducted on 476 athlete-students, who are continuing their education in Bozok University Department of Physical Education and Sports. After carrying out missing and extreme value analyses, 83 participants were excluded and a total of 391 individuals, 173 (44%) of which were female, and 218 of which were male, were included in the scale adoption process using the acquired data set. The ages of participants were between 17 and 40 with a mean of 20,05 (SD = 2.41). While 180 (46%) of participants were involved in team sports, the other 211 (54%) were involved in individually. Seventy two (18%) of the participants were national athletes. Moreover, 72 (18%) of the participants were earning a living through sports.

Data Collection Instruments

Sports Engagement Scale (SES): Sports Engagement Scale was developed by Guillen and Martinez-Alvarado (2014) by adopting the Spanish version of The Utrecht Work Engagement Scale, which was developed by Schaufeli and Baker in 2004), to athletes. The scale is a 5-point likert scale, which consist of 15 items and 3 sub-dimensions that measures sports engagement. The sub-dimensions of the scale measure athlete's vigor, dedication and internalization. Exploratory factor analysis was conducted for the validity of the scale and items were classified under 3 factors after removing 3 items from the scale. Two models were tested using confirmatory factor analysis. In the first model, the accuracy of the 3-factor structure that consists of 12 questions was tested using exploratory factor analysis. In the second model, the accuracy of the single-factor structure, which consists of 15 questions, was tested. In both models the following common results were found: CFI=0.96, TLI=0.95 and IFI=0.96. However, RMSEA was calculated as 0.06 for the single-factor model, whereas it was calculated as 0.05 for the three-factor model. Therefore, it was concluded that both models have a high level of compatibility. Inventory of Sport Burnout (ISB), which was developed by Garcés de los Fayos (1999), was employed to examine the correlation of the scale. As expected, a moderate and negative trend was observed between the dimensions of the ISB, such as emotional/physical burnout, insensitivity, decreased sense of success and total burnout score, and the sub-dimensions of SES, namely vigor, dedication and internalization. The highest level of correlation was found between dedication and decreased sense of success ($r=-0.45$). Cronbach alpha reliability of the scale was calculated as $\alpha = 0.75$ for vigor, $\alpha = 0.75$ for dedication and $\alpha = 0.74$ for internalization.

The Scale of Fundamental Psychological Needs in Exercise: The Scale of Fundamental Psychological Needs in Exercise was developed by Vlachopoulos and Mchailidou in 2006 and is based on Self-Determination Theory. It is used to measure the satisfaction levels of an exercising individual's psychological needs about the exercise performed, such as competence, autonomy and relatedness. The scale consist of 12 items and 3 sub-dimensions. These sub-dimensions measure "competence", "autonomy" and

“relatedness” levels. The scale response is a 5-category and likert type. The internal consistency of the original scale was found to be 0.81 for competence, 0.84 for autonomy and 0.92 for relatedness. The re-test reliability of the scale was found to be 0.97 after a 4-week re-testing. The adaptation of the scale to Turkish culture was done by Vlachopoulos, Asci, Cid, Ersoz, González-Cutre, Moreno-Murcia, and Moutão (2013). When the findings about structural validity during this adaptation process were examined, model fit index values ($\chi^2(42) = 284.57, p < .01; CFI = .912; RMSEA = .074$) and factor load values (0.64-0.76) were all found to be within acceptable ranges. The Cronbach alpha internal consistency coefficient of the measurement tool was found to be 0.73 for competence, 0.78 for autonomy and 0.80 for relatedness (Vlachopoulos et. al., 2013).

Adaptation Procedure

In order to adapt SES for Turkish culture, Felix Guillen was first contacted and necessary permissions were obtained. Afterwards, scale questions were translated to Turkish by two field experts. These two translations were combined and examined by a language expert and upon receiving their feedback, a single form was prepared. This form was translated back to its original language. Another language expert compared the original form and the back-translated form. After ensuring semantic validity, the Turkish version of the form was examined by two measurement and assessment specialists. Consequently, a pilot study was conducted with 5 participants from the target sample group and it was concluded that scale questions were clear and understandable enough to prepare the final form of the scale.

Data Analysis

At this stage, as the first step, the assumptions of the confirmatory factor analysis were examined. 28 observations were dismissed after evaluating the missing value analysis. One-way extreme values were examined by transforming the question scores into standard scores (z-score) and 35 observations, whose z-score were outside the range of ± 3.3 ($p < .001$), were found to contain one-way extreme value. Multi-variable extreme value analysis was examined with respect to Mahalanobis distances (MD) ($p < 0.001$). When MD values were inspected, 22 observations were found to exceed the critical value of $\chi^2(15) = 37.69$ and these observations were excluded from the analysis (Tabachnick and Fidell, 2013). Therefore, as a result of missing and extreme value analyses, 83 observations were excluded from the study and the adaptation procedure was conducted using 391 observations. When Kline (2011) recommended sample size for confirmatory factor analysis was considered, it was concluded that the remaining 391 observations were adequately reliable. Single-variable normality assumption was evaluated using coefficient of skewness and coefficient of kurtosis. The items' skewness coefficient is $> |3.3|$ and coefficient of kurtosis is $> |7|$. Since there was no data outside this range, single-variable normality was satisfied (Bernstein, 2000). Multi-variable normality assumption was inspected by using contour method. More than half of the $m_{(i^2)}$ values were less than $\chi^2_{15,(0.5)} = 14.33$ (inside or above the 50% contour) hence the distribution satisfied multi-variable normal distribution (Alpar, 2011). Since it was observed that SES's inter-item

correlation coefficients were between 0.23 and 0.68 and their bi-correlation was not high (r_{xy} =convergent to 1), there was no singularity between data set items (Tabachnick and Fidell, 2013). Since conditional values for variables were below 30, variance expansion values were below 10 and tolerance values were above 0.10, there was no multiple dependency problems within the data set (Hair, Anderson, Tahtam and Black, 1998).

After testing the assumptions, the necessary procedures for the validity and reliability of the scale items were carried out. Firstly, items were examined regarding their psychometric properties. In order to assess this, items' average, standard deviation and total correlations were inspected. Consequently, confirmatory factor analysis was carried out to ensure SES's structural validity. Confirmatory factor analysis was performed according to asymptomatic covariance matrix, which was derived from Pearson correlation matrix, and weighted least square (WLS) estimation method (Joreskog, 1999). For scale's convergent validity, its correlation coefficient between "The Scale of Fundamental Psychological Needs in Exercise" was inspected. The scale's internal reliability Cronbach-alpha, average variance extraction (AVE) and combined reliability (CR) analyses were examined. LISREL software package was used for confirmatory factor analysis, and for all other analyses, SPSS was utilized.

Findings

Descriptive Statistics

According to the descriptive statistics about SES's dimensions, the highest average dedication was $X_{ave}=21.61$, $S_s=3.30$, and the lowest average dedication was $X_{ave}=20.14$, $S_s=3.69$. SES's own and its sub-dimensions' score averages were normally distributed and have had similar standard deviations.

Item Analysis

In order to determine the psychometric properties, an item analysis were conducted. In this analysis, items' averages standard deviations and item total correlations were examined. Item averages ranged between 3.53 and 4.58. The acceptable value for total item correlations is 0.20 (Kalaycı, 2010). Item total correlations were between 0.49 and 0.71.

Structural Validity

The factor structure of SES was examined by constructing two models. While the researcher validated the single-factor structure of the scale in its original form with 15 items, they excluded 3 items for the validation of three-factor structure. However, in this study, the three-factor structure of the scale was well validated with 15 items. Standardized factor loads show the contribution of the item/indicator to the relevant factor. All items factor loads were in the range of 0.69-0.85 and higher than the acceptable load value of 0.4 (Hair, Anderson, Tatham, & Black, 2014). In order for scale to have a good compatibility, χ^2/sd ratio should be less than three (Kline, 2011); CFI, GFI, TLI and IFI values should be

between 0.90-1.00 (Bentler and Bonnet, 1980; Tucker and Lewis, 1973); RMSEA value's lower limit should be 0, and higher limit should be 0.08 (Hooper, Coughlan and Mullen, 1973). For the single-factor model $\chi^2/sd = 269.23/90 = 2.99$, GFI= 0.97, CFI=0.90, TLI=0.89, IFI=0.90 VE RMSEA=0.071; and for the three-factor model $\chi^2/sd = 251.88/87 = 2.89$, GFI= 0.97, CFI=0.91, TLI=0.89, IFI=0.91 VE RMSEA=0.070. According to these results, it was observed that three-factor model has slightly better compatibility than the single-factor model and both model have had confirmed the structure adequately.

Convergent Validity

The convergent validity of SES was tested by calculating its correlations between "The Scale of Fundamental Psychological Needs in Exercise". A mid-level positive correlation was found between SES's vigor, dedication and internalization sub-dimensions and The Scale of Fundamental Psychological Needs in Exercise's competence, relatedness and autonomy sub-dimensions ($r(1-4)=0.44$, $r(1-5)=0.42$, $r(1-6)=0.44$, $r(2-4)=0.47$, $r(2-5)=0.42$, $r(2-6)=0.52$, $r(3-4)=0.37$, $r(3-5)=0.42$, $r(3-6)=0.50$, $p<0.001$). There was a strong correlation between total scores of each scale ($r(7-8)=0.57$, $p<0.001$).

Reliability

Scale's internal reliability, Cronbach Alpha, average variance extraction and combined reliability values were inspected. The Cronbach Alpha value of the scale for vigor sub-dimension was 0.79, for dedication sub-dimension it was 0.82, for internalization sub-dimension 0.82 and for the whole scale it was 0.91. The sub-dimension combined reliabilities were; 0.89 for both vigor and dedication sub-dimensions, 0.87 for internalization sub-dimension and 0.95 for the whole scale. The lower limit for Cronbach Alpha and the combined reliability was between 0.60 and 0.70, and extracted variance for each factor was above 0.50. Therefore, it was concluded that the scale satisfied internal consistency reliability (Hair, Hult, Ringle, Sarstedt, 2014).

Discussion and Conclusion

The purpose of this study is to adopt the Sports Engagement Scale, which was developed by Guillen and Alvarado in 2014, to Turkish culture by examining its psychometric properties and to present a valid and reliable measurement tool for future studies in the field of sports psychology. It is thought that Sports Engagement Scale will be beneficial for the literature while measuring the relation between sports engagement and related subjects (skill development, success in sports, creativity, earning reputation, enjoyment, physical vigor, anxiety, burnout, stress, self-competence, new experiences, self-improvement, need for socialization, satisfying the need to compete, health, societal appreciation, internal and external motivation tools, fundamental psychological need, etc.).

While Guillen and Martinez-Alvarado (2014) confirms the scale's single-factor structure with 15 items and three-factor structure with 12 items, in this study, it was revealed that, for both single and three factor structures, standardized factor loads and t values were meaningful and model compatibility indices were so close to each other that they

were within the acceptable range. In other words, the structure of the scale, which consists of vigor, dedication and internalization sub-dimensions, confirmed sports engagement structure as a whole. In addition, it was also proved that the scale can be used measure sports engagement in a single-factor setting. Since a negative correlation between sports engagement and burnout in the literature (Garcés de los Fayos, 1999), in a convergent validity study conducted by Guillen and Martinez-Alvarado (2014), the correlation between Sport Engagement Scale and Burnout Scale was examined. Because it is thought that high satisfaction levels of athletes' psychological needs during exercise will result in high levels sports engagement, in this study, convergent validity was examined with the help of correlations between Sports Engagement Scale and The Scale of Fundamental Psychological Needs in Exercise. As a result, inter-dimensional correlations were found to vary between 0.37 and 0.57 with a mild positive trend. The internal consistency reliability Cronbach Alpha of the scale was examined using average variance extraction and combined reliability values and all results were found to be higher than their corresponding limits.

When all these findings were considered as a whole, it was revealed that "Sports Engagement Scale" is a valid and reliable measuring tool for evaluating adult athletes' sports engagement levels.

Kaynakça/References

- Alpar, R. (2011). *Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Yöntemler*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Álvarez, M.S., Balaguer, I., Castillo, I., Duda, J.L. (2009). Coach autonomy support and quality of the sport engagement scale: an adaptation of the utrecht work engagement Scale (uwes) for The Sports environment sport engagement in young soccer players. *The Spanish Journal of Psychology*, 12(1), 138-148.
- Bakan, İ. Büyükbeşe, T. (2004). Çalışanların İş Güvencesi ve Genel İş Davranışları İlişkisi: Bir Alan Çalışması. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 23, 35-59.
- Baker, J., Cote, J., Hawes, R. (2000). The relationship between coaching behaviours and sport anxiety in athletes. *Journal of science and medicine in sport*, 3(2), 110-119. [https://doi.org/10.1016/S1440-2440\(00\)80073-0](https://doi.org/10.1016/S1440-2440(00)80073-0)
- Bernstein, I. (2000). Some consequences of violating SEM's assumptions. *Paper presented at the annual meeting of Southwestern Psychological Association*, Dallas, TX.
- Bentler, P.M., Bonnet, D.C. (1980). Significance Tests and Goodness of Fit in the Analysis of Covariance Structures. *Psychological Bulletin*, 88 (3), 588-606.
- Byun, S., Ruffini, C., Mills, J.E., Douglas, A.C., Niang, M., Stepchenkova, S., Lee, S.K., Loutfi, J., Lee, J.K., Atallah, M., Blanton, M. (2009). Internet addiction: Metasynthesis of 1996-2006 quantitative research. *Cyberpsychology & Behavior*, 12(2), 203-207. DOI: 10.1089/cpb.2008.0102
- Cüceloğlu, D. (1992). *İnsan ve Davranışı. İstanbul: Remzi Kitabevi.*
- Deci, E.L., Ryan, R.M. (2000). The "What" and "Why" of Goal Pursuits: Human Needs and The Self-Determination of Behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227-269. http://psycnet.apa.org/doi/10.1207/S15327965PLI1104_01
- Deci, E.L., Ryan, R.M. (2002). *Handbook of Self-Determination Research*. The University Of Rochester Press: USA.
- Demir, C. (2003). Demografik özellikler ile sağlanan imkânların sportif faaliyet tercihleri üzerine etkileri: Üniversite gençliğine yönelik bir uygulama. 1. *Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu*. Ankara: Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği.

- Domínguez, E., Martín P., Martín-Albo, J., Nunez, J.L. (2010). Translation and Validation of the Spanish Version of the "Échelle de Satisfaction des Besoins Psychologiques" in the Sports Context. *The Spanish Journal of Psychology*, 13 (2), 1010-1020. <https://doi.org/10.1017/S1138741600002651>
- Downward, P., Riordan, J. (2007). Social Interactions and The Demand for Sport: An Economic Analysis. *Contemporary Economic Policy*, 25(4), 518-537. <https://doi.org/10.1111/j.1465-7287.2007.00071.x>
- Durmaz, M. (2012). *Ortaöğretim Öğrencilerinin (10. Sınıf) temel psikolojik ihtiyaçlarının karşılanmışlık düzeyleri, motivasyon ve matematik kaygısı arasındaki ilişkilerin belirlenmesi*. Yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Ede, A., Hwang, S., Feltz, D.L. (2011). Current directions in self-efficacy research in sport. *Revista Iberoamericana de Psicología del Ejercicio y el Deporte*, 6(2), 181-202.
- Ford, J.L., Ildenfonso, K., Jones M.L., Barrow, M.A. (2017). Sport-related anxiety: current insights. *Open Access Journal of Sport Medicine*, 8, 205-212. <https://doi.org/10.2147/OAJSM.S125845>
- Gill, D.L., Gross, J.B., Huddleston, S. (1985). Participation motivation in youth sports. *International Journal of Sport Psychology*. (14): 1-14
- Guillen, F., Sanchez, R. (2009). Competitive anxiety in expert female athletes: Sources and intensity of anxiety in national team and first division panish basketball players. *Perceptual and Motor Skills*, 109(2), 407-419. <https://doi.org/10.2466/PMS.109.2.407-419>
- Gullien, F., Alvarado, J.R.M. (2012). The Sport Engagement Scale: An Adaptation of the Utrecht Work Engagement Scale (UWES) for the Sports Environment. *Universitas Psychologica*, 13(2), 15-24. <http://dx.doi.org/10.11144/Javeriana.UPSY13'3.sesa>
- Gunnell, K.E., Crocker, P.R.E., Wilson, P.M., Mack, E.D., Zumbo, B.D. (2013). Psychological Need Satisfaction and Thwarting: A Test of Basic Psychological Needs Theory in Physical Activity Contexts. *Psychology of Sport and Exercise*, 14(5), 599-607. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2013.03.007>
- Garcés de Los Fayos, E.J. (1999). *Burnout en deportistas: un estudio de la influencia de variables de personalidad, sociodemográficas y deportivas en el síndrome*. Unpublished Dissertation. Universidad de Murcia, Murcia.
- Hair, J.F., Anderson, R.E., Tatham, R.L., Black, W.C. (1998). *Multivariate data analysis* (Fifth edition). United States: Prentice-Hall, Inc.
- Hair J, Hult, G.T.M, Ringle, C, Sarstedt, M. (2014). *A Primer on Partial Least Squares Structural Equation Modeling (PLS-SEM)*. Los Angeles: SAGE Publications.
- Hodge, K., Lonsdale, C., Jackson, S.A. (2009). Athlete Engagement in Elite Sport: An Exploratory Investigation of Antecedents and Consequences. *The Sport Psychologist*, 23, 186-202. DOI: 10.1123/tsp.23.2.186
- Hooper, D., Coughlan, J., Mullen, M.R. (2008). Structural Equation Modelling: Guidelines for Determining Model Fit. *Electronic Journal of Business Research Methods*, 6(1), 53-59.
- Joreskog, K.G. (2009) On the Estimation of Polychoric Correlations and Their Asymptotic Covariance Matrix. *Psychometrika* 1994; 59(3): 381-9.
- Kalaycı, Ş. (2010). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri* (Beşinci Baskı). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kelecek, S. Kara, F.M., Aşçı, F.H. (2017). Sporcu bağlılık ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Spormetre*, 16(3), 39-47. DOI: 10.1501/Sporm_0000000374
- Kılbaş, Ş. (2004). *Rekreasyon, Boş Zamanı Değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kirkland, R.A., Karlin, N.J., Stellino, M.B., Pulos, S. (2011). Basic psychological needs, satisfaction, motivation, and exercise in older adults. *Activities, Adaptation and Aging*, 35, 181-196. <http://dx.doi.org/10.1080/01924788.2011.596764>.
- Koç, S. (2005). *Beden Eğitimi ve Sporda Beceri Gelişimi*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Koç, Ş. (1994). *Spor Psikolojisine Giriş*. İzmir: Saray Medikal Yayıncılık.
- Li C., Wang, J.C.K., Pyun, D.Y., Kee, Y.H. (2013). Burnout and Its Relations with Basic Psychological Needs and Motivation Among Athletes: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Psychology of Sport and Exercise*, 14(5), 692-700. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2013.04.009>
- Lonsdale, C., Hodge, K., Jackson, S.A. (2007). Athlete Engagement: II. Development and Initial Validation of The Athlete Engagement Questionnaire. *International Journal of Sport Psychology*, 38, 471-492.

- Lonsdale, C., Hodge, K., Raedeke, T.D. (2007). Athlete engagement : I. A qualitative investigation of relevance and dimensions. *International Journal of Sport Psychology*, 38, 451-470.
- Modrono, C., Guillen, F. (2011). Anxiety characteristics of competitive windsurfers: Age, gender, performance outcome. *Journal of Sport Behavior*, 34(3), 281-294.
- Moutão, J., Cid, L., Alves, J., Leitão, J., Vlachopoulos, S.P. (2012). Validation of the basic psychological needs in exercise scale in a Portuguese sample. *Spanish Journal of Psychology*, 15, 399-409. DOI: 10.5209/rev_SJOP.2012.v15.n1.37346
- Özdilek, Ç., Demirel, M., Harmandar, D. (2007). Dumlupınar ve Sakarya üniversitelerinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması. *International Journal of Human Sciences*, 4(2), 1-13.
- Roberts, G.C. (2001). *Advances in Motivation in Sport and Exercise*. Human Kinetics.
- Scanlan, T.K., Stein, G.L., Ravizza, K. (1989). An in-depth Study of Former Elite Figure Skaters: II. Sources of Enjoyment. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 11, 65-83.
- Schaufeli, W.B., Salanova, M., González-Romá, V., Bakker, A.B. (2002). The measurement of Engagement and burnout: A two sample confirmatory factor analytic approach. *Journal of Happiness Studies*, 3(1), 71-92.
- Shaffer, H.J., Hall, M.N., Bilt, J.V. (2000). Computer addiction: A critical consideration. *American Journal of Orthopsychiatry*, 70(2), 162- 168.
- Tabachnick, B.G., Fidell, L.S. (2013). *Using multivariate statistics (6. Baskı)*. United States: Pearson Education.
- Tucker, L.R., Lewis, C. (1973). A reliability coefficient for maximum likelihood factor analysis. *Psychometrika*, 38(1), 1-10.
- Tükenmez, M. (2009). *Toplum Bilim ve Spor*. İstanbul: Kaynak Yayınları.
- Vlachopoulos, S.P. (2007). Psychometric evaluation of the basic psychological needs in exercise scale in community exercise programs: a cross-validation approach. *Hellenic Journal of Psychology*, 4, 52-74.
- Vlachopoulos, S.P. (2008). The basic psychological needs in exercise scale: measurement invariance over gender. *Structural Equation Modeling*, 15, 114-135. <http://dx.doi.org/10.1080/10705510701758398>.
- Vlachopoulos, S.P., Kaperoni, M., Moustaka, F.C. (2011). The relationship of self-determination theory variables to exercise identity. *Psychology of Sport and Exercise*, 12, 265-272. <http://dx.doi.org/10.1016/j.psychsport.2010.11.006>.
- Vlachopoulos, S.P., Karavani, E. (2009). Psychological needs and subjective vitality in exercise: a cross-gender situational test of the needs universality hypothesis. *Hellenic Journal of Psychology*, 6, 207-222.
- Vlachopoulos, S.P., Michailidou, S. (2006). Development and initial validation of a measure of autonomy, competence, and relatedness in exercise: the basic psychological needs in exercise scale. *Measurement in Physical Education and Exercise Science*, 10, 179-201. http://dx.doi.org/10.1207/s15327841mpee1003_4.
- Vlachopoulos, S.P., Neikou, E. (2007). A prospective study of the relationships of autonomy, competence, and relatedness with exercise attendance, adherence, and dropout. *Journal of Sports Medicine and Physical Fitness*, 47,475-482.
- Vlachopoulos, S.P., Ntoumanis, N., Smith, A.L. (2010). The basic psychological needs in exercise scale: translation and evidence for cross-cultural validity. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 8, 394-412. DOI:10.1080/1612197X.2010.9671960
- Vlachopoulos, S.P., Ascı, F.H., Cid, L., Ersoz, G., González-Cutre, D., Moreno-Murcia, J.A., Moutão, J. (2013). Cross-cultural invariance of the basic psychological needs in exercise scale and need satisfaction latent mean differences among Greek, Spanish, Portuguese and Turkish samples. *Psychology of Sport and Exercise*, 14, 622-631. <http://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.psychsport.2013.03.002>
- Williams, G., Cox, E., Hedberg, V., Deci, E.L. (2000). Extrinsic life goals and health risk behavior in adolescents. *Journal of Applied Social Psychology*, 30(8), 1756-1771. DOI: 10.1111/j.1559-1816.2000.tb02466.x
- Yılmaz, V. (2002). Çocuk Sporlarında Katılım Motivasyonu. Çocuklar Spora Neden Katılırlar?. *Atletizm Bilim ve Spor Dergisi*, 2, 26-38.

GENÇLİK ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Yazarlara Notlar

Gençlik Araştırmaları Dergisi, T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın "gençlik" konusunu disiplinler veya disiplinlerarası açıdan ele alan kuramsal ve uygulamalı çalışmaları yayımladığı akademik, resmî yayınıdır.

Bu çerçevede; (i) gençlerin eğitim yönelimlerini ve bilgilenme kaynaklarını ortaya koyan, (ii) gençlerin meslek edinme süreçlerine, iş piyasası içerisindeki konumlanışlarına ve ihtiyaçlarına odaklanan, (iii) gençlere yönelik psikolojik, psikiyatrik, sosyolojik ve antropolojik içerikli sorunları tespit eden, çözüm arayışlarına katkı sunan,

(iv) gençlerin kimlik oluşumlarını, boş zaman tercihlerini, suç yönelimlerini, sosyalleşme pratiklerini ve akran ilişkilerini irdeleyen vb. yazılara yer verilmektedir.

Gençlik Araştırmaları Dergisi'nde;

- Gençlik alanı ile ilgili nicel, nitel araştırmalara, en son literatürü kapsamlı biçimde değerlendiren derlemelere, meta-analiz çalışmalarına, model önerilerine ve benzeri özgün yazılara yer verilir.
- İleri araştırma/istatistik yöntem ve teknikleri kullanılan güncel çalışmalara öncelik tanınır.
- Çalışmaların yöntembilim açısından yetkinlikleri kadar alana orijinal ve yeni katkı sunmaları da temel yayımlanma kriteridir.
- Yayımlanan yazıların sorumluluğu yazarına aittir. Yayımlanan yazılar, düşünsel planda Gençlik Araştırmaları Dergisi'ni bağlamaz.
- Yayımlanmış yazıların yayım hakları T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı'na aittir.
- Gençlik Araştırmaları Dergisi ve yazar/ların ismi kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.
- Gençlik Araştırmaları Dergisi'nin yayın dili Türkçe ve İngilizce'dir.

Dergiye gönderilecek yazılar;

- A4 boyutlarındaki kağıda üst, alt, sağ ve sol boşluk 2,5 cm bırakılarak (16 x 24,7 cm'lik alana) 1,5 satır aralıklı, iki yana dayalı, satır sonu tirelemesiz ve 10 punto Times New Roman yazı karakteri kullanılarak yazılmalıdır.
- Gönderilen tablo, şekil, resim, grafik ve benzerlerinin derginin sayfa boyutları dışına taşmaması ve daha kolay kullanılabilirliği amacıyla 10 x 17 cm'lik alanı aşmaması gerekir. Bundan dolayı tablo, şekil, resim, grafik vb. unsurlarda daha küçük punto ve tek aralık kullanılabilir.
- İngilizce uzun özet de dâhil olmak üzere çalışmalar 35 sayfayı aşmamalıdır.
- Çalışmanın, MS Word ile yazılmış bir kopyasının dergi e-posta adreslerine ekli dosya olarak gönderilmesi editoryal sürecin başlaması için yeterlidir.
- Çalışma gönderildikten sonra en geç bir hafta içinde alındığını teyit eden bir elektronik posta mesajı gönderilir.

Gönderilen çalışmaların aşağıda koyu yazılan bölümleri içermesi gerekmektedir;

- Türkçe Başlık Sayfası (makale başlığını, yazar/lar/ın tam adlarını ve unvanlarını, çalıştıkları kurumlarını, adres, telefon, faks ve elektronik posta bilgilerini içermelidir)
- Türkçe Öz (150-200 kelime arası)
- Anahtar Kelimeler (5-8 kelime arası)
- Ana Metin (Nicel ve nitel çalışmalar giriş, yöntem, bulgular, tartışma bölümlerini içermelidir)

Yöntem kısmında ise eğer yeni bir model kullanılmışsa model alt bölümü ile mutlaka örneklem/ çalışma grubu, veri toplama araçları ve işlem alt bölümleri bulunmalıdır. Derleme türü çalışmalar ise problemi ortaya koymalı, ilgili literatürü yetkin bir biçimde analiz etmeli, literatürdeki eksiklikler, boşluklar ve çelişkilerin üzerinde durmalı ve çözüm için atılması gereken adımlardan bahsetmelidir. Diğer çalışmalarda ise konunun türüne göre değişiklik yapılabilir, fakat bunun okuyucuyu sıcakak ya da metinden faydalanmasını güçleştirecek detayda alt bölümler şeklinde olmamasına özen gösterilmelidir.

- Tablo, şekil, resim, grafik vb. metin içerisinde yer almalıdır.
- İngilizce Başlık Sayfası (makale başlığını, yazar/lar/ın tam adlarını ve unvanlarını, çalıştıkları kurumlarını, adres, telefon, faks ve elektronik posta bilgilerini içermelidir)
- Abstract (150-200 kelime arası)
- Key Words (5-8 kelime arası)
- İngilizce Ana Metin (En az 2,000 kelimelik çalışma Türkçe metindeki alt bölümlerini ve kaynakçada yer alan her bir referansı içermelidir. İngilizce ana metin çalışma yayıma kabul edildikten sonra gönderilir)

Kaynakça (Hem metin içinde hem de kaynakçada Amerikan Psikologlar Birliği (APA) tarafından yayınlanan Publication Manual of American Psychological Association adlı kitapta belirtilen yazım kuralları uygulanmalıdır).

Yayın Süreci Üzerine Notlar

- Yazar ya da yazarların tamamının ıslak imzasını taşıyan aşağıdaki içeriğe sahip bir mektup yayıncıya posta ile gönderilmelidir: yazının tüm yazarlarca okunduğu, onaylandığı, başka bir dergiye gönderilmemiş olduğu, yazının hazırlanmasının her aşamasında bilimsel etik kodlara uyulduğu, yazı yayımlandığı takdirde tüm yayın haklarının yayıncıya devredildiği.
- Birden çok yazarlı makalelerde editoryal yazışmanın kiminle yapılacağı belirlenmeli ve açık bir şekilde belirtilmelidir.
- Yayınlanan yazıların içeriğinde ya da alıntılarında olabilecek çarpıtma, yanlış, telif hakkı ihlali, intihal vb. hususlardan yazar/yazarlar sorumludur.
- Yayınlanan yazıların içeriğinden yazarları sorumludur. İlgili çalışmada, eğer etik onay alınması gereken durumlar söz konusu ise yazarların etik kurullardan ve kurumlardan onay aldığı var sayılmaktadır. Hem metin içinde hem de kaynakçada TDK Yazım Kılavuzu (Yazım Kılavuzu, 2009, Türk Dil Kurumu, Ankara) veya www.tdk.gov.tr adresindeki online hali yazım kuralları, akademik atf ve gelenekler bağlamında ise Publication Manual of American Psychological Association [6. Baskı] esas alınır.

JOURNAL OF YOUTH RESEARCHES

Notes for Contributors

Journal of Youth Researches, founded in 2012, is the official open-access, double-blind peer-reviewed, international journal of The Republic of Turkey Ministry of Youth and Sports.

Journal of Youth Researches is a scientific journal for the publication of research and studies covering all aspects of youth and related issues.

The journal's aim is to facilitate both international and interdisciplinary scientific communication, to strengthen the links between scientific research and management policy in Turkey, and to stimulate and enhance the quality of debate.

Representing an interdisciplinary forum for the exchange of recent data and expert opinions, it reflects the importance of a comprehensive approach to resolve the problems of youth in Turkey.

Journal of Youth Researches publishes peer-reviewed research reports on youth, bringing together research conducted within a variety of disciplines. Articles include theoretical, philosophical, and political essays; research papers; case reports; and historical research related to all youth issues. In addition to original research, the journal features articles.

Studies that clearly contribute to the current knowledge of youth issues, social policy are given priority. Scholarly commentaries on topical issues and systematic reviews are also encouraged.

Journal of Youth Researches publishes its research articles unrestricted with open access as early as possible after acceptance of a manuscript.

Contributors submitting their work to Journal of Youth Researches (JYR) Journal should be informed that:

- JYR seeks to publish articles from all areas of youth. Articles should include quantitative, qualitative research, comprehensive literature reviews, meta-analysis, model proposals and original writings of similar quality.
- JYR gives priority to current studies using advanced research and statistical methods and techniques.
- JYR considers original contribution to the field and competency in methodology the main criterion for publication.
- Authors bear responsibility for the content of the published articles.
- Authors are assumed to have conformed to an ethical code of conduct during research. Ethical problems that may arise after publication are binding for authors only.
- Published articles are not intellectually binding on JYR.
- Publishing rights of the manuscripts belong to JYR.
- Articles may not be quoted without citing JYR and the author(s).
- JYR publishes manuscripts in Turkish and English.

The manuscripts that have been submitted to JYR are first assessed by the editorial board in terms of purpose, topic, content, presentation style and mechanics of writing.

As part of the submission process, authors are required to ensure their submission's compliance with all of the following items;

- Manuscripts should be typed on a A4-sized paper, with top, bottom, right and left margins 2.5 cm (16 x 24.7 cm area), 1.5 line spacing, justified, no end of line hyphenation, using Times New Roman font 10.
- Tables, figures, pictures, graphics, and the like should not exceed an area of 10 x 17 cm, and a smaller font and single spacing is recommended.
- Manuscripts must not exceed 25 pages,
- The editorial process starts when a copy of the manuscript is forwarded to the following e-mail address as an attached file written in MS Word: editor@genclikarastirmalari.gsb.gov.tr
- Within one week after the submission of the manuscript an electronic mail message is sent to confirm receipt.
- Submitting authors will be asked to mail, fax or e-mail a letter to the publisher bearing the signatures of all authors, with the following content: This letter should clearly indicate that the manuscript is the product of a collaborative study of the authors; it has not been submitted to another journal; and ethical codes have been complied with at every stage of the study. If there are co-authors, the letter should specify with whom editorial correspondence will be conducted.
- All submissions will be first reviewed and assessed by the Editorial and Advisory Boards in terms of subject matter, contents, suitable presentation and accordance with spelling rules.
- The manuscripts which are found suitable and acceptable by the mentioned boards will be submitted for scientific assessment to referees who are well- known and distinguished by their works in related branches.
- Referees' reports are secret. Authors have to take into consideration the suggestions, criticisms and corrections made by both Referees and Editorial- Advisory Boards.
- Authors are responsible for opinions expressed in the articles.
- Quotation from the articles in the journal is allowed in condition that the journal should be indicated and acknowledged as source.
- Quoting person or institutions are responsible by law for distortions.
- No payment will be made for published articles.

The manuscripts submitted should comply with the sample manuscript format and contain the following sections:

- English Title Page (article title, author(s)' full names and titles, address, phone, fax and electronic mail)
- Abstract (between 150-200 words)
- Key words (between 5-8 words)
- Main Text (quantitative and qualitative studies should include introduction, methodology, findings, and discussion sections. If the study has used a new model, the methodology section must include sample/working group, data collection tools and subdivisions of the procedure. Papers that are based on compilation of other studies should lay down the problem, analyze the relevant literature comprehensively, underline the gaps and contradictions in the field, and discuss the solution to the problem. Other studies may vary the sections depending on the subject, but there should not be too many subsections that will impede fluency. Tables, figures, pictures, graphics and so on should be included within the text.)
- References (for in text citations and references section, APA style (Publication Manual of the American Psychological Association [6th edition] published by the American Psychological Association) must be used.

BU SAYIDA

Süreyya Ece

Üniversite Gençlerinin İşyeri Seçimini Belirleyen Faktörler Üzerine Bir Araştırma
A Research on the Factors that Determine the Workplace Preference of University Youth

İbrahim Yücel & Bedrettin Kesgin

Üniversite Gençliğinin Durumu ve Yaşadığı Sorunlar: Yalova Örneği
Situation of University Youth and Problems They Encounter: Yalova Example

Ercan Geçgin

**Navigasyonlu Gençlik: Üniversite Öğrencileri Üzerine
Bir Toplumsal Karakter Araştırması**
Youth with Navigation: A Social Character Study on University Students

Emre Yağlı

Social Meaning Making Process from Tiki to Pelinsu: A Case of Ekşi Sözlük
Tiki'den Pelinsu'ya Toplumsal Anlamlandırma Süreci: Ekşi Sözlük Örneği

İhsan Yılkan & Ömer Miraç Yaman

**1923-2018 Yılları Arasında Sosyal Hizmet Kurumlarının Uygulamış Oldukları Gençlik
Hizmetleri Üzerine Kronolojik Bir Bakış**
*A Chronological View of The Youth Services Implemented By Social Work Organizations
Between 1923-2018**

Gül Sultan Özeren & Betül Sezgin & Tahir Özakkaş

**Discovery of Repetitive Incompatible Patterns in Young Individuals and Therapeutic
Process Analysis of a Teenager within the Scope of Functioning Studies by
Time-Limited Dynamic Psychotherapy (TLDP) Method**
*Genç Bireylerde Tekrarlayan Uyumsuz Örüntülerin Keşfi ve Süresi Sınırlı Dinamik Psikoterapi
(SSDP) Yöntemiyle İşlevsellik Çalışmaları Kapsamında Bir Gencin
Terapötik Süreç Analizi*

Volkan Işık

Aksaray'da Genç NEET Sorunu ve Çözümüne İlişkin Yerel Düzeyde Strateji Önerileri
*The Problem of Youth NEET in Aksaray and The Strategy Recommendations at Local Level For
Solution*

Gözde Sırgancı & Ebru Araç Ilgar & Bekir Barış Cihan

"Spora Bağlılık Ölçeği"nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması
A Study on Validity and Reliability of "Sports Engagement Scale"

